

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

27'nci Toplantı
6 Ocak 2023 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme ve görüşülme usulüne ilişkin görüşme

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Usul Hakkında Görüşmeler sırasında yaşanan tartışmada kullandığı bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 62 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4810)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

27'nci Toplantı

9 Ocak 2023 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.37'de açılarak üç oturum yaptı.

(2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme ve görüşülme usulüne ilişkin görüşmeler yapıldı.

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Usul Hakkında Görüşmeler sırasında yaşanan tartışmada kullandığı bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 62 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4810) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 20.09'da toplantıya son verildi.

9 Ocak 2023 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.37

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/4810) esas numaralı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 62 milletvekilinin

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, bildiğiniz gibi, milyonlarca insanımızı ilgilendiren düzenlemelerdir, düzenleme teklifleridir. Çalışanlardan memurlara, emeklilere varıncaya kadar milyonlarca insanımızı ilgilendiren bu düzenlemelere ilişkin müzakerelerimizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, sunuma geçmeden önce, Komisyonumuzda bulunan Bakan Yardımcılarımızın ve bürokratlarımızın kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum; aynı zamanda, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, meslek kuruluşları temsilcilerinin kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum. Bakan Yardımcılarımızdan başlayalım.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, işverenleri öne almışsınız, işçi temsilcilerini arkaya almışsınız; böyle olmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz müdahale etmedik Garo Bey, erken gelen oturmuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşçiyi öne alalım, emeği öne alalım, işvereni arkaya alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse artık, bu formel şeylere değil, bir an önce çalışmamıza geçelim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Arkada kalan kim? Hangisi arkada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emekliler arkada, işçiler arkada, işverenler önde; böyle olur mu? Zaten öndeler.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Siz de öndesiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz milleti temsil ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz herkesi temsil ediyorsunuz milletvekilleri olarak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamu emekçilerini de arkaya koymuşsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, zannediyorum usule ilişkin bazı talepler var ama müsaadenizle size söz vermeden ben de usule ilişkin bir şey söylemek istiyorum. Bu sabah biz toplantı salonuna gelmeden önce bir arkadaşımız toplantı salonunda bir basın toplantısı düzenlemiş. Elbette, basın toplantıları milletvekillerinin doğal haklarıdır, saygı duyuyoruz ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinde basın toplantısının yapılacağı yer bellidir. Milletvekillerimiz için basın toplantısının yapılabileceği bir mekân var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, yanlış bilgi verilmiş, basın toplantısı yapılmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orada basını davet edip istediğiniz kadar toplantı yapabilirsiniz, görüşlerinizi ifade edebilirsiniz ancak Plan ve Bütçe Komisyonu Salonu’nda bu tür faaliyetlerin yapılması usulümüze uygun değildir; onu özellikle belirtmek istiyorum, arkadaşlarımızın bundan sonra bu konuda daha fazla hassasiyet göstermelerini rica ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Böyle bir şey olmadı, yanlış bilgi vermişler size.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, sadece çekim yapıldı kendi telefonumuzdan, basın toplantısı yapılmadı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış bilgi.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yanlış bilgi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, Komisyonunun...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Eksik bilgi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – 3 kişi konuştunuz burada.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletvekillerinin Komisyonunda konuşması da mı yasak Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bana teknik arkadaşlarımızın söylediği Komisyon kürsüsü önünde pankartlarla birlikte böyle bir faaliyet yapıldığı. Bu konuda hassasiyetinizi rica ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aynı şeyi iktidar da yapıyor muhalefet de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Genel Kurulda yapabiliyor musunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yapılır. Niye yapılmasın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – E, yapın o zaman.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yapıyoruz. Çekip gönderilmiyor mu?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Gündemle ilgili değerlendirme yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin, Sayın Kuşoğlu, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Her şeyi kuşa çevirdiniz, bir de onun üstüne gitmeyin ya.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Neyi kuşa çevirdik ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletvekilinin bütün işlerini bitirmek...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yüzde 30 veriyoruz. Neyi kuşa çevirdik ya?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gelinmiş, burada bir açıklama yapılmış... Nerede basın toplantısı?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir şey olur mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Buradaydınız, basın toplantısı mı yapıldı? Bir tek kendi danışmanına çekim yaptırdı.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Torba kanunla ilgili değerlendirme...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne var bunda? Basın toplantısı yapılmadı, danışmanlar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Değerli vekilim, basın toplantısının yapılacağı...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani ne oldu? Hayretsiniz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Meclisimizde basın toplantısının yapılacağı yer var, basın toplantısı milletvekillerinin en tabii hakkı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne oldu yani ne oldu? Yapıldı da ne oldu yani? Meclisin haysiyetine bir şey mi oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla her şeyi yapabilirsiniz, “Hiçbir şey olmaz.” da diyebilirsiniz ama burası kural koyan bir kurum, Parlamento kural koyan bir kurum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İsiniz gücünüz yasak koymak.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sadece bir değerlendirme...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kural koyan bir kurumda hepimizin kurallara dikkat etmesi gerekiyor, öncelikle bizim dikkat etmemiz gerekiyor. Burası kural koyan bir kurum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne kuralı ya?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, Komisyon Başkanımız buradayken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Şu ne olur, bu ne olur?” diye bakarsak ortada hiçbir kural kalmaz ve bundan hiçbiriniz memnun olmazsınız. Rica ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, kural şu: Siz burada Başkan olarak bulunduğunuzda yapılırsa haklısınız. Salon boşken danışmalara çekim yaptırmanın kuralla ne ilgisi var?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, danışman değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, kürsünün önünde, değerli vekilim, Plan ve Bütçe Komisyonunu göstererek olmaz, doğru bir şey olmaz, doğru bir şey değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayretsiniz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, usul hakkında, buyurun lütfen.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme ve görüşülme usulüne ilişkin görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Önce, bütün arkadaşlarıma, değerli milletvekili arkadaşlarıma günaydın diyorum, iyi haftalar diliyorum, gelen misafirlerimize de, değerli basın mensupları dâhil, sivil toplum kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının temsilcileri ve değerli bürokratlar da dâhil herkese iyi haftalar diliyorum; başarılar diliyorum öncelikle.

Bir tartışmayla başladık, Sayın Başkanım, bir basın toplantısı söz konusu değildi, ben de buradaydım, kameralar vardı, pankartlar önlerindeydi, bir şeyler söylediler, onun haricinde bir basın toplantısı yapıldığını görmedim, diğer arkadaşlarım da şahittir, öyle bir durum söz konusu olmadı yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzleriz görüntüleri.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ayrıca şu var: Yani yapılsa bile bunun suç olup olmadığı, sıkıntı olup olmadığı tartışılabilir; böyle bir durum söz konusu değil yani kimsenin Meclisin itibarıyla oynaması söz konusu olmadı, öyle bir durum değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzleyelim görüntüleri de sonra yorum yapalım, ben doğrudan izlemediğim için... Teknik arkadaşlarımızın verdiği bilgiler dâhilinde yorum yaptım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada oturum açılmadan önceydi, siz gelmemiştiniz, burada bulunuyorduk, arkadaşlarımız bir şeyler söylediler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, izleyelim, bakalım, ondan sonra daha sağlıklı yorum yaparız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, 7 maddede, yürütme ve yürürlük hariç, toplam 4 kanunda, 1 tanesi kanun hükmünde kararname, değişiklik yapıyoruz, küçük bir torba kanun bu. Ama etkileri çok önemli yani 14 milyona yakın emekliyi ki bu emeklilikte yaşa takılanlarla beraber bu 16 milyonu bulacak ve yine 4 milyon civarında bir kamu çalışanını ilgilendiren bir konu ve ailelerini ilgilendiriyor tabii ki yani milyonları ilgilendiren önemli bir konuyla ilgili olarak burada toplandık.

Sayın Başkanım, bu konu çok önemli, etki analizinin çok detaylı yapılması gerekir yani Sayın Elitaş Bakanlık da yapmış değerli bir arkadaşımız, milletvekilimiz ancak şöyle bir durum var: Bu yüzde 5’lik artışı Sayın Cumhurbaşkanı normal prosedürün, mevzuatın gereği olarak bir gün önce açıkladıktan sonra açıkladı, arkasından yani yüzde 5’lik bir artış olacağını söyledi ve arkasından da bu teklif geldi.

Şimdi, biliyorsunuz, hepimiz tenkit ediyoruz, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde bir anormallik var. “Güçler ayrılığı ilkesi çalışsın.” dendi, “Güçler ayrılığı ilkesi en yalın hâliyle uygulanacak.” dendi ama görüyoruz ki tam tersine, yürütmenin yasama üzerinde bir tahakkümü söz konusu, bunun gayet iyi farkındayız, hepimiz biliyoruz. Ancak hiç olmazsa bilgi verilsin detaylı olarak; şu andaki emekli maaşlarıyla ilgili, aylıklarıyla ilgili, emeklinin durumuyla ilgili sormak istediğimiz, öğrenmek istediğimiz konular var.

Bir yasa düzenlemesi yapılırken konuyla ilgili ve kurumla ilgili detaylı olarak bir masaya yatırma söz konusu olur, Meclisin bu denetim işlevidir aynı zamanda yasamayla beraber, bu konuyla ilgili detaylı bir etki analizi bekliyoruz ve bürokratlardan da bu konuyla ilgili hiç olmazsa detaylı bilgiler alabilmeyi umut ediyoruz. Yani bilgi veremeyiz diye yine buralarda olmayacaklarsa, konuşmayacaklarsa hiçbir anlamı yok bu toplantının. Ayrıca, siyasi hiç kimse yok burada, siyasi hiç kimse yok idareden, yürütmeden hiç kimse yok. Özellikle, siyasi bir konudur, seçim öncesi siyaseten bu yüzde 5’lik artış getirilmiştir ki bize göre adaletli olarak bunun çok daha yüksek olması gerekirdi. Dolayısıyla hiç olmazsa burada bulunan kişilerin, bürokratların daha detaylı bilgi vermesi gerekir.

Evet, şimdilik söyleyeceklerim bu kadar. Usulle ilgili olarak diğer söylemem gerekenleri söyleyemiyorum artık, bir klasik hâline geldi, gereği de yapılmıyor malum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Paylan, usule ilişkin buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum

Sayın Başkan, çok önemli maddeler görüşeceğiz ve bunlarla ilgili özellikle işveren ve işçi, kamu emekçisi ve emekli temsilcileri burada ama salonda görüyorum ki sağ tarafımızda işveren temsilcileri en ön sıraya oturabilmişler veya öyle yer gösterilmiş ama kamu emekçileri baktığımızda arka sıralarda, emekli temsilcisi en arka sırada, işçi temsilcileri arka sırada oturuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiçbir düzenleme yapılmadı bu konuda, hiçbir yer gösterme olmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle bir düzen yapalım diye öneriyorum; peki, yapmadıysak şöyle bir düzen yapalım: Şu sol tarafta da ön sıraya emekli temsilcilerini, kamu emekçisi temsilcilerini ve işçi temsilcilerini alalım, bir denge kuralım yani görüntü, şekil önemli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orası kurumsal şeyler, kurumların.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o zaman değiştirelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu tarafa gelebilir emekçilerimiz daha yakına, şuraya buyurabilirler yani burada bir yer açılabilir. Özellikle, kamu emekçileri...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamu emekçileri ve emekliler de var, emeklilerin temsilcileri de var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, Paylan Bey nereye istiyorsa oturtursun ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sendikalardan ön sırada olan var gördüğüm kadarıyla.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Paylan, kaldır arkadaşları oturttur kimi nereye istiyorsan ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaldırmak olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bilgi verelim de yani bir söz hakkı verdiğimiz zaman zaten öne mikrofona çağıracağız, merak etmeyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, şekil önemlidir yani bir denge önemlidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada formel bir şekil yok Sayın Paylan, gelen oturmuş durumda yani öyle bir formel düzenleme yok, yer gösterme yok, isimlik koyma yok, öyle bir şey yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen fabrikanda çalışan işçileri kendi makamında oturtturuyor musun?*

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim fabrikam yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Burası fabrika değil arkadaş, burası milletvekillerinin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tartışmaya girmeyelim lütfen, yanlış bir tartışma lütfen oraya girmeyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya yuh yani! Ayıp yani! İşçi bizim başımızın tacı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın vekilin bu kadar kibirli davranmasının gereği yok Sayın Başkan, bu kadar kibir nedir ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç girmeyelim lütfen, vaktimiz çok dar, rica ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Manasız bir laf ettin, düzeltiver arkadaş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok kibirli bir laf yani özür dilesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen düzeltin, ben de hiçbir şekilde katılmıyorum bu söylediğinize.

* Bu ifadelerle ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'ncı sayfasında yer almaktadır.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şunu söylemek istedim ben: Burada sanki işçilere çok değer veriyormuş gibi bir siyaset yapıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elbette veriyoruz, elbette veriyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Veriyoruz arkadaş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bizim için de değerli.

SALİH CORA (Trabzon) – O zaman kalk oradan işçiler otursun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gelsin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gelsin... İzin veriyor mu?

SALİH CORA (Trabzon) – Kalk oradan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen kalk. İzin veriyor mu Başkan? Başkan veriyorsa başımın tacı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

SALİH CORA (Trabzon) – Kalk oradan, orada otur; işveren temsilcileri, işçi temsilcileri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şeye müsaade edemem kusura bakmayın. Öyle bir şeye müsaade edemem.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan izin veriyorsa -izin iste- buyursun, gelsin otursun. Terbiyesizlik yapma!

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesizliği sen yapıyorsun, nedir ya?

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum ya.

İsmail Bey, vaktimiz çok kıymetli, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle böyle “Kalk oradan, kalk oradan.” Ne bu ya?

SALİH CORA (Trabzon) – Ayıp ama ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, beyanımızı ifade etmeyi nasıl terbiyesizlik olarak dile getirebilir ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Terbiyesizlik” sözünü geri alın lütfen, öyle bir şey yok. Olur mu öyle bir şey yani? Hiçbir şekilde katılmıyorum bu sözünüze, böyle sözler söylerseniz benzer sözler duyarsınız. Rica ediyorum, böyle şey yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey yok ya. Beyanımızı ifade etmek terbiyesizlik mi oluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – El hareketlerini indir, parmağını sallama, parmağını indir.

SALİH CORA (Trabzon) – Madem çok saygılısın, işçi temsilcisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen bir tutanaklara bak, ne dediğine bak.

SALİH CORA (Trabzon) – Komisyonun huzurunu bozma. Ayıptır ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, rica ediyorum bir şey açıklayacağım.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, bir sabredin ya, bir şeyler söyleyeceğim lütfen... Siz başlattınız bakın, vaktimizi aldınız, hâlâ ısrar ediyorsunuz, bir durun.

Değerli arkadaşlar, bir şey izah edeyim daha sonra tekrar söz vereceğim.

Usul hakkında söz verdim ama usule ilişkin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul Başkan ya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maalesef... Bir saniye... Bir saniye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şekil de usuldür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha ne diyeceğimi duymadınız ya! Bir saniye ya, bir sabırlı olun!

Değerli arkadaşlar, bakın, milyonlarca insanımızın beklentisi olan bir düzenlemeden bahsediyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Sabote ediyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, bir bitireyim Salih Bey, bir saniye, rica ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sabotajcı sensin.

SALİH CORA (Trabzon) – Kendilerinin döneminde asgari ücretin yüzde 30'u oranında emekli maaşı vardı ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İşin gücün sabotaj.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, müsaade eder misiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Dayanamıyorum Başkanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dayanamıyor çünkü işi sabotaj.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Milyonlarca insanımızın beklentisi olan bir kanun teklifini konuşacağız. Burada sivil toplum kuruluşlarımız da var, meslek kuruluşlarımız da var, işveren temsilcileri de var, emekçilerimizin, çalışanlarımızın, emeklilerimizin temsilcileri de var. Gayet kapsayıcı bir anlayış içinde hepsini buraya davet ettik ve hepsi de bizim için kıymetlidir. Hiçbir şekilde biz böyle bir ayrım yapmıyoruz; işçi de kıymetli bizim için, işveren de kıymetli, emeklimiz de, memurumuz da, hepsi de bizim için değerlidir. Burada hiçbir şekilde bir yer gösterme olmamıştır. Bir isimlik koyma, bir düzen, formel bir düzen oluşturma söz konusu değildir. Bu konularla çok fazla vakit kaybetmeden tartışmamıza başlayalım.

Kime söz verecek olursam ben en ön sıraya çağıracağım, mikrofonla konuşacak. Herkesin görebileceği bir yerde, bütün Komisyonumuza hitap edecek, ondan hiçbir endişeniz olmasın. Komisyon salonumuzda şurada oturmuş, burada oturmuş, herkes tartışmaları çok rahat bir şekilde izleyebilecek konumda, böyle bir sıkıntımız da yok. Olmayan sorunlarla milletimizin, milyonlarca insanın beklentilerini geciktirmeye hiçbirimizin hakkı yok diye düşünüyorum. Dolayısıyla bu usul tartışmalarını tamamlayıp içeriği tartışalım. Gün boyunca zaten sizlere söz vereceğim, her türlü görüşünüzü de ifade...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Usulle ilgili bir de benim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin üye olmayanlara söz veremiyorum, böyle bir usulümüz yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öyle bir şey yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, bir dakika...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, usulle ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, bir sözünüzü düzeltirseniz, çok kısa lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne demek, İç Tüzük burada milletvekiline bu hakkı vermiş durumda Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, söz benideydi ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir düzeltme için söz verdim.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Usul Hakkında Görüşmeler sırasında yaşanan tartışmada kullandığı bazı ifadelerine ilişkin açıklaması^()*

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, belki söylemim ters algılanmış olabilir. Ben tabii şunu kastediyorum: Benim çocukluğum, gençliğim işçilikle geçmiş bir insanım ve dolayısıyla da bizim için işçiler de çok kıymetlidir, işveren de çok kıymetlidir, bunların arasında hiçbir ayırım yoktur. Bizim burada itirazımız şunadır: Yani arkadaşların oturma düzeninin nasıl olacağına biz karışmıyoruz ama buradaki oturma düzeni üzerinde siyaset yapmanın doğru olmadığını, biz sadece...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz, düzeltmiş oldunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani biz bunları, biz sadece... Eğer arkadaşlarımıza değer vermek istiyorsak bunu gerçek hayatta verelim, kendi birlikte olduğumuz ortamlarda verelim diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O anlamda, peki, teşekkür ediyorum.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme ve görüşülme usulüne ilişkin görüşme (Devam)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Usul hakkında benim de talebim var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, benim sizden istirhamım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hiçbir komisyonda usule ilişkin üye olmayanlara söz verilmiyor, bizim Komisyonumuzda da söz verilmiyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, İç Tüzük'te yazmıyor böyle bir şey Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, İç Tüzük'le geliyorum, sizden istirham ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Meclis Başkanlığımızla ayrıca yapın o tartışmaları, rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, sizden istirham ediyorum, usulle ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin söz veremiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kısa bir söz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiçbir şekilde söz veremiyorum.

^(*) Bu düzeltmeye ilişkin ifadeler bu toplantı tutanağının ...nci sayfasında yer almaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen... Yani söz veremiyorsan bu olmaz böyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, usule ilişkin...

Söz veremiyorum, bu benim tercihim değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, niye veremiyorsunuz? Ama keyfi davranıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum, böyle bir kural var, hiç keyfi değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu öyle şey! Sizin yaptığınız kuralızsılıktır, sizin yaptığınız kanunsuzluktur, sizin yaptığınız keyfiliktir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir şey yok.

Değerli arkadaşlar, söz veremiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu öyle şey! İç Tüzük...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Tanal...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürekli uyguladığımız, benimle başlamış bir şey değil, sürekli uygulanan ve bütün komisyonlarımızda uygulanan bir usuldür.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, biz bütün komisyonlarda söz alıyoruz, konuşuyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu Meclis Başkanlığına, gruplara söyleyin, tartışın, değiştirirlerse biz de değiştirelim.

Sayın Paylan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, İç Tüzük'te... Bakın, yanınızda Kanun Kararlardan personel var, İç Tüzük'ün hükümlerine göre konuşuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, susması lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben burada usul hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir hakkınız yok, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, usul üzerinde konuşamazsın Mahmut Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olmaz, burada keyfi davranamazsınız siz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle davranmıyorum, öyle davranmıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman tutanağa geçirin, deyin ki: “Usul hakkında söz istedi, biz söz vermedik.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynen, söyledim, tutanaklara da geçti.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, öyle bir şey yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, bu benim hakkımdır, hakkım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir hakkınız yok, öyle bir hakkınız yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu benim hakkımdır. Siz keyfi davranıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Keyfi davranmıyorum, öteden beri kural neyse onu uyguluyorum, bütün komisyonlarımızda kural neyse onu uyguluyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Usul hakkında söz vermek zorundasınız. Olamaz, lütfen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç keyfi davranmıyorum. Siz... Lütfen, böyle bir şey yapamam, öyle bir hakkım yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz kanunsuz davranıyorsunuz, keyfi davranıyorsunuz, hukuksuz davranıyorsunuz, kanunu ihlal ediyorsunuz siz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle davranmıyorum. Tanal, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen, lütfen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz milyonlarca insanın beklentilerini engellemeye çalışıyorsanız, buyurun engelleyin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yirmi yıldır siz bekletiyorsunuz, yirmi yıldır siz geciktirdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun engelleyin; kurlsız, keyfi davranmak istiyorsanız buyurun yapın.

Rica ediyorum...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Provoke ediyorsunuz Sayın Tanal.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir usul yok ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Usul hakkında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir usul yok.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu şu anda bitmişti, şu anda bitmişti konuşma. Yani bunu yapmakla neyi yapmaya çalışıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, veremem.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Tanal, niye provoke ediyorsun?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Vermek zorunda değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kural, kuralı bozamam.

Sayın Paylan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kuralı siz bozuyorsunuz, İç Tüzük'ü ihlal ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç keyfi davranmam, kuralı bozamam.

Buyurun Sayın Paylan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, siz keyfi davranıyorsunuz. Yirmi yıldır bu işçilerin, bu çalışanların, emeklilikte yaşa takılanların...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, nasıl konuşacağım ben böyle?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Tanal, şov yapıyorsun ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz vermediniz, yirmi yıldır iktidardasınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Tanal, şov yeri değil burası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan'a, bakın, diğer üyelere saygınız olsun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin saygınız ne Meclise var ne gelenlere var ne Paylan'a var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Tanal, şov yapma şov!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben öteden beri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben hakkımı istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir hakkınız yok, maalesef yok. Siz hukukçusunuz, yok öyle bir hakkınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunu bilmiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam. Meclis Başkanlığı bize yazsın, desin ki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, bilmiyorsunuz bu işi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öteden beri uygulama neyse onu yapıyorum ben. Bütün komisyonlarda uygulama neyse onu yapıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, hakaret ediyor ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, eleştirebilir beni. Lütfen, hakaret yok, eleştiriyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, benim muhatabım Başkan, benim muhatabım siz değilsiniz. Hakaret eden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar... Yok yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Senin şovunu izlemeye gelmedik buraya! Şov yapma ya! Şovunu mu seyredeceğiz biz burada?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne bu kardeş! İki de bir ne zıplıyorsun sen?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şov yapıyorsun ya! On dakikadır seni dinliyoruz burada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yirmi yıldır bu vatandaşların emeğini vermediniz, yirmi yıldır vermediniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütün komisyon böyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Seçim dönemi seçim rüşveti veriyorsunuz. Yazık günah değil mi bu vatandaşa?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tanal...

Sayın Paylan, buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Niye bağıırıyorsun, niye niye!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz niye öne doğru geliyorsunuz? Niye geliyorsun böyle?

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri)

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Niye bağıırıyorsun? Hayırdır ya sabah sabah!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tanal, lütfen...

Yerinize davet ediyorum.

Komisyonu beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.01

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.03****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDETYILMAZ – Değerli arkadaşlar, 27’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Söz isteyen vekillerimiz oluyor, saygı duyuyorum. Onlara genel görüşmelerde ve madde görüşmelerinde söz vereceğim, orada düşüncelerini ifade ederler ama yerleşik uygulama ve bütün komisyonlardaki uygulamalar çerçevesinde üyemiz olmayanlara usule ilişkin söz veremiyorum.

Sayın Paylan, Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, Sayın Paylan az önce söylediği sözü geri alsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben söyledim, geri almadı; benim söyleyeceğim artık bunun ötesinde bir şey yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Söylediği sözü geri alsın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bakın, bu sabah güzel bir başlangıç yapalım. Bu kadar insanımızı ilgilendiren düzenlemeler konuşuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yaptığı hareketleri geri alırsa ben de sözümü geri alırım. El kol hareketlerine “Kalk oradan!” bilmem ne demelerine... Terbiyesizlik yaptın. “Bunlardan dolayı üzgünüm.” de.

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesiz sensin! Terbiyesizsin, şerefsizsin, adisin!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yuh sana! Aynen iade ediyorum. Benim terbiyem senin laflarına...

SALİH CORA (Trabzon) – Sözüünü geri al diyorum terbiyesiz adam!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu sabah nasıl oldu anlamıyorum, bu kadar... Hakikaten yazık günah yani.

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesiz!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen iade ediyorum, aynen.

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesizlik yapıyorsun! Ben nezakete davet ediyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, yeter değerli kardeşim, yeter. Salih Bey... Güzel bir şey olmadığını, güzel bir tablo olmadığını hepimiz görüyorsunuz herhâlde. Milletvekillerine hiçbirini yakışmıyor, ne söylediğiniz sözler ne yaptığınız davranışlar, hiçbirinize yakışmıyor arkadaşlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olmaması gereken şeyler. Her türlü fikri ifade edeceğiz, her türlü tartışmayı yapacağız ama üslup içinde, belli bir nezaket içinde yapacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne yaptığının farkında değilsin ki!

SALİH CORA (Trabzon) – Ne yaptım, ne yaptım, söyle. Ne oldu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – El kol var, bilmem ne var. Bu, terbiyesizlik değil mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Hakaret mi ettim sana?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, terbiyesizlik değil mi? “Terbiyesiz” bir hakaret mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesizlik senin yaptığın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “adi, şerefsiz” demek hakaret ve ben aynen iade ediyorum sana.

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesizlik yaptın, sözünü geri alman lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz farklı şeyler de bulun birbirinize hakaret edecek, onlara da devam edin. Değerli arkadaşlar, hiç yakıştıramıyorum size, hiç birinize yakıştıramıyorum, yapmayın lütfen. Milletin Meclisindeyiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Hareketlerine dikkat et.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu milletin Meclisinin itibarını korumak hepinizin görevi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen ne yaptığını biliyor musun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapmayın değerli arkadaşlar, yapmayın böyle.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu şekilde hareket etmek hakaret midir; bu, hakaret midir?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, terbiyesizlik değil mi? Haddini bil, haddini bil!

SALİH CORA (Trabzon) – Değil; bu, terbiyesizlik değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam ettirecekseniz tekrar ara verelim. Ne yapmamı istiyorsunuz Salih Bey?

SALİH CORA (Trabzon) – Ama çok ayıp.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, söylediniz söyleyeceğinizi, daha ne söylüyorsunuz yani?

SALİH CORA (Trabzon) – Şu hareketi yapmak terbiyesizlikmiş. Bunu söyleyebilir mi bu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil mi? “Çık dışarı, kalk oradan!”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de başka şeyler söylediniz. Hepinizin söylediği yanlış, kusura bakmayın.

SALİH CORA (Trabzon) – Yeter ama ya! Her zaman aynısını yapıyor, provokatörlük yapıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeter diye düşünüyorum. Daha fazla uzatırsak daha istenmeyen şeyler yaşanacak gibi görünüyor.

Sayın Paylan, lütfen usule ilişkin, dağıtmadan usule odaklanırsanız çok memnun olurum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben tamamen usul konuşuyorum Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, yalnızca şekli bir konuda bir önerim oldu Sayın Başkan. Bu önerimde de... Yani işveren temsilcileri ön sırada oturmuş, emekli temsilcimiz en arkada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O tartışmayı yaptık Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söyleyeceğim: Bu noktada da aslında tam da benim söylemek istediklerimi AK PARTİ Milletvekili İsmail Güneş ifade etmiş oldu. “Fabrikada işçiler patron koltuğunda mı oturuyor?” diyerek patronların önde oturması gerektiğini, işçilerin, emeklilerin arkada oturması gerektiğini ifşa etmiş oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonra açıklık getirdi, o sözü o anlamda söylemediğine açıklık getirdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aslında benim söylemek istediklerimi, on dakika konuşsam anlatamayacağımı bir cümlede ifade etmiş oldu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, ben sizin şahsınıza özel, ne yaptığınızı söyledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani AKP, patronları ön sıraya layık görüyor; emeklileri, işçileri ve kamu emekçilerini arka sıralara layık görüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç öyle bir şey yok. Açıklığa kavuşturuldu, düzeltildi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bunun düzeltilmesi için size tekrar öneride bulunuyorum, bunu düzeltelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açıklık getirdi ifadesine. Sayın Paylan, dinlemediniz mi? Açıklık getirdi sözlerine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani burada da kamu emekçisi, emekli temsilcilerinin sol tarafta, ön sırada oturmasını yeniden öneriyorum Sayın Başkan.

İkinci olarak, Sayın Cora dedi ki: “Kalk oradan, emekli temsilcileri otursun.” Eğer izin veriyorsanız, ben bunu da size öneriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, izin veremem, izin veremem.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir milletvekili temsilcisinin önerisidir. Bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir, herkes her şeyi önerebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – El kol hareketleri yaparak “Kalk oradan.” dedi. Eğer buna izin veriyorsanız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - ...ben koltuğumdan kalkarım, emekli temsilcisine de işçi temsilcisine de kamu emekçisi temsilcisine de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada yasama faaliyet yapıyoruz, şaka yapmıyoruz, oyun oynamıyoruz değerli arkadaşlar, lütfen yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama önerisidir bir milletvekilinin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katılmıyorum, hayır, katılmıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kalk oradan.” dediği için, Sayın Başkan, bunu da önermiş olayım.

Üçüncü olarak söyleyeceğim Sayın Başkan: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı... Biliyorsunuz, Anayasa’da sınırları var yani yürütmenin yetki sınırları var. Enflasyon düşük gösteriliyor ve 2’nci altı ayda kamu emekçilerine ve emeklilere verilebilecek zam yüzde 15-16 gibi çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin konuşuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usule ilişkin konuşuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç usule ilişkin değil, rica ediyorum. Ya, yapmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, müsaade edin, bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelini gün boyunca konuşacaksınız, bunları söyleyeceksiniz. Neresi usul bunun yani?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne diyeceğimi bilmiyorsunuz ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, söyleyin, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı, bunun üzerine “Efendim, ben kamu emekçisi maaşına yüzde 25 zam yapıyorum.” dedi, bunu ilan etti ama böyle bir yetkisi yok. Bu yetki kimin? Yasayla Türkiye Büyük Millet Meclisinin. Yetmedi, bir gün sonra dedi ki: “Ben yüzde 30 yapıyorum.” Yetmedi “En düşük emekli maaşını 5.500 lira yapıyorum.” dedi. Sayın Başkan, bu yetkiler kimindi, size bu soruyu soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, ona cevap vereceğim, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yetki Türkiye Büyük Millet Meclisinin ki bugün bu yasa teklifi buraya geldi, öyle değil mi? Ama saraydan çıkan emre göre bu geldi. Biz de diyoruz ki: Düşük gösterilen enflasyona karşı emeklinin, kamu emekçisinin, işçinin hakkını korumak için gerçek enflasyona göre düzenleme yapmak gerekir. Bunun için de etkin bir çalışma yapmamız gerekir Sayın Başkan ve Cumhurbaşkanının yetkisinde olmayan bir konuda “Böyle olacak.” demesini doğru bulmuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buna ancak şunu söyleyebilir Cumhurbaşkanı: “Ben böyle düşünüyorum. Bu konuyu görüşmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine bu öneriyi sunmak istiyorum.” diyebilir. Onu dahi diyemez çünkü “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin imzasıyla ancak bu teklif verilebilir.” diye kendisi ilan etmişti ama Cumhurbaşkanı “Böyle olacak.” dediği zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisini gasbetmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer bir konu Sayın Başkan, son olarak söyleyeceğim: Sayın Başkan, bugün bir konu daha var; EYT konusunda biliyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı “Yılbaşına kadar çözülecek.” dedi, öyle değil mi? Ama bakın, yılbaşı geçti, bugün Ocağın 9’u, EYT’yle ilgili düzenleme hâlâ yapılmadı, milyonlarca emekli EYT düzenlemesini bekliyor. Dün AKP Grup Başkan Vekili Bülent Turan dedi ki: “Martta yürürlüğe girecek.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız bu, usulümüze ilişkin bir konu değil, rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam da usulle ilişkin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyin usulüne, nasıl ilişkin?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yılbaşına kadar çözülecek.” denilen bir konuda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun çalışma usulü mü bu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yasa teklifleri var bakın, ben şunu söyleyeceğim: Bizim yasa teklifimiz var bu konuda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu da beraber gündeme alın diyoruz.

Bir de Kredi ve Yurtlar Kurumuyla ilgili, gecikme zamlarıyla ilgili de düzenlemenin çözüleceğine dair beyan var, bu konuda da derhâl çözüleceği söylendi. Neden bu torba yasada yok? Kredi ve Yurtlar Kurumuyla ilgili de yasa teklifim var Başkanlığınıza sunduğum. Bunu da beraber gündeme almanızı öneriyorum, Kredi ve Yurtlar Kurumundaki gecikme zammı konusunun çözülmesi için yasa teklifim Başkanlığınızda, sizin elinizde. Bunu birlikte gündeme alın diye öneriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu, usule ilişkin, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, çok kızdınız arkadaşlara ama tartışmayı siz başlattınız, özür dilerim. Sizin kürsünüzün önünde açıklama yapılmasında nasıl bir sakınca var yani nasıl Meclisin ya da Komisyonumuzun haysiyetiyle oynanıyor bunu anlamış değilim. Ya, bunlar gayet normal şeyler, bunları niye mesele yapıyorsunuz? Sonra, iktidar partisi grubu arkadaşlar, niye her şeye bu kadar çok tepki gösteriyorsunuz arkadaşlar ya; bir şey yok yani yirmi sene yönettiniz, şimdi gidiyorsunuz. Yeni bir yönetim gelecek milletin reyiyile, buna fazla şeye gerek yok.

Şimdi, bakın, Başkanımız biraz evvel burada dedi ki: “Biz, burada yasama faaliyeti yapıyoruz, oyun oynamıyoruz.”

Değerli arkadaşlar, oyun oynamıyoruz elbette ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu fotoğrafa bir bakabilir misiniz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl bir yasama...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tamam, biz söyledik Başkan, anlattık, basın toplantısı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Divanda oturulmuş ve pankartlar...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Kendimiz çekim yaptık; ne olur bundan?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne var yani bunda?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, basın toplantısı yapmadık, açıklama yaptık. Basın toplantısı ayrı bir şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne olur bundan? Nasıl bir yasama faaliyeti yapıyoruz değerli arkadaşlarım? Sayın Cumhurbaşkanı...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kedi fare yakalamış gibi mutlu oldu arkadaşlar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok ayıp bir şey ya! Çok ayıp bir şey ya, lafını geri al! Ne demek!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Fare kim burada?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok ayıp bir şey ya! Ne kadar ayıp bir şey ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse... Bekaroğlu, devam edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devam edeyim mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Açıklamasıyla...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Fethi Bey, bir dakika ya...

Sayın Cumhurbaşkanı Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı olarak açıklama yaptı, tabii Hükümetin de Başkanı, Cumhurbaşkanını “İşte, memur maaşlarını, emekli maaşlarını şu kadar artırdım. En düşük emekli maaşını şu yaptım.” dedi ve şimdi Meclis, yasama faaliyeti yapıyor burada, bunu yerine getiriyor.

Bu, değerli arkadaşlarım, sizinle ilgili ya da Cumhurbaşkanıyla ilgili kişisel bir problem değil. Bu Cumhurbaşkanlığı sistemi yani Türkiye’deki Cumhurbaşkanlığı sistemi gerçekten özel bir sistem, böyle bir yönetim sistemi başka hiçbir ülkede yok. Bu sistemin garabeti, problemi, değerli arkadaşlarım, Cumhurbaşkanı tek başına karar veriyor. Bu konularla ilgili eskiden hükümetlerin, Bakanlar Kurulunun sevk ettiği yasa tasarısını sevk etme hakkı da yok, sadece bütçe kanununu sevk ediyor, ondan sonra

Mecliste toplanıyor, işte, kendi grup başkan vekili onu kanuna, teklife dönüştürüyor, burada görüşüyoruz; garabet burada, problem burada. Meclisi, demokrasiyi, Parlamentiye ilgilendiren rahatsız edici bir şey varsa budur, bunu düzeltmesi gerekiyor Türkiye Büyük Millet Meclisinin.

Değerli arkadaşlarım, denildi ki: “Bu konu Cumhurbaşkanının konusu değildir, Meclisin konusudur.” Yani Meclisin konusu, kanun konusu olduğu da tartışmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa’nın 48’inci maddesi, 53’üncü maddesi çok açık yani 48’inci madde, biliyorsunuz, çalışma ve sözleşme hürriyeti; gene 53’üncü maddesi toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme. Bu konularla ilgili zamların nasıl belirleneceği, daha evvel, memurlara nasıl zam yapılacağı belirlenmiştir ve Anayasa’nın bu maddeleri de güvence altına alınmıştır; yetersiz bulunuyorsa yeniden bu komisyonlar toplanır, bu işi tespit eder. Aslında, bizim burada, bunu, bu kanunu çıkarmamız doğru değildir; usule aykırı bir şey yapıyoruz. Verilen bir kararı, problemi tartışmadan “Ne olacak, sonu nasıl olacak?” bunu hesaplamadan çıkarmış olduğunuz, Anayasa değişikliğiyle yapmış olduğunuz “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” dediğimiz garabetin problemlerini gidermeye çalışıyoruz ama maalesef bir şey de gideremiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Durmuş Yılmaz, usule ilişkin, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, ciddi önemli bir usul hatası yaptığımızı düşünüyorum, o da şu: Şimdi, biz 17 Ekimde başlayan ve Aralık 16’sına kadar devam eden bir bütçe süreci yaşadık. Bu bütçe 1 sayılı, 2 sayılı, 3 sayılı listelerde merkezî Hükûmetin ve ilgili kuruluşların bütçelerini öngörüyor. Dolayısıyla şu anda görüşmekte olduğumuz veya görüşeceğimiz yasa teklifi de doğrudan doğruya bütçeyi ilgilendiren bir husus. Burada 4 milyon memuru ilgilendiren bir düzenleme var. Bu 4 milyon memurla ilgili düzenleme bütçe görüşülürken merkezî Hükûmetin ilgili birimlerinin bütçelerinde yer alan ödeneklerin içerisinde mi değil mi? Bu, o zaman niye tartışılmadı? Dolayısıyla bizim şu anda görüşmekte olduğumuz bu meselenin, 16 Ocakta bütçe üzerinde son konuşmalar yapıldığında bu işin bitirilmesi gerekiyordu. Burada büyük bir usul hatası var. Ha, burada tek şey, aralık ayında biz kasım ayının enflasyonunu biliyorduk, aralık ayının enflasyonunu da ocakta öğrendik. Dolayısıyla yapılacak olan düzenlemede sadece aralık ayında gelecek olan enflasyonla ilgili her neyse bir düzenleme yapılabilir ve dolayısıyla biz bütün bu tartışmaları 16 Aralık 2022’de bitirir ve dolayısıyla bütün milletvekilleri ve bütün ülke yapılan tartışmalar sonucu ülkenin bütçesinin ne olacağını bilirdi. Şu anda biz neyi yapıyoruz? 4 milyona yakın memurun ödeneği var, şu anda görüştüğümüz rakam, 16 Aralıkta görüşmesini bitirdiğimiz bütçenin içerisinde bu ödenekler var mı? Nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, bir dakika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Aynı şekilde emeklilerle ilgili durum var, emekliler de aynı şekilde. Bunlar, tabii, Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesini ilgilendiriyor, genel bütçeyi ilgilendirmiyor ama dolaylı olarak, ikincil olarak merkezî bütçeyi de ilgilendiriyor çünkü buradan oraya ödenek aktarıyor. Bu o zaman bilinmiyor mu? Çalışmıyor mu? Üzerinde bir derlenip toplanıp, merkezî bütçenin içerisine konulup bizim bunu bu aralık ayı içerisinde bitirmemiz gerekmiyor mu? Komisyon olarak bence sizin çok önemli bir sorumluluğunuz var, göreviniz var. Gelecek yıl lütfen bu tür şeylere izin vermeyin, her şey bütçenin içinde başlasın ve bütçenin...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gelecek yıl yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gelecek yıl biz yapacağız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gelecek yıl biz yapacağız bütçeyi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bütçenin içinde başlasın ve bütçenin içinde bitsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şu anda yaptığımız ne deve ne kuş. Kusura bakmayın ama böyle karmaşık bir sistem.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, otuz saniye istiyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Diline sağlık, diline sağlık. Gelecek yıl da biz buradayız. Biliyorsun 6’lı masadan bir şey çıkmayacağını.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir de şu sorunun cevabı verilebilir mi: Bunun mali yükü nedir ve bizim geçirdiğimiz bütçenin içerisinde bu var mıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları gün boyu tartışacağız. Bir sunum yaptığında...

Değerli arkadaşlar, bir de şunu rica ediyorum: Bu tür soruları sunumdan sonra sorarsak... Belki sunumda cevap verilecek bunlara.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, tamam verilecek de bu ciddi bir usul hatası ve dolayısıyla da bütçe yapım tekniğiyle de son derece yanlış ve usulsüz bir durum; bunu lütfen dikkate alın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, otuz saniyelik benim usulle ilgili, ben tartışma...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye bile veremem çünkü kural, kural.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, ben de kuralı söyleyeceğim. otuz saniye Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, usul hakkında, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şöyle, haksız ve bence manipülatif bir dille oturma sırasının oluşturulmasından bahsedildi. Buradaki bütün gruplar, bütün gelen giden bürokratlar hepsi bilir ki hiç kimsenin oturma sırasına burada özellikle misafirlerin geldiği bölümde hiç kimse müdahale etmez. Sadece Komisyon Başkanı arka sıralarda oturan kişi söz aldığı, sesi salon tarafından duyulmadığında kendisinden önlerde mikrofon bulunan masalara gelmesi hususunda arkadaşların yardımcı olmasını, hatta önde oturan birisi varsa kalkıp yer verip onu oraya almasını rica eder.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynen öyle.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu, her zaman yaptığımız bir şeydir ama burada bir manipülasyon olsun, bir şirinlik oluşturulsun belki -hani hafif tabiriyle- maksadıyla yapılan bir istismara, bir sapmaya, bir saptırmaya hep beraber tanıklık ettik. Bunun üzerinden belki işte geniş çevrelere bir mesaj verme istismarı yapıldı ama buradaki herkes biliyor ki buranın usulü her zaman budur. Bir başkası bir başkasının önüne bile isteye geçirilmez, geçirilmemiştir, hiçbir zaman da böyle bir şey olmamıştır.

Sayın Tanal daha önce koltuk üzerinden bir gerginlik üretmişti hatırlarsanız aşağıdaki bütçe görüşmelerinde. Onunki daha orijinal bir tespitti, kutluyorum yani daha orijinal bir şey yakalamıştı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İlk önce İç Tüzük’ün 56’ıncı maddesine göre kravatınızı takın, öyle Komisyonunda konuşun. İşte hukuksuzluğun dik âlâsı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Tanal...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonunda öyle bir kural yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl yok kardeşim? Olur mu öyle şey? İç Tüzük 56’ncı madde boşuna mı yazılmış? Yapmayın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok. Sayın Tanal, hukukçu olabilirsiniz ama Meclis hukuku ayrı bir hukuk.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada kravatsız Komisyonunda gelip söz alacaksınız, ondan sonra laf atacaksın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O zaman laf atmıyorum, daha orijinal bir tespit yap.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orijinal değil, ilk önce kanuna göre söz al; ilk önce kanuna göre, kılık kıyafete göre Meclise gelin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonunda bu şart yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Neyse daha orijinal bir tespit yapmıştı. Ben yine de düşüncemi değiştirmeden devam edeyim. Ama Sayın Tanal, bugün, gördüğünüz gibi, bakın, teklif sahibinin de koltuğu yüksek bir koltuk. Onu o zaman izah etmiştim, burada bunu tekrar söylemiş olayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İlk önce İç Tüzük hükümlerine göre hareket edin, 56’ncı madde açık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey tamamlayın, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, şimdi bir de usul hakkında söz almakta ısrar eden arkadaşlar oldu. Bunun Komisyon kuralları ve İç Tüzük gereği uygun olmadığını, bütün Komisyonlarda böyle bir durumun söz konusu olduğunu söylediniz ve tartışma uzadı, ara vermek zorunda kaldınız. Benim özellikle burada belki usule ilişkin söyleyeceğim şey şu olur: Bundan sonra da benzer tartışmalar olursa burada her partinin grubundan Komisyon üyesi arkadaşlarımız var; bu tartışmayı, bu gerilimi yatıştırmak o gerilimi üretenin ait olduğu grubun yöneticilerine, Komisyon üyelerine ve başkanlarına düşerse daha rahat, daha sakin bir ortam geçirmiş oluruz.

“Saraydan çıkan emir” “saraydan gelen emir” “Oradan gelen emire göre burada hareket ediliyor.” “Cumhurbaşkanı öyle diyemez, böyle diyebilir, böyle diyemez, şöyle konuşamaz.” cümleleri oldu. Bunlara zinhar katılmıyoruz. Biz aldığı bütün kararları istişareyle, biz aldığı bütün kararları bir istişare zinciri içerisinde alan bir ittifakız, bir hareketiz. Dolayısıyla, istişareler yapılır, bunu Cumhurbaşkanımız açıklar; biz de ona göre Meclisin yetkisinde olan şeyler varsa o yetkileri canıgönülden büyük bir memnuniyetle yerine getiririz. Buradan da bir abukluk üretmenin hiçbir manası olmadığını düşünüyorum.

Son olarak, hitabet dili içerisinde parmağını, elini kullanan, beden dilini kullanan bir arkadaş “Terbiyesiz!” ifadesini kullanmak hakikaten çok ayıp olmuştur. Bugün bu Komisyonun mehabetini, bugün bu Komisyonun huzurunu bu hamle bozmuştur. Bu sözün geri alınması gerekir. Yoksa her beden dilini kullanana, elini kullanana, parmağını bir şey ifade ederken söyleyene burada o ifadeyi kullanmak durumunda kalırsak en çok da bu ifadeyi kullanan ondan mağdur olur.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu, usul hakkında...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Her kanun teklifini görüşürken bir usul tartışması yapıyoruz, bu da olağan. Ancak bugün de şahit olduk, usul tartışmasından maksadımızın görüşeceğimiz kanun teklifinin Anayasa’ya, İç Tüzük’e veya Komisyon geleneklerine uygun bir yanı var mıdır görüşme usulünün; buna ilişkin bir tartışmanın vücut bulması beklenir. Ancak baştan beri Komisyon toplantıları da başlamadan evvel ortaya konulan tavır sanki bu kanun teklifinin görüşmesini engellemek; gözü kulağı burada olan milyonlarca çalışanımızın, emeklimizin, vatandaşlarımızın aileleriyle beraber umutlarını, hayallerini, beklentilerini akamete uğratmak gibi bir çaba mı var acaba diye açıkçası aklımıza getiriyor. O sebeple usul tartışmaları adı altında bu tür provokasyonlara... Şov yapılacaksa buna ilişkin mekanizmalar da var, onların yapılacağı yerler de var ve oralarda yapılabilir. Ama burada süratle, bir an evvel müzakerelere başlayıp bu kanunu en azından Komisyonumuzdan geçirmek şeklindedir beklentimiz. Bunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, usul hakkında buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, toplantı başlamadan önce Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak milletvekillerimizle ve bir milletvekilimizle bir değerlendirme yaptık. Bu değerlendirmenin burada yapılamayacağı şeklinde, basın toplantısı yapıldığı şeklinde bir açıklama yapıldı. Şimdi, ne demişim ben? Yani vergi, harç ve cezalara yüzde 123, emekliye yüzde 30 zam verilmiş, “Emekli geçiniyor.” demiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İçeriğe girmeyelim Süleyman Bey, rica ediyorum. Usule ilişkin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Şimdi, herhangi bir komisyon toplantısında değildik, hiç kimseye saygısızlık da yapmadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, şunu sorayım size; samimiyetle soruyorum: Sizin o fotoğrafınızı gören birisi sizi tanımıyor, görevinizi bilmiyor olabilir “Komisyon Başkanı bir açıklama yapıyor.” diye algılayamaz mı mesela? Bir örnek veriyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yok, hayır, hayır, sadece...

CAVİT ARI (Antalya) – O açıklamayı yapanın tanımadığı anlamına da geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru değil.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, yıllardır...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, bu, burada, Komisyonun ismi varken koltuğuna oturarak...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Lütfen, bakın, öyle değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...belli pankartlar yani Komisyon Başkanı bunu yapıyormuş gibi. Bu, doğru değil; bunu savunmayın lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – O açıklamayı yapanın sizi de tanımadığı anlamına gelir.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, yıllardır birbirimizi tanıyoruz –müsaade eder misiniz- Komisyonun önünde sadece değerlendirme yaptım, hakaret içeren bir cümle de yoktu, Komisyon çalışmaları sırası da değildi, başlamamıştı da. Yani bunun yasaklanması...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha fazla uzatmayalım; hassasiyet istiyoruz, başka bir şey istediğimiz yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yani bir milletvekili olarak burada konuşamayacaksak hangi zeminde konuşacağız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yanlış algılara yol açabilir.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Ben bunu takdirlere bırakıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru bir şey değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunu size iletenler yanlış iletmış Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Cavit Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle ben de hepinize iyi çalışmalar diliyorum.

Bir konuşmacımız “Burada yapılan usul tartışmalarının vatandaşın beklediği bazı düzenlemelerin geçirilmesine sanki geciktirme veya engel olma gibi bir niyet mi taşıyor acaba?” diye ifadede bulundu. Böyle bir yaklaşımı, böyle bir değerlendirmeyi ben şahsen, yıllardır burada tanıdığımız bir kişi olarak kendisine çok yakıştıramadığımı ifade etmek isterim.

Muhalefet olarak bizim görevimiz, her zaman vatandaşımızın, emeklimizin, emekçimizin, çalışanımızın, işsizin, öğrencinin, gençlerin, kadınların, çiftçinin, herkesin sorunlarını burada en iyi şekilde çözmektir. O nedenle de en doğruyu, en iyiyi başta bu Komisyonunda olmak üzere ve sonrasında da Genel Kurulda sağlamaktır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bugüne kadar bu amaçla çalıştık, çalışmaya da devam ediyoruz. Bu anlamda da zaten buradaki zaman zaman itirazlarımız veya zaman zaman taleplerimizin kabulüyle de birçok vatandaşımızın sorunlarının çözüldüğüne de burada sizler de herhâlde şahitsinizdir.

Benden önce bazı arkadaşlarımız benzer konuda değerlendirme yaptı ama ben de kısaca şunu söylemek zorundayım: Bakın, değerli arkadaşlar, biz burada bir yasama çalışması yapıyoruz ve en son yapılan Anayasa değişikliğinde yani cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş sürecinde iktidar yani Anayasa değişikliğini savunanlar vatandaşı şöyle kandırdı: Bakın, bu cümlemin altını özellikle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin...

CAVİT ARI (Antalya) – Söylüyorum Başkanım, müsaade ederseniz söyleyeceğim.

Özellikle şöyle kandırdı, bunu bilhassa söylüyorum: Efendim Meclisin güçlendirileceğine dair birtakım söylemler ve bu söylemlerle artık yasal düzenlemelerin Meclisin iradesiyle, milletvekillerinin iradesiyle gerçekleşeceğine dair bir takım süslü laflarla Anayasa’nın kabulüne dönük propaganda çalışmaları yapıldı. Ancak gelin görün ki bu Anayasa değişikliğiyle, bizim “tek adam” dediğimiz anlayışla her şeyi bir kişiye teslim ettik, ülke şu an bir kişinin iradesiyle yönetiliyor; idare de bir kişiye teslim edilmiş durumda, sizler sayesinde Meclis de bir kişiye teslim edilmiş durumda. Yargıyı sonra konuşuruz. Şimdi, bunun en güzel örneğini işte, bu tartışma yaratacak uygulamaları siz bire bir yaşattığınız için bu tartışmalar devam edecek; etmeye de bundan sonra yine devam eder. Ne zamana kadar? Sizin, şurada üç beş ay daha iktidarda olduğunuz süreye kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Bakın, bu Anayasa doğru uygulanmıyor çünkü gerçekleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, usule ilişkin...

CAVİT ARI (Antalya) – Bir saniye Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin... Rica ediyorum. Sonra yine söz vereceğim, fikirlerinizi ifade edersiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Bakın, siz tek adam anlayışıyla bu yasal düzenlemede de sergilediniz.

Şimdi, Sayın Başkan ve değerli arkadaşlar; bakın, Sayın Cumhurbaşkanı bundan birkaç gün önce en düşük emekli maaşının 5.500 TL'ye çıkarıldığını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum. Bir buçuk saattir usul tartışıyoruz ama milletimizin beklentilerini tartışmıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım müsaade eder misiniz, ben bitireceğim. Ya, ben konuşunca mı kesmek aklınıza geliyor Sayın Başkan? Müdahale etmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usule ilişkin diyorum, davet ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Usule ilişkin konuşuyorum Başkanım, burada yapılan usulsüzlüğü konuşuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nedir usulsüzlük, onu söyleyin.

CAVİT ARI (Antalya) – Usulsüzlük şu: Anayasa'ya karşı usulsüzlük var. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: “En düşük emekli maaşını 5.500 TL'ye çıkardık, yükselttik.” Efendim, siz ne zaman çıkardınız, söyleyebilir misiniz Sayın Elitaş Grup Başkan Vekili ve bu kanun teklifinin imzacısı olarak? Sayın Cumhurbaşkanı bunu, en düşük emekli maaşını 5.500 TL'ye ne zaman çıkardı? Bu kanun ne zaman geçti, haberimiz var mı? Kanun burada, kanun burada, kanun burada!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ferman yazıyor, ferman!

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim, yine, geçen hafta önce “Yüzde 25.” tepkiler sonrasında “Yüzde 30'a çıkardık.” dediler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biraz daha zorla kendini, biraz daha zorla Cavit, olmuyor; biraz daha zorla kendini!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – E, doğru söylüyor, yalan mı?

CAVİT ARI (Antalya) – Ne zaman çıkardı Sayın Elitaş? Kanun teklifi burada. Çıkardınız mı? Çıkaracağız mı? Hangisi? İşte, Anayasa'yı ayaklar altına alan sizsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Anayasa'yı ayaklar altına alarak buradaki usulsüzlüğü yapan sizsiniz.

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin karşılıklı laf atmaları)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir-bir buçuk saat oldu usul tartışmasıyla, rica ediyorum... Bir buçuk saat oldu, rica ediyorum...

Mustafa Bey, usule ilişkin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar, işçi-işveren-emekli sendikalarımızın kıymetli temsilcileri; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Cavit Bey'den başlayayım, İsmail Bey'in ismini zikretmeden yakıştıramadığını ifade etti.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, kendisinin naif kişiliğini biliyoruz yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani şu andaki, şu saate kadar yapılan tartışmalar bunu çok açık, net gösteriyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Benim söylediğimin neresi yanlış Mustafa Bey?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Yakıştıramadım.” diyorsun yani şu anki yapılan tartışmalar...

CAVİT ARI (Antalya) – Hayır, hayır, diğer açıklamalarımın neresi yanlış?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben, bir an önce teklife geçmek için sözümü kısa tutacağım yani milyonlar bekliyor bu teklifi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Protesto ederek bekliyorlar ama.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Her teklifte deniliyor ki: “Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisi gasbedildi.” Ya, gasbedildiği falan yok. Ya, biz burada geyik muhabbeti mi yapıyoruz ya! Yetkimizi kullanmak için buradayız Meclis olarak. E, Cumhurbaşkanı “Maaşları yüzde 30 artırıyoruz.” demiş.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz açıklamayı duymadınız galiba.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Genel olarak söylüyorum Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – “Artırdık.” diyor “Artırdık.” Daha burada artırılacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – E, elbette partisine güveniyor, ortağına güveniyor yani bunu söylemesinde ne mahzur var?

CAVİT ARI (Antalya) – Demek ki Meclise güvenmiyor, Meclise güvenmiyor işte!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çoğunluğa güveniyor yani oy çoğunluğuna.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz “35 yaptık.” diyemez miyiz?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi, bakın, bunun sistemle de bir ilgisi yok. Geçmiş açıklamalara bakın, Başbakanın da benzer açıklamaları var değerli arkadaşlar ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz “35 yaptık.” diyebilir miyiz?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Uygulayabiliyor mu? Yetki kimde, yetki kimde? Uygulayabiliyor mu?

CAVİT ARI (Antalya) – Ya buradan geçmezse ne olacak? Ya farklı geçerse ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, siz görüşünüzü ifade ettiniz, bir dinleyin lütfen, rica ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yetki Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Biz bu kanunu çıkarmazsak uygulama imkânı yok, var mı değerli arkadaşlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir de değerli hocam Durmuş Bey’in bir açıklaması oldu “Bütçede bu tartışmayı yapmalıydık.” diye. Onunla ilgili de şunu söyleyeyim: Kamu çalışanlarının ve emeklilerinin maaş artışları -biliyorsunuz- toplu sözleşmeyle yapılıyor, toplu sözleşmede öngörülen artışlara göre. Emeklilerin maaş artışları da 5510 sayılı Kanun’un 55’inci maddesine göre yapılıyor. Burada ekstra, ek bir artış söz konusu yani bir yandan da refah payı veriyor. Bütçe yaparken zaten dikkate alınan bir konu. Zam oranını bütçede belirlemiyoruz.

(AK PARTİ ve İYİ Parti milletvekillerinin karşılıklı konuşmaları)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Mustafa Bey bir tamamlasın.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şu ana kadar... Bilmiyorum yani ağır laf söylemek istemiyorum yani gereksiz tartışıyoruz değerli arkadaşlar ya! Bir an önce teklife girelim, varsa öneriler tartışalım “Bu az oldu.” “Çok oldu.” falan. Yani yetki Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Komisyon olarak da biz bu kanunu görüşmek üzere buraya geldik işte. Teklifin altında da Değerli Grup Başkan Vekilimizin imzası var, Sayın Elitaş’ın imzası var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben teşekkür ediyorum, şimdiden hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, usule ilişkin uzun uzun tartışmalar yapıldı. Tabii ki bütün eleştirilere saygı duyuyoruz, yeter ki uygun bir üslupla ifade edilsin fikirler, katılırsınız katılmayız o ayrı bir mesele.

Sayın Bülent Kuşoğlu etki analizleri konusunu vurguladı, buna ben de iştirak ediyorum doğrusu. Her düzenlemede etki analizlerini en detaylı bir şekilde gündeme getirebilirsek, ortaya koyabilirsek daha sağlıklı, daha iyi tartışmalar yapabiliriz.

Tabii, burada da bir usul hatası yapıyoruz bana göre. Belki bu usul tartışmalarını sunumdan sonraya bırakmak lazım çünkü bazı konular belki sunumda cevap bulacak, bilmiyorum bulup bulmayacağını ama ifade edilen bazı hususlar belki sunumdan sonra cevabını bulmuş olacak, bazı soru işaretleri, bazı eleştiriler; onu göreceğiz ama etki analizleri mutlaka önemli tabii ki bunu özellikle teklif sahibinden bekliyoruz.

Güçler ayrılığı, kuvvetler ayrılığı meselesi... Başkanlık sistemlerinde kuvvetler ayrılığı vardır, doğru.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Demokrasilerde vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında parlamenter sistemde de kuvvetler ayrılığı var ama başkanlık sisteminde bu daha keskin bir şekilde dediğiniz gibi vardır ama şunu unutmamamız gerekir, hep söylüyorum, tekrarlayacağım: Kuvvetler ayrılığı kuvvetler kopukluğu anlamına gelmez, kuvvetler ayrılığı kuvvetlerin çatışması anlamına da gelmez; herkesin kendi alanında nihai yetkiye sahip olduğu anlamına gelir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anayasa tartışmalarına yeni bir katkı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Meclisin nihai yetkisi olan konular vardır, yürütmenin nihai yetkisi olan konular vardır. Yürütme ile yasama arasında şüphesiz ki etkileşim olacaktır, şüphesiz ki ortak çalışmalar olacaktır, bu eşyanın tabiatı gereğidir, başka türlü de düşünülemez, bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Yürütmenin başı Cumhurbaşkanımızdır ve seçilmiştir. Demokratik olarak halkın yüzde 50'sinden fazlasının oyuyla seçilmiş bir Cumhurbaşkanımız var ve onun da birlikte çalıştığı parlamentoda bir ittifak var, Cumhur İttifakı var; bir taraftan da Genel Başkanı olduğu bir parti var; dolayısıyla Meclisteki çalışmalara ilişkin de Cumhurbaşkanımızın belli ifadelerde bulunması, beklentilerini ifade etmesi, tercihlerini ortaya koyması gayet tabiidir; bunda da hiçbir garipsenecek taraf yoktur diye ifade etmek istiyorum ama yetki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama hüküm belirtiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye yapıyorum.

Yetkinin kimde olduğu konusu da tartışmasıdır. Kanuni bir düzenleme gerekiyorsa nihai söyleme yetkisi Meclisindir. Bugün Komisyonumuz tartışır, kabul eder, etmez, en sonunda bunu hiçbirimiz bilmiyoruz; Genel Kurulumuz tartışır, kabul eder, etmez, bunu hiçbirimiz şimdiden oturup söyleyemeyiz. Ha, beklentimizi ifade edebiliriz, tahminimizi söyleyebiliriz ama nihai yetki Meclisimizdedir ve Meclisimiz istediği kararı, daha doğrusu uygun gördüğü kararı çoğunlukla usulleri dairesinde alır. Burada da ben hiçbir tartışma görmüyorum.

Diğer konularla ilgili beni doğrudan ilgilendirmedeği için teklif sahibine ve diğer arkadaşlarımıza bırakıyorum cevaplarını, işte, bütçe gibi konularda ortaya konan fikirler gibi; ona eminim, arkadaşlarımız gerekli yorumları yapacaklardır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bizim bunu aralıkta bitirmemiz lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet yani şunu söyleyeyim: Bu, yeni bir şey değil; tarihimizde de bütçeden sonra hükûmetlerimiz her zaman bütçeyi etkileyecek kararlar almışlardır, bunun bir kısmı bütçe içinde çözülebilirse çözülmüştür, değilse başka yollar, yöntemler aranmıştır; bu, yeni bir durum değildir.

Sayın teklif sahibine şimdi söz vermek istiyorum sunumlarını yapmak üzere.

Buyurunuz lütfen Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Benim usul tartışmasına katılma hakkım var mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katılmazsanız seviniriz çünkü çok vakit kaybettik.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, sunumunuzu alalım, sonra yine size zaten...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En azından Cumhurbaşkanının hüküm vermesi konusunda görüşlerini ilk imza sahibi olarak duymak isteriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok duymak istiyorsanız...

Buyurun, lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Paylan’a teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunumuzun esnasında fikirlerinizi paylaşabilirsiniz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 62 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4810)()

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

Ona cevap verdikten sonra teknik olarak açıklayacağım.

Değerli Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan Yardımcılarımız, değerli sivil toplum örgütlerinin temsilcileri; Başkanlığımız 4 Ocak tarihinde bir çağrı yapmış, yaklaşık 12 sivil toplum örgütüne çağrıda bulunmuş, Serbest Muhasebeci Odaları Birliği TÜRMOB, MEMUR-SEN, KESK, MÜSİAD, TÜSİAD, TİSK, DİSK, HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, Türkiye Emekliler Derneği yani bu konuyla ilgili bütün sivil toplum örgütlerini buraya çağırılmışlar; onlar da muhakkak herhâlde Başkanımızın müsaadesi doğrultusunda görüşlerini, fikirlerini beyan edecekler.

Sayın Cumhurbaşkanımız geçen hafta salı günü MEMUR-SEN’in bir toplantısına giderken birlikte bir istişarede bulunuldu. O istişare çerçevesinde bu memur maaşlarının ne kadar artırılabilirliği konusunda bir değerlendirme, kanaat ortaya çıktı ve grup toplantısında da ifade etti “Arkadaşlarımıza bunu daha fazla artırabilir miyiz çalışmasını yapın diye söyledim.” dedi. Nitekim daha fazla artırılabilir konusunda -Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız da burada- Hazine ve Maliye Bakanımız, Çalışma Bakanımız ve bir kısım arkadaşlarımız bununla ilgili çalışmaları yaptı. AK PARTİ Grubunda bu rakamın yüzde 30’a çıkarılması konusunda mutabık kalındığını ifade etti ve “Çıkardık.” veya “Çıkarıyoruz.” cümlesini kullandı.

* (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı hem yürütmenin başı hem de Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı. Bir siyasi parti genel başkanının bu şekilde bir şey söylemesinde herhâlde “abes” diye ifade edilebilecek bir durum söz konusu değildir. Çünkü her siyasi partinin grup temsilcileri, milletvekilleri birlikte hareket etmek üzere söz vermiş kişilerdir. Fikirlerimiz farklı olabilir ama partinin çoğunluğu, partinin büyük bir kısmı, kahir ekseriyeti bir konuda kanaat getirdikten sonra “Partim böyle düşünüyor ama ben böyle düşünmüyorum.” deme hakkına sahip değiliz çünkü demokrasi bu şekilde olur, partili demokrasi bu şekilde olabilir. Bizim buradaki yaptığımız işlemle ilgili sizler ve Genel Başkanlarınız partinin yetkili organları doğrultusunda alınan kararlar çerçevesinde burada görüşlerinizi ifade ediyorsunuz. “Benim görüşüm bu, partimin görüşü bu.” deme hakkına kimse sahip değil, o zaman parti gerekli işlemlerini yapıyor. “Siz bağımsız olarak devam edebilirsiniz.” tavsiyesinde bulunuyor.

Şimdi değerli arkadaşlar, biz bu kanun teklifini aslında sözleşmelilerle birlikte getirmeyi planlamıştık. Sözleşmelilerle ilgili kanun düzenlemesi yaklaşık 10 maddeydi; 3, 4 madde de buradan var; 14 maddelik bir kanun teklifini hazırlayalım, Genel Kurulumuza işte hafta sonuna getirelim diye planlamıştık geçen hafta sonuna getirelim diye planlamıştık ama sözleşmeliler konusunda bazı konular tam netleşmediğinden dolayı değerli arkadaşlarımızla istişare ederek bunu 7+2 maddelik bir kanun teklifi hâline getirmeyi planladık. Nitekim o gün akşam Komisyon Başkanımızla istişare ettik, siyasi parti Grup Başkan Vekilleriyle istişare ettik. Dedik ki “Çarşamba günü kanun teklifini veriyoruz eğer uygun görürseniz, birlikte mutabık kalabilirsek İç Tüzük’teki kırk sekiz saat süreyi beklemeden biz bunu perşembe günü Komisyonunda görüşelim. Çünkü Başkanımın da, sizlerin de ifade ettiği gibi milyonlar bu beklentide; bu kanun teklifini beğenir, beğenmez, az veya çok diyebilir ama alınan iradenin bir an önce sonuçlanması konusunda katkı sağlamak isteyebilir dedik. Ama biliyorsunuz İç Tüzük’ün 37’nci maddesindeki -tam emin değilim- “kırksekiz saat geçmeden Komisyonlarda görüşülemez” hükmü gereğince, siyasi partiler eğer mutabık kalırlarsa kırk sekiz saat geçmeden Komisyonunda görüşme imkânı mevcut.

Biz, çarşamba günü saat 20.00 veya 21.00 civarında kanun teklifini hazırladık ve Meclis Başkanlığına sunduk, diğerinden ayırarak yaptık. Fakat arkadaşlarımızla yapılan istişare sonucunda cumartesi günü, Meclis Başkanlığı duyurmuştu, bu kanun teklifini Komisyonunda görüşelim, hatta mümkünse Genel Kurulu pazar günü de çalıştırıp kanun teklifini bir an önce hayata geçirelim. Amaç neydi? Çünkü yürütmeyle görüştük bir taraftan Hazine ve Maliye Bakanlığıyla bir taraftan da Çalışma Bakanlığıyla. Bunun 15 Ocak tarihinde yetişebilmesi için zaman olarak neye ihtiyaç var? Dediler ki: “8 Ocak tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından Resmî Gazete’de yayınlanabilirse biz 15 Ocak tarihinde yetiştirebiliriz, aksi hâlde bunu yetiştiremeyebiliriz.” dediler. Ama olmadı, denk gelmedi. Ki o zaman da Sayın Grup Başkan Vekiliyle görüştük, o da gitti Genel Başkanıyla görüştü. Genel Başkan ile biz Genel Kurulda da salı günü görüşülmesi konusunda -diğer partilerle de herhâlde o şekilde değerlendirildi- salı günü görüşülüp bir an önce kanunlaştırmayı planladık.

Değerli arkadaşlar, usul olarak veya niye açıklandığı konusunda herhâlde yeterli bir şey olmuştur Garo Bey, kısmen yeterli olmuştur diye tahmin ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cumhurbaşkanı’nın hüküm vermesi üzerine ne diyorsunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, Cumhurbaşkanı Genel Başkan olarak AK PARTİ Grubunda onu söyledi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunuma geçelim isterseniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de bu çalışmanın içinde bulunan birisiyim. Yani o yüzde 25, yüzde 35; 1005, 1500 konusunda bulunan birisiyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hüküm veriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, Genel Başkanımız o bizim. Yani sizin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Meclisin iradesi değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, bakın, az önce ne dedi Mustafa Bey? “Grubuna güveniyor, ortağına güveniyor.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama belki “35” diyeceksiniz burada, belki “yüzde 40” diyeceksiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yahu grubuna güvenmiş, ortağına güvenmiş, diyor ki: “Ben milletvekili arkadaşlarımla, ortaklarımla istişare ettim, böyle böyle... Bizim ortaklarımız alınan kararı sonuna kadar uygularlar.” Bir ay şuna şöyle dedik, buna böyle dedik diye... Neyse, çıktıkları yolda “Yol arkadaşlığı, devam ederler.” diye ifade etti; ona güvendiği için söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belki “35” diyecekler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ha, bakınız, Komisyon üyesi arkadaşlarımız derler ki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 35 olsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, şimdi, Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 40 olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, sunuma geçmemiz gerekiyor, rica ediyorum; yeterince tartıştık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Komisyon üyesi arkadaşlarımız “Yok, böyle bir şey olmaz.” derler ve sizlerle birlikte hareket eder, yaparlar bu işi. “Bu yüzde 75 olsun.” derler veya “Yüzde 25’e düşürelim.” derler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, yeterince tartıştık o konuları, sunuma geçelim lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, alışkanlıktan öyle oluyor herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan herhâlde bu tartışma bitsin istemiyor, öyle görünüyor ama bizim bitirmemiz lazım.

Sunuma geçelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, irademiz var mı yok mu; bunu tartışıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendinle alakalı o ya, sen inanmıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İrade var mı yok mu orada; onu tartışıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim irademiz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen müsaade edin, teklif sahibimiz sunumunu gerçekleştirsin.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlar, iktidara geldiğimiz 2002 yılından bugüne kadar çalışanlarımızın ve emeklilerimizin mali ve sosyal haklarında ciddi iyileştirmeler sağladık; onların yaşam standartlarını yükselttik ve yükseltmeye de devam edeceğiz. Büyümeden kaynaklanan refah artışının toplumun her kesimine yansımaları öncelikli politikamız olmuştur.

2022 yılı Aralık ayı başında net 5.503 Türk lirası olan asgari ücret 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere yüzde 54,7 oranında artırılarak 8.507 Türk lirasına yükselmiştir. Biliyorsunuz, 2022 yılı Ocak ayında açıklanan asgari ücret 4.250 liraydı, Haziran sonunda yaptığımız bir çalışmayla 5.500 liraya çıkarılmıştı; yaklaşık yüzde 29’luk bir artış gerçekleşmişti. O dönemde enflasyon çerçevesinde

yapılan memur maaşlarına da yüzde 41,67'lik bir artış gerçekleşmişti, asgari ücret de toplu sözleşme ara döneminde yaptığımız çalışmalarla yüzde 29'luk bir artışla 5.500 liraya çıkarılmıştı. Sonra, yine, işçi ve işveren temsilcileri vasıtasıyla yapılan çalışmalar sonucunda 2023 yılında uygulanacak asgari ücretin 8.507 lira olması konusunda mutabık kalınmıştı. Yine, Asgari Ücret Tespit Komisyonu mutabakat metni de Resmî Gazete'de yayımlandı biliyorsunuz nasıl anlaşıldığıyla ilgili. Resmî Gazete'de yayımlanan düzenlemede de varılan mutabakat çerçevesinde işveren ve işçi kesiminin 250 liralık sosyal güvenlik destek priminin de –“tavsiye edilir” ifadesi var mutabakat metninde ama- yapılan istişareler sonucunda, değerlendirmeler sonucunda 400 lira olmasıyla ilgili biz mutabık kaldık ve bugün de kanun teklifini zaten o şekilde düzenlemiş olduk.

Şimdi, bildiğiniz gibi, ülkemizde kamu işçileri hariç yaklaşık 3,8 milyon kamu görevlisi, 13,9 milyon emeklimiz mevcuttur. Kamu görevlilerimiz ile memur emeklilerimizin 2023 yılı Ocak ayında aylık ve ücretlerinde yapılacak artış oranı 2022 ve 2023 yıllarını kapsayan 6'ncı dönem toplu sözleşme gereğince yüzde 16,48 olacaktı; SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarında ise yüzde 15,40 oranında artış yapılacaktı. Sayın Cumhurbaşkanımız, ülkemizin zenginliğinin, çalışanlar başta olmak üzere milletimizin her kesimine yansıtılacağını, memur ve emekli maaşı artışlarının da bu yaklaşımla yapılacağını ifade etmişti.

Bu kapsamda, kamu görevlilerimiz ile tüm emeklilerimizin aylık ve ücretlerinde 2023 yılı Ocak ayında uygulanacak artış oranını yüzde 30'a yükseltmek üzere hazırladığımız kanun teklifini huzurlarınıza getirmiş bulunuyoruz. Temmuz ayında ayrıca artış yapılacağı da yine unutulmamalıdır çünkü kanun gereğince emekli maaşları ve memur maaşlarında artış yılın altı aylık periyotları içerisinde yapılıyor, asgari ücrette de yılda bir kere yapılmak mecburiyetinde. Ayrıca, 2022 yılı Temmuz ayında yaptığımız düzenlemeyle 3.500 Türk lirasına yükselttiğimiz en düşük emekli aylığını da yüzde 57,1 bir oranında arttırarak 5.500 Türk lirasına yükseltiyoruz. Biliyorsunuz, o zaman yürütmeden 3 bin liralık bir rakam gelmişti, biz arkadaşlarımızla istişare ettik -Cumhur İttifakı ortaklarıyla- 2.500 liralık kısım teklifte 3 bin lira olarak gelmişti. Biz, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımız ile Cumhur İttifakı grubuyla istişare ederek bunun 3.500 liraya çıkarılması yönünde görüşlerimizi beyan etmiştik ve Komisyon üyesi arkadaşlarımız önergeyi vermişler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Muhalefetle...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...muhalefet de bu desteğimize katkı sağlamıştı, kendilerine de teşekkür ediyoruz.

Yüzde 57,1 artışla 5.500 liraya yükseltiyoruz. Bu artışla birlikte hem çalışanlarımızın hem de emeklilerimizin gelirlerinde önemli bir iyileştirme yapmış olacağız. Böylelikle 2002 Aralık 2023 Ocak döneminde enflasyon yüzde 1.183 oranında gerçekleşmişken –yirmi yıllık dönemde kümülatif rakam yüzde 1.183 olmuşken- aile yardımı dâhil ortalama memur maaşı yüzde 2.395 oranında artarak 14.417 Türk lirasına, reel artış yüzde 94'e ulaşmıştır; 2002 kıyaslamasını yapıyoruz. Aile yardımı dâhil en düşük memur maaşı yüzde 2.923 oranında artarak 11.848 Türk lirasına, reel artış yüzde 136'ya ulaşmıştır. 2003 yılı Ocak ayında net asgari ücret 184 liraydı, 2001 yılı Aralık ayında -6 sıfır atılmış hâliyle söylüyorum- 164 veya 167 liraydı. O günde bu güne baktığımızda net asgari ücret yüzde 4.517, en düşük memur maaşı 2.923 lira, aile yardımı dâhil ortalama memur maaşı 2.395 lira; net asgari ücret hemen hemen 2 katına yakın yüzde 4.517 oranında artarak 8.507 Türk lirasına, reel olarak da yüzde 260'lık bir artış ortaya çıkmıştır. En düşük SSK'li aylığı yüzde 270 oranında artarak 6.093 Türk lirasına yani reel yüzde 85 artış ortaya çıkmıştır. En düşük tarım BAĞ-KUR emekli aylığı şimdiki kanun teklifimizde verilen değerlemeyle yüzde 8.259 artarak 5.500 Türk lirasına çıkarılacaktır çünkü 2.500

lira geçen senenin başındaydı, 1 Ocak 2022 tarihinde 2.500 lira olarak uygulanan en düşük emekli maaşı bugün 5.500 lira olarak uygulanacak. Yani yüzde 100'den fazla, yüzde 120 civarında bir artışı beraberinde getiriyor, en çok tarım ve BAĞ-KUR emeklilerine bir artış sağlanmış oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi faydalanacak bundan? Rakamları bilecek miyiz yani kaç kişi en düşük emekli aylığı alacak, rakamlar var mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Söyleyeceğim birazdan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunum bitsin de...

Rica ediyorum akışı bozmayalım. Sonradan sorabilirsiniz bu soruları.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama önümüzde bir belge yok o açıdan, etki analizi yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama sunum bir bitsin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2 milyon 721 bin kişi, etki analizlerini ifade edeceğim biraz sonra ama Garo Bey hemen öğrenmek istiyor, ondan kaynaklı bir harekettir.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Aceleci.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Döküm olsaydı, tablo olsaydı önümüzde rahat olurdu yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, sunumunu bir tamamlasın, ondan sonra uygunluğunu...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Keşke hazır gelebilseydik bu toplantıya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Önceden bilseydik hazır gelirdik...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Neyi önceden bilseydiniz?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Rakamları, etki analizlerini önceden bilseydik Başkanım, hazır gelebilirdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sunumu bir tamamlayalım, sonra sorularımızı, eleştirilerimizi yapalım, rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Cinisli, biraz önce söyledim ya, biraz önce...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Eskisi muamele görünce olmuyor tabii Sayın Başkanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çok alınganlaşmışsınız, onu görüyorum.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Yok, siz agresifleşmişsiniz, onu görüyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah Allah ya, hayret bir şey ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yeterince tartışma yaptık, rica ediyorum, rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gözleriniz çok farklı görmeye başlamış, gözlük takınca çok farklı görmeye başlamış.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Gözlük numaranızı değiştirmenizi tavsiye ederim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah Allah!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olur, peki, öyle yapayım; tavsiyenize uyarım. Teşekkür ediyorum güzel tavsiyelerde bulunduğunuz için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, bir Grup Başkan Vekilimize böyle ifadeler kullanmak hiç doğru değil, hiç doğru değil.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Dalga geçiyor...

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin arkadaşlarınızın hakaret ettiğini unutmayın Sayın Başkan. Grup Başkan Vekiline sizin arkadaşların hakaret alışkanlığı olduğunu unutmayın, haksız ikaz ediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç doğru değil, lütfen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Gözlük numaranızı değiştirin.” demek ne demek ya?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Dalga geçiyorsunuz, başka bir şey yok ki benimle dalga geçiyor, daha ne olsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dalga geçildiğini zannediyorsunuz ama burada konu çok farklı...

CAVİT ARI (Antalya) – Bizim Grup Başkan Vekilleri geldiğinde sizin arkadaşlarınızın hakaret ettiğini unutmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle şey olur mu? Yok, ben herkesi saygıya davet ederim.

CAVİT ARI (Antalya) – Kendi arkadaşlarınızı davet edin önce.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben herkesi saygıya davet ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dalga geçildiğini zannediyorsunuz, hakikaten bugün çok farklı bir pozisyondasınız, birkaç gündür öylesiniz.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Dalga geçiliyor...

CAVİT ARI (Antalya) – Grup Başkan Vekilimiz geldiği zaman karşı taraftan hakaretler yağıyor. Utanmadan hakaret ettikleri zaman...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz dalga geçildiğini zannediyorsunuz ama bizim dalga geçtiğimizi söyleyemem öyle zannediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, rica ediyorum sunum bitsin, bittikten sonra sorularımızı, eleştirilerimizi yapalım.

Sayın Paylan, bakın, siz başlattınız, araya girdiniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bilgi istedim ya, ne var ya, neyi başlattım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama sonradan bunu yapabilirsiniz, sunumu bir bitirsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ne var yani bilgi istedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama akışı bozuyorsunuz, bakın zaman kaybediyoruz, rica ediyorum yapmayın.

Devam edelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Allah'ınızı seversiniz. Siz de çok gerginsiniz, bugün ne oluyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sen gerginsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim yerimde olsanız herhâlde daha az gergin olmazdınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, ben Plan ve Bütçe Komisyonunda 2004-2007 yılları arasında üç buçuk yıl görev yaptım. O zaman Sayın Bakan da Bakan olarak görev yapıyordu. Gerçekten bu Komisyon çok ehemmiyetli bir Komisyon. Yani buraya gelen kanun tekliflerinde arkadaşlarımız çok farklı şekilde görüşlerini beyan ederler fakat her şeyin değiştiği gibi komisyonların usul ve esasları da çok değişmiş. Kurallar manzumesinin çok iyi görüldüğü, gözlemlendiği bir Komisyondu, hakikaten Meclis İktüzüğü gibi çok etkin kuralları olan bir Komisyondu; kuralları uygulamaya çalışıyorsunuz, başarılar diliyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasal komisyon olmaktan çıkardınız Sayın Bakanım, ondan böyle oldu, ondan bu hâle geldi; anayasal komisyondur Plan Bütçe.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anayasal komisyon vasfımız devam ediyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anayasal komisyon olarak devam ediyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ediyor ediyor efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anayasa’da 3...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasa’da 40 kişi olduğu, 25’inin, en az 25’inin iktidardan olacağı anlatılıyordu; çalışmaları, yetkileri falan belirtiliyordu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O zaman muhalefetin onayı olmaz ki yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Plan Bütçe Komisyonundan bahsetmiyor artık Anayasa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Anayasa’da geçen 3 tane komisyon adı var biliyorsunuz; biri Adalet Komisyonu, biri Anayasa Komisyonu, münasebetiyle Karma Komisyon, bir de Plan Bütçe Komisyonu var. Anayasa’da geçen 3 komisyon... Daha önceki süreçte, Anayasa’da iktidar partisinin sayısı ne olursa olsun 40’a 25 -iktidar partisinin- ama hâlâ Anayasa 168’de Plan Bütçe Komisyonu aynen geçiyor, devam ediyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İktidar partisi de yok ya, 1’inci parti.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1’inci parti var, doğru söylüyorsunuz. 1’inci parti var, 2’nci parti var; hâlâ dil alışkanlığı iktidar partisi ve ana muhalefet partisi diyoruz, alışkanlıklarımızı da değiştireceğiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Elitaş, sistemi değiştireceğiz, sistemi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunuma devam edelim, epeyce bir vakit kaybettik.

On iki dakikanız kaldı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle mi?

Evet, değerli arkadaşlar, en düşük esnaf BAĞ-KUR emeklisinin aylığı yüzde 3.599 oranında artarak 5.500 Türk lirasına çıkıyor yine reel artış yüzde 188. En düşük memur emekli aylığı yüzde 1.999 oranında artarak 7.901 TL’ye çıkıyor, reel artış yüzde 64. 65 yaş aylığı yüzde 8.058 oranından yani 1.998 Türk lirasına çıkarılıyor ve bundaki reel artış da yüzde 536. Muhtar aylıkları yüzde 8.637 oranında artarak 8.507 liraya, aslında asgari ücrete, reel artış yüzde 581’e yükseltilmiştir. Biliyorsunuz, 2002 yılında muhtarların hiç maaşı yoktu, muhtarlar da muhtar seçildikten sonra BAĞ-KUR’a kaydolmak zorundalardı. Gelirleri olmadığından dolayı bir kısım muhtarlar BAĞ-KUR primlerini ödemekte zorlanıyorlardı. Bizden ilk talepleri “Ne olur, BAĞ-KUR primlerimizi ödeyecek bir gelir bize verin.” oldu ama o günden bu tarafa gelip aslında arkadaşların sıfırdan hesaplamaları lazımdı, belki teknik olarak sonsuz bir artış gibi gözükebilir. Muhtar aylıkları 8.507 liraya, asgari ücret rakamına yükseltilmiş oldu.

Bildiğiniz gibi geçen yıl asgari ücretten gelir ve damga vergisi kesintilerini kaldırdık ve bu uygulamayı tüm ücretli çalışanlar için geçerli kıldık. Yıllardır söylenen bir söylem vardı, “Asgari ücrette vergi olur mu?” ifadesiydi ve iktidar öncesinde de benim milletvekili olmadığım dönemlerde de yani 2000’li yıllardan önce 1990’lı yıllarda dahi her kesimde söylenen “Asgari ücrette vergi alınır mı?”

ifadesi söz konusuydu. Biz bu “Asgari ücrette vergi alınmaz.” ifadesini, değerli Plan Bütçe Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla birlikte, sadece asgari ücreti vergi dışı bırakmakla kalmadık, asgari ücret kadar bütün ücretleri vergi istisnası kapsamı içerisine aldık. Yani kim ne kadar maaş alırsa alsın asgari ücret kadar olan kısmı vergiden istisna edilebilir hâle getirilmiş oldu. Bu çerçevede, asgari geçim indirimi uygulamasının yerine getirdiğimiz vergi istisnasıyla birlikte 2022 yılında vazgeçtiğimiz ilave vergi tutarı 90,6 milyar yani tüm ücretlilerden ve asgari ücretlilerden yüzde 15 vergi alınmamasının 2022 yılındaki maliyeti 91 milyar civarında olmuş. 2023 yılının belirlenen asgari ücrete bağlı olarak vazgeçeceğimiz vergi tutarı 203 milyar lira olmuş 2022 yılından, 2023 yılında belirlenen asgari ücretle birlikte vazgeçtiğimiz vergi tutarının 374,3 milyar lira olacağını tahmin ediyoruz. Çalışan ve emeklilerimizin yanı sıra işverenlerimizi de desteklemeye devam ediyoruz. İşverenlerimizin iş gücü maliyetlerini düşürmek ve istihdamlarını artırmalarını desteklemek amacıyla 2016 yılından 2022 yılının sonuna kadar uyguladığımız asgari ücret desteğini 2023 Haziran dönemine kadar sürdüreceğiz. İşçi başına verdiğimiz destek tutarını aylık 100 Türk lirasından 400 Türk lirasına çıkarıyoruz. Bu destekten 1,7 milyon iş yeri ve yaklaşık 7,5 milyon sigortalının faydalanacağını öngörmekteyiz.

Ayrıca coronavirus salgını döneminde kısa çalışma kapsamında yapılan hatalı işlemler sebebiyle hizmetleri eksik bildirilen sigortalıların hizmetlerinin fiili duruma getirilmesini sağlamaktayız.

Diğer yandan kanun teklifimizle birlikte 2021 yılındaki Şampiyonlar Ligi finali İstanbul’da düzenlenecek iken coronavirus salgını nedeniyle ülkemizde organize edilememiştii ancak UEFA 2023 yılındaki Şampiyonlar Ligi’nin finalinin Türkiye’de, İstanbul’da yapılacağını açıklamıştır. Burada yapılan düzenlemeyle 2021 yılı Şampiyonlar Ligi müsabakaları için getirilmiş olan KDV ve kurumlar vergisi istisnasının aynı şekilde 2023 Şampiyonlar Ligi müsabakaları için de uygulanmasını sağlıyoruz.

Etki analizlerini sizlerle paylaşmak istiyorum: İstanbul’da yapılacak 2021 Şampiyonlar Ligi müsabakası için getirilmiş olan katma değer vergisi istisnası 2023 Şampiyonlar Ligi müsabakaları için 110 milyon Türk lirası, en düşük emekli aylığının 3.500 Türk lirasından 5.500 Türk lirasına yükseltilmesinin 2023 için maliyeti 21,9 milyar lira, emekli aylıklarında yüzde 30’luk artış 131,5 milyar lira, asgari ücret desteğinin 2023 Ocak- Haziran döneminde 400 Türk lirası olarak uygulanmasının maliyeti 17,1 milyar lira, İstanbul’da yapılacak 2021 Şampiyonlar Ligi müsabakaları için getirilmiş kurumlar vergisi istisnasının maliyeti yaklaşık 120 milyon lira, kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde yüzde 30 artış 128,4 milyar lira...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yıllık maliyet mi, altı aylık maliyet mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yıllık maliyet. Bunun yıllık yüzde 30’u Haziran ayında da ilave edilecek, o ayrıca hesaplanacak. Şu anda o hesabı söyleyebilmemiz mümkün değil biliyorsunuz ama hesap on iki aylık hesap.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğerlerine “altı ay” dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yo, yo hepsi on iki aylık hesaplamalara göre yapılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sunum bitsin sorularımızı sonra soralım, başka sorularımız da olabilir, rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Asgari ücret prim desteği altı ay süreyle uygulamalı biliyorsunuz, kanunda altı ayı gösteriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Altı ay” dediniz de o yüzden.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, kanunda altı ay olarak uyguluyoruz, kanun o şekilde. Öbürlerini hep yıllık olarak hesaplıyoruz biliyorsunuz, sonra aradaki fark varsa ilave ediliyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kamu çalışanlarının mı, emeklilerinin mi yoksa diğer...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, arkadaşlar, bu enflasyon üzerindeki net etki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir fotokopisi dağıtılabılır mı acaba?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olur, olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra tablolaştırıp varsa dağıtılabılırseniz memnun oluruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dağıtalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bence soruları alıp biraz hani netleştirip dağıtsalar daha sağlıklı olabilir. Bir sunum bitsin, soruları alalım, izahatlar yapılınsın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, konuşurken kullanırsınız yani o açıdan söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, şu an...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Rahat eleştirilerimizi yaparız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Toplam...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz sonra toparlayıp verebilirse iyi olur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Elitaş, özür dilerim bu yüzde 30'luk artışın maliyeti mi örneğin 128 milyar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yo, enflasyondan sonraki farkın maliyeti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon üzerine.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) –16,48'den sonraki farkın maliyeti, refah payının maliyeti. Yani "30-16,48" 13,5'un maliyeti.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 13,5'un maliyeti.16,5 enflasyondan geldi üstüne 13,5 onun maliyeti.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Toplamı neydi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öbürü vardı zaten. Öbürü bütçede vardı zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Refah artışının maliyeti, refah payının değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani ilave verilen 13,5'un.

İlave verilen 14,5 ve 13,5'un maliyeti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçede var mıydı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bütçede olan tahmindir biliyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen sorularımızı daha sonra soralım. Bitiremeyiz bu şekilde, gerçekten bitiremeyiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan, bütçe tahmindir. O tahmin çerçevesinde, bütçe Ekim ayının 17'sinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak zorundadır. Kurumlar bütçelerini Strateji ve Bütçe Başkanlığına -sanıyorum eylül ayı içerisinde- hazırlarlar ve bütçeler de haziran-temmuz ayında biter. Sayın Başkanımız, Sayın Bakanımızla birlikte biz bu bütçe takviminin de değerlendirmesini... Çünkü rakamların artık güncelliğini yitirdiği bir dönemde mart ayında başlayan bir bütçe sürecinin doğru olmadığını, 2023 bütçesini hazırlarken mart rakamlarıyla ilgili çalışma ve eylülde, temmuzda kurumları verme, Strateji ve Bütçe Başkanlığına eylülde bitirme ve 17 Ekim tarihinde de Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuşta uzun bir süreç var, onunla ilgili çok çalışmalarımız oldu fakat inşallah daha teknik bir değerlendirme...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yerden göğe kadar haklısınız, siyasi partiler bunu bilemez de fakat aralık ayının başında biz bunları bilebiliriz. Dolayısıyla bunu oraya koyabiliriz yani. Dolayısıyla onu yapabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, tekrarlıyorum, sunumu bir tamamlayalım, zaten görüşlerinizi, sorularınızı ifade edeceksiniz. Başka türlü bitiremeyiz.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, efendim, bütçe bir tahmindir biliyorsunuz. Bu, tahmin çerçevesinde oluyor. Şimdi, bütçede idare, yürütme demiş ki: “Ben 5 trilyon lira gelir toplayacağım.” 5 trilyon değil de 5,2 trilyon toplamış, siz idareye “Ya, tahminlerinizde biraz yanılıyorsunuz.” dersiniz, “Yüzde 5, yüzde 10, yüzde 20, yüzde 50 yanılıyorsunuz.” dersiniz. İyi tahmin yapabilmek için gayret gösterilir ama biliyorsunuz, az önce bir arkadaşımız söyledi “Şuna niye yüzde 122 yaptınız?” diye. O da kanun gereği, 31 Ekim tarihindeki üretici fiyatları endeksinin yıllık rakamı neyse, yeniden değerlendirme oranı o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İndirme yetkiniz var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İndirme yetkisinin bir kısmı kullanıldı, bir kısmı da kullanılmadı. İndirme yetkisi de getirildi. Şunu dedik: Şunlarda ihtiyacı olan kesimlerde, zorlanacağı düşünülen kesimlerde yarısına kadar indirme yetkisi var, tamamını indirme yetkisi yok. 122,9’du herhâlde, 61,45; işte, tam yarısını, Cumhurbaşkanının yetkisini kullanarak bazı şeylerde, motorlu taşıtlar vergisi gibi kısımlarda uygulama imkânı olmuş oldu. Bu söylediğimiz rakamların toplam 300 milyar liralık maliyeti var.

Değerli arkadaşlar, kanunun 5’inci maddesinde kısa çalışma ödeneğindeki hatalı işlemlerden dolayı hizmetleri kuruma eksik bilgilendirilen sigortalıların durumu vardı. Biliyorsunuz, biz bunu aralık ayındaki yaptığımız düzenlemede gerçekleştirmiştik. İki kurum arasındaki yapılan farklılıklardan dolayı bir kurum kısa çalışma ve kanun çalışmasında uygulamış ama Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri kısa çalışma ödeneğiyle yaptığımız düzenlemede mükelleflere ceza yazmaya başlamışlar. Biz de coronavirus kapsamında yazılan cezaların ortadan kaldırılmasıyla ilgili hatalı ödemeler de olsa dahi işletmeler bünyesinde verdiklerinde cezayı uygulamayacağımız şeklindeki bir cümle münasebetiyle bu kanun teklifinin...

Toplam maliyeti ne kadar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Belli değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onun toplam maliyeti şu anda belli değil çünkü müracaatlara göre yapılacak bir işlem olduğundan dolayı.

Geçen dönemde ne kadardı bizim yaptığımız, aralık ayındaki yaptığımız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – 170 bin müracaat potansiyeli var ama 138 bin kişi müracaat etti.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani onunla ilgili yine teknik arkadaşlarımız size...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ders çalışacak vaktiniz olmamış Sayın Elitaş.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Yok, yok, çalıştık, çalıştık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çalışıldı, rakamı tam belli değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şöyle: 170 bin potansiyel yararlanmış olması gerekirken 141 bin kişi daha bekliyoruz kısa çalışmadan gelsin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 170 bin kişi yararlanması beklenirken 141 bin kişi...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Keşke önceden hazırlanıp gelselerdi, burada yapılacak şey değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, nereden çıkarıyorsun ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Arkadaşlar, Sayın Cinisli'ye laf atmayın lütfen, onun muhatabı benim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Siz de değilsiniz de, yürütme olması lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, maalesef Anayasa bu Sayın Cinisli, beğenmiyorsanız gidebilirsiniz.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Beğenmiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anayasa bu. Anayasa böyle diyor. Gücünüz varsa değiştirirsiniz, ortaklarınızla anlaşabiliyorsanız değiştirirsiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ayrıca yürütmeden de birçok arkadaş var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi müzakerelere geçiyoruz.

Önce geneli üzerinde görüşmeler yapacağız. STK, sendika, meslek kuruluşlarına da şunu söyleyeyim: Geneli üzerinde söz vermeyeceğim, ilgili maddelere geçildiğinde o maddeye ilişkin STK'lerimiz görüşlerini ifade edebilirler ama geneline ilişkin değerlendirmelerimizi milletvekillerimizle birlikte yapacağız.

Önce her partiden bir arkadaşımıza söz vereceğim; daha çok grup sözcüsü gibi, parti sözcüsü gibi değerlendiriyoruz bu arkadaşlarımızı. Normal üyelerimiz için süre on dakikadır ama onlara biraz daha esneklik göstereceğim. Ardından üyelerimize söz vereceğim yine onar dakika. Daha sonra da bir partide eğer üyeler talepte bulunmamışsa teşrif eden diğer vekil arkadaşlarımıza beşer dakika görüşlerini ifade etmeleri için söz vereceğim. Maddelerdeyse herkese beşer dakika şeklinde bir uygulamamız, genel uygulamamız devam edecek.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu'na şimdi söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bir de salonda sükûneti temin edebilirsek ben de konuşmamı yapabileyim çünkü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu an itibarıyla var gibi, buyrun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli sivil toplum kuruluşları temsilcileri, değerli basın mensupları ve değerli teklif sahibi milletvekili arkadaşımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Şimdi, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz arkadaşlar. Sonuç olarak emekli aylıklarında ve kamu görevlilerinin aylıklarında artış yapılmasıyla ilgili bir teklif var önümüzde. Bununla ilgili hiçbir muhalefet partisinin veya iktidar partisinin milletvekillerinin, tümünün, aykırı bir görüşte olması beklenemez herhâlde. “Daha fazla artırın.” deriz ama “Artırmayın.” demeyiz. Dolayısıyla böyle bir teklifi de geciktirmek, engellemek gibi bir tavrımız söz konusu olamaz Sayın Başkanım. Sanki usulle ilgili bazı konuları gündeme getirmemiz böyle anlaşıldı, bu doğru değil bir kere.

Ancak ben de usulle ilgili konuya girmek istiyorum çünkü çok çok önemli bir konu. Sayın Kalaycı da değindi, Sayın Elitaş da değindi. Şimdi, usul olarak, evet, böyle bir konuyla ilgili, Sayın Cumhurbaşkanının, yürütme erkinin tutup da bir artırım yapmak istemesinde anormallik yok, bunu Meclise göndermesinde de anormallik yok. Ya, anormal olan kısım şu: Bununla ilgili bir yöntem vardı eski Anayasa’ımızda, referandum öncesi değiştirdiniz. Eskiden “hükümet tasarısı” denen bir müessese vardı, gelirdi, burada görüşülürdü. Şimdi, böyle bir teklifi yürütme bilir değil mi? Ne kadar parası var, ne kadar artış yapması gerektiğini yürütme bilir. Yürütme normal olarak buraya bunu gönderirdi hükümet tasarısıyla, burada da görüşülürdü. Meclis olarak kabul ederdik etmezdik o ayrı bir konu ancak bunu kaldırdınız. Efendim, “Kesinlikle yasama ile yürütmenin bağı kesilecek.” dediniz, hükümet tasarısı kalktı. E, şimdi, hukuki dille en azından muvazaa diyebileceğimiz ama çok dürüst olmayan bir yöntemle bunlar geliyor, bizim eleştirdiğimiz bu; o zaman biz o Anayasa’yı niye değiştirdik? Mantıklı olan tabii ki yürütmeden gelmesidir bunun. Siz, bir milletvekili olarak, yasa yapmaktan sorumlu bir milletvekili olarak hükûmetin rakamlarını nereden bileceksiniz ve böyle bir teklif getireceksiniz? Yani sonuçta yürütmeden sorumlu olan, bu rakamları vermesi gereken yer yürütmedir; onlar bilecekler tabii ki, bir milletvekilinin bunu bilmesi mümkün değil. Biz burada Hükûmetten gelirse, gelir tartışırız, anlarız ama durup dururken siz Hükûmet tasarısını devreden çıkarın, ondan sonra “Mantıklı olan budur.” deyin. Bu, millete karşı yapılmış, bu referandumda Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yapılmış çok büyük bir yanlışlıktır; bunu ifade ediyorum yoksa yöntemde bir yanlışlık yok ancak bunu Anayasa’dan çıkarmanız büyük bir yanlışlık.

Sayın Elitaş, dediniz ki: “Anayasa’da Plan ve Bütçe Komisyonu geçiyor.” Geçmiyor, bahsettiğiniz 161’inci maddeye bakın. Eskiden Plan ve Bütçe Komisyonu ayrıntılı olarak anlatılırdı “40 üyeden oluşur, en az 25’i iktidar partisine mensup olur.” derdi ve bütçenin -tabii ki hükûmetlerin iradesidir, bütçe olmadan herhangi bir icraat yapamazlar- geçmesi için Anayasa elinden geleni yapardı ve bununla ilgili olarak Anayasa’da 161, 162, 163, 164’üncü maddeler vardı. Şimdi sadece 161’inci madde var, onu da anlatacağım. 162, 163, 164’üncü maddeler mülga vaziyettedir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 161’de birleşti hepsi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şu anda da Plan ve Bütçe Komisyonu geçmiyor, “Bütçe Komisyonunda görüşülür.” diyor, bütçe teklifi Bütçe Komisyonunda görüşülür. Bütçe Komisyonuyla ilgili ne olduğu da belli değil, Komisyonun elli beş gün içinde kabul edeceği metin, Genel Kurulda görüşülür ve mali yıl başına kadar karara bağlanır. Kesin hesaplara ilgili olarak bunu da söylemiyor maalesef.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biliyorsunuz, Bütçe Komisyonunun kanunu var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sonrası, bu referandum sistemi sonrası mevzuatımız, Anayasa’mız altüst edilmiş vaziyette, biz de bunu anlatıyoruz. Ya, bu yapılan artırım işi doğrudur, Hükûmetten gelmesi de yürütme erkinden gelmesi de doğrudur ama bunların Anayasa’dan çıkarılması büyük bir yanlışlıktır, saçmalıktır. Böyle bir garabet yaptık, şimdi de bunu tartışıyoruz. “E, mantığı yok mu?” Var tabii ki. Bütün dünyada, çıkması gereken, ihtiyaç olan yasaları yürütme erki bilir önce, icracı, icraatçı olan bilir, o işle uğraşan bilir. Yasanın nasıl yapılması gerektiğine, olması gerektiğine meclisler, parlamentolar karar verir, ihtiyacı yürütme saptar. İhtiyaç ve çıkan yasayla ilgili yanlışlık, noksanlık, usulsüzlük, bu konularda da yargı karar verir. Şimdi, bunu altüst ettiniz, bizim eleştirdiğimiz de budur, bu garabetir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bütçe Komisyonu aynı.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Aynı, değişmemiş

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Plan ve Bütçe Komisyonu” olarak geçen Komisyon şimdi “Bütçe Komisyonu.” olarak geçiyor.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Eski Anayasa burada, ikisinde de aynı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır, hayır; orada 161’inci, 162’nci maddelere bakın, 163’e bakın; üye sayısından da bahsediyor, öyle geçiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İç Tüzük’te Plan ve Bütçe geçiyormuş, Anayasa’da eskiden de “Bütçe” şeklinde geçiyormuş, arkadaşlarım söyledi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E ama “40 kişi” diyor, 25’ten bahsediyor, yetkilerinden bahsediyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz zaten o sayıları değiştirdik, bütün maddeleri birleştirdik

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – En önemlisi hükümet tasarısı diye bir müessese var yahu, söylemek istediğimiz o yani Sayın Kalaycı’nın da sizin de yani “Cumhurbaşkanı AK PARTİ’nin Başkanı olarak böyle bir yasa sevk etmesin mi?” Etsin tabii ki doğrusu bu diyoruz ancak bunu çıkardınız. Edemez, hiçbir şekilde bakanlar, Cumhurbaşkanı Meclise yasa sevk edemez ama ediyor, biz de onu söylüyoruz, ediyor; bu bir garabetir. Etmesi gerekir, doğrusu odur ancak bunu çıkardınız, şimdi de sevk ediyor, sanki yokmuş gibi böyle bir mevzuat çıkarıldı. Hukuki dilde muvazaa ancak kaba bir şekilde, siyaseten, sahte bir yöntemle bunu getiriyoruz; doğru değil bu, bunu söylüyoruz. Bunların dikkate alınması lazım, biz artık son döneme geldik, bundan sonraki dönemde burada oturacak arkadaşlarımızın bunu dikkate alması lazım. Niye böyle bir yöntem uygulayalım? Makul olanı niye bu şekilde kulağımızı öbür türlü göstererek uygulanmasını sağlayalım? Bunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bir diğer konu, bugün 9 Ocak, daha ocağın başı; bütçenin uygulanacağı ilk aya geldik. Daha ilk aydan bütçe dengeleri bozuluyor- Sayın Yılmaz’ın söylediği konu- daha ilk ay ve bütçe dengelerini altüst ediyoruz. Evet, bütçe bir tahmindir ancak daha ilk günlerinde mi bütçe bu tahminini bozar, ilk günlerde mi bozulur?

Bakın, SGK’ye Hazine’den aktarılabilecek meblağ 2023 için 582 milyar lira olarak öngörülmüştür. Buna göre, sizin verdiğiniz rakamlara göre ilave olarak 131 milyar daha gelecek yani 700 küsur milyarı geçecek bu rakam, 700 küsur milyar liraya çıkıyor bu rakam. Bu rakam bütçe dengeleri içerisinde nasıl bir etki yapacaktır? Burası Plan ve Bütçe Komisyonu, bunu da görmek zorundayız; Çalışma Bakanlığının ve Sosyal Güvenlik Kurumunun bununla ilgili etkilerini de görmek zorundayız, nasıl etkilenecektir, onları bilmek zorundayız. Onun için özellikle bu konuyu sormak istedik. Bundan dolayı ne kadar prim tahsilatı azalacak, ne kadar artacak ve hazine’den gelecek yük ne kadar olacaktır? Bunları konuşmalı mı? Bunları bilmemiz gerekir. Etki analizinde bunların da sizin tarafınızdan verilebilir olması lazım.

Şimdi, ayrıca, Sayın Başkanım, konumuz siyasi bir konu yani emekli aylıklarında ilave olarak yapılacak zam, şu andaki yasal mevzuatın dışında yüzde 5 artırılıyor ve kamu çalışanlarına da ilave yüzde 5 geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edelim lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ortalama emekli aylığı nedir? Türkiye İşçi Emeklileri Derneği burada, bildiğim kadarıyla ağırlıklı ortalamaya bakarsak 8 bin lira emekli aylığı var. Yani yasal prosedürün dışında yüzde 5’lik bir artış tartışıyoruz. Neye tekabül ediyor? 400 liraya. 400 lira için bu kanunu çıkarıyoruz. Şimdi, ben “Niye 400 lira için bu kanunu çıkarıyoruz, neden daha fazla bir artış yapmıyoruz, gerçek enflasyon neden dikkate alınmıyor?” diye soracağım siyasetçi olarak.

Sayın Elitaş da siyasetçi ama yürütme erkinden değil. Bana nasıl cevap verecek? Şimdi sistemle ilgili tartışıyorsak siyaseten sorumlu olan bir kişinin burada oturması lazım. Ya, öyle garip bir sistem ki siyaseten seçilmiş yürütme erkinde tek kişi Sayın Cumhurbaşkanı. E, Cumhurbaşkanı buraya gelemez, anlıyorum ama yürütme erkinde seçilmiş tek bir kişi yok onun dışında buraya gelecek, bizimle tartışacak, hesap verecek; ne kesin hesapla ilgili hesap verebilecek bir kişi var ne de gelip de bu tür konuları tartışabileceğimiz bir kişi var. Evet, çok değerli arkadaşlarımız var, Bakan Yardımcıları var...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 5’i nereden çıkardığınızı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, bu yorumları biriktirelim, topluca bir cevap verin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ancak Sayın Bakanlar bile gelse bir anlamı yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zihinsel bir şey sormak için, yüzde 5’i nereden çıkardı diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ben de onu tam anlayamadım doğrusu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 25’ti 30 oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 16...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, 5 değil, yani o ilk enflasyona göre olan 5 değin Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii ama sonuçta 25 olarak açıklandı, 30 oluyor; ben de siyaseten bunu soruyorum diyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 25’i yüzde 30’a çıkardığımız konusunu mu diyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, yani ben de siyaseten diyorum ki: Niye yüzde 5? Bu, yüzde 15 de olur...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Refah payı dediğimiz değil de ilk ilan edilenle son edilen arasındaki farkı söylüyorsunuz, öyle mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet. Ayrıca refah payını da...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Refah payı olarak ilaveten yüzde 5’i...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Orada yüzde 5’lik... Bakın, Sayın Cumhurbaşkanının açıklamasının ertesi gün bir açıklamayla yüzde 5’lik bir artış söz konusu. Ben “Neden yüzde 5?” diye sorarım siyasetçi olarak, “Kime soracağım?” diyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi 16,48 yerine 17 yapsaydık yine kanun getirecektik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, emekliler için de aynı durum söz konusu, onlarda da 15,5 olacaktı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Normal memur maaş artışı için de emekli için de 15,5.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O fark için ayrıca getirmeniz gerekecekti ancak Sayın Cumhurbaşkanı 25 olarak açıkladı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onda da kanun ihtiyacı vardı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii ama ertesi gün 30 oldu. Ben de onu diyorum, bunları konuşmak gerekir, tartışmak gerekir siyaseten; neden tartışmıyoruz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tartışıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, sizinle niye tartışayım ki ben? Tabii ki tartışacağım ancak bu işin sorumlusu siz değilsiniz, siz olmadığınız için ben burada, siyaseten yürütme erkinde seçilmiş, siyasi gücü olan birisiyle bu konuları tartışmak durumundayım. Burası Parlamento, doğrusu budur yani yanlış bir yöntem söz konusu, bunları ifade ediyorum. Bunlar doğru değil, bunlar düzeltilmesi gereken işler, bunu söylemek istiyorum.

Ayrıca, bütçeye getirdiği yük konusunun da görüşülmesi, konuşulması gerekir; yeni bütçe dengelerinin nasıl olduğunun görülmesi, anlaşılması gerekir. Maliye Bakanlığı belli ki bu konuda zorlanıyor, sıkıntı içerisinde. Bunların konuşulması gerekir. Bunları sizinle konuşamam ki, teklif sahibi olarak siz bir milletvekilisiniz aynı zamanda, sizinle bu konuyu tartışamam ki. Siz de ayrıca tartışmak zorundasınız yani benim kadar siz de yürütme erkiyle bu konuyu tartışmak durumundasınız. Siz de herhâlde daha fazla zam yapılmasını; çalışanların, kamu çalışanlarının veya emeklilerimizin daha fazla almasını istersiniz, değil mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yürütme de öyle istiyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu sizin gönlünüzden geçen oran değildir, değil mi? Ancak yapamıyorsunuz. Neden?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Para bitti, para; dağıttık parayı!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Çünkü idarenin, yürütmenin rakamlarıyla bağlısınız. Ancak bunu tartışabilmeliydik, sorabilmeliydik.

Şimdi, şunu ben soracağım, size mi soracağım bunu; sormamam lazım. Kur korumalı mevduat hesabı sahibi 1 milyon kişi var, aşağı yukarı 2,5 milyona yakın hesap var ancak 1 milyona yakın da hesap sahibi var; 1 milyon. Bunlara verilen para 2022 yılında 300-400 milyar lira arası. 2023'te bu -kura göre değişecek ama- 1 trilyona kadar çıkabilecek. Şimdi, kur korumalı mevduat hesabı sahiplerine, varlıklılara, 1 milyon kişiye 1 trilyon lira veriyor iken neden burada aşağı yukarı 20 milyona yakın kişiye -16 milyon, EYT'liler ile beraber emekliler; 4 milyon da kamu çalışanı, 20 milyon yapıyor- neden verile verile ilave olarak bu para veriliyor? Çok daha küçük bir meblağ yani getirdiğiniz rakam "131+128" 260 milyar bile yapmıyor. 260 milyar 20 milyon Türk vatandaşından esirgiyorsunuz ama 1 milyon kişiye bu sene için 1 trilyon lira verebilmenin önünü açıyorsunuz. Ben bunu eleştireceğim tabii ki, 1'inci partiye mensup değerli arkadaşlarım da eleştirecekler. E, siz mi bana bu konuda cevap vereceksiniz? Tabii ki değil. Ama siyaseten birilerinin bu konuda cevap verebilmesi lazım. Böyle bir sistem olamaz. Burada siyaseten...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, 1 trilyonu nasıl buluyorsunuz, onu anlayamadım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, ne kadar artış olabileceğini, kurda ne artış olabileceğini... Mesela dolar kurunun 18 küsur liradan 30 liraya çıktığını varsayalım ki olmayacak bir şey değil, böyle bir artış söz konusu olabilecek. Tabii ki böyle bir artış söz konusu olabilecek. 2022 için 300-400 milyar arasında oldu kur bu kadar baskılandığı hâlde, bu sene seçim senesi. Bakın, yıl sonu için, son günlerde çıkardığımız kanunla biliyorsunuz on bir ayda 20 milyar açık vermişti bütçe, ancak 473 milyar lira idare bizden borçlanma yetkisi aldı. Aralığın son günlerinde çıkan bu yetki 2023'te kullanılacak. 473 milyar; e, 660 milyar da 2023'te var; 1 trilyona yakın ilave olarak seçimler için kullanılacak meblağ. Bu, ülkeyi çökertir, bir de bu tarafı var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Seçimler için mi kullanılacak?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Seçimler için kullanılacak bu borçlanma yetkisi, bu biriken meblağlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani kur korumalı mevduata mı vereceğiz, yoksa vatandaşa mı dağıtacağız?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilmiyorum artık nereye vereceğinizi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, topluca bir değerlendirme yapalım, ikili diyalog usulümüz yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sorunuz çok güzeldi, keşke birisi olsa burada sorumlu da “Bunu kur korumalı için mi harcayacaksınız, yoksa emekli için mi harcayacaksınız?” diye sorabilseydik ama soramıyoruz işte, sizin de sorduğunuz soru doğru bir soru ama cevabı verecek kimse yok burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, toparlayabilerseniz, yirmi dakikaya yaklaşıyoruz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, diğer bir taraftan şunu da eleştireyim: Emekli aylıklarında ilave yük 131 milyar ancak en düşük emekli aylığı toplam 21 milyar 900 milyon lira. Bunun getirdiği yük bu kadar dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, en düşük emekli aylığı alan sayısı az olduğu için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Az olduğu değil, şimdi “En düşük emekli aylığı alan, asgari emekli aylığı alan kişi sayısı 2 milyon 721 kişi.” dediniz. Yani 3 milyona yakın. 3 milyona yakın kişi bugün, 3.500 lira mı alıyor, yoksa bu düzenleme sonrası mı 5.500 liranın altında alacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Soruları hep not edelim, topluca cevaplayalım lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Emeklilerin yaklaşık yüzde 20’sine tekabül ediyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok önemli bir meblağ.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar da bu sorularla ilgili çalışmalarını iletinler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 5.500 liranın altındaysa da 3 milyona yakın kişinin bu kadar düşük bir meblağ alması ki dediği gibi Sayın Vekilimin bunun da emekli aylıklarının yüzde 20’si yapması çok önemli. Yani ağırlıklı emekli aylığı ben 8 bin lira dedim ama demek ki çok daha altında bir meblağ yapıyor bu. Bunu dikkate almak lazım ve en düşük emekli aylığı açlık sınırının da altında, asgari ücretin de altında demek ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, son cümlemenizi alalım, yirmi dakikanız doldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Diğer taraftan, itiraz etmeyeceğiz ama futbolla ilgili olarak getirilen düzenleme. Tamam, Türkiye’de bu işlerin yapılması lazım, gurur duyarız finallerin Türkiye’de oynanmasından ancak Katar, nasıl rüşvet vererek Dünya Kupası düzenliyorsa, Türkiye’nin de bu tür rüşvetler vererek -ki açıkladınız rakamları- KDV’den 110 milyon lira almayacağız, vazgeçiyoruz, kurumlar vergisinden de 120 milyon, yani 230 milyon liradan vazgeçiyoruz 2 maç için. Yani rüşvet vererek bunları almayalım. Türkiye itibarlı bir ülkedir, Türkiye’de bu işi yapmak için, bu finalleri oynamak için yarışmaları lazım, rüşvetle değil.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Paylan, geneli üzerinde, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli sivil toplum kuruluşu temsilcileri, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum

Sayın Başkan, kapitalist bir düzende adaletten bahsedilemez ama özellikle iktidarın son iki yıldır uyguladığı bu epistemolojik heterodoks nöro ekonomi politikaları; işçiye, memuru, emekliyi perişan etmiştir değerli arkadaşlar

Sayın Elitaş, dersini çalışmadığı için şimdi çalışıyor, beni dinleyemiyor tabii ki. İşçi, memur, emekli perişan Sayın Elitaş. Şimdi, bu işçinin, memurun, emeklinin perişanlığının bir miktar olsun giderilmesiyle ilgili bir tartışma yürütüyoruz ve bu tartışmada da baktığımızda, Sayın Cumhurbaşkanı, biliyorsunuz tek adam olarak şu iddiadaydı yıllardır: “Faiz sebep, enflasyon sonuç. Buna karşı çıkan da bu işi bilmiyor, ben ekonomistim. En büyük ekonomist benim, en kahraman Rıdvan benim.” dedi

Şimdi, Sayın Lütfi Elvan bile buna karşı çıktığında görevden alındı, yerine Sayın Nebati getirildi, sonuçlarını yaşadık. Enflasyon patladı, dolar patladı, faizler patladı ve şu anda bunun sonucunda değerli arkadaşlar, işçi, memur, emekli perişan hâle geldi. Çünkü en adaletsiz vergi nedir Sayın Elitaş? Bak, pek çok vergi topluyoruz. En adaletsiz vergi enflasyondur ve enflasyon da şu anda TÜİK’in rakamlarına göre baktığımızda 2022 yılında yüzde 64. Sayın Elitaş, siz, Kayseri’de hiç alışveriş yapıyor musunuz? Yani en son ne zaman markete gittiniz bilmiyorum. Sizin evin alışverişini kim yapıyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben yapıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Siz yapıyorsunuz. Son bir yılda yüzde 64 ne arttı Sayın Elitaş? Kayseri’de peynir fiyatı... Ben Diyarbakır’dan örnek vereceğim, geçen yıl Diyarbakır pazarında 30 lira olan peynir şu anda 150 lira. Kayseri’de peynir kaç para? Size soruyorum, alışveriş yapıyorsunuz ya, geçen yıl 30 liraydı Diyarbakır’da peynir, şu anda 150 lira, süt geçen yıl 6 liraydı, şu anda 25 lira. Yani çarşıya, pazara göre baktığımızda gıda fiyatlarında, yani yurttaşlarımızın temel ihtiyaçlarına yüzde 200, yüzde 300, yüzde 400 zam gelmiş durumda

Şimdi, TÜİK diyor ki: “Enflasyon yüzde 64.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Enflasyon 2 ürüne göre mi belirleniyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Siz de diyorsunuz ki: “Bu enflasyona göre ben, işçiye, memura, emekliye zam yapacağım.” Hatta “Efendim enflasyon böyle çıktı ama ben size refah payı vereceğim.” diyorsunuz değil mi? Yani enflasyon yüzde 16 çıktı ikinci altı ayda. “Ben size 13,5 da refah payı vereceğim.” diyorsunuz değil mi Sayın Elitaş? Sayın Elitaş, siz buna inanıyor musunuz? Siz Kayseri’deki alışveriş yaptığımız çarşıdaki pazardaki enflasyonunuz kaç? Size net bir şekilde soru soruyorum; sizin bir yıllık enflasyonunuz kaç?

Bakın, kira, Kayseri’de ne kadar arttı? Geçtiğimiz yıl Kayseri’de ortalama kira 2.500-3.000 liraydı, şimdi Kayseri’de 7-8 bin liranın altında ev var mı? İstanbul’da yok, Diyarbakır’da da 6-7 bin liranın altında ev kalmadı, oturulabilecek evler 8-10 bin liradan başlıyor. Yani, kiraya yüzde 200 zam var, gıdaya en az yüzde 200 zam var, faturalara da yüzde 150, yüzde 200 zam var, ulaşım da yüzde 150, yüzde 200 zam var. Peki, işçi, memur, emekli neye para harcıyor Sayın Elitaş, neye para harcıyor; söyleyin. Karnını doyurmaya çalışıyor, kirasını ödemeye çalışıyor, faturalarını ödemeye çalışıyor ve ulaşmaya çalışıyor; bunlar için para harcıyor, bunun dışında bir lüksü yok. Lüks lokantalara gitmiyor, sizin zenginleştığınız kesimler gibi lüks arabaları alma peşinde değil; karnını doyurma peşinde. Şimdi, siz “İşçi, memur, emeklinin çarşı enflasyonu yüzde 150, yüzde 200’ken ben size yüzde 64 enflasyon üzerinden zam yaparım, ha orada da lütfederim efendim bir yüzde 13,5 da refah payı veririm.” diyorsunuz. Siz, işçi, memur, emekliyi böyle kandırmaş olabileceğinizi düşünüyor musunuz? İşçi,

memur, emekli çarşıda, pazarda gerçekliği biliyor Sayın Elitaş; peynir fiyatının yüzde 400, yüzde 500 arttığını biliyor, süte yüzde 300, yüzde 400 zam geldiğini biliyor, kiralara yüzde 200 arttığını biliyor ama siz “Yüzde 64’ün üzerine yüzde 16 daha, 13 daha koyarım ve işçiye, memura, emekliye lütfederim.” diyorsunuz, bunu kimse yemiyor Sayın Elitaş. Bakın, Sayın Elitaş, usul tartışmasında... Burada belge, Sayın Cumhurbaşkanı “tweet” atmış, ne diyor “tweet”inde, buyurun okuyalım: “2023’te işçi, memur, emekliye artış oranı yüzde 30 olarak uygulanacaktır.” diyor. Bakın “Uygulanmasını yüce Meclise öneriyorum.” demiyor “Uygulanacaktır.” diyor yani padişah fermanı yazmış, buraya, Meclise diyor ki: “Ey, AKP, MHP çoğunluğu siz bu fermana bir mühür basın.”

Sayın Elitaş, siz de bu mühür basmışsınız, ilk mühür basan siz olmuşsunuz, ilk imza sahibi sizsiniz. Arkanızda da çok sayıda AK PARTİ’li milletvekilleri imzalarını koymuşlar fermana. Bir ferman daha var: “En düşük emekli maaşı 5.500 TL olacaktır.” diyor, bakın, altındaki imza ne? Bakın, “tweet” atmış Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan. Bakın, Recep Tayyip Erdoğan imza atmış, fermanı yazmış, siz de buraya bir mühür basmışsınız Sayın Elitaş. Nerede kaldı milletin, Meclisin iradesi?

Sayın Elitaş, Sayın Cumhurbaşkanı “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dedi ya, sonucunda da bu şeyleri yaşadık ya, şimdi de diyor ki: “Ben fermanı yazarım, AKP’li milletvekillerine, MHP’li milletvekillerine mühür basmak düşer.” Yılların vekilisiniz burada, siz bunu kabul ediyor musunuz? Siz bunu kabul etmişsiniz ki buna imza atmışsınız. Buna dair bir eleştiriniz var mı? İşte, tek adam rejimi yüzünden buraya geldik. “Faiz sebep enflasyon sonuç.” dedi, bu noktalara geldik, şimdi de bir fermana bir mühür basmayla karşı karşıyayız.

Sayın Elitaş, bu yüzde 13,5 refah payını ben sizinle tartışmak istiyorum. Bakın, TÜİK yüzde 64 buldu yıllık enflasyonu değil mi? İstanbul Ticaret Odası (İTO) ne buldu? O da vallahi, muhalif bir kurum değil; onu da söyleyeyim ha, bayağı iktidara yakın bir kurumdan bahsediyoruz. İstanbul Ticaret Odası yüzde 92 buldu, aradaki fark ne; yüzde 28. ENAG ne buldu; yüzde 137. TÜİK ile İTO’nun arasında yüzde 28 puan fark var, ENAG’la da, efendim, yüzde 75 fark var. Ben size ortalamasını söyleyeyim yüzde 50. Hani ENAG ve İTO’nun ortalamasını bulalım, yüzde 50; yüzde 50’den fazla da yüzde 50.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ENAG da senin gibi hesaplıyor 2 ürünü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yüzde 50 nedir biliyor musunuz? İşçinin, memurun, emeklinin cebinden çaldığınız alım gücüdür, net; bu kadar net. İşçinin, memurun, emeklinin yüzde 50 alım gücünü çalmışsınız ve ona diyorsunuz ki: “Ben size yüzde 13,5’ünü lütfediyorum.” Sayın Elitaş, TÜİK eliyle Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük yolsuzluğunu yaptınız, iddiayla söylüyorum. Hani, birkaç milyarlık yolsuzluk buluyoruz ya, birkaç yüz milyonluk yolsuzluk; orada 1 milyar çalınmış, orada 5 milyar çalınmış, orada 10 milyar çalınmış; bunları buluyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereden buluyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şimdi, trilyonluk, trilyonlarca liralık bir yolsuzluk var, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük yolsuzluğu. 14 milyon emekli, 4 milyon kamu emekçisi; etti mi 18 milyon? 18 milyon yurttaşımızın cebinden -işçinin, memurun, emeklinin cebinden- trilyonlarca lira çalışıyorsunuz bu şekilde. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük yolsuzluğunu yapıyorsunuz ve bu parayı da bütçe politikaları çerçevesinde yandaşlarınıza, aşırı güvenlikçi politikalara aktarıyorsunuz. Bak, bunun ben size belgesini de göstereceğim, üstelik de hangi kurumdan göstereceğim? Bakın, kaynak TÜİK üzerinden göstereceğim, Sayın Elitaş, buraya bakar mısınız? Kaynak ne? TÜİK. Neyi gösteriyor bu tablo biliyor musunuz? Sermaye ve iş gücünün gelirden aldığı payı. 85 milyon yurttaşımız çalışıyor; şimdi, zaten adaletsiz bir dağılım vardı, 2020 yılına kadar emeğin aldığı pay, yüzde 40, yüzde 39 yani zaten işçi, emekçi üretiyor, o üretimden düşük bir pay alıyordu, yüzde 39, yüzde 40 pay

alıyordu; geldi epistemolojik, nörolojik, heterodoks politikalar, işçinin aldığı pay yüzde 24'e düştü. Haydi buyurun, yüzde 40'tan yüzde 24'e; işçinin memurun, emeklinin cebinden yüzde 16 çalmışsınız. Kime vermişsiniz? Hani, kamuya aktarılsa, vergi olsa anlayacağım. Nereye aktarmışsınız? Zenginlere, patronlara, yandaşlara aktarmışsınız ve patronların payını yüzde 40'tan yüzde 55'e yükseltmişsiniz. Yani yüzde 15-16 işçiden çalınmış, aynen patronlara aktarılmış.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – TÜİK'e inanmaya başladın en sonunda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak, TÜİK rakamlarına göre bile diyorum, TÜİK rakamlarına göre bile.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İki dakika önce başka bir şey söylüyordun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hani, TÜİK rakamlarına göre bile böyle tabloyla, bu kadar vahim bir tabloyla karşı karşıyayız.

Şimdi, siz diyorsunuz ki: “Enflasyon yüzde 64, Sayın Cumhurbaşkanımız da yüzde 13,5 lütfediyor ve işçiye, memura, emekliye yüzde 30 zam yapacağız.” Peki, işçi, memur, emeklinin alacağı para ne olacak Sayın Elitaş? Buyurun, tablo burada, siz vermediniz, ben size vereyim, çalışmamışsınız dersinizi çünkü. Bu zamların sonunda en düşük emekli maaşı kaç para olacak? 10.400 lira. Sayın Elitaş, hadi buyurun, 10.400 lirayla beraber geçinelim; buyurun, var mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün arkadaşlara öneriyorum: 10.400 lira en düşük emekli maaşı, bir emekli İstanbul'da, bir memur İstanbul'da kiralık ev arasa, diyelim ki Bayburt'ta yaşamış, okumuş, İstanbul'a atanmış bir memur kiralık bir ev arasa, 7-8 bin liranın altında kümes bulamıyor, oturacak bir ev bulamıyor. O memurun gıda masrafı 8.500 lira -öyle değil mi, açlık sınırı 8.500 lira çünkü- ulaşım masrafı 2-3 bin lira, faturalara 2-3 bin lira gidiyor. Neyi buluyoruz? Yoksulluk sınırını buluyoruz 26.500 lira. Bir memurun evine 26.500 lira girmiyorsa o memur yoksul. Siz yüzde 30 zamları ne veriyorsunuz? 10.400 lira veriyorsunuz, hadi buyurun, geçinsin o memur bakalım! Buyurun Sayın Elitaş, 10.400 lirayla deneyelim, bir ay geçinebiliyor musunuz, geçinmiyor musunuz?

Başka, efendim, en düşük emekli maaşına gelelim. Sayın Elitaş, 5.500 lirayı Sayın Cumhurbaşkanı böyle, müjde olarak gösteriyor ya, gerçekten hep beraber hayıflanmamız lazım. Bakın, 5.500 lirayı müjde olarak gösteriyor. Nerede bu belge? Recep Tayyip Erdoğan da nal gibi amblem yapmış, 5.500 lira en düşük emekli maaşı. Ya, arkadaşlar, memlekette 2 tane kuyruk var, biliyorsunuz değil mi, bir lüks araba kuyruğu -zenginleştirdiğiniz patronlar lüks araba kuyruklarında- bir de ekmek kuyruğu, ucuz ekmek kuyruğu var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Parmak sallıyorsun Paylan, hareketlerine dikkat et.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Abartmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Müdahale edin Sayın Başkan, hareketlerine dikkat etsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani çarşıda, pazarda ekmek 5 liraya çıkmış -5 lira, 6 lira; 5 liraya bile bulmak zor- şu anda “En düşük emekli maaşını 5.500 lira yapacağım.” diyorsunuz ve “İşçi, memur, emekli, o ekmek kuyruğunda devam etsin.” diyorsunuz siz. Biz ne öneriyoruz biliyor musunuz Sayın Elitaş? En azından en düşük emekli maaşını...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sabah kendiniz söylüyordunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, insicamımı bozamazsınız boşuna uğraşmayın, boşuna uğraşmayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizin söylediğinizi hatırlatıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama niye parmak sallıyorsun Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En düşük emekli maaşının 8.500 lira olmasını öneriyoruz, en azından -yetmez 8.500 lira olmasını öneriyoruz. İşçiye -tabii, burada, işçi kamu emekçisine- ve emeklilere yüzde 100 zam yapılmasını öneriyoruz. Açıkça söylüyorum, emeklilere ve kamu emekçilerine yüzde 100 zam yapılmasını öneriyoruz. Bak, Sayın İsmail Bey gülüyor, siz de gülüyorsunuz; niye gülüyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Paylan, aramızda bir şey konuşuyoruz, ona gülüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gerçekçi bulmuyorsunuz çünkü, değil mi? Gerçekçi bulmuyorsunuz değil mi?

Bakın, yüzde 100 zam yapsak en düşük emekli maaşı 16 bin lira olacak, yine yoksulluk sınırının altında olacak; 16 bin lirayla emekli geçinir mi? Geçinemez. Emekliye yüzde 100 zam yapsak en düşük emekli maaşı 8500 lira olacak, geçinebilir mi? Geçinemez. Sizin TÜİK üzerinden çaldığınız alım gücü farklarını biz yerine koymuş olacağız Sayın Elitaş, biz bunu öneriyoruz. Yüzde 100 zam yaparsak nasıl bunu finanse edeceğiz, size söyleyeyim: Kur garantili mevduatı durduracağız yani yoksulun vergisinin zengine aktarılmasını, dolar sahiplerine aktarılmasını durduracağız. Yandaşlara akıtılan yüz milyarlarca lirayı bütçeden keseceğiz. Bunu yaparsak kamu emekçilerinin paylarını ve işçilerin, emeklilerin paylarını yükseltiriz, yeniden bu yüzde 24’ten alırız, yüzde 40’a çıkarırız Sayın Elitaş. Bunu yapmadığınız süreçte işçi, memur ve emeklinin alım gücünü toparlayamazsınız. Bir şey daha var; enflasyon duruyor mu ya?

Sayın Cumhurbaşkanı geçtiğimiz yıl -hatırlar mısınız- asgari ücreti açıklarken “Müjde...” diye açıklamıştı değil mi “...4.250 lira.” Ama daha işçinin cebine girmeden o 4.250 liranın alım gücü gitmişti. Şimdi de “Müjde...” diyorsunuz “...en düşük emekli maaşı 5.500 lira.” En düşük emekli maaşı daha emeklinin cebine girmeden alım gücü alıp gidiyor.

Değerli arkadaşlar, size naçizane tavsiyem şu: Sayın Cumhurbaşkanı fermanı yazmış olabilir “En düşük emekli maaşı 5.500 lira.” demiş olabilir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Allah başımızdan eksik etmesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Veya “Memur maaşlarına yüzde 30 zam.” fermanı yazmış olabilir ama saraydakiler vicdanları kurumuş, halktan kopmuş durumda, halkın hâinden anlamıyorlar; onlar lüks, şatafat içindeler.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Allah sağlık afiyet versin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Milletin vekilleri olarak, işçinin, memurun, emeklinin hâinden daha iyi anlayan milletin vekilleri olarak yapmamız gereken, daha vicdanlı bir şekilde bu dengeyi değiştirmektir, memur maaşlarına, kamu emekçisi maaşlarına, emekli maaşlarına yüzde 100 zam yapmaktır değerli arkadaşlar ve buna karşı da enflasyonla mücadele programını ortaya koymaktır. Eğer ki işçiye, memura, emekliye bu zamları yaptıktan sonra enflasyonla mücadele programını ortaya koymazsak elbette bu zam da bir cepten girip öbür cepten çıkar değerli arkadaşlar. Bu açıdan, benim hepimize önerim değerli arkadaşlar, bu memur ve emekli maaşlarını enflasyon kayıplarını giderecek şekilde yapmamızdır.

Size bir sorum daha var Sayın Elitaş: Dul aylıkları bu 5.500 lira rakamını tutacak mı, yetim aylıkları mesela? Yani “en düşük emekli maaşı” dediğimiz şey, en düşük maaş olarak dul aylıklarında uygulanacak mı mesela, bilginiz var mı bu konuda?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Emekli maaşı” diyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama dullar kaç para alacak? Milyonlarca dul var, öyle değil mi? Kadınlar genellikle de. Onların hâlini hiç düşündünüz mü siz? Yetimler var, onlar kaç para alacak Sayın Elitaş? 3 bin lira alacak. Ya, sizi davet ediyorum, 3 bin lirayla, 3.500 lirayla bir ay yaşayın bakalım dul olarak? Engelli maaşları var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya yapma “dul olarak” falan deme ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hanımdan mı ayırlayım dul olmak için?

GARO PAYLAN (Kayseri) – Sayın Elitaş, Allah gecinden versin, hepimiz –biliyorsunuz- ölebiliriz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, kötü örnekler veriyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, kötü örnekler vermiyorum, milyonlarca insanımız bunu yaşıyor. Şimdi, engelli maaşları var, dul maaşları var, yetim maaşları var yani “en düşük maaş” derken bunları da kapsıyor mu? Hayır, kapsamıyor. Burada emekliler temsilcimiz gelecek, konuşacak, en düşük dul maaşının 3 bin liralarda kaldığını göreceğiz. Çalışma Bakan Yardımcımız burada, söylesin. Peki, AKP’li ve MHP’li milletvekillerine sorarım: Arkadaşlar, hiç bunları düşünmediniz mi bu imzayı atarken? Hiç mi dul maaşlarını düşünmediniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunları düşünmesek iktidarda olmayız, rahat ol.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hiç mi engelli maaşlarını düşünmediniz? Hiç mi yetim maaşlarını düşünmediniz arkadaşlar? Bak “en düşük emekli maaşı” dedim.” diyor “Dullara, yetimlere, engellilere bu artış yok.” diyor “Onlar 2-3 bin liraya talim edecek.” diyor Sayın Elitaş, böyle bir vicdansızlık içinde. Peki, bu vicdansızlığı siz de taşıyacak mısınız değerli arkadaşlar?

Bakın, bir konu daha var; emeklilerle ilgili mutlaka intibak yasasını çıkarmamız lazım arkadaşlar. Şimdi “En düşük emekli maaşı 5.500 lira.” diyorsunuz, şöyle bir haksızlıkla karşı karşıyayız: Ülkemiz en düşük emekli maaşlılar ve asgari ücretliler ülkesi olmaya doğru gidiyor. Bir emekli var ki otuz yıl boyunca prim ödemiş, öyle değil mi? Kimi var on beş yıl prim ödemiş, kimi yüksek prim ödemiş ki emekliliğinde daha iyi gelir sahibi olayım diye, kimi daha düşük prim ödemiş. Şimdi, herkesi aynı maaşa eşitlemiş oluyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilebilir mi? Edilemez. Yani en düşük emekli maaşını belirlemeliyiz elbette 8.500 lira olarak ama daha çok prim ödeyenin daha çok maaş alacağı bir düzen yapmalıyız ki bugün çalışan yurttaşlarımız da “Ya, ben daha çok prim ödeyim ki emekliliğimde daha çok maaş alayım.” diyebilsin Sayın Elitaş. Böyle bir adaletsizlik olur mu? En düşük emekli maaşını gerçekten açlık sınırının üzerine yani 8.500 liranın üzerinde bir rakama mutlaka çıkarmalıyız ama daha çok prim ödeyenin daha çok maaş alacağı...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yükseltmeyelim mi yani onu mu demek istiyorsun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yükseltmek mi adaletsizlik?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yükseltelim diyorum arkadaşlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, sen emekliden yana değilsin yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En düşük emekli maaşını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, sırası gelince fikirlerinizi ifade edersiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “3.500’de kalsın.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra gelince... Katılmak zorunda değilsiniz, herkes kendi fikrini ifade ediyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Emekliden yana değilsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size sıra geldiğinde siz de kendi fikrinizi söylersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İsmail Bey, arkadaşlar, en düşük emekli maaşını 8.500 liraya çıkaralım diyorum ama daha çok prim ödeyenlerin 8.500 liradan daha çok maaş alacağı bir intibak düzenlemesi yapalım. Sayın Elitaş, böyle bir adaletsizlik var. 2000’den önce emekli olanlar ile 2000’den sonra emekli olanlarla ilgili şu anda ciddi emekli maaşı ayrımları var. Şimdi, EYT’liler, 2 milyondan fazla kişi emekli olacak değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız, yirmi dakikaya yaklaşıyor da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son cümlemi söylüyorum.

EYT’liler, 2 milyondan fazla yurttaşımız emekli olacak değil mi Sayın Elitaş? Kaç para maaş alacaklar? Pek çoğu bu 5.500 lira civarında maaş alacak arkadaşlar, pek çoğu. Ya, bu kadar yıldır mücadele ediyor bu insanların emekli olmak için, bir emekli olacak, bakacak ki 5.500 lira. Ya, kirayı bile ödemez 5.500 lira, kirayı bile ödemez. EYT’lilere buradan çağrımdır: Sırf emekli olmak için değil, maaşlarınız için de mücadele edin, tüm emeklilerin maaşları için mücadele edin. Şu anda Avrupa’da bir kişi emekli oluyor, geliyor, Antalya’da tatil yapıyor, Hans, George; Ahmet’im, Mehmet’im, Zeynep’im, Ayşe’m orada ırgatlık yapıyor Hans’a, George’a. Böyle bir şey kabul edilebilir mi? Bizim de emeklimiz, refahı yüksek bir şekilde yaşamayı hak ediyor Sayın Elitaş. O açıdan, böyle torba yasalarla değil, emeklinin alım gücünü koruyan, kamu emekçisinin alım gücünü koruyan, gerçek anlamda reformist düzenlemeler yapmamız lazım değerli arkadaşlar.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, geneli üzerinde İYİ Parti’den Sayın Naci Cinisli’ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Cinisli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri, değerli Bakan Yardımcıları, sayın bürokratlar, sayın basın mensupları; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

2021 sonundan beri aslında, bu politika faizinin, daha doğrusu, Çin modeli-Türk modeli bocalaması sonrası dengelerin altüst edilmesinden beri, biz rakamlar üzerinde afaki konuşuyoruz çünkü rakamların pek bir değeri kalmadı ve netice itibarıyla, Türk ekonomisi, Türkiye’mizin ekonomisi bir millî güvenlik sorunu hâline geldi diye ben hep konuşmalarında da dile getiriyorum. Hatta Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterine de Kurulun gündemine Türk ekonomisini de almalarını bütçe konuşmalarında tavsiye etmiştim; Türk ekonomisini ve bu hâle getiren müsebbipleri de almalarını kendilerine teklif etmiştim.

Burada, milyonlarca insanımızı ilgilendiren çok önemli maddelerden bahsediyoruz. Tabii ki karşı değiliz ama bizim karşı olduğumuz, bunların eksik olması; daha fazla olması lazım geldiğini söylüyorum. Burada bir üzüldüğüm nokta da bu teklifin çok ciddi bir şekilde bize sunulamamış olması. Maalesef -benden önceki milletvekilleri de söylediler- teklif sahibi kimseler ve sayın teklif sahibi -ki son derece tecrübeli bir milletvekilimiz, Grup Başkan Vekilimiz- çok hazırlıksızlar. Burada sora sora bize cevaplar verilemez. Burası Plan ve Bütçe Komisyonu -kendileri de ifade ettiler, üyeleriymiş- ve Plan ve Bütçe Komisyonunun bugünkü hâlini ve belki de bizlere biraz burun kıvrarak, aşağılar gibi bir

konuşma oldu fakat Plan ve Bütçe Komisyonuna sunum yapacakların da o ciddiyete vâkıf bir şekilde, ciddi hazırlanmış bir şekilde buraya gelmeleri lazım. Son derece hazırlıksız gördüm; benim bugüne kadar gördüğüm - neredeyse bir senedir Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim- en hazırlıksız ve en gayriciddi sunumdur.

Bu tekliflerle aslında AK PARTİ bir samimiyet testinden geçiyor. Bu teklifler, EYT gibi teklif... Burada önümüzdeki rakamlar da neden bugün, neden seçime üç gün kala, neden yumurta kapıya dayandığında... Ve bu samimiyet testinden geçerken de bazı milletvekillerimizin ifadelerini ben hakikaten çok üzülerken dinledim, sanki milletin patronuymuş gibi bir psikoloji oluşmuş; bunu ben çok sakıncalı ve sağlıksız bulurum. Buradaki 2 değerli milletvekilimizden biri -burada beraber mesai yapıyoruz- “Yüzde 30 verdik ya!” dedi, biri de “Patronuz.” gibi bir ifade kullandı. Hayır, biz patron değiliz, biz vekiliz. Biz burada hizmetkârız, ülkenin hizmetkârlarıyız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle mi anladınız Sayın Cınslı?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Ben öyle anladım, vallahi öyle anladım yani samimiyetle öyle anladım ve üzüldüm.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle değil ama.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – E, peki, inşallah öyle değildir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İzah etti zaten, tutanağa da geçti.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – İzah etmek...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Konuşacak başka bir şey bulamayınca farklı manaları çıkarıp...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O tartışmayı yeterince yaptık arkadaşlar.

Devam edelim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Şuuraltı dışarı vurdu.

Bu arada, Sayın Elitaş bize 2001, 2003 rakamlarından bahsediyor, biz 2023 yılındayız; 2023 yılındayken 2001, 2003 yılları rakamlarından bahsetmek bugünü izah etmekte zorlandıklarının bir kanıtı. 2001, 2003 bunlar çok gerilerde kaldı. Bizim önümüze bakmamız gerekirken -bütçe görüşmelerinde de biz bunu çok yaşadık- hep 2002, 2003, oralarla karşılaştırılıyor bugün. Bunu da artık tükenmişliğin bir tezahürü olarak görüyorum.

Değerli Başkanım, bizim 2’nci maddede ve 4’üncü maddede önergelerimiz olacak. Tabiatıyla biz buradaki rakamları hakikaten son derece yetersiz ve aziz milletimize bir hakaret olarak da görüyoruz aslında. “Siz bunlarla yaşayın, daha fazlası size ne lazım.” der gibi. 3.500 liradan emekli aylığını 5.500 liraya yükseltmek ayıptır. “Asgari ücret” diye bir tabir var. Neden asgari ücret? Adı üzerinde “asgari” daha aşağısı olamaz benim anlayışıma, bizim partimizin anlayışına göre. Bu rakamda bugün 8.506 liraysa emekli maaşları da 8.506 liradan aşağı olmamalı, “asgari” adı üstünde. Benden önceki milletvekillerimizin söyledikleri çok kıymetli sözler ve yorumlar var, tekrara düşmek istemem ama yoksulluk sınırı yine 26.481 lira olarak açıklandı, açlık sınırı malumunuz yine son derece yüksek. Bunlar varken emekli maaşını 5.500 lira olarak açıklamak bana kalırsa hakikaten ayıptır.

Maddelerde tabii daha detaylı konuşacağız ama yine bu yüzde 30 artış son derece az. Hele ki bir gün önce yüzde 25 deyip de bir gün sonra yüzde 30 demek son derece keyfi bir tutum. Sayın Genel Başkanımızın grup toplantısından bir saat sonra bu artışın yapılmış olması da son derece düşündürücü ve bizim açımızdan mutluluk verici ama az bulduk açıkçası. Yani keşke bunu daha iyi düşünüp taşınırsanız

da bir saat içinde -grup toplantımızdan bir saat sonra yapılacak toplantıya kadar- alalecele böyle bir karar alınmasaydı. Bu hesaplar ne kadar ciddi, ne kadar bilimsel yapılıyor ciddi şüphelere düştük. Bundan önce asgari ücretliler ile memurlar arası bir denge varken bugün bu dengeyi göremiyoruz.

Yine, bu 400 liraya çıkarılmış olması da bizim için mutluluk verici. 250 liradan 400 liraya çıkması... Yine o grup toplantısında Sayın Genel Başkanımız “400 yüz lira olsun.” demişti ve bir saat sonra 400 lira olarak açıklandı, biz teşekkür ederiz.

Bunun dışında söyleyeceğim, yine bu futbol, Şampiyonlar Ligi meselesi, evet, çok mutluluk verici. Ben bir sporsever, bir futbolsever, bir sporcu babası olarak, bizim Türkiye’de bu tip organizasyonları yapmamızı çok mutlulukla karşılarım. Fakat bu kadar tavize ne gerek var, bilmiyorum. Yani her sene bir ülkede bu organizasyonlar yapılıyor, her ülke bu tavizleri veriyor mu? Bunu da bir soru olarak zatialinize sunmak isterim. Bizden başka böylesine tavizler veren ülkeler var mı? Varsa kimlerdir? Bilmek isteriz. Ayrıca tabii, organizasyon yapmak güzel, bizim organizasyon yeteneğimiz son derece güçlü, çok önemli uluslararası organizasyonlara senelerdir imza atıyoruz ama asıl maharet, bu organizasyonlarda yer almaktır. Yani 2002 Dünya Kupası’ndan beri futbolda bir başarı ben pek göremiyorum Milli Takımlar bazında, kulüpler bazında da çok matah bir başarımız maalesef yok ki son derece aşağı giden bir grafik çiziliyor. Kadın voleybolcularımız dışında -onlara da teşekkür ederim buradan- uluslararası başarı gösteren üst düzey sporcularımız yok. Altyapılarda tabii var ama altyapıdaki başarıları da üst yapılara bir türlü taşıyamıyoruz. Bunların da yapısal sebepleri var, bu yapısal sebepleri konuşmak buranın konusu değil tabii, yeri burası değil ama biz, sportif başarılarımızla da bu organizasyonlarda yer almak isteriz.

Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde Sayın Mustafa Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sistem tartışmalarına yine girmeyeceğim ama sadece bir tespit yapacağım. Yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi uygulamalarına parlamenter sistem gözlüğüyle bakıldığında farklı değerlendirmeler yapılması doğaldır diye düşünüyorum.

Kanun teklifi 7 ana maddeden oluşuyor. 1 ve 6’ncı maddelerle, UEFA Şampiyonlar Ligi final maçının Türkiye’de oynanacak olması nedeniyle KDV istisnası ve kurumlar vergisi muafiyeti getiriliyor. Önemli, hem Türkiye’nin tanıtımına yapacağı katkı hem ekonomisine yapacağı katkı açısından böyle bir teşvik verilmesini destekliyoruz.

2’nci madde, asgari emekli aylığını 5.500 liraya çıkaran madde. Baktığımız zaman, asgari emekli aylığı ilk defa 2019 yılında uygulamaya konuldu, daha önce o da yoktu. Geçen yıl yüzde 133 oranında artırıldı yani 2022 yılında asgari emekli aylığı 1.500 liradan 5.500 liraya çıkarıldı. 2023 itibarıyla, bu kanun teklifiyle de yüzde 57,1 oranında artırılıyor.

3’üncü ve 7’nci madde, emeklilerin ve kamu çalışanlarının aylıklarına yüzde 30 artış yapılmasıyla ilgili düzenleme. Biliyorsunuz, biraz önceki konuşmamda da ifade ettim, kamu çalışanlarının ve emeklilerinin maaşları toplu sözleşmeyle belirlenmekte, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaş artışları ise 5510 sayılı Kanun’un 55’inci maddesine göre belirlenmekte. Baktığımız zaman, memur ve emeklileriyle ilgili toplu sözleşmeye göre yapılması gereken artış yüzde 16,48; SSK ve BAĞ-

KUR emeklilerine yapılması gereken artış da yüzde 15,4. Eğer bu düzeyde yapsaydık zaten bir madde düzenlemesine gerek yoktu, zaten mevzuat çerçevesinde bir artış yapılacaktı. Bunların yerine yüzde 30 arttırılması öngörülüyor yani ilave bir artış öngörülüyor, refah payı diyebileceğimiz bir artış ön görülüyor, bu şekilde yüzde 30'a çıkarılıyor. Geçen yıla baktığımız zaman, 2022 yılında, memur ve emeklilerin maaşları yüzde 85,5 arttırılmış, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin aylıkları yüzde 78,6 arttırılmış.

Bir diğer madde 4'üncü madde, istihdamı korumak amacıyla 400 lira asgari ücret desteği verilmesi. Bu asgari ücret artışı nedeniyle asgari ücretin işverene maliyetinde de çok önemli bir artış var, 4.156 lira gibi bir artış söz konusu. Bunun bir kısmının destek olarak, asgari ücret desteği olarak verilmesi önemli. İstihdamı korumak, çalışanların işten çıkarılmasını önlemek maksadıyla böyle bir destek getirilmesi doğru.

5'inci madde de bu kısa çalışma ödemeleriyle ilgili hatalı işlemlerden dolayı eksikliklerin giderilmesini düzenleyen bir madde. Şimdi, şuraya geleceğim: Neticede, bunların hepsinin bütçeye bir maliyeti var. Bu kararlar alınırken bütçe disiplininin de taviz verilmediğini düşünüyorum ben. Yani nasıl düşünüyorum? Şimdi, cuma günü 2022 yılının hazine nakit dengesi açıklandı. Baktığımız zaman, nakit açığımız 169 milyar lira, bir önceki yıl 142 milyar lira, 2020 yılında 181 milyar lira; düşmüş yani 2020 yılına göre hazinenin nakit açığı azalmış. Nakit dengesinde faiz dışı fazla 110 milyar lira yani şu an, 2022 yılında hazinenin nakit dengesinde faiz dışı fazla 110 milyar lira, önceki yıla göre -önceki yıl 12 milyar liraymış- önemli bir artış söz konusu.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – OVP'de 461'di.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – OVP'de 461'di, ona rağmen çok önemli bir azalma söz konusu.

Bütçe performansına baktığımız zaman, orada da bütçe disiplininin taviz verilmediğini görüyoruz. On bir aylık bütçe gerçekleştirmeleri açıklandı, önümüzdeki günlerde yıllık açıklanacak. Değerli arkadaşlarım, bütçe açığı, 20 milyar lira, on bir aylık bütçe açığı 20 milyar lira düzeyinde; bir önceki yıla göre yüzde 56 düşmüş. Yine, bütçede on bir aylık faiz dışı fazla 272 milyar liraya çıkmış. Dolayısıyla bütçe imkânları el verdiği ölçüde çalışanların, emeklilerin, esnafın, çiftçinin bazı imkânlarının artırılması da normal yani bir anlamda, refah payı olarak bu kesimlerin desteklenmesini biz doğru buluyoruz. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kanun teklifini destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, vakti tasarruflu kullanımınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Uğur Aydemir, buyurunuz lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, başta Komisyon üyelerimiz, vekillerimiz olmak üzere sivil toplum örgütleri başkanlarımızı, değerli katılımcılarımızı, herkesi saygıyla selamlıyorum. Bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen başta çok kıymetli Başkanımız Elitaş olmak üzere bütün arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.

Neden? Çünkü hakikaten toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren bir kanun teklifini hep birlikte, burada görüşüyoruz. Tabii, teklifin görüşmelerine biraz zor geçtik, arkadaşlarımız bizi bayağı eleştirmeye çalıştılar. Şimdi, arkadaşlarımız, kanun teklifi Meclise gelmeden önce, çok kıymetli Genel Başkanımızın bu teklif üzerine neden açıklama yaptığını, nasıl böyle bir açıklama yapabildiğini, işte buraya, Meclis iradesine ipotek koyduğunu; Meclisi hiçe saydığı gibi değerlendirmelerde bulundu. Şimdi, bunları dinlerken hayretle dinledim ve hayretle de karşıladım. Seçimlere gidiyoruz, her parti

yavaş yavaş meydanlara çıkmaya başladı. Genel Başkanları hep birlikte dinliyoruz. “2023 seçimlerinde kazanırsak biz şunu, şunu şöyle yapacağız, böyle yapacağız, bunu kaldıracacağız, bunu getireceğiz.” diye bütün meydanlarda her şeyi dağıtıyorlar, vaatler veriyorlar. E, şimdi, sizlerin vermiş olduğu, diğer siyasi partilerin vermiş olduğu taahhütler Meclis iradesine bir tahakküm olmuyor ama biz Cumhuriyet İttifakı olarak iktidara gelmişiz, iktidarız; Sayın Genel Başkanlarımız; Milliyetçi Hareket Partisi Sayın Genel Başkanı ile bizim Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan bir araya geliyorlar “Meclise şunu, şunu gönderelim.” diyerek bir teklif hazırlanmasını talimat veriyorlar ve “Böyle olmasını biz istiyoruz.” diyorlar. Yani bunu söylerken niye hayretle karşılıyorsunuz bizleri? Ne yapmamız lazım yani? “Arkadaşlar, bir Genel Başkan olarak, Cumhuriyet İttifakı olarak biz, memur maaşlarına ne kadar zam verileceğini söyleyemeyiz, yüce Meclisimiz bilir, onlar karar versinler.” Yani Genel Başkanları hiçe mi sayacağız? Siz kendi Genel Başkanınızı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öneri yapın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öneri mi veriyorsunuz siz? Genel Başkanınız öneri mi verdi? “Biz gelirsek sistemi değiştireceğiz.” demek öneri mi? “Biz iktidara gelirsek bu vaatle geliyoruz, parlamenter sisteme geri döneceğiz. 6 liderle birlikte... İşte Cumhurbaşkanı karar veremeyecek, bizim imzamızla karar verecek.” demek tahakküm altına almıyor da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyi tahakküm altına...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Meclisi tahakküm altına almıyor da Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadeleri mi tahakküm altına alıyor arkadaşlar? Ya, ne söylediğinizi bilmiyorsunuz herhâlde, ben hayretler içerisinde karşılıyorum sizleri. Gerçekten ya, inanarak mı bunları söylüyorsunuz hayret ediyorum. İşte, efendim “Kanun teklifine hazırlanarak geldi, hazırlanarak gelmedi.” gibi... Arkadaşlar 7 tane madde var, yürütme ve yürürlükle 9 tane madde. Yani hepsi de çok net bir şekilde. Hangimiz mikrofonu elimize alsak, konuşsak 7’si üzerinde yedi saat de konuşabiliriz. Niye? Her biri birbirinden değerli maddeler bunlar arkadaşlar. Yani bu kanun teklifi ferman yazmak değil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fermana mühür basmak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Meclisimizin iradesi inşallah biraz sonra Komisyonumuzca tecelli edecek ve arkadaşlar, milletimizin talebi doğrultusunda bunlar oluyor. Türkiye gerçeklerine göre hareket ediyoruz. Siz burada söylerken “En düşük memur maaşı 16 bin lira olsun, 20 bin lira olsun.” diyeceksiniz; biz “Yüzde 30 zam getiriyoruz.” dediğimizde “Oo, bunu söyleyemezsiniz.” Kim söylüyor? Benim Genel Başkanım söyleyemezmiş. Genel Başkanım... Grup Başkan Vekilimiz geliyor -partimizin Grup Başkan Vekilidir- parti çalışmalarımız sonucunda, değerlendirmeler sonucunda bir teklif hazırlanıyor, bunu yapmak nedense bize, Cumhuriyet İttifakına suç oluyor, öyle görüyorsunuz. Hayretler içerisinde sizi dinledim arkadaşlar, kusura bakmayın. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere emeği geçen herkese tekrar çok çok teşekkür ediyorum.

Bakınız, hâlihazırda 13 milyon 870 bin olan emeklilerimiz EYT’yle birlikte 16 milyon olacak inşallah. Emekli ve dul yetim aylıklarımızda, kamuda çalışan 3 milyon 650 bin memurlarımızda, asgari ücret desteğinde, SGK prim desteğinde işverenlerimize ve en düşük emekli maaşını 3.500 TL’den yüzde 57 artışla 5.500 TL’ye inşallah, bu teklifimizle çıkarmayı hedefliyoruz, diğer emeklilerimizin de memurlarımızın da maaşlarına yüzde 30 oranında Allah’ın izniyle, inşallah bir zam yapacağız.

Hepinizin malumu “Niye şimdi geldi bu teklif?” “Efendim, seçim geldi, ondan mı geldi?” Bütün yıl boyunca EYT’yi konuşan değerli vekillerimiz, sizlerdiniz, her defa da dile getiriyordunuz ve dünyanın geçtiği süreç de ortada arkadaşlar, değil mi? Dünya büyük bir küresel ekonomik krizden geçiyor, buna hepiniz şahitsiniz, şahidiz.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Bay Kemal sağ olsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütün dünya enflasyonla mücadele ediyor. Etmiyor mu? Ediyor. Enflasyonu bilmeyen bütün ülkeler enflasyonla tanıştılar. Bütün dünyada ekonomik kriz varken, bütün dünyada küresel ekonomi daralırken biz 2021 yılında rekor sayılacak seviyede yüzde 11’le büyüdük, parmakla gösterilen bir ülke olduk ama hâlâ bunları takdir... Ve bunları takdir etmeyip de bizi vicdana davet etmek... Ben konuşanları özellikle vicdana davet ediyorum, vicdanlı olmaya davet ediyorum değerli arkadaşlar.

Bakınız, geride bıraktığımız yirmi yılda, her verdiğimiz sözü tutmanın gururunu yaşıyoruz burada bizler. Asgari ücret 184 liraydı 2002 yılında, bugün asgari ücreti kaç lira seviyesine çıkardık? 8.506 seviyesine yükselttik. 2002 yılında asgari ücret kaç dolardı arkadaşlar? 130 dolar. Şimdi kaç dolara yükseldi? 455 dolara. Nominal artış ne kadar olmuş arkadaşlar? Yüzde 4.520. Reel artış ne kadar olmuş? Yüzde 265.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – 2002’de kaç ekmek alıyordun, bugün kaç ekmek alıyorsun? 1800, şimdi 1.400 ekmek...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onları sen hesapla. Google’a gir, 2002’de kaç ekmek alınıyor... O kadar vakit ayırmayacağım size ama onları bulabilirsiniz. Zor bir şey sorsan söyleyeyim de Google’a girdiğin zaman 2002’de kaç ekmek alınıyor, onları çok rahat bulursunuz; biraz da çalışın canım, her şeyi hazır beklemeyin ya, biraz çalışın, her şeyi hazır beklemeyin.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Biz zaten biliyoruz da siz dolar üzerinden hesaplamaya itiraz ediyordunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, bakınız, değerli arkadaşlar, memur ve emekli maaşlarını çok kıymetli Grup Başkan Vekilimiz az önce açıkladılar. BAĞ-KUR emekli aylığı 2002 yılında kaç liraydı arkadaşlar? 66 lira. Bugün kaç para? 5.500 lira seviyesine yükselttik. Reel artış ne kadar? Yüzde 560. Nominal artış ne kadar? Yüzde 8.233. Bu artışlara ben tekrar tekrar girmek istemiyorum, bu artışların hepsini çok net bir şekilde -tutanaklara girerseniz- çok kıymetli Başkanım ifade etti ve bunları yaparken bütçe dengeleri altüst mü oldu? Seçime gidiyoruz, bütçeyi mahvettik mi? Onlara bakmak lazım bir de.

Değerli arkadaşlar, bakınız, biz iktidara geldiğimizde toplanan verginin yüzde kaç faize gidiyordu? Hani, bugün kur korumalı mevduatı, işte, trilyon TL’ye kadar maliyeti çıkaranlar neyle çarpıp neyle böldüler bilmiyorum ama baktığınız zaman toplanan vergilerin yüzde 85’i faize gidiyordu. Bugün toplanan vergilerin yüzde kaç faize gidiyor? Yüzde 15,5’u. Yani eskiden yüzde 85’i faize gidiyor, bugün yüzde 85’i milletimize kalıyor. İşte, bundan dolayıdır ki biz emeklimizi, memurumuzu, çalışanımızı, asgari ücretlimizi enflasyonun altında ezdirmedik, dar gelirliye sahip çıktık ama bunları söylerken arkadaşların nedense söylemek için dilleri bir türlü dönmüyor, bir türlü gerçekleri milletimize anlatmıyorlar ve milletimizi âdeta yanlış yönlendiriyorlar.

Enflasyon rakamlarından bahsedildi. Evet, doğru. Dünyada da enflasyon var, Türkiye’de de enflasyon var; enflasyon bir gerçek ama enflasyonun rakamlarını açıklarken kalkıp da ENAG’ı örnek göstermek ve daha sonra bazı durumlarda TÜİK’in çalışmalarını örnek göstermek... Bence kendi içerisinde arkadaşlarımız çelişki içerisine giriyorlar. Sadece 2-3 tane ürünle enflasyon oranı belirlenmez yani sizin birinin markete gidip “En fazla hangi ürün zamlanmış.” diyerek, o ürünü baz alarak “Enflasyon da bu kadar oldu.” diyerek milletimizi değil öncelikle kendinizi kandırırsınız, öyle bir durum yok.

Bakınız, TÜİK'in bütün çalışmaları Eurostat tarafından her yıl denetlenmektedir ve Eurostat her defasında TÜİK'i takdir etmektedir ama nedense bizim arkadaşlar TÜİK'i takdir etmiyor. Neden? Elleri 3 tane rakam alarak, kendilerine göre bazı kuruluşların enflasyon oranlarıyla milletimizi gerçekler dışına ve milletimizi yanlış yönlendirmeye vesile oluyorsunuz. Bence yanlış yapıyorsunuz. TÜİK'in 4 bin çalışanı var arkadaşlar, her yıl 18 bin aileyi ziyaret ediyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Çalışana bir diyeceğimiz yok, çalışanın hazırladığı raporları doğru bir şekilde yansıtmadığınız için size söylüyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu, TÜİK, 400 tane ürünün yanında, alt ürünlerle beraber bine yakın üründe bir yıl boyunca çalışma yapıyor. Bu çalışmayı her ay 1.500 aile üzerinde denetleyerek, anket yaparak bu çalışmaları neticelendiriyor ve TÜİK bu çalışmayı yaparken...

Sayın Paylan, sana da söylüyorum, insicamı bozuyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İnsicamı bozan sensin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, TÜİK bu çalışmayı yaparken de her ay 1.500 aileyi ziyaret ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam Sayın Başkanım.

Şimdi, ben sizden şunu rica ediyorum: Bu söylemiş olduğunuz, itibar ettiğiniz kuruluşlara bir şey demiyorum ben ama onlar da gitsinler kendilerini uluslararası kuruluşlara akredite etsinler, biz de inanalım onlara. Hadi, çok zor bir şey değil bu olay, bunu yapsınlar; bunları yapmalarını da değerli arkadaşlar bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakınız, ben size şunu söyleyeyim: Bütçe açığının gayrisafi millî hasılaya oranı 2002 yılında kaçmış? Yüzde 11,5. Şimdi kaç? Yüzde 3,5. Nereden nereye gelmişiz, niye takdir etmiyorsunuz? Niye takdir etmiyorsunuz arkadaşlar? Tabii “Biz muhalefetiz, bunları biz mi takdir edeceğiz? Siz de bunu söyleyin.” diyorsunuz, biz de bunları söyleyelim ama en azından biz milletimizi yanlış yönlendirmiyoruz.

Bakınız, gelir vergisi tarifesinde 2002 yılındaki en alt dilim yüzde kaçtı? Yüzde 22. Şimdi yüzde kaç düşürdük biz bunu? Yüzde 15'e. Kurumlar vergisi oranı yüzde kaçtı değerli arkadaşlar? Yüzde 33. Şimdi kaç indirdik? 2023'te inşallah yüzde 20. Tabii, finans kuruluşlarında falan durumlar farklı, detaya girmeyeceğim.

Asgari ücreti vergi dışı bıraktık. E, bir de teşekkür duyalım sizden. Her defasında söylüyordunuz, 1 çocuklu, 2 çocuklu evli ailelerde yüzde 1,5'a kadar düşürmüştük zaten daha önceden ama şimdi bununla yetinmedik, hayal dahi edemediğiniz; nedir o? Bütün ücret gelirlerinde, asgari ücret kadar kısmı ne yaptık arkadaşlar?

CAVİT ARI (Antalya) – Biz söylemesek onu yapmayacaktınız Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne yaptık? Hepsini vergi dışı bıraktık. Bize o zaman daha çok söyleyin, o zaman daha çok şeyler söyleyin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tabii, tabii, söylediğiniz için yapıyoruz zaten!

CAVİT ARI (Antalya) – Buraya Anayasa Mahkemesi kararını getirdin de Anayasa'ya uygunluğunu bize karşı saatlerce ileri sürdün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, size söz verdiğimde konuşursunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Elitaş saatler içinde geldi de öyle düzeldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, size de söz vereceğim. Cavit Bey, yapmayın lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, basit usulde...

CAVİT ARI (Antalya) – Yalan yanlış konuşuyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne oldu Sayın Arı, ne oldu Sayın Arı?

CAVİT ARI (Antalya) – Tutanaklara söyleyebilirsiniz de bizi kandıramazsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, söz aldığınızda konuşursunuz, rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Yalan yanlış konuşuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, böyle bir usulümüz yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, bakın arkadaşlar, dar gelirli biler basit usulde vergi dışı kim bıraktı, hangi hükümet bıraktı?

CAVİT ARI (Antalya) – Saatlerce burada Anayasa'ya uygunluğunu savundun ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi hükümet bıraktı basit usulü? Hangi hükümet bıraktı Sayın Arı, söyle?

CAVİT ARI (Antalya) – Saatlerce Anayasa'ya uygunluğunu... Tutanakları getireceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kim yaptı? AK PARTİ iktidarları yaptı, Cumhur İttifakı yaptı. Evet, teşekkür edin.

CAVİT ARI (Antalya) – Asgari ücret dışında kalan ücretlilerin maaşlarındaki vergilerin kaldırılması bizim eserimizdir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çiftçilerimize yapılan destek ödemelerinde stopajı kim kaldırdı?

CAVİT ARI (Antalya) – Ben iddia ediyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, rica ediyorum... Sayın Arı, size söz verdiğimde anlatırsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Arı'ya bir şey söylüyorum burada çok sataştığı için.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben doğruyu söylüyorum, sataşmıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Arı, ben geçen konuşmamda sizi uyarmıştım, yine uyarıyorum sizi...

CAVİT ARI (Antalya) – Tutanakları getireyim, oku istersen, ne dediğini hatırlarsın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, yine uyarıyorum sizi...

CAVİT ARI (Antalya) – Ne dediğini hatırlarsın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dinle ama dinle bir dakika, niye uyarıyorum?

CAVİT ARI (Antalya) – Dinliyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, muhalefet yapıyorsunuz, muhalefet partisisiniz, meydanlara çıktınız “Asgari ücretten vergiyi biz söyledik, iktidar da kaldırdı. Bizim dediğimiz oldu, bize teşekkür edin.” dediniz. Ben de sizin seçmeniniz olsam “Ey Arı, CHP olarak yirmi yıldan beri muhalefetsiniz, tek bir şey mi söylediniz iktidara, yan gelip yattınız mı o Mecliste?” desem ne cevap vereceksin? Başka şeylerde de uyarın bizi.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayarız size, sayarız size neler yaptığımızı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hadi, yatmayın madem, bizi uyarın, tekrar uyarın. Bir tek asgari ücreti mi kaldırtırdınız? Bir tek gücünüz...

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Ya, 400 tane kanun teklifi ben vermişim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir tek bu mu aklınıza geldi, bir tek bu mu?

CAVİT ARI (Antalya) – Her şeyi sayarız, sayemizde neler yaptığınızı anlatırız burada. Biz bundan da gurur duyuyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, arkadaşlar, meydanlara ineceksiniz, madara olmanızı istemiyorum, madara olmanızı istemiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – İktidarın bizim söylediğimiz projeleri yerine getirmiş olmasından dolayı da ayrıca teşekkür ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ek gösterge düzenlemesini kim yaptı? Ek gösterge düzenlemesini kim yaptı?

CAVİT ARI (Antalya) – Biz söylemesek yapılmayacaktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, herkes sırası geldiğinde görüşlerini ifade etsin lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Onu da söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, biz yaptık.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öğrenim kredilerinde endeks farkını kim kaldırdı? AK PARTİ kaldırdı. Elektrikte KDV'yi yüzde 18'den yüzde 8'e kim indirdi? Cumhuriyet indirdi.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz söyledik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gıda ürünlerinde KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e kim indirdi? Cumhuriyet indirdi. Evet, konutlarda kullanılan doğal gazda yüzde 75 indirim yaptık, bunda da siz mi uyarmıştınız bizi? Siz mi, siz mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, parasını bile ödeyemediniz de Rusya'ya el açtınız borcu erteletmek için, daha ne diyorsunuz siz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Elektrikte birinci kademede yüzde 20 indirimi biz yaptık değerli arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Borcu ertelettiyorsunuz, borcu!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Borcu ödeyemiyorsunuz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, baktığımızda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, siz Komisyona hitap edin lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Toparlıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Putin'e el açtınız da borcu ertelettiyorsunuz!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Daha çok öyle bağırttıracağız sizi, az bile.

CAVİT ARI (Antalya) – Borcu ertelettiyorsunuz, borcunuzu ödeyin önce.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, biraz daha fazla bağırttırmayayım size yazık olacak.

CAVİT ARI (Antalya) – Yalansa yalan deyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, hiç konuşma hakkınız olmayacakmış gibi davranıyorsunuz, konuşma hakkınız olacak, orada ifade edersiniz, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, Şampiyonlar Ligi’yle alakalı yine -2023 yılında inşallah, İstanbul’da yapılacak Şampiyonlar Ligi Finali- burada da KDV ve kurumlar vergisi istisnası getiriyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neye getiriyorsunuz onu, hangi harcamalar için?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlarsanız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bir de kısa çalışma ödeneğiyle alakalı bir diğer maddemiz var. Dolayısıyla 7 tane maddenin 7’si de vatandaşımıza dokunan bir maddedir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye zenginleştikçe, Türkiye’yi biz zenginleştirdikçe bütçe dengelerini sağlamak devam ettiğimiz sürece bütün bu zenginliği milletimizle paylaşacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hangi bütçe dengesi ya? Allah aşkına hangi bütçe dengesi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi bütçe dengesi? Tekrar söyleyeyim, siz dinlemediniz Sayın Sındır. 2002 yılında bütçe açığının gayrisafi milli hasılaya oranı yüzde 11,5’tu, şimdi yüzde 3,5 Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ödemeler dengesi nedir? Ödemeler dengesi nedir, siz ona bakın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Dış borç stoku, satın alma gücü...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu rakamlar size bir şey ifade etmiyorsa anlayacağınız bir şey daha söyleyeyim ben size.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ödemeler dengesi nedir, ödemeler dengesi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Topladığımız vergilerin yüzde 85’i faize gidiyordu 2002 yılında, şimdi yüzde 15’i faize gidiyor, yüzde 85’i hazinemize kalıyor. Bunlarla bütçe dengesini söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tekrar izah etmem gerekirse Sayın Başkanım, diğer maddeler üzerinde izah ederiz. Dolayısıyla, tekrar tekrar...

Sayın Başkanım, sizin birikiminiz... Zaten yıllardan beri burada bütçe çalışması da yaptınız, arkadaşlarımız çok iyi anlayamadılar herhâlde, sizin hazırlıksız yakalandığınızı söylüyorlar. Sizin unuttuklarınızın bile burada birçok arkadaşımızın bilgisinden daha fazla olduğunu biz biliyoruz.

Tekrar emeğiniz için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

Kanun da hayırlı olsun inşallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi izleyeceğim usul hakkında sizi bilgilendirmek istiyorum. Bir defa saat 14.00 gibi bir mola vermeyi planlıyorum, aşağıda yemek hazırlığımız var, yarım saat civarında bir yemek aramız olacak. O saate kadar, 14.00’e kadar çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Gruplar adına konuşmalar oldu, orada vakit açısından daha müsamahakâr davrandım ama rica ediyorum, bundan sonraki konuşmalarda vakte çok hassasiyetle uyalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İki, üç dakika verirsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bugün bu çalışmayı tamamlamak durumundayız, hepiniz bana yardımcı olursanız çok sevinirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, etki analizi gelmedi hâlâ.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Etki analizi hazırlanıyor galiba.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama konuşuyoruz biz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu da hızlı bir şekilde alabilirsek seviniriz.

Şöyle bir usul izleyeceğim: Her partiye baktığımda, söz talebi varsa öncelikle üyelerin söz talebi, varsa üyelere söz vereceğim, yoksa o partiden üye olmayan arkadaşlarımıza söz vereceğim. Partileri dolaşarak devam edeceğim.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Süleyman Girgin Bey’e söz veriyorum.

Buyurunuz lütfen.

Süreniz on dakikadır, hassasiyetinizi rica ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri, sendikalarımızın değerli temsilcileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir ülke düşünün, asgari ücret işçi tarafı temsilcilerinin mutabakatı alınmadan açlık sınırı seviyesinde belirlenmiş olsun. Bir ülke düşünün, emekli aylıkları asgari ücretin binlerce lira aşığınsında kalsın. Bir ülke düşünün ki işsizler için kurulan fondan işverenler faydalansın. Bir ülke düşünün ki halkı yoksulluğa, işçileri açlığa, emeklileri ölüme mahkûm eden bir iktidar tarafından yaratılan ekonomik krizin küfesi yine halkın omzuna yüklenmiş olsun. İşte, değerli arkadaşlar, bu tablo, 2023 yılının ilk günlerinde bizim ülkemizi yansıtıyor.

Hazırlanan kanun teklifinde, kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde 1 Ocak-30 Haziran 2023 arasındaki dönem için, enflasyon farkı dâhil uygulanması öngörülen artış oranının yüzde 30 olarak uygulanmasının 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında ödenen gelir ve aylıklarında yüzde 30 oranında artırılmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Buna paralel olarak da yaşlılık, malullük, ölüm aylığı almakta olan emeklilerin ve hak sahiplerinin dosya bazında 3.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 5.500 TL’ye yükseltilmesi teklif edilmektedir.

Bu teklif henüz Meclise sunulmadan önce yapılan grup toplantısı sonrası partili Cumhurbaşkanı tarafından emekli aylıkları zam oranı yüzde 25 olarak açıklanmış, bir başka sabah Cumhurbaşkanı rüyasında kazandıran rakamları görmüş olacak ki yüzde 30’a çıkarılmıştır. Küçük bir bakkal dükkânı işletirken dahi böylesine keyfî kararlar alınamayacağı açıkken bilimsel hiçbir temeli olmayan bu açıklamalar keyfî bir yönetim anlayışının, ülkenin sosyal tarafları yok sayılarak “Ben, kendim ve şahsım” tarafından yönetildiğinin ispatıdır.

Değerli milletvekilleri, en düşük emekli aylığının 5.500 TL’ye çıkarılması, hâlihazırda 3.500 TL’nin üzerinde aylık alanlar açısından bir anlam ifade etmemektedir. Örneğin, 2022 Aralık ayında, asgari emekli aylığının üzerinde 4.300 TL aylık alan bir emeklinin aylığına bahse konu yüzde 30 zam oranı uygulandığında 5.590 TL’ye yükselecektir. Bu durumda, en düşük emekli aylığının 5.500 TL’ye yükseltilmesi sonucu bu emeklinin alacağı zam miktarı yalnızca 90 TL olacaktır. Aynı şekilde, bu uygulama, hâlihazırda aylığı 4.230 TL olan bir emeklinin ise herhangi bir zam alamamasına yol açacaktır. Ne var ki temel görevlerinden biri de emeklilerin sesine kulak vererek ekonomik ve toplumsal

politikalar geliştirmek, emeklilerin yıllar boyu verdiği emeklerinin karşılığını almalarını sağlamak olanlar, bir kez daha sosyal devletin sosyal niteliğini ortadan kaldırmakla meşgul olmaktadır. Oysa yapılması gerekenler bellidir. Yirmi bir yıl önce asgari ücretin yüzde 40 fazlası olan en düşük emekli aylıklarının AKP iktidarı süresince asgari ücretin yüzde 35 altına kadar düşüğünü görerek, emeklilerin aylıklarında kapsamlı ve refahı artıracak bir düzenleme yaşama geçirilmelidir. Bu düzenlemenin yolu, ilk olarak emeklileri açıklık sınırının altındaki aylık ve yoksulluk çatısı altında birleştirecek bu kanun teklifinden değil, en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çekilmesinden geçmektedir. En düşük emekli aylığının asgari ücrete çekilmesi durumunda gerçekleşecek olan zam oranının ise tüm emekli aylıklarına yansıtılması, emeklileri yoksullukta değil refahta birleştirmenin birinci koşuludur.

İkinci olarak, emeklilik sisteminin en büyük sorunu olan intibak sorunu bir an önce çözölmelidir. 2000 yılı sonrası emekli olanların prim ödeme gün sayıları ve çalışma süreleri eşit olmasına karşın, 2000 yılı öncesinde emekli olanlardan farklı emeklilik koşullarına ve farklı aylıklara sahip olması emekliler arasında büyük bir eşitsizliğe neden olmaktadır. Yarattığınız sistem bir yandan emeklileri yoksullaştırırken diğer yandan emekliler arasındaki adaletsizliği de derinleştirmektedir. İntibak yasası çıkarılmadığı sürece, tüm emeklilerin asgari yaşam standartlarına kavuşması mümkün değildir.

Üçüncü olarak, emeklilerin bayram ikramiyeleri güncellenmelidir. Hem asgari ücret hem de gerçeek enflasyon karşısında hiçbir anlamı kalmamış olan emekli bayram ikramiyelerinin, açıklanan resmî enflasyon oranlarından dahi etkilenmeden 1.100 lira olarak ödenmeye devam edilmesi kabul edilebilir değildir. İğneden ipliğe yapılan zamlar karşısında zamdan etkilenmeyen yalnızca emeklilerin ikramiyeleri olmuştur.

Değerli milletvekilleri, görüyoruz ki bir kez daha ölkenin ekonomik gerçeekliğinden tümöyle uzak bir enflasyon oranı ve 3-5 puanlık bir refah payıyla ile emeklilerin yeni zam oranları müjdelenmek istenmektedir. Sesleniyoruz: Hazine katkılarıyla, resmî enflasyon oranlarınızla “Bu da bizden olsun.” diyerek verdiğiniz 3-5 puanlık refah paylarıyla emeklilere müjdelediğiniz yoksulluktur, açıklıktır, zulümdür. Emekliler geçinememekte, barınamamakta, sağlık hizmetlerine erişememektedir. 7 milyon emeklinin çalışmak zorunda kaldığı bir ölkede, emekliler asgari ücretin katbekat altındaki aylıklarıyla yaşam mücadelesi veriyorsa, emekliler kara kışın kapıyı çaldığı bugünlerde kış soğukta ve karanlıkta geçiriyorsa bu ölkenin iktidarı emeklileri hak sahibi yurttaş olarak görmöyor demektir. Kendileri ve aileleriyle birlikte insan onuruna yaraşır bir yaşam için gereken aylıkları talep eden 14 milyon emekli ve hak sahibi yurttaş yalnız değildir, haksız da değildir Emekliler, cumhuriyetin 2’nci yüzyılında onur, eşitlik ve refah kavramlarıyla anılacaktır.

Değerli milletvekilleri, teklif, işverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürerek istihdamı korumaları ve artırmalarını desteklemek amacıyla 5510 sayılı Kanun’a geçici madde eklenerek, 2023 yılı Ocak ile Haziran aylarında finansmanı İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak şekilde ödeyecekleri sigorta priminden mahsup edilerek aylık 400 TL asgari ücret sağlanması yönündedir.

Sayın vekiller, milletvekillerine, sendikalara, işçilere, emekçilere, uzmanlara kulaklarınızı tıkadığınız yetmedi mi? Daha dün bütçe görüşmelerinde, İşsizlik Sigortası Fonu’nun amacının işsizlere işsiz kaldıkları dönem için bütçe ayrılması olduğunu sizlere defalarca hatırlatmadık mı? İşsizlik Sigortası Fonu’ndan işverenlere yapılan teşvik ve destek ödemelerinin işçilere yapılan nakdî ücret desteğinin 3 katına tekaböl etmiş, işsizlik ödeneklerinin 4 katına çıkmış olması sosyal devlet mantığına, akla hayale sığıyor mu? Hâlihazırda İşsizlik Sigortası Fonu’na katkılarından çok daha fazlasını teşvik ve destek ödemeleri olarak alan işverenlere yapılan asgari ücret desteğini arttırmak, iktidarın açıkça taraf olduğunu beyan etmesi anlamına gelmektedir. Sesleniyoruz, bizler de tarafız. Biz, İşsizlik Sigortası

Fonu'nu işverene destek fonuna dönüştürenlerin hesabını mahşere bırakmayacak halkın tarafındayız. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında İşsizlik Sigortası Fonu amacına uygun kullanılacak, daha da önemlisi Türkiye işsizlikle anılmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, teklifte 5510 sayılı Kanun'a geçici madde eklenerek, coronavirus salgını nedeniyle yapılan kısa çalışma ödeneklerindeki hatalı işlemlerden dolayı hizmetleri kuruma eksik bildirilen sigortalıların hizmetlerinin fiili durumuna getirilmesi öngörülmektedir. Soruyoruz: Kuruma eksik bildirilen sigortalıların hizmetlerinin fiili duruma getirilmesini amaçlayan bir teklif nasıl olur da kendisini eksik bırakır? Bu teklif eksiktir, kusurludur. Coronavirus salgını nedeniyle ücretsiz izne ayrılmak zorunda kalan işçilerin borçluluğunu dolduracak hiçbir adım atılmamıştır. Her düzenlemede olduğu gibi bu teklif de ayrımcılık ve eşitsizlik üzerine inşa edilmiştir. Önergemizi de vereceğiz Komisyon çalışmaları sonunda, işçilerin kısa çalışma ödeneği aldığı dönemler için fiili hizmetlerinin, o dönem çalışmalarının mutlaka İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yatırılması yönünde önergemiz olacak, bunu da dikkatinize sunmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, bitirebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Sigortalıların hak kaybını önlemenin yolu, hem işçilerin kısa çalışma ödeneği alırken bildirilen sürelerine hem de pandemi süresinde ücretsiz izne ayrılmak zorunda kalanların ücretsiz izin sürelerine ilişkin hizmet borçlanması yoluyla prim ödeme hakkının tanınmasından geçmektedir ama öncelikli esas, primlerinin devlet tarafından, İşsizlik Fonu'ndan ödenmesidir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde amaçlar, çalışanların ve emeklilerin refah düzeyinin yükseltilmesi, istihdamın korunması ve artırılması olarak sıralanmıştır. Ne var ki teklifin içeriği amacından uzaktır, yanlıdır, eksiktir. İktidar ekonomik krizin küfesini işçinin, emekçilerin, emeklinin sırtına yüklemekte ısrarcıysa, işçi, emekçi ve emekli de iktidara direniş olmakta kararlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir cümleyle tamamlayın, bitti süreniz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım, müsaade edin, son cümlelerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, peki.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - İşçilerin, emekçilerin, emeklilerin kemerini daha da sıkarken sermayeninkini gevşetenlerin dönemi sona erecektir. Kanun tekliflerinin de, kanunların da işçiler, emekçiler, emekliler için yapılacağı, olması gerekenin yaşama geçirileceği yarınlarda buluşmak üzere diyor ve bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Biz de tarafız; işçiden tarafız, emekçiden tarafız, emekliden tarafız; biz halktan, halk için bütçeden, halk için kanundan tarafız, halkın emeğinden geçinenleri insan onuruna yaraşır yaşam hakkına göz dikenleri tarihin tozlu sayfalarına mahkûm edeceğiz.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, diğer partilerimizden şu an itibarıyla söz talebi olmadığı için CHP'yle devam edeceğim.

Sayın Mehmet Bekaroğlu, hazırsanız size söz verebilirim.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ne diyelim, maaş zamları hayırlı olsun.

Şimdi, değerli arkadaşlar, önümüzde rakamlar var ki bu rakamların büyük çoğunluğuna takla attırmışsınız siz. Şimdi “takla attırma” deyince kızıyorlar. Yani ters çevirmişsiniz, mesela 9’u 6 olarak gösteriyorsunuz, maalesef. Şimdi, bu rakamlarla bile izah edilebilecek zamlar değil bu verdiğiniz zamlar.

Şimdi, sayın teklif sahibi yüzde 8 bin bile zam verdiği şeyleri anlattı yani muhtarları. Kaç lira olduğu en düşük memur maaşı? 5.500 lira, 5.500 lira değerli arkadaşlarım. Yani çarşıda, pazarda enflasyonu, hiçbir şeyi sormuyorum ben size. 5.500 lira. Geçen sene temmuz ayında burada 3 bin lirayı tartışmıştık, aynı şeyleri söylemiştim, sonra dolaşmıştı Sayın Elitaş, gene gelmişti buraya, 3.500 lirayı görmüştü istişarelerden sonra. Ya, arkadaşlar, 5.500 lirayla insanların geçindiğini düşünün. 2 milyon 700 bin kişi dedi en düşük memur maaşını alan insan sayısı. Bunlarda, işte, dul, yetim, paylaşma falan varsa aynı şekilde midir, onu bilemiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 3 milyon insan 5.500 lirayla geçinecek biliyor musunuz; 5.500 lirayla kira verecek, 5.500 lirayla fatura ödeyecek, yakıt parası verecek, pazara gidecek 5.500 lirayla.

Değerli arkadaşlarım, memurlara, emeklilere gözlükleri kırıldığı zaman, hastaneye gittiklerinde devlet kaç lira gözlük parası veriyor biliyor musunuz? -Sayın Elitaş yok burada- 37,5 lira. Düşünün ki bir çocuk diğer çocukla çarpıştı, bir emeklinin ya da 10 bin lira maaş alan bir memurun çocuğunun gözlüğü kırıldı ve iki sene o 37,5’i de alamıyor; düşünebiliyor musunuz insanların hâlini. Bu, zulümdür değerli arkadaşlarım, siz insanlara zulmediyorsunuz Hükümet olarak.

Bakın “Elimizdeki imkânları fazlasıyla zorlayarak verdik.” doğru, etki değerlendirmede verdiğiniz 300 milyar TL’yi verdik işte, altı aylık. Ben bunun 300 milyar TL’de kalacağını sanmıyorum, seçim yakın çünkü siz samimi değilsiniz, bunları tamamen seçimden dolayı yapıyorsunuz. Seçime yakın bir miktar daha getireceksiniz, 500, 600 milyar, bunlar da bütçenizi altüst edecek çünkü memur maaşlarını bütçede düşünmeniz ve karşılığını koymanız gerekirdi, bunları koymadınız.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de uygulanan ekonomik model sorgulanmadıkça buradan çıkacak sonucun hiçbir anlamı yok. Bakın, sizin çok övündüğünüz büyüyen işte, “Harikalar yaratıyor.” dediğiniz, şu kadar köprü, işte, çok büyük projelerle takdim ettiğiniz ekonomi modellerinizin sonucunda ne oluyor biliyor musunuz? Bakın, size bir şey söyleyeyim değerli arkadaşlarım, olan şey şudur: Millî gelirden alınan pay ücretliler, dar gelirliler, emekliler lehine giderek azalıyor; bir sene içinde yüzde 39’lardan yüzde 31’e düştü. Tekrar ediyorum: Millî gelirden alınan pay bir sene içinde yüzde 39’lardan yüzde 31’lere düştü.

Diğer taraftan, değerli arkadaşlarım, rakamlar yayınlandı, bilançolar yayınlandı. Banka kârlarından haberiniz var mı? Yüzde 400’ler, 500’lerde. Peki, ya, şirket kârlarından haberiniz var mı değerli arkadaşlarım? Bu kadar büyük sıkıntıların yaşandığı işte, pandemi, krizler, tedarik krizleri, şunlar, bunların yaşandığı 2021 ve 2022 yıllarında şirketler ne kadar kâr etti biliyor musunuz değerli arkadaşlarım? Büyük şirketler, küçükler yok oldu. Sizin uyguladığınız ekonomik politikayla toplumsal sınıflar arasında da en aşağıda olanlar büyüyor, orta sınıf yok ediliyor, yukarıdakiler de şişiyor değerli arkadaşlar, sayıları artmıyor, şişiyor. Bakın, çalışanlar millî gelirden yüzde 31 pay alıyor ama toplumun önündeki yüzde 1’lik, 2’lik kısım yüzde 30-40 alıyor değerli arkadaşlarım; böyle bir ekonomik modeli uyguluyorsunuz. Bunun sonucunda ne oluyor? Bunun sonucunda işte, rakamlar ortada, Türkiye şu kadar büyümüştür, işte, şu kadar gelişme olmuştur, şu kadar yol, şu kadar şey yapılmıştır.

İşçilere de memurlara da emeklilere de muhtarlara da 65 yaş ve yukarı maaş alanlara da yüzde 1.800, yüzde 8 bin zam yaptık diyorsunuz. Kaç lira oldu muhtar maaşı İbrahim Bey kardeşim? Kaç lira olacak muhtar maaşı? Peki, 65 yaş ve yukarı maaş alan teyzenin, amcanın maaşı ne kadar olacak? Bir daha soruyorum İbrahim Bey: 5.500 lirayla nasıl bir geçim olacak değerli arkadaşlarım ya? Ya, biraz insafli olmak gerekmiyor mu yani? Her şeyi bıraktım, rakamları, her şeyi bıraktım. Biraz insafli olmak gerekmiyor mu? Biraz vicdanlı olmak gerekmiyor mu değerli arkadaşlarım? Bu yapılan şey nedir? Hani rakamlar falan diyorsunuz ama istediğiniz rakamları kullanıyorsunuz. Asgari ücrete yapılan zamlarla, diğer çalışanlara, memurlara, emeklilere yapılan zamlar arasında çok büyük şey... Asgari ücrette de büyük bir rakam değil ki netice olarak 8.500 lira ama daha evvel asgari ücretin 3 misli maaş alan işte, devlet memuru, öğretmen, şu derecedeki öğretmen, şimdi asgari ücretin 2 mislini de 1,5 mislini de alamıyor yani çalışanlar giderek zayıflıyor, çalışanlar giderek ufalıyor. “Orta sınıf” diye bir şey de kalmadı değerli arkadaşlarım, orta sınıf yok. Bakın, geçenlerde, işte, orta sınıfa yönelik bir şey açıkladınız, konut kampanyası açıkladınız ve orada birtakım rakamlardan, 80 bin liralardan 100 bin liralardan, 70 bin liralardan söz edildi. Yok, öyle maaş alan insanlar yok, kimlere satacaksanız merak ediyorum. Vardır, tabii, bir sınıf yani sizin yaratmış olduğunuz bir orta sınıf vardır elbette.

Değerli arkadaşlarım, bakın, sizin uygulamış olduğunuz ekonomik politikada sürekli şekilde “Toplum olarak zenginleşiyoruz.” diye takdim ediyorsunuz; doğru, zenginleşiyoruz toplum olarak. “Neye göre zenginleşiyoruz?” diye sorduğumuzda “Çok büyük işler yaptık, hayal bile edemeyeceğiniz işler yaptık; şu kadar köprü yaptık, şu kadar...” Ya o köprülerin, yolların maliyeti nedir; onları kim ödeyecek biliyor musunuz, nasıl ödeniyor biliyor musunuz? İşte, şu anda işçiye, emekliye, asgari ücretliye vermediğiniz paraları alıyorsunuz bir, yetmiyor; gelecek kuşaklardan, işçilerden, garibanlardan dolaylı vergilerle toplanacak paralarla vereceksiniz. Onlar ne işe yarıyor, ne işe yaramıyor ayrıca bir tartışma. Bir de korkunç, dev bir borç stoku... Bakın, sizin Hükümetiniz zamanında kullandığınız kaynağın benzeri... Evet, düşünemeyeceğimiz kadar büyük kaynaklar kullandınız ve -bu kaynakların büyük çoğunluğu- sadece özelleştirme ve borçlarla beraber kullanılan kaynak 600 milyar dolardır değerli arkadaşlarım, korkunç paralar kullandınız. Bu millete, gelecek kuşaklara -ödenen borç faizlerini, onları bir tarafa bırakıyorum- 450 milyar dolar dış borç bırakıyorsunuz değerli arkadaşlarım. Ama bunu şöyle takdim ediyorsunuz: “Öyle ama kamunun borcuna bakın, Maastricht Kriterlerine bakın, yüzde 60’ı geçmiyor.” Kamunun borcu diye bir şey yok, kamu diye bir şey bırakmadınız ki. Kamunun borcu diye bir şey yok, bütün bu borçlar hazine garantili. Geçen gün burada Varlık Fonunu tartıştık değerli arkadaşlarım, Varlık Fonu Kanunu çıkarılırken söylemiş olduğunuz amaçlardan bir tanesi de borçlanma kolaylaşacaktı. “Nasıl olacak? Milletten yıllardan beri biriktirmiş olduğu bu varlıklara rehin mi koyacaksınız?” dedik “Ya, o ‘rehin’ anlamına gelmiyor, şu anlama geliyor, bu anlama geliyor.” dediniz ama o borçlar gene bu milletin borcu olacak. Bakın, bugün Türkiye, dünyada en yüksek maliyette, faizle borçlanan bir ülke hâline geldi değerli arkadaşlarım, bunlar sürdürülemez. Ama siz şöyle bakıyorsunuz: Bundan birkaç ay evvel Şevki Yılmaz, eski siyasetçi, Rizeli hemşehrim dedi ki size: “Ya, ne duruyorsunuz? Duydum ki 700 ton altın varmış Merkez Bankasında. Kime bırakacaksınız onları? Onlara mı bırakacaksınız? Harcayın bunları, kazanın seçimi.” dedi. Niye? Çünkü Şevki Yılmaz bal tutanlardan oldu, İzmir’te çok büyük zenginlerden oldu, vakıfları filan... Dolayısıyla aman ha! Bu 700.. Peki, kim ödeyecek bu paraları değerli arkadaşlar?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hoca yokken ayıp olmuyor mu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, hoca yokken ayıp olmuyor. Siz bildirin, biz konuşuruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok ayıp ya! Şu yaklaşıma bak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok oldu, onların hepsini konuşurum. Sen hocayı savunma. Sen kendin nasıl hesap vereceksin ona bak, hocanın hesabını vermeye kalkma; hocaların günahı çoktur, hesaplarını da veremezsin İbrahim Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bekaroğlu da hoca!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün hocaları mı kastettiniz!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlarım “700 ton altın var, bunları harcaayın...” Şimdi de “Elektronik paralarla basalım, sürekli şekilde verelim.” E, sonra ne olacak? “Ya, bizden sonra tufan.” kardeşim yani. Bu millet bilsin, eğer siz olursanız bu moral bozukluğu, bu yanlış ekonomik politika devam edeceğinden dolayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, birkaç cümleyle bitirirseniz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bu Meclisteki en cimri Başkan Vekili bile Meclisi yönetirken bize bir bir buçuk dakika fazla konuşma hakkı veriyor ama maalesef Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı bizden bunu esirgiyor.

Sayın Başkanım, burası Plan ve Bütçe Komisyonu ya “Hani, burası teknik Komisyondur, siyaset yapmayın.” falan diyorsunuz ya ikide bir, biz burada konuşacağız ya, bu paraların kaynağı nedir ne değildir, nereden gelmiştir? Bunun için zaman lazım yani. Bir dakika, iki dakika, üç dakika konuşulsa da bir saat geç gitseniz ne olur Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarına yetiştirmeye çalışıyoruz. Bütün gruplar da bir anlayış birliği içinde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyse, ben bitiriyorum konuşmamı.

Siz bu millete çok değişik şekillerde maliyetler yüklediniz, sadece borç yüklediniz; yaşam maliyeti yüklediniz, yüksek bir işsizlik yüklediniz; bu ülkeyi, bir milleti ayakta tutan “orta sınıf” dediğimiz sınıfı ortadan kaldırdınız ve insanları açlığa mahkûm ettiniz. Ondan sonra da “14 milyon insana sosyal yardım yapıyoruz.” diye övünüyorsunuz. Sosyal yardım yapmakla, bu kadar yüksek sosyal yardım yapmakla övünen sizden başka bir Hükûmet de herhâlde dünyanın hiçbir yerinde yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Komisyonumuza teşrif eden arkadaşlarımıza söz vereceğim üyelerimizden şu an itibarıyla söz talebi olmadığı için.

Sayın Ömer Fethi Gürer Bey...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Var Başkanım ama Ömer Bey’den sonra olabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz ben dikkat etmemişim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yok, yok, sonra olabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun Ömer Fethi Bey.

Beş dakikadır süreniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emeklilikte yaşa takılanlar, taşeron firmada hâlen kalanlar, sözleşmeliler, geçici işçiler, mevsimlik işçiler ve ehliyet affı bekleyenler gibi geniş kesimleri ilgilendiren kanun teklifi yine Meclise gelmedi. Bugün bir yıl içinde düzenleme yapılan emeklilerle ilgili ücret düzenlemesi var. Burada yanlış bir ifade

kullanılıyor, emekli maaşlarını artırdığı ifade ediliyor. Oysa emekli maaşları artırılmıyor, bugüne kadar gasbedilen emekli haklarının bir kısmının iadesi yapılıyor çünkü 2008 yılında yapılan aylık bağlama oranı düzenlemesiyle emeklilerin yüzde 70 oranındaki emeklilik katsayısı yüzde 30'a düşürüldü. Eğer o düşürülmemiş olsaydı bugün emekli maaşları asgari ücret düzeyinde olacaktı. Daha önce vermiş olduğumuz kanun teklifleri de var. En düşük emekli aylığının mutlak suretle asgari ücrete eşitlenmesi lazım. Ülkemizde emekliler 3 tür maaş alıyor. Birisi 2000 öncesi, 2000-2008 aralığı, 2008 sonrası. Bu ayrım da ortadan kaldırılmalı ve mutlak suretle intibak düzenlemesi yapılmalı.

Şimdi burada usul hakkında söz istedim, vermediniz ama orada belirtmek isteyeceğim şu: Anayasa'ya da baktım, İç Tüzük'e de baktım, yalnızca 1'inci partinin milletvekillerinin kanun teklifleri burada görüşülür diye bir hükme rastlamadım. Meclise ben 400'ün üzerinde kanun teklifi vermişim, diğer milletvekili arkadaşlarımız da verdi, hiçbirisi gelmedi. Örneğin, en düşük emekli aylığının asgari ücret tutarında olmasını 2021 yılında vermişiz, bu görüşülmedi. Emekli bayram ikramiyelerinin asgari ücret düzeyine çıkarılması için 2019'da kanun teklifi vermişiz, bu görüşülüyor. Isınma ve kira yardımının emeklilere yapılması için 2019'da kanun teklifi vermişiz, görüşülüyor. İntibak düzenlemesinin hayata geçirilmesi için 2018'den beri birden çok kere teklif vermişiz, görüşülüyor. Sağlık hizmetlerinde emeklilerden alınan ilaç katkı payının kaldırılması için kanun teklifi vermişiz, görüşülüyor. Emekliler için motorlu taşıtlar vergisinde indirimde gidilmesi için kanun teklifi verdik, görüşülüyor. Memur ve emeklilere refah payının her ay yüzde 3, toplamda yüzde 40 olması için verdiğimiz kanun teklifleri görüşülüyor. Şimdi, milletvekilleri eğer kanun teklifi verecekse neden bizim vermiş olduğumuz teklifler görüşülüyor?

Önümüzdeki süreçte emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili bir düzenleme yapılacak, bu düzenlemede eğer aylık bağlama oranıyla ilgili bir düzenleme sağlanamazsa o süreçte emekli olacak arkadaşlarımızın o ücretle de geçim sağlayabilmeleri olası değil. Bugün biraz evvel arkadaşlarımız 2002 ile bugünü kıyaslayarak veriyorlar. 2002'deki ellerine geçen parayla, alım güçleriyle bugünkü alım güçlerine baktığımız zaman çok geriye düşmüş durumda. Yalnızca kırmızı etten vazgeçtik, beyaz et dediğimiz tavuğu dahi fiyat artışlarından dolayı alamıyor. Marketlerdeki enflasyon oranlarının değerlendirmesinin ötesinde kirayı, elektriği, doğal gazı, akaryakıtı bir bütün içinde ele aldığımız zaman enflasyonun TÜİK'in hesapladıklarının çok üstünde olduğunu görüyoruz. Öyle Türk mucizesi yaratıyor ki TÜİK, yüzde 20 enflasyon düşürülerek emeklilerin alacakları ücretlerin daha da aşağı çekilmesine vesile oluyor; bu kabul edilebilir bir durum değil. Biraz evvel konuşmacı arkadaşımız dedi ki, TÜİK verilerinin önemli olduğunu belirtti. Bakana ben verdiğim soru önergesinde Bakan bir yılda gübreye gelen zammı yüzde 342 olarak bana bildirdi, elimde yazılı olarak mevcut, TÜİK bunu yüzde 220'lerde açıklıyor. Yani Bakanın verdiği bilginin altında gübredeki fiyat artışını gösteriyor TÜİK. Girdi maliyetlerin artması nedeniyle çiftçilik oldukça zorlaşmış.

Ülkemizde şu anda BAĞ-KUR primi ödemiş olanların yaşadığı bir mağduriyet var. Onlar için emeklilikte esas alınan prim gün sayısı dokuz bin olarak değerlendiriliyor, diğerleriyle eşitlenmeli ve emekli olabilmelerinin önünü açacak düzenleme de onlar için de sağlanmalı. BAĞ-KUR primlerinin diğer çalışanlarla eşitlenmesi esnafın ve çiftçilerin de emeklilik hakkına ermelerini sağlayacak.

Ülkemizde emeklinin içinde bulunduğu koşullar gerçekten üzüntü verici, düşündürücü, bugün emeklilerin aldığı bayram ikramiyesi bir koyun dahi alınamayacak seviyeye düşmüş durumda. Bunlarla ilgili iyileştirmelerin mutlak surette yapılması gerekir. Emekli, yaşamının en güzel yıllarını çalışarak bu ülkeye vermiş kişiler, onların yaşlılığında, yaşadıkları süreçte daha iyi yaşamalarını birlikte sağlamalıyız. Burada olan herkesin de süreç içinde yaş alan kişi noktasına ereceği de değerlendirildiğinde onların daha iyi yaşamasına herhâlde hiç kimse karşı çıkmaz ama yapılan düzenlemeler, veriyormuş gibi

gösterilenler özünde yirmi yılda Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde alınanların kısmı olarak seçim öncesi iadesinden oluşuyor. Çünkü yirmi yılda Adalet ve Kalkınma Partisi çalışma yaşamını o kadar ağır koşullara taşıdı ki işçileri ayrıştırdı, ücret farkları yarattı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunun sonucunda ülkemizde gerçekten büyük bir çalışma yaşamı kaosu var, bunu ortadan kaldıralım, herkese hak ettiği ücreti verecek düzenlemeler sağlayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şu anda Emine Gülizar Emecan Hanım'ın söz talebi var, onu karşılayıp normalde yemek arası vereceğim ama onun dışında üyemiz olmayan sadece 2 vekilin talebi var, başka talep olmayacaksa onları da karşılayıp... Olacak mı talepleriniz?

CAVİT ARI (Antalya) – Gelince devam ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olacaksa o zaman Emine Hanım'dan sonra bitireyim, yemekten sonra devam ederiz.

Emine Hanım, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlarımız, değerli basın emekçileri, STK'lerin değerli temsilcileri; aslında çok önemli bir kanun teklifini, düzenlemeyi görüşüyoruz. Burada sizlerin de daha önce belirttiği gibi milyonlarca insanın geleceğini ifade eden düzenlemeleri görüşüyoruz. Nedir bunlar? En düşük emekli aylığının 3.500 TL'den, 5.500 TL'ye çıkarılmasını görüşüyoruz. İşçi ve esnaf emeklilerinin aylıklarına yapılacak olan yüzde 30 zammı, özel sektör işverenlerine 2022 Ocak-Haziran döneminde çalıştırdıkları işçi başına 400 TL aylık prim desteği verilmesini; bunları görüşüyoruz. Yine kamuda çalışan memur ve sözleşmeli personel ile memur emeklilerine 2023 yılı Ocak ve Haziran dönemi için yüzde 30 oranında zam yapılması öngörülüyor. Bir de UEFA'yla ilgili 2 tane güncelleme maddemiz var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, elbette ki teklif sahibi, imza sahibi arkadaşlarımıza getirdikleri bu teklifle ilgili çalışmalarından dolayı teşekkür etmek isterdim, yine de emeğinize teşekkür ediyoruz ama bu yarım bir teşekkür. Neden yarım bir teşekkür? Çünkü getirilen teklifin tamamı Cumhurbaşkanlığı tarafından “Verdik, yaptık, ettik.” şeklindeki bir üslupla zaten kamuoyuyla paylaşıldı yani bu teklif Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin sizlere vermiş olduğu yetkiyle sizin düzenleyerek getirdiğiniz bir düzenleme değil. Bakın, bu konuyla ilgili daha önce burada ciddi tartışmalar oldu, usul üzerine tartışmalarda. Sayın Komisyon Sözcümüz Bülent Kuşoğlu bu konuyu çok detaylı bir şekilde orada eski sistem ile yeni sistem arasındaki farkı açıklayarak anlattı. Sayın Aydemir eleştirdi bizi: “Niye bunu eleştiriyorsunuz? İşte, bir siyasi partinin de lideri Cumhurbaşkanı bunu söyleyemez mi?” Evet, söyleyebilir. Nasıl söyleyebilirdi? “Evet, biz bunu böyle önerdik. Türkiye Büyük Millet Meclisinden de bu düzenlemenin böyle çıkmasını temenni ediyoruz.” gibi bir açıklamayla açıklasaydı belki bu, daha kabul edilebilir olurdu değerli arkadaşlar. Hep “kural ve usul” diyoruz ya, Sayın Başkanımız da bunu çok vurguluyor, işte, aslında bu da kuralların, usulün ve yasaların tam, doğru ve ciddi bir şekilde uygulanmasıyla ilgili bir konu değerli arkadaşlar.

Şimdi, tabii, önce, yüzde 30 zamlı başlamak istiyorum ben. Yani artık yönetemediğiniz bir sürece girdiğinizi de kabul etmeniz lazım. Şimdi, önce, dediğim gibi memur ve emekli sözleşmeli personellere ocak-haziran dönemi için yüzde 25 zam açıklandı. E pek tabii ki seçim dönemi, gelen tepkiler, zammın enflasyon oranının çok çok altında kalmış olmasıyla Sayın Cumhurbaşkanı biraz da lütfederek bu zammı yüzde 30'a çıkardı. Sizlerin, Komisyon başladığı zaman, iktidar partisi mensuplarından birkaç arkadaşımızın bu yüzde 30 oranıyla övünüyor olmasını yani esefle karşıladım gerçekten. Hani sessizlik içerisinde kalsanız daha kabul edilebilir olabilirdi diye düşünüyorum. Bir kere, kimin parasını kime veriyoruz? Vatandaşın toplanan vergilerle oluşan bütçeden bu ülkeye emek veren işçiye, memura ve emekliye bir pay ödüyörüz; önce bunun altını çizelim yani lütufta bulunmuyoruz aslında. Zammın verilşi bile devlet ciddiyetinden uzaklaşmış durumda.

Şimdi, yüzde 30'la ilgili söyleyecek çok şey var değerli arkadaşlar. Burada enflasyonlar arası bir tartışma sürüyor çünkü 3 tane enflasyon değerini konuşuyoruz, değil mi? Çünkü TÜİK'in artık hiçbir inandırıcılığı kalmadı. İTO enflasyonu var. Başka ne var? ENAG enflasyonu var, bir de TÜİK enflasyonu var. 2022 yılı enflasyonu ENAG'a göre yüzde 138, İTO'nun, İstanbul Ticaret Odasının endeksine göre yüzde 93, TÜİK'e göre ise baz etkisiyle birlikte yüzde 64 olarak açıklandı. Şimdi, değerli arkadaşlar, nereden bakarsak bakalım arada uçurumlar var. Ciddi uçurum var. Yani ENAG enflasyonu arada 74 puan, İTO'nun enflasyonu 29 puan var. Tabii ki "Şöyle açıklandı, işte, böyle belirlendi enflasyon oranları." diyebilirsiniz, bunları konuşabilirsiniz, tartışabilirsiniz ama 2 tane değil, 3 tane değerden bahsediyoruz ve değerlerden bir tanesi de İstanbul Ticaret Odasının. O yüzden, açıklanan bu değerleri kesinlikle yok sayamazsınız, hele de TÜİK'in artık bu kadar tartışıldığı bir süreçte çünkü TÜİK, artık yok hükmünde bir kurum hâline dönüşmüştür. Aralık enflasyonunu da TÜİK yüzde 1,2 açıklayarak aslında emeklinin, memurun, işçinin, maaşının aylığının, ücretinin belirlenmesinde aslında cebinden hakkının çalınmasına yine bir katkıda bulunmuştur.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hep enflasyon üzerinden, enflasyon rakamları üzerinden konuşuyoruz ama biraz da fiyatlar üzerinden konuşalım. Fiyatlara baktığımızda, çarşı pazar yanıyör, kan ağlıyor, insanlar gerçekten evine ekmek götüremiyorlar, alım güçleri tamamen düşmüş; kuru soğana gelen zam bir yılda yüzde 315 olmuş, toz şekere yüzde 165 değerli arkadaşlar. Çok veri var, hepsini paylaşamayacağım ama birkaç tane paylaşmak istiyörüm. Yani lahana, lahana yüzde 159 zamlanmış, pirinç yüzde 124. Bakın, pasaport harçlarına yüzde 123 zam geldi. Hadi gıdadan başka bir alana geçelim. Doğal gaza yüzde 166 zam. Ya, sizin bu verdiğiniz yüzde 30 zamlı, emekliye reva gördüğünüz 5.500 TL'yle bu enflasyon, bu pahalılığın altından bu vatandaşlar nasıl kalkacaklar? Ya, buna inanabiliyör musunuz gerçekten? Rakamlar ortada.

Bir de Bakan Bilgin'in açıklamasına değinmek istiyörüm, şöyle bir açıklaması olmuştu: "Acaba asgari ücret üzerinden, asgari ücret kadar yüzde 55 zam yapılır mı memurlara?" şeklinde yani bu yapılar mı gibi saçma sapan tartışmalar var." diyebildi değerli arkadaşlar. Ya bunun neresi saçma sapan bir tartışma? Vallahi bu sözü kendisine biz tabii iade ediyoruz, Sayın Bakanın bir kere daha düşünmesini rica ediyoruz bu sözü üzerine.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 2002'de bu ülkede net asgari ücret 184 lirayken en düşük memur emekli aylığı 377 lira yani yaklaşık 2 katı. En düşük işçi emekli aylığı 257 lira, bakın 1,5 katı. Yani iktidara geldiğinizde memurun, işçinin en düşük emekli aylığı bakın asgari ücretin katbekat üzerinde. Şu anda geldiğimiz noktaya baktığımız zaman asgari ücretin kat kat altına düşmüş durumda. Yani yirmi yılda işte 13,9 milyon emeklinin hakkının nasıl yendiğı de bu rakamlarla ortada. Tabii, burada 2008 yılında

getirilen emeklilik sistemi değişikliğiyle ilgili yapılan, emeklilik sisteminde yapılan değişikliğin de çok büyük bir katkısı var. Bu konunun da üzerinde durulması lazım. Aslında bu dengelerin altüst olması bu dönemde başlamıştır değerli arkadaşlar.

Şimdi, bu hesap üzerinden bir hesap yaparsak en düşük esnaf emekli aylığının 6.923 lira olması lazım, en düşük işçi emekli aylığının 11.861 lira olması lazım, yine en düşük memur emekli aylığının 17.377 lira olması gerekiyor. Şimdi, siz ne veriyorsunuz? 5.500 lira yani her 4 emekliden 3'ü asgari ücretin altında kalacak, hatta asgari ücreti de geçtim açlık sınırının altında. Bugün belirlenen 7 bin lira, 8 bin lira, 9 bin liralara doğru açlık sınırı gidiyor maalesef, açlık sınırının da altında kalacak. Aslında sorun ne biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Sorunu da değerlendirip sözlerimi bitirmek istiyorum. Neden yüzde 30'un üstünde zam yapamıyorsunuz? Neden 5.500 liranın üstünde veremiyorsunuz tam da seçime giderken, elinizi niye bu kadar dar tutuyorsunuz? Çünkü tutmak zorundasınız, çünkü deniz bitti. Milletten toplanan vergileri yandaşlara aktardınız; yani, aslında emekçiden alıp sermayeye aktaran bir sistemi yönettiğiniz için veremiyorsunuz, eliniz bu kadar darda. Yani, milletin geçmediği köprü, geçmediği tünel, uçmadığı havaalanlarına verdiğiniz yüksek garantiler, aile vakıflarına milyonlarca lira kaynak aktarılması, yolsuzluklara göz yumulması... Buna bir sürü şey ekleyebiliriz. Bu getirdiğiniz ucube ekonomi modeli ile millete dayattığınız KKM yoluyla aslında emekçinin cebinden alıp sermayeye aktardığınız yüksek bir bedel var ve bu gerçekleri de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, son cümlelerinizi alalım, maddelerde daha detaya girebilirsiniz.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam. O zaman son cümleyle bu konuşmamın sonunu toparlayayım.

Şimdi, tabii, böyle bir servet aktarımını yaptığınız zaman memura, işçiye, emekliye bunun daha fazlasını siz veremezsiniz, ancak bu kadarını verebilirsiniz.

Özel sektör asgari ücretli çalışanına yüzde 55 zam yaparken bunu çok rahatlıkla yapabiliyorsunuz -işveren sendikaları da burada- ama siz devlet olarak yüzde 55 zammı bile memurununza, işçinize çok görüyorsunuz; yüzde 30'un bile üstüne çıkamıyorsunuz. Bununla ilgili önergelerimiz var, sürem bittiği için detayına giremeyeceğim ama o önergelerimizin kabul edilmesini tabii ki istiyoruz, bekliyoruz en azından bir miktar daha şu süreçte. Aslında sizin de işinize yarar bizim önergelerimizi kabul etmek, seçime gidiyoruz ama etmeyeceğinizi biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biz vatandaşımızın yanındayız, emeğin yanındayız.

Maddeler üzerinde değerlendirmelerime devam edeceğim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şimdi yarım saat yemek arası veriyorum, ondan sonra devam ederiz.

14.32'de tekrar buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 14.02

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.40****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 27'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Yıldırım Kaya.

Süreniz beş dakikadır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, torba yasa çıkarma anlayışı yaygın bir şekilde devam ediyor ama üzülererek şunu belirtmek istiyorum: EYT'yle ilgili yasa teklifini neden bu torba yasa teklifinde getirmediklerini çok merak ediyorum çünkü “Yirmi iki yıldır bekleyen EYT'liler biraz daha beklesin.” diye mi bakıldı, bunu anlamak çok mümkün değil. Özellikle kamu çalışanlarıyla ilgili toplu görüşme masasında, yandaş sendikanın talepleri doğrultusunda adım atıldığı, bir gün o yandaş sendikanın toplantısında “yüzde 25”, ikinci gün de grup toplantısında “yüzde 30” denilerek yapılan açıklamaların kamu çalışanlarının ve emeklilerin haklarını çözmeye yetmediği aşikârdır.

Emekli aylığı hesaplamalarında ciddi bir sorun var, aylık bağlama oranı eski hâline dönmelidir. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde, 2002 yılında en düşük işçi emeklisi aylığı asgari ücretin yaklaşık yüzde 40'ının üzerindeydi, bugün en düşük işçi emeklisi aylığı asgari ücretin yaklaşık yarısına denk gelmektedir. Emekli aylığındaki bu kaybın ana nedeni 1999 ve 2008 yıllarında yapılan yasa değişikliğidir. Bu yasa değişikliğiyle birlikte aylık bağlama oranları yüzde 70-75 seviyelerinden yüzde 35-40 seviyelerine düşmüştür, aylık bağlama oranları eski düzenlemesine yeniden çekilmelidir.

Emekli aylığının alt sınırı asgari ücret olmalıdır diyoruz. 2008'de yapılan yasa değişikliğiyle ilgili emekli aylıkları alt sınırı kaldırıldı; alt sınır geri getirilmediği müddetçe bu düzenlemenin başarılı olma şansı yok. Ocak 2023 itibarıyla emekli aylığının alt sınırı dosya bazında hazine katkısıyla 5.500 liraya yükseltilecek; bu, asgari ücretin yüzde 35 altına karşılık gelmektedir. Üstelik bu uygulama emekli aylığı gelirlerinin bu düzeye çekilmesi anlamına gelmiyor, emekliler kök aylıklarına zam alıyor ve aradaki fark hazine tarafından karşılanıyor; bu, kamuoyunda önemli bir yanlışlığa yol açıyor. Emekli aylıklarının bu seviyeye çekildiği algısı yaratılıyor, oysa gerçek bu değil. Bu alt sınır uygulaması çarpık sonuçlar yaratıyor, emekliler arasında dengesizliğe yol açıyor. Örneğin, 2022 Aralık ayı itibarıyla 3.500 lira emekli aylığı alan bir kişinin emekli aylığı yüzde 57 zam artışıyla 5.500 liraya çıkarıldı fakat 4.250 lira emekli aylığı alan bir vatandaşa gelen zam yüzde 30 yani bu vatandaşın aldığı zam yüzde 27 oranında düşmüş demektir. İntibak yasası düzenlenmediği müddetçe bu tür çarpıklıklar devam edecek. Emekli aylığı hesaplaması yapılırken geçmişte kişinin prim ödemeleri güncellenirken, enflasyon, artı, büyüme oranlarının yüzde 100'ü eklenirken 2008'de yapılan yasa değişikliğiyle büyümenin sadece yüzde 30'u hesaba katılmaktadır. Özetle, emekli aylıklarının milli gelir artışından alacağı pay yüzde 100'den yüzde 30'a düşmüştür yani kayıp yüzde 70'tir; bu, yıllar içinde öyle bir duruma yol açmıştır ki hesaplanan emekli aylığı asgari ücretin yarısının bile altına düşmüştür. Bugün, emekli aylığının, en

düşük emekli aylığının 8.506 liraya çıkarılması gerekir; eğer bu çıkarılmazsa 3.006 lira çok açık, net bir kayıp söz konusudur. Öte yandan, 5510 sayılı Yasa'ya göre işçi ve BAĞ-KUR emekli aylıkları resmî enflasyon oranının altındadır. Ayrıca, bir de şöyle bir tehlike var: “Resen emeklilik” diye bir uygulama geliyor. Bu resen emeklilik uygulaması insanları çok ciddi anlamda mağdur edecek.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: 2002 yılında SSK'li 257 lira maaş alırken asgari ücret 184 liraydı. 2010 yılında 668 lira emekli aylığıydı, 576 lira asgari ücretti. Bugün geldiğimiz noktada emekli aylığı 5.500 lira, asgari ücret 8.506 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) - 2021 yılında, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında asgari ücretle 1.883 ekmeğe alınırken bugün bu oran 1.417 ekmeğe düşmüştür.

Bir de -hepiniz evinizde kızzartmada kullanıyorsunuz- ayçiçeği yağından hesaplayayım. 2021 yılında asgari ücretle 5 litrelik ayçiçeği yağından 80 teneke alınırken bugün 42 teneke alınıyor. Hesaplar bunun üzerinden yapılır, isterseniz dolar üzerinden, çeyrek altın üzerinden de yaparız ama Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili arkadaşlar buna itiraz ediyor, ben de yediğimiz ekmeğe ve ayçiçeği yağından hesapladım. Umarım bu yoksulluğu bir an önce hep beraber gideririz. Sizin gideremeyeceğiniz bu yoksulluğu beş ay sonra biz giderme sözü veriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, şimdi, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Rıdvan Turan'a söz veriyorum.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sonra konuşabilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii yani başka bir parti olduğu için, hep CHP'den gidiyoruz...

Sayın Sibel Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Evet, ben de öncelikle iyi bir hafta diliyorum ve saygıyla selamlıyorum bütün hazırunu.

Evet, tabii, önemli bir kanun teklifi ve ihtiyaç da olan ve hızlıca da Genel Kurulda kabul edilmesi gereken bir kanun teklifi. Komisyonun başlangıç sürecinde de hep aynı sorun üzerine odaklanıyoruz; işte sistem krizi, sistemin aksaklıkları, güçler ayrılığı mı, gerçekten güçler birliği sürecine giden bir süreçte miyiz ve parti Genel Başkanı olan Sayın Cumhurbaşkanının ve kendi partisinin, 1'inci partinin ya da ittifakın da buradaki kanun, yasama sürecine yansımalarına biz her kanun teklifinde şahitlik ediyoruz ve hep aynı tartışma noktasında başa dönüyoruz. Tabii, bu sistem krizinin ve bu yapısal sorunun çözülmesi gerekiyor. Çünkü burada Cumhurbaşkanının o yüzde 5'lik artırmasının Sayın Elitaş gerekçesini açıkladı burada ama tabii, seçim sürecine giderken Parti Genel Başkanı olan bir Cumhurbaşkanının da bunu kişisel inisiyatifıyla bir grup toplantısında deklare etmesi onu kurumsuzlaştırıyor tabii yani bir kurumsal bir artırma değil de bireysel, kişisel tercihe yönlendiriyor ve doğal olarak da muhalefet partileri açısından da bir sistem tartışmasına dönüştürüyor.

Evet, şimdi, bir de tali komisyonlar var, bunlar da sağlıklı çalışmıyor. Bu özel bir kanun teklifi, tamam, hızlıca ocak ayı içerisinde uygulanması gerekiyor. İşte Çalışma Komisyonunun üyeleri yok, detaylı bir şekilde gerçekten emeklilerden kimler yararlanacak, nasıl bir etkisi olacak, çalışanların sorunları, emeklilerin sorunları var, bu artırımlar yeterli olacak mı? Gerçekten, Meclisin belki de bu konuda detaylı bir araştırma yapması gerekiyor yani emeklilerin sorunları neler, kimler ve gerçekten ciddi bir adaletsiz sistem kurulmuş. Bu adaletsiz sistemin üzerine yapılan artırımlar bu adaletsizliği

ortadan kaldırmıyor emekliler arasında. İşçi, çalışan, BAĞ-KUR'lu, kamu emeklisi, dul, yetimler... Sayın Bakan Yardımcısı belki bilgi verecektir bu konuda. Dul ve emekliler için gerçekten ciddi bir sorun var. Bakan Yardımcımız belki bilgi verecektir; dul ve yetim aylıkları gerçekten ciddi bir sorun alanı; bu, bize iletilen çok ciddi bir sorun, bu konuda dul, yetimler için bir düzenleme var mı? Belki kapanış konuşmasında bilgilendirme yapılacaktır.

Şimdi, bir refah düzeyini arttırmak... Bu artırımlar refah düzeyini artırmıyor. Benden önceki bütün hatipler dile getirdi, yoksulluk sınırına atfı yapıldı, açlık sınırına atfı yapıldı ve biz eğer ciddi anlamda bu artırımların, bu yüzde 30'ların ya da refah paylarının artırımlarının vatandaşlarımızın, emeklilerin yaşamlarında refah artırmamasını istiyorsak ekonomideki ciddi yapısal sorunları çözmek lazım. Bir defa alım gücüne etkisi ve enflasyonla mücadele; bu konulara gerçekten ciddi bir... Yanlış ekonomi politikaları sonucu karşılaştığımız enflasyon ve alım gücü sorununu çözmemiz gerekiyor; aksi hâlde, bugün bu kanun teklifini çıkardığımız gün, kabul ettiğimiz anda dahi bunun vatandaşın alım gücüne yansımaları erimiş olacak. Ya, hiçbir katkı sunmayacak, refah payını artırma gibi bir durum olmayacaktır. Bu enflasyon dar gelirli ve sabit gelirli üzerinde ciddi bir sorun alanı olarak gözüküyor. Ya, Sayın Elitaş, bu artırımları biz ne kadar çok yaparsak yapalım, yüzde 100 de yapsak bu aynı gün bir etki yaratmayacak. Buradaki enflasyonla ilgili sabit gelirli üzerindeki etkisine dikkat etmek gerekiyor. Yoksulluk ve açlık sınırında işte BAĞKUR emeklileri, gerçekten karşı karşıya kaldığımız... Şimdi bu rakamları telaffuz etmek istemiyorum; en düşük emekli memur maaşı, en düşük işçi emekli maaşı, işte, BAĞKUR emeklileri. Ya, bunlar, bugünkü yaşam koşullarına baktığımız zaman ciddi bir sorun olarak gözüküyor.

Gelir dağılımı adaletsizliği... Bu da en önemli sorun alanımız. Ya, biz Meclis olarak bu gelir dağılımı adaletsizliği, bu emeklilik sistemindeki adaletsizlik, bu yaş sorunu, işte, Sayın Yıldırım Kaya Hocamızın ortaya koyduğu sorun alanları... Yapısal emeklilik sistemimizde, gelir dağılımı adaletimizde, enflasyonla mücadelede ciddi bir ekonomi politikası ortaya koymamız gerekiyor bizim. Aksi hâlde, bugün getirdiğimiz kanun teklifleri geçici çözümler, elbette yasal yapılması gereken teklifler bunlar. Bir zorunluluk yapıyor enflasyonla beraber ama yapısal olarak vatandaşın refahını, sizin söylediğiniz o refah etkisini ciddi anlamda yaratmayacaktır diye düşünüyorum. Beklentiler çok fazla, yapısal sorunlar çok fazla ama getirilen kanun teklifleri çok yetersiz.

Biz, muhalefet partisi olarak bu sorun alanlarını buradaki çalışma süremiz içerisinde milletin bize vermiş olduğu yetki dâhilinde... Ki CHP Grubu olarak önerilerimiz olacaktır, bu önerilerin de dikkate alınmasını ben tekrar teklif ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kani Beko, buyurun lütfen.

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 14 milyon emeklinin ekonomik, demokratik, sosyal hakları Mecliste konuşulurken ülkemizde hem çalışanlar hem de emekliler içinde yaşadığımız bu ağır ekonomik krizin de etkisiyle ekonomik ve sosyal olanaklardan yoksun bir biçimde yaşamaya çalışıyorlar. Bugün 14 milyon emeklinin yaklaşık 8 milyonu yani yarısından fazlası emekli aylıklarıyla geçinemedikleri için çalışmak zorunda kalıyorlar. Emekli aylıklarındaki düşüş 2 faktörden kaynaklanıyor:

Birinci neden; emekli aylıklarının hesaplanmasında daha önce büyümenin yani refah payının katkısı yüzde 100 iken AKP döneminde yani 2008 yılında çıkarılan 5510 sayılı Yasa'yla bu oran maaalesef yüzde 30'lara düşürülmüştü.

İkinci faktör ise emekli aylığı bağlanma oranlarındaki düşüştür. Bundan önceki işçi emekli aylıklarının bağlanma oranı yüzde 85 idi ve 5510 sayılı Yasa’yla bu oran yüzde 50’ye maalesef düşürüldü. BAĞ-KUR emeklisinin aylık bağlama oranı 1999 öncesi yüzde 70 iken 2008’den itibaren bu oran yüzde 50’ye kadar düşürülmüştür. Emekli Sandığına bağlı memurların emekli aylığı bağlanma oranı da yine aynı şekilde 1999 öncesi yüzde 100 iken 2008’de yüzde 50’ye indirilmiştir. Emekli aylıkların alt sınırı da bu süreçte düşürülmüş oldu. 1999 öncesi en düşük işçi emekli aylığı bağlama oranı yüzde 70 iken bu oran 2008’de yüzde 35’e kadar maalesef düşürülmüştür. 2002 yılında en düşük memur emekli aylığı 376 lira, asgari ücret ise 185 lira yani asgari ücretin yüzde 104 üstündedir. Bugüne geldiğimizde ise en düşük memur emekli aylığı 8600 lira, asgari ücret ise 8500 lira yani asgari ücretin sadece yüzde 1’i üzerindedir. En düşük işçi emekli aylığı 2002’de asgari ücretin yüzde 32’si kadar daha fazla iken bugün AKP iktidarıyla birlikte 2022’de yüzde 163’ü kadar daha düşük kalmıştır.

Sonuç olarak, emekli aylığını belirleyen 2 temel faktör küçültüldüğü için yani refah payı ve bağlama oranlarındaki düşüş nedeniyle emekli aylıklarında çok ciddi düşüşler gerçekleşmiştir. Yirmi yıl önce asgari ücretin 2 katını geçen en düşük kamu emekçisi maaşı, bugün geldiğimiz noktada asgari ücretin maalesef altında kalmıştır. Emekliler uzun süredir sefalet ücretleriyle geçinmek zorunda bırakılmışlardır. Bu ay itibarıyla, 5.500 liralık asgari ücret 2023 yılı için yüzde 54,5 oranında artırılarak 8.506 liraya yükseltilmiştir. Bu rakam bizce yeterli değil, ancak emekli aylıkları da hiç değilse asgari ücret oranında artırılmalıdır. Bunun yanı sıra da en düşük emekli maaşı insanca yaşayacağımız bir düzeye çıkarılmalıdır. Asgari ücretin de altında maaş alan, yaşam mücadelesi veren milyonlarca emeklinin dörtte 1’i seyyar satıcılık yapmaktadır. Emekliler ve yanı sıra da ölüm aylığı alan hak sahipleri asgari ücretin altında kesinlikle maaş almamalıdır. En düşük emekli aylığı en az asgari ücret kadar olmalıdır. Emeklilerimize adaletli bir intibak yasası bu Meclisten mutlaka çıkmalıdır. Türkiye’deki emeklilerin ekonomik, demokratik, siyasi ve sosyal haklarını korumak adına Avrupa’da olduğu gibi sendikalı olmaları gereklidir. Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre de bu, emeklilerin anayasal hakkıdır. Emekli ikramiyeleri bugünün koşullarına göre asgari ücret düzeyinde artırılmalıdır.

Son olarak, bildiğimiz üzere, son dönemde gerçek enflasyon ile TÜİK rakamları arasında çok büyük fark var. TÜİK’in inandırıcılığı zaten artık kalmamıştır. O nedenle yüzde 100’leri geçen enflasyon oranları ortada dururken memur ve emekliye âdeta dalga geçer gibi “Yüzde 25 olmadı, hadi yüzde 30 yapalım.” diyerek kimseyi kandıramazsınız. Memurun da işçinin de emeklinin de hak ettiği maaş artışını bu Komisyondan hep birlikte geçirelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım bir cümle ilave edecek, atlamış.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sadece bir cümle ekleyeceğim.

İşveren desteği de önemli Sayın Bakan Yardımcısı. Burada işveren desteğinin 400 lira olması çok düşük; bu kıdem tazminatları, EYT düzenlemesi, şimdiki uygulamayla beraber ciddi bir yük getirecektir. Bunun da dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum. Teşekkürler.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Rıdvan Bey, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli vekiller, değerli katılımcılar; hasbelkader emek mücadelesi içerisinde yıllarca yer almış birisi olarak şu tartışmalar gerçekten benim için zulüm niteliğinde. Yani nereden nereye geldik ve neyi tartışıyoruz?

Şimdi, Marx'ın "Kapital"de şöyle bir benzetmesi var: "Bir su damlasının analizi nasıl ki kâinata ilişkin ipuçları verirse metanın analizi de kapitalizme ilişkin öyle ipuçları verir." diyor ve kapitalizm analizine metadan başlıyor. Ben de diyorum ki şu yasanın analizi AKP'nin yirmi küsur yıldan beri ve son dönemde MHP'yle birlikte ülkemizde kurmuş olduğu emek rejiminin niteliğini gayet açık ve sarıh biçimde gösteriyor. Ne demek istiyorum? Demek istediğim şey şu: Şimdi, enflasyon dikkate alındığında, TÜİK'in verileri dikkate alındığında yüzde 15 küsur, artı 1'le yüzde 16 küsur maaş artımından bahsediliyordu. Burada yüzde 1 sendikanın buraya katkısı oldu. Aslına bakarsanız yani tek bir sendikanın toplu sözleşmeye oturduğu, grev, toplu sözleşme, sendika hakkının ortadan kaldırıldığı yerde çalışanlar, işçi sınıfı, memurlar, vesair bütün kesimler dilenci pozisyonuna düşüyor. Yani burada normal koşullarda ücretin regüle edilmesinin başka demokratik yol ve yöntemleri varken Erdoğan "Ya, hadi 25'de değil de 30 olsun." demeseydi bu sendika ne yapacaktı, çok merak ediyorum doğrusu. Hiçbir şey yapamayacaktı ben size söyleyeyim çünkü sendika, sendikacılık mevzusu tam anlamıyla iktidarın yedeği hâline gelmiş durumda. Bunu yirmi küsur yılda neoliberal politikalarıyla beraber AKP becerdi. Yani işte, burada, söz sahibi olan sendikanın da yetkili ama etkisiz hâli ne yazık ki memurların ve emeklilerin başının en büyük belası.

O sebeple, buradan seslenmek istiyorum. Seslenmek istediğim şey şu esas olarak: Yani milyonlarca insanın arkasında biriktiği, kümelendiği ve destek verdiği sendikanın sizin refahınızı arttırmaya dönük olarak yapabildiği şey işte yalnızca budur. Grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkının olmadığı yerde, üretimden gelen gücün kullanılmadığı yerde işte ne yazık ki böyle bir şeyle karşılaşıyoruz. Demek ki yasaya bakınca bu emek rejimi, AKP'nin alametifarikasını, yirmi küsur yıldan beri yapmaya çalıştıklarını çok açık bir biçimde ortaya çıkarıyor.

Başka ne mesela, neyi ortaya çıkarıyor? TÜİK. Muhtemelen Erdoğan da TÜİK'e inanmıyor ki onun işaret etmiş olduğu enflasyon oranının üstünde bir memur ve emekli maaş zammından bahsetti. Demek ki inanmayan yalnızca biz değiliz, bizden başka inanmayanlar da varmış. İnanmak mümkün değil çünkü hepimiz çarşıya, pazara çıkıyoruz, oradaki yokluğu, yoksulluğu, piyasanın yanyor olmasını, her düzeyde iş yapanların malul olduğu durumu hep beraber görüyoruz. Neymiş? Demek ki bir istatistik kurumu olan TÜİK de iktidara yedeklenmiş bir politik yapı olarak iş görüyormuş. Ya, bu yasaya bakmak aynı zamanda onu görmemize sebep oluyor. Ve günün sonunda, geldiğimiz noktada bölüm ilişkileri. Ya, bir defa, şimdi söz konusu olan sermaye olduğunda, sermayeye destek vermek konusunda eli son derece açık olan iktidar, çalışanlar söz konusu olduğunda vallahi kılı kırk yarıyor ve biz bundan bir türlü bir sonuç çıkaramıyoruz. Aslında çıkarıyoruz, çıkarmaz olur muyuz. Çünkü iktidar bir sermaye grubunun, bir sermaye bloğunun temsilcisi olarak görev görüyor. Bu, Türkiye'ye has bir şey değil, bütün dünyada böyle; iktidarlara ile kapitalizm arasında bir çeşit ahabap çavuş ilişkisi sürer, devam eder ve günün sonunda da işte böyle durumlar ortaya çıkar ne yazık ki. Ve iktidar sermayeye... Mesela, 300 küsur milyar iken "vergi harcamaları" başlığı altında bu yıl için tahmin edilen bir anda 940 milyara çıktığında, onun içerisinde asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını bir kenara koyarak konuşalım, biz şunu görüyoruz oradan: 800 milyar civarında gelir ve kurumlar vergisi ödeyen kesime iktidarın bir güzellik yaptığını görüyoruz. Oraya güzellik yapan, sermayeyi böyle destekleyen iktidar mesele işçi, emekçi, memur, fakara, engelli, dul olduğunda diyor ki: "Vallahi, olsa, kurban olayım, dükkân sizin." Ya, biz biliyoruz, biliyoruz, dükkânda bu paranın olduğunu biliyoruz. Burada problem olan temel meselenin sizin tercihleriniz olduğunu çok iyi görüyoruz, bunu yalnızca biz görmüyoruz, milyonlarca insan görüyor.

Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Siz bu zam oranlarıyla seçime gitmezsiniz, gidemezsiniz, çok uzak olmayan bir dönemde bunları revize edeceksiniz, burayı tekrar toplayacaksınız. Çünkü bu çok açık ki aslında Türkiye’deki ücret rejimini asgari ücret düzeyinde toparlıyor, yukarıdakini aşağıya, asgari ücretin üstünde alanları... Mesela, iktidara geldiğinizde asgari ücretten yüzde 40 fazla olan memur maaşlarını şu anda yüzde 35 düzeyinde altına indirmiş durumdasınız. Bu ne anlama geliyor? Yani toplumda ücret konusunda total bir yoksullaşmanın tetiğini çektiğiniz anlamına geliyor. O sebeple, biz döne döne şunu söylüyoruz: Mutlaka ve mutlaka asgari ücrete zam yapıldı, yeter mi; yetmez, ayrı mesele ama memurlara, emeklilere de yapılacak zam en azından, en azından diyorum, bu konuda mesela, Profesör Aziz Çelik’in çalışmaları var, en azından iktidara geldiğiniz dönemdeki oransal ilişkiyi devam ettirebiliyor olmalı. Ettirebiliyor olsaydı ne olurdu, size onun çalışmalarından bahsedeyim. Şimdi “Ortalama memur maaşı sadece resmî enflasyona göre bile artsaydı Aralık 2022 sonu itibarıyla 9.385 değil, 11 bin lira olmalıydı.” diyor Hoca. “Gıda enflasyonu oranında artsaydı 14.300 lira, kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla oranı düzeyinde artsaydı 14.760 lira olmalıydı.” diyor ve diyor ki “Ocak 2023 zamları bu miktarların üzerine gelmeliydi.” Yani biz daha başka bir şeyi konuşuyor olmalıydık, daha yüksek bir rakamı konuşuyor olmalıydık, oysa şimdi 9.385 lira olan ortalama memur aylığı yüzde 30 artırılarak 12.200 civarlarına getirilmeye çalışılıyor. “İşçi, emekli aylıkları yirmi bir yıl önce Aralık 2002’deki asgari ücretin yüzde 40’ı üstündeydi.” diyor Hoca. Bakın, yüzde 40 üstündeyken Ocak 2023’te asgari ücretin yüzde 35 altına gerilemiş olacak. Değerli arkadaşlar, bu ne demek biliyor musunuz? “Biz ekonomiyi büyütüyoruz.” derken ekonomideki işte, tam da şurada görüldüğü gibi çalışanların, ücretlilerin, işçi sınıfı, memurlar... Biz gerçi kategorik olarak hepsini işçi sınıfına dâhil görüyoruz, bütün çalışanları artı devletten bütün kesimleri öyle görüyoruz. Anlamı şu: Gelir dağılımı uçurumunun ne olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla yüzde 35 altına geriliyor; sermayenin büyümeden aldığı pay artarken emek kesimlerinin büyümeden aldığı pay tedrici, süregelen ve sistematik bir biçimde... Bak, böyle görev kusuru falan değil, bayağı bilinçli, organize bir biçimde azalıyor. Buradan bakıldığında en düşük işçi emekli aylığının 2002’deki asgari ücrete oranı eğer korunmuş olsaydı değerli arkadaşlar “2023’te 11.900 lira olmalıydı.” diyor Hoca. Biliyorsunuz Türkiye’deki çok iyi çalışma ekonomistlerinden bir tanesi. “Yirmi bir yıllık AKP döneminde işçiler, emekçiler bu şekilde yoksullaştı.” diyor.

Yine, memur emeklileri ve memurlar da yirmi bir yılda asgari ücretli oldu. Az önce söylediğim gibi asgari ücret yüzde 50 küsurdan fazla çalışan nüfusun maaş aldığı bir skala iken buraya gelen kesimler aşağıdan daha az olmakla birlikte yukarıdan daha fazla artmaya başladı. En düşük emekli aylığı yirmi bir yılda asgari ücretin 2 katından asgari ücret seviyesine geriledi. 2002’de en düşük memur emekli aylığı asgari ücretin yüzde 104 üzerindeydi, 2023’te yapılacak olan yüzde 30 zamlı sadece yüzde 1 üzerinde olacak yani asgari ücrete doğru bir yakınsama giderek artıyor.

Yine, memur aylıkları söz konusu olduğunda 2002’de ortalama memur maaşı asgari ücretin yüzde 214 üzerindeyken şimdi, bu oran yüzde 43’e gerilemiş durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Söylemek istediğimizin esası şu: Bu parayla, bu “Getirdik, yüzde 30 verdik.” diye övündüğünüz miktarla insanların insan onuruna yakışır bir biçimde yaşayabilmesi mümkün değildir. Yirmi bir yıl içerisinde üretmiş olduğunuz ekonomik ve politik yapı çalışanları bir sınıf olarak yani toplu sözleşmelerde muhatap alınması gereken bir kesim olarak değil, iktidarın tebaası olarak addetmiştir

ve ne yazık ki bu geldiğimiz noktadan da ancak ve ancak çıkmanın yolu gerçek bir sınıf hareketinin oluşmasıyla ve bu, böyle sadaka niyetinde verilerek “Çok da iyi yaptık.” denilen ve buradan da seçimlere ilişkin oy devşirileceği zannedilen emek rejimi ve ücret rejimiyle ilişkileri kesmekten geçer.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, hazırsanız buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli hazırun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Memur, çalışmakta olan memurlar, memur emeklileri ve işçi emeklilerinin 2023 yılı maaş artırımlarıyla ilgili bir yasa teklifini görüşüyoruz. Çok rakam telaffuz edildi, ben de o rakamları tekrar ederek fazla zaman almak istemiyorum fakat şu ana kadar yapılan tartışmaların odak noktası şu oldu: “Hükümet daha az zam yapabilmek için gerçekten enflasyon rakamlarıyla oynadı mı?” sorusu çok gündeme getirildi ve muhalefet tarafından da kati inanç olarak “Evet, bu rakamlarla oynandı ve dolayısıyla bu manipüle edildi.” kanaati hâkim. Bunun tabii “Kanıtı nedir?” diye 1’inci partiden arkadaşlarımız sordular; devlete itibar edilmesi gerektiğini, devletin ürettiği rakamlara güvenilmesi gerektiğini söylediler ve dolayısıyla TÜİK’in ürettiği rakamlarda bir sıkıntının olmadığını, bunun da akreditasyonunun EUROSTAT tarafından yapıldığını söylediler.

Ben şimdi, sizinle 3 tane grafik paylaşacağım. Bu grafikleri daha önce Ticaret Bakanlığı bütçesi görüşülürken paylaştım.

Türkiye’de üretici fiyat enflasyonunun 2004 yılından bu tarafa gelişimi yansıda görülüyor. Nerede değişikliğe uğramış? Faiz indirimleri başladığında enflasyon bir bakıma gerçekten gümbür gümbür gelmiş ve kontrolden çıkmış. Peki, bunun ispatını nasıl yapacağız? İspatını Türkiye’de bu konuda ölçüm yapan kuruluşların rakamları ve bu Türkiye İstatistik Kurumunun rakamları arasındaki korelasyona bakarak yapabiliriz. Burada kim var? Bir, İstanbul Geçinme Endeksi’ni hesaplayan İstanbul Ticaret Odasının yayınladığı rakamlar var; iki, Türk lirası kullanan ve dolayısıyla Türkiye’yle aynı fiyat hareketlerine maruz kalan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki enflasyon hesaplamalarıyla bunu karşılaştırabiliriz. Enflasyon birinci yansıda da görüldüğü gibi ne zaman yükselmeye başlamış? Faiz indirimleri başladığında; dolayısıyla ekonomi politikası bir ray değiştirmiş, makas değiştirmiş ve bu makas değişiminden sonra da enflasyon kontrolden çıkmış.

Şimdi, uzun müddet Türkiye ile Kıbrıs enflasyonu neredeyse bire bir hareket ederken tam da politikaların değiştiği noktada TÜİK önemli miktarda aşağıda kalıyor, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin enflasyon ölçümü normal seyrinde devam ediyor. Bunun birinci ispatı bu, burada kesinlikle oynandı. Eğer bunu açıklayabilecek, bizi ikna edebilecek içinizde birisi varsa söylesin ki “Şu, şu, şu nedenden oldu.” diye söylesin, biz de bunu kabul edelim ve bundan sonra bu işi gündeme getirmeyelim.

Yine, alt kategorilere bakacak olursak mesela eğlence ve kültür fiyat endekslerine bakalım: Türkiye ile Kıbrıs yine aynı. Yine, İstanbul Ticaret Odasının yayınladığı Geçinme Endeksi ile TÜİK’in yayınladığı rakamlara baktığımızda bir yere kadar paralellik, korelasyon devam ediyor, bir noktadan itibaren de bu iş bozulmaya başlıyor. Şimdi, bunu inkâr etmenin bir anlamı yok. Burada bir manipülasyon var, enflasyonun yanlış ölçümü var; dolayısıyla çalışanın, emeklinin cebinden tabiri caizse -kusura bakmayın, kimseyi incitmek istemiyorum, tırnak içerisinde- bir çalma söz konusu yani bu, haksızlıktır.

Bunu bu şekilde söyledikten sonra artık bundan sonra “Efendim, yok, enflasyon öyle değildi. Böyle değildi.” vesaire diyerek argümanlarla bize gelmeyin. Eğer içinde şu anda çıkıp da bunun, bu kırılmanın, ayrışmanın hangi nedenlerden dolayı olduğunu söylüyorsanız o zaman bize bunu bir izah edin, biz de bundan sonra sizin söylediklerinize itibar edelim ama böyle bir şey söz konusu değil, burada açık ve net bir manipölasyon söz konusu.

Şimdi, diğer bir hususa gelince... Şu anda yapmakta olduğumuz artışları vesaireyi, her şeyi dikkate aldığımızda yapılan iş, çalışan kesimleri yoksullukta eşitliyoruz; bu, gerçekten büyük bir başarı. Dolayısıyla mesela 2009’dan 2020’ye kadar olan dönemdeki Gini katsayısına baktığımızda ve bunu da ister eş değer fert gelirini dikkate alarak hesaplayın ya da kişi başına geliri dikkate alın -iki tane farklı teknik var burada- burada 2013’ten 2020’ye kadar gelir eşitsizliğinde her iki tanıma göre de büyük bir artış söz konusu ama tersinden baktığımızda bir eşitleşme söz konusu, bir eşitlik söz konusu; bu eşitlik de bizi fakirlikte eşitler hâle getiriyor; dolayısıyla nüfusun büyük bir kısmı asgari ücretle ücretlendiriliyor. Dolayısıyla -arkadaşlarım biraz önce söyledi- asgari ücretin altında ve üstünde, yakınında olanları da dikkate aldığımızda çalışan kesimin önemli bir kesimi asgari ücretin etrafında bir yerden ücret almaya devam ediyor ve dolayısıyla da biz azalan bir eşitsizlikle eşitlenmeye çalışıyoruz. Örneğin, iller bazında coğrafi dağılım olarak da baktığımızda, mesela dünyadaki gelişmiş ülkelerin ortalama gelir düzeyine, bizim gibi üst orta veya alt gelir dağılımındaki ülkelerin yakınsamasına ve ıraksamasına baktığımızda gördüğümüz şey şu: Biz giderek bu ülkelerin ortalamasından hızla ıraksıyoruz. Oysa orta üst gelir grubunda olan Macaristan, Romanya, Bulgaristan’ın yüksek gelir grubuna yakınsaması neredeyse yüzde 20 artmış, bizimki yüzde 24 azalmış. Dolayısıyla, bu ücret artışları yetmez, hakkaniyetli değil ama bu değirmenin suyu nereden gelecek?

Değirmenin suyunun nereden geleceği sorusunun iki önemli cevabı var: Bir, anı alıp oradaki tercihlerinizi değiştirip ona göre dağıtımı yeniden bölüşmeyi gündeme getirmek. Bir de yeniden değişmeyi, bölüşümü gündeme getirsek de herkesin payına az düşeceği için orta ve uzun vadede büyümeyi tekrar nereden harekete geçirebiliriz, kapsayıcı büyümeyi ve sürdürülebilir büyümeyi nasıl yapabiliriz? Bugün 860 milyar dolar olan millî geliri 1,5-2 trilyon dolara nasıl çıkarabiliriz? Bu, uzun vadeli bir şey ama kısa vadede yapılacak olan şey, tercihlerin değişmesidir. Burada da muhalefetteki bütün arkadaşlarımız açık ve net olarak söylediler ki ülkede kısa vadede de olsa zorlamayla da olsa birtakım kaynaklar yaratılabilir ama bu tercihin değişmesi lazım. Bu tercihin değişmesi de -dediğim gibi- siyasi iktidarın programına bağlı. O nedenle şu anda yapılan zamlar kimseyi memnun etmeyecek, etmediği de belli ve üstelik, şu anda bize verdiğiniz tablodan gördüğümüz kadarıyla 300 milyar TL’lik ilave bir yük getiriliyor. Bu da bütçe yapış tekniğine tamamen aykırı, uyuyor.

Bütçe tekniği, yılın ortasında bir bütçe çağrısıyla başlıyor, arkasından, efendim, orta vadeli program açıklanıyor, buna bir mali program açıklanıyor ve ondan sonra da bütçe rakamları oluşuyor ve 17 Ekimde Meclise geliyor. Tabii, bütün bunların büyük bir kısmı tahmin, doğru; siz de aynısını yapacaksınız, biz de aynısını yapacağız ama aralık ayına geldiğimizde şu anda görüşmekte olduğumuz bu 7 maddelik kanundaki konuların hepsinin verisi aralık ayında var, bir tanesi hariç, o da aralık enflasyon rakamını bilmiyoruz. Dolayısıyla, biz bütçenin geneli içerisinde bunların hepsini yerleştirebildik ve daha sağlıklı, daha öngörülebilir, daha tahmin edilebilir bir bütçe yapabildik ama maalesef, bu yapılmıyor. Sonuçta, bunu kim onaylayacak? Türkiye Büyük Millet Meclisi onaylayacak. Burada bir harcama ihtiyacı var mı? Var. Meclis veriyor, tamam, güzel de fakat bütçenin içinde olsaydı kim ne kaybedecekti? Yani “Teknik olarak yapılamaz.” demenize ben şahsen katılmıyorum; bu, teknik olarak yapılabilir. Orada bir tane rakam bilmiyoruz, o da aralık ayı enflasyonu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Onu da ilgili yasanın ilgili maddesinin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir cümleyle bağlarsanız...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şöyle bağlıyorum: Artık, bu mali disiplinsizlik ortadan kaldırılmalı. Bu gerek bütçe disiplini açısından gerek bütçe hakkı açısından iyi, güzel bir uygulama değil. Şu anda bir seçim ortamına girdik, gelecek sene orada siz mi oturursunuz yoksa başka birisi mi oturur bilmiyorum. Eğer siz oturmaya devam ederseniz benim sizden istirhamım şu: Bunu değiştirin, bu yapılabilir; bu, bütçenin içerisinde olsun, bunu ayrı bir yasa olarak görüşmeyelim. Eğer orada biz oturursak o zaman o yükümlülük bize ait.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kasım enflasyonunu da bilmiyoruz yalnız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Aralıkta kasım enflasyonunu biliyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kasımı bilmiyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Biliyoruz, aralığın içinde kasım enflasyonunu biliyoruz. 3 Aralıkta kasım enflasyonunu biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra isterseniz tartışalım.

Sayın Cavit Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve sendika temsilcileri; ben de sizleri öncelikle saygıyla sevgiyle selamlamak istiyorum.

Evet, bir torba yasa teklifi daha ve bu torba yasa içerisinde işte, en düşük emekli, memur maaşları ve çalışanlara yapılacak zamlarla ilgili birtakım oranlar konusu olmak üzere, getirilen bazı düzenlemeleri burada görüşmekteyiz.

Şimdi, ben öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Yapılmak istenen zamların -yani emekli maaşları olsun, çalışanların maaşları olsun- yeterli olmadığını hepimiz biliyoruz. Ancak, ben bununla ilgili iktidara bu aşamada bir şey söylemek istemiyorum. Ben, buradan emeklilere ve çalışanlara ve hatta toplumun diğer kesimlerine seslenmek istiyorum. İktidar, artık, bugüne kadar yapabileceği ne varsa yaptı, bu saatten sonra size verebileceği bir şeyi kalmadı. Kalmadığı için de işte, burada, yüzde 30 gibi... Önce “Yüzde 25.” dediler, sonradan kamuoyu tepkileriyle “O zaman 5 daha olsun, hadi yüzde 30’a yuvarlayalım.” denilen yani topluma işte “Biz böyle veriyoruz, işine gelirse.” demeye çalışılan bir yöntemle yapılan bir zam teklifiyle karşı karşıyayız. En düşük emekli maaşlarının 3.500 TL’den 5.500 TL’ye artırılmasında da geçtiğimiz yıllarda bu Komisyonunda şu yaşanmıştı: Yine, bir torba yasa teklifinde, önce 1,500 TL olarak bir teklif getirilmişti, düzeltiyorum, o 2.000 liraya çıkarılacaktı; bizim tepkimizle 2.500’e çıkarıldı buradan. Geçen yıl da yine 3 bin TL’ye çıkarılmasını önermiştiniz, bu Komisyonunda yarattığımız tepkiyle, Komisyonunda verdiğiniz önergeyle 3.500’e arttı. Şimdi, 5.500’e çıkarılıyor, 5.500 de hiçbir şeye yetmez.

Evet, sayın emekliler ve çalışanlar, biliyoruz ki bu maaşlar yetmez. Biz bunların size en iyi şekilde, yakışır şekilde artırılacak bir oranda maaşlarınızı ve ikramiyelerinizi vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin bugüne kadarki çok sayıda projesini iktidar uyguladı dedik. Biraz önce de soruldu, evet gerçekten... Örneğin, işte emeklilere 2 dinî bayramda ikramiye verilmesi bizim projemizdi, bunu bir zahmet 1.000 TL olarak kabul etmek zorunda kaldınız. Maalesef ki hâlihazırda, üzerinden dört yıl geçtiği hâlde 1.100 TL olarak devam etmekte.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, çalışanlara yüzde 30 zam. Bunun yetmediğini zaten önce bu parayı alanlar ve herkes gayet iyi bir şekilde bilmekte çünkü enflasyon çok yüksek değerli arkadaşlar, enflasyon çok yüksek. Kamu emekçilerinin enflasyon sepeti araştırmasına göre yüzde 145 seviyelerinde. Yine, daha önce söylendi, iktidara yakın olduğu ifade edilen, kabul edilen İstanbul Ticaret Odasının açıklamalarına göre yüzde 93 seviyelerinde ve yine piyasa koşullarına şöyle baktığımızda en az yüzde 150 seviyelerinde. TÜİK'i saymıyorum, TÜİK'e göre de zaten yüzde 80'ler seviyelerinde. Ancak, şimdi, maaş artışlarına gelindiğinde, TÜİK enflasyonu düşük göstererek çalışanın ve emeklinin hakkını bir anlamda gasbeder vaziyete gelmiştir.

Şimdi, sonuç itibarıyla, bu ülkede yüksek enflasyonla çalışana, asgari ücretliye, emekliye verilecek olan para, daha cebine girmeden eriyen bir dönemi yaşıyoruz. Aslında, esas sorun burada; esas sorun, ekonominin bu iktidar tarafından kötü yönetilmesi nedeniyle, kim, kaç para alırsa alsın, aldığı para cebine girmeden erimekte. O nedenle, şimdi, bu maaş farkları da zamları da zaten yeterli değil ve yetersiz olduğu apaçık ortada. Bununla birlikte de bu yüksek enflasyonlu bir dönemde, maalesef, ifade ettiğim gibi, daha eline geçmeden eriyecek bir dönemi yaşıyoruz. İşte bu nedenle, uzun yıllar sonra ilk defa yine sizin iktidarınız döneminde asgari ücrete bir yılda 2 kere artış öngörüldü geçen yıl. Bunun sebebi de işte bu yani ekonominin kötü idaresidir. Sizin artık bu saatten sonra ekonomiyi düzeltereğinize dair en küçük bir emare de kalmadı, yapabileceğinizi yaptınız, sizin yapabilecekleriniz de ancak bu kadar oldu. Şu an gerçek enflasyon yüzde 150 seviyelerinde, ortada seyretmekte.

Bunun yanı sıra, çalışanlara ve emeklilere sanki bir ulufe dağıtırmış gibi böyle “Biz böyle veriyoruz.” söylemleriyle sanki “Biz vermesek çalışanlar ve emekliler para alamayacak.” izlenimi de yaratarak, verilen paraları da böyle yansıtmamanın çok yakışık almadığını da ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bakın, iktidar mensubu arkadaşlar hep 2002 yılını anlatırlar, efendim bir değerlendirme yapacak olduklarında işte “2002’de şöyleydi de şimdi böyleydi.” diye. Şimdi ben şöyle söyleyeyim: 2001 yılında asgari ücretin 1,5 katı oranındaymış en düşük memur emekli maaşı yani o sizin zaman zaman her fırsatta eleştirdiğiniz 2002 ve öncesinde en düşük emekli memurun aldığı para asgari ücretin 1,5 katı. Bugün asgari ücretin 8.500 TL olduğunu varsayarsak bunun 13 binlere yaklaşması gerekir, siz “5.500 lira veriyoruz.” diye ancak övünebilir durumdasınız. Kaldı ki şu an zaten uzun aradır da 3.500 TL.

Değerli arkadaşlar, bir kez daha ifade etmek istiyorum:

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir yanlış yaptınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En düşük emekli maaşıyla kıyaslama yaptınız son anda da notlarınızdan bir düzeltirseniz, yanlışlık yaptınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 2002’deki en düşük emekli maaşı kaç para?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Yüzde 50 fazlası 13 bin lira eder.” dedin.

CAVİT ARI (Antalya) – Hayır, ben asgari ücrete göre hesap ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tamam, peki, en düşük emekli maaşıyla bağlantı kurdun.

CAVİT ARI (Antalya) – Asgari ücret kaç para? 8.500 lira, 1,5 katı olarak bakarsak 13 bin lira eder, onu demek istedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En düşük memur maaşıyla mı kıyaslıyorsunuz?

CAVİT ARI (Antalya) – Emekli maaşıyla dedim, asgari ücretin 1,5 katı dedim yani 13 bin lira civarında, benim değerlendirmem o şekilde.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sonuç itibarıyla şuraya gelmek istiyorum: Verilen para –dediğim gibinizin kötü ekonomik idareniz nedeniyle her geçen gün eriyen bir vaziyete geldi. Biz, çalışmamızın, emeklimizin, toplumun her kesiminin sorunlarını en yakın zamanda iktidara gelip çözeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bu torba yasa içerisinde geçtiğimiz yıllarda görüşülen ve bugün çok fazla üzerine değinilmeyen bir konu var, onu da kısaca ifade etmek isterim: Bakın, UEFA kupasıyla ilgili müsabakaların burada yapılması hâlinde daha önce 2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2021 yılı Şampiyonlar Ligi Finali'yle alakalı birtakım düzenlemeler yapılmıştı, şimdi o yapılamayan maçlar yönüyle de 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakasına ilişkin burada bazı avantajlar sağlanmaya çalışılmakta. Bu kanun teklifi o gün görüşülürken üzerinde çok uzun tartışmalar yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

Bu vergi muafiyetlerinin neden ve kime sağlandığına dair tartışmalar yapılmıştı çünkü bir mecburiyetimiz yok. Bakın, Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcisi bugün var mı yok mu bilmiyorum da o gün kendisine çok sayıda sorular sorulmuş ve daha sonra bu soruların cevaplarının alınacağına dair tutanaklarda geçen ifadeler var, ancak bununla ilgili bir cevap alınamamıştı. En bilenen şey şu: Bu düzenlemeler yapılırken düzenleyenlere birtakım vergi muafiyetleri, gelir ve kurumlar vergisinden muafiyet hakkı tanınmakta ve bunun karşılığında da sanki bu işler alınıyormuş gibi bir hava yaratılmakta, bu da çok doğru değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Her ne kadar başka ülkelerde böyle düzenlemeler varmış gibi algı yaratılsa da bu kupa müsabakalarını almak için zorunlu bir unsur olmadığını ve bu tanınan hakların da ülkemiz adına maalesef vergi kayıplarına yol açacağını bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Elitaş, şu soruyu sormak istiyorum: “En düşük emekli maaşı 2.500 TL’den 3.500 TL’ye çıkarıldığında yararlanacak sayısı 2 milyon 791 bin.” diye söylenmişti.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 3.500’den 5.500’e çıkınca...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi yararlanacak olan sayısı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani bunun arasında, 3.500’ün üzerinde 3.600 alan var, 3.700 alan var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, şöyle: En düşük emekli maaşı 3.500 lira biliyorsunuz, şu anda. Yüzde 30 zam gelince 4.300 lira ediyor en düşük emekli maaşı. 4300 lira olduğu takdirde 1 milyon 200 bin kişi –yaklaşık rakam- bu 5 bin lira olduğunda 1 milyon 700 bin kişi –örnek veriyorum, şu anda rakam yanımda değil- 5.500 olunca 2 milyon 700 bin kişi faydalananak.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani maaşında 200 artan var, 400 artan var, 500 artan var. Dolayısıyla bütün bunların toplamı 2 milyon 791 bin mi oluyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Güneş, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, çok değerli bürokratlar, sivil toplum örgütlerimizin çok değerli temsilcileri ve çok değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen Sayın Mustafa Elitaş Başkanımıza ve imza veren milletvekillerimize teşekkür ederim.

Tabii, Adalet ve Kalkınma Partisi kurulduğu günden itibaren her zaman için vatandaşlarının yanında olmuş, vatandaşlarının ne dertleri varsa bunları çözmek için çözüm önerilerini ortaya koymuş, çözüm odaklı çalışmıştır ve şimdiye kadar da pek çok problemi çözmüştür. Bu kanun teklifiyle de çalışanlarımızın, memurlarımızın ve emeklilerimizin maaş artış oranlarının yüzde 30'a çıkarılması ve diğer taraftan, emeklilik taban aylığının 3.500 TL'den 5.500 TL'ye çıkarılması, yine işveren destek payının 100 TL'den 400 TL'ye çıkarılması öngörülüyor ve kanun teklifi bu en önemli maddelerden oluşmaktadır.

Tabii, şunu unutmamak lazım: AK PARTİ iktidara geldiğinde... Hep şunu diyorsunuz siz: “Buna döviz cinsinden bakalım.” Yani döviz cinsinden gerçekten artmış mı artmamış mı? Çünkü öbür tarafta, enflasyon var, şu kadar kat arttı, bu kadar arttı, artmamış gibi bir algı oluşturunuz. İşte, 2002 yılında asgari ücret ne kadarmış? Aşağı yukarı 122 dolarmış, 122 dolar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 103 dolar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yine, ben iyi tarafından bakayım, kendim hesapladım yani dolayısıyla da 122 dolar olarak gördüm ve diğer taraftan, bugün baktığımız zaman asgari ücreti biz 450 dolarlara çıkarmışız. “Daha önceki dönemlerde asgari ücret 400-450 dolarla çıkmış mı?” diye baktığımız zaman, yine bizim dönemimizde çıkmış 430 dolarlara ve bu seviyeye kadar çıkmamış. Burada yani dolar bazında bir artış olduğunu hep beraber görüyoruz ve dolayısıyla burada mutlaka alım gücünde bir artış olmuş. Sadece asgari ücreti mi artırmışız? Aynı zamanda, diyelim ki diğer memurlarımızın, emeklilerimizin de her zaman için yanında olmuşuz biz ve yanlarında da olmaya devam edeceğiz.

Burada tabii ki sadece asgari ücreti ve diğer ücretleri artırmakla kalmamışız, aynı zamanda ücretlilerdeki vergiyi de kaldırmış ve bu gibi harcamalar neticesinde 2022 yılında 203 milyar TL ve 2023 yılında da 374 milyar TL vergi alacağından vazgeçmişiz. Bu pencereden baktığınız zaman gerçekten de AK PARTİ iktidarları enflasyon karşısında çalışanların mağdur olmaması için elinden gelen tüm gayreti göstermektedir.

Bir taraftan tabii ki bu kadar artırımların bütçeye yükü varken, bunlar artırılmışken ve bu kadar vergi gelirinden kaçınılmışken yine de bizim inşallah 2022 yılındaki bütçe açığımız belki de beklenenin daha altında gelecektir. Bu şunu gösteriyor: Şimdi, diyelim ki muhalefet partileri vermekten bahsediyor, biz de verelim diyoruz ama aynı zamanda biz bir devlet idare ediyoruz ve bu verdiğimiz vergiyi de verdiğiniz ücretleri de karşılamanız lazım. Daha önceki dönemlerde 2002 yılında bizim bütçemizin, 100 liralık bütçemizin 50 lirası borçtu, diğer 50 lirası vergi gelirleriydi. Biz bunu ne yapmışız? Bu vergi gelirlerini yüzde 90'lara çıkarmışız ve o 50 liralık vergi gelirinin de 40 lirasını faize veriyorduk. Bu gibi bir ortamdan almışız biz bunu, hem refah düzeyini arttırmışız hem de bütçemizdeki denkliği, gelir gideri birbirine yaklaştırmışız yani bu pencereden olaya bakmak lazım.

Şimdi, diğer taraftan, tabii ki iktidar olmak belli bir mesuliyet gerektiriyor, belli bir yükümlülük gerektiriyor. Muhalefet tabii, istediğini söylüyor. Bunun en kısa örneğini şöyle ben özetleyebilirim. Diyelim ki işte, Cumhuriyet Halk Partisinin idare ettiği belediyeler var. İşte, 2021 yılında Çankaya Belediyesinde -madem işçinin yanındasınız, madem çalışanın yanında olduğunuzu iddia ediyorsunuz- niye o zaman grev yaptırınız, niye orada grev yaptırınız? Yani işçi ne istediye verseydiniz ya. Demek ki iktidar olmak farklı bir şey arkadaşlar ve 9 Temmuz 2021’de Çankaya Belediyesi işçileri şöyle bağırıyor “İşçiler sadaka değil, toplu sözleşme istiyoruz.” diyorlar ve dolayısıyla da yani muhalefetteyken bunları söylemek kolay.

Bir taraftan da şuna üzülüyorsunuz: Ya, şimdi, AK PARTİ tüm imkânsızlıklara rağmen, bu kadar ekonomik sıkıntılara rağmen çalışanların ve vatandaşlarımızın tüm taleplerini yerine getiriyor. Ya, biz vatandaşlara ne diyeceğiz artık? Ve dolayısıyla da vadedecek bir şeyiniz kalmadı. Siz ile bizim aramızdaki fark şu arkadaşlar: Biz hem ekonomiyi kalkındırıyoruz, ekonomiyi büyütüyoruz, aynı zamanda veriyoruz; sizin sadece tek hedefiniz vermek. Ondan sonra da işi herhâlde tekrar IMF’ye muhtaç hâle getireceksiniz diye ben düşünüyorum.

Şimdi, daha önceki dönemlerde mesela, bir BAĞ-KUR çiftçi aylığı arkadaşlar, o dönemde 66 liraymış, bugün 5.500 lira. Hangi hesaplama yöntemiyle hesaplırsanız hesaplayın arkadaşlar, bunun ne kadar artmış olduğunu göreceksiniz. Diğer taraftan, mesela engelli aylığına baktığınız zaman 2002 yılında 24 liraymış, bugün aşağı yukarı 2022 yılında -bu yıl da değil arkadaşlar- 1.841 lira. Diğer taraftan, arkadaşlar, o dönemlerde, bizden önceki dönemlerde engelli bakım aylığı var mıydı? Yoktu arkadaşlar. Dolayısıyla da bu vatandaşlarımız sahipsizdi, bunlara sahip çıkan yine Adalet ve Kalkınma Partisi olmuştur.

Şunu ifade etmek istiyorum: Sabah burada bir tartışma çıktı ve o tartışmada benim söylemediğim, kastetmediğim bazı cümleleri söylediler. Sanki, güya ben... Patronların koltuğuna işçiler oturamazmış gibi bir algı yaratarak bunun üzerinden siyaset yapmaya çalıştılar. Sayın Paylan buradaki arkadaşlarımızın, işçi temsilcilerinin öne oturmasını istedi. Ben de dedim ki: “Kim nereye istiyorsa otursun.” Tutanaklarda diyorum ki ben: “Sayın Paylan, nereye istiyorsanız otursunlar.” Arkasından diyorum ki: “Sayın Paylan, kaldır arkadaşları, oturtur kimi nereye istiyorsan.” Bunun neticesinde Paylan, bunu devam ettirince ben de şunu söylüyorum, diyorum ki: “Arkadaşlar, şimdi, burada herkesin unuttuğu bir şey var. Arkadaşlar, Sayın Paylan milletvekili, aynı zamanda Sayın Paylan bir patron, ayakkabı fabrikası var. Dolayısıyla da kendi uhdesinde çalışan işçiler var.”

RIDVAN TURAN (Mersin) – Vallahi ben bilmiyorum ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben biliyorum ve çalışanları var. Neticesinde....

RIDVAN TURAN (Mersin) – Cevap hakkı doğdu Sayın Başkan.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Gelsin, bunları açıklasın.

Neticesinde diyorum ki: “Sen fabrikanda çalışan işçileri kendi makamında oturtuyor musun? Yani onlarla birlikte oluyor musun?” Burada eğer... Hadi oturtsana. Burada samimiysen... Burada işçiye seven kişi şöyle yapar: Patron işçilerle beraber aynı yerde yemek yer, işçilerle beraber aynı yerde çay içer, işçilerle beraber aynı yerde dinlenir. Bunu kendin yapıyorsan, başım gözüm üstüne ama bunu yapmıyorsan, gerçek hayatta farklı davranıp, burada arkadaşların bizim dizayn etmediğimiz oturma düzeni üzerinden siyaset yapıyorsan bunun yanlış olduğunu ifade ediyoruz biz. Burada işçi temsilcileri de önde oturabilir, patron da önde oturabilir; bizi ilgilendirmez ki bu, kim nerede oturursa otursun. Dolayısıyla da bu bizim konumuzla alakalı değil.

Diğer taraftan, tabii ki bu işçilerimiz, çalışanlarımız bizim başımızın tacı; buna gerçekten de üzüldüğümü ifade etmek isterim.

Diğer bir konu da burada, Sayın Cumhurbaşkanımızın bu kanun teklifleri Genel Kuruldan geçmeden önce, bunlarla ilgili, işte “Yaptık, ettik.” demesini tabii ki muhalefet eleştiriyor... Sayın Cumhurbaşkanımız hem Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı hem de bizim Genel Başkanımız ve liderimiz ve neticede gerek bizim kurumlarımızla gerek arkadaşlarla, milletvekilleriyle, diğer taraftan bürokratlarla, hepsiyle görüşüyor, bunun yapıp yapılamayacağı konusunda kararlar alıyor ve onu açıklıyor. Biz de Cumhuriyet İttifakı olarak -Sayın Mustafa ağabey de söyledi- Sayın Cumhurbaşkanımızın arkasında dimdik duruyoruz, biz onun sözünü asla yere düşürmeyiz, şimdiye kadar da düşürmedik, bundan sonra da inşallah düşürmeyiz. Ama sizin ne yapacağınızın, 6 kişiyle beraber ne karar vereceğinizin belli olmadığı konularda... Çok farklı konulardan bahsediyorsunuz. Diyelim ki işte, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’ndan “Türk” kelimesini kaldıracağını iddia ediyor birisi. Peki, buna niye karşı çıkmıyorsunuz?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Siz kaldıralı çok oldu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diyelim ki biri Türk Bayrağı’nı olduğu yerden kaldırıyor, buna niye karşı çıkmıyorsunuz, bununla ilgili sesiniz çıkıyor mu? Bununla ilgili sesiniz çıkmıyor ve dolayısıyla da ben samimi olmadığınızı düşünüyorum.

Bu kanun teklifimizin vatanımıza, milletimize, ülkemize, çalışanlarımıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – İsmail Bey, Andımız’ı neden kaldırdınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Patronların yerine işçiler oturacak, merak etmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, devam ediyoruz, bunlar önemli düzenlemeler; diğer tartışmaları başka platformlarda yapalım.

Sayın Kamil Sındır, lütfen buyurun.

Süreniz on dakikadır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve kamu idarelerinden -belki de- yürütme adına temsili olarak burada, aramızda bulunan değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, konu dağıldı herhâlde. Nedense hep ben konuşmaya başladığımda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Kamil Bey biraz sükûnet rica ediyor; ben de katılıyorum.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, bir kere, öncelikle bu, bir gereksinim; memurun, işçinin, emeklinin maaşlarına yapılması gereken zam bir zorunluluk ama getirilen bu kanun teklifi yeterli mi değil mi bunu konuşuyoruz, bunu tartışıyoruz.

Şimdi, biz önergelerimizi de Başkanlığımıza sunduk. Ben –önümde- bakıyorum etki analizine, etki analizinde her madde için belirtilen bir maliyet var ve toplam 299,13 milyar liralık bir ek yük getireceği söyleniyor.

Biliyorsunuz, asgari ücret 8.500 lira ve buna karşılık bizim önergelerimizde en düşük emekli aylığının 5.500 değil, asgari ücret düzeyinde olmasını önerdik yani 8.500 lira olmasını önerdik ve bunun karşılığı 21,9 milyar lira olan maliyet 54,75 milyara çıkacak.

Emekli aylıklarında yüzde 30 artış öneriyorsunuz; yüzde 16 civarındaydı, refah payıyla yüzde 25 olarak hesaplandı. Sayın Cumhurbaşkanı “Yüzde 5 de benden olsun.” dedi sağ olsunlar; alkışlarla -bir de “Niye alkışlamıyorsunuz?” diye kimi zaman sorar- yüzde 30 yapıldı. Biz diyoruz ki bunun, yüzde 30’un en az yüzde 81 olması gerekir. Bunu ben buradaki 131,5 yükü yüzde 81’e çıkarırsak 355 olarak hesapladım. Kamu görevlilerinin aylık ücretlerinde de yine, aynı şekilde “Yüzde 5 de benden olsun.” dedi, yüzde 30, aynı oran; onu da yüzde 81 üzerinden hesaplırsak ortaya şöyle bir tablo çıkıyor: Yani eğer en düşük emekli aylığını 8.500 lira yaparsanız, emekli aylıklarındaki ve kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerindeki önerdiğiniz yüzde 30’u bizim nezdinizde önerdiğimiz teklifimizle sunduğumuz yüzde 81,08’e çıkartırsanız ortaya çıkacak yük 200, 300 değil 774 milyar lira olacak ki 475 milyar liralık bizim önergelerimizde ortaya çıkan bir artı yük söz konusu. Buna “yük” demeye bir kere dilim varmıyor çünkü bu yük değil, bu bir hakkın iadesidir, gasbedilmiş olan hakkın iadesidir. Nasıl gasbedilmiş? İşte enflasyon oranındaki ENAG rakamları yüzde 138 ortada, İTO’nun yüzde 94 ortada, 29... Tarihimizdeki en yüksek farktır İTO ile TÜİK rakamları arasındaki yüzde 29’a varan, 29 puanlık bir fark var. TÜİK rakamıysa ENAG’ın yarısından bile daha düşük bir değer. Görülüyor ki TÜİK’in yaptığı veri manipülasyonu ile ücretlinin maaşında bir gasp söz konusu. Bunun karşılığında bizim önergemizle 425 milyar lira en azından bu gasbın telafisi için yeni bir refah değil, koruyabilmek adına gerekli.

(Uğultular)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bakın, değerli arkadaşlar, tabii bu teklifin müellifi olan özellikle vekil arkadaşlarımız dinliyorlarsa onlara ifade ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, uğultu var ama.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bu ülkenin dış ticaret açığı, 2021 yılına göre dış ticaret açığımız 110,2 milyar dolar; bunun Türk lirası karşılığı ne biliyor musunuz?

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, uğultu biraz fazla gibi, özel konuşmaları salonun dışında yapabilirseniz sevinirim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 1 trilyon 202 milyar lira yani ek 475 milyar lirayı çok görüyorsunuz ama bir yıllık dış ticaret açığındaki bir yıllık büyümenin 1 trilyon 202 milyar lira olduğunu da görmemiz lazım, bunun nedenlerini sorgulamanız lazım. Cari işlemler dengesi eksi 43,4 milyar dolar, karşılığı 818 milyar lira; işçiye, memura, emekliye 475 milyar lirayı çok görüyorsunuz ama ödemeler dengesinde 818 milyar lira bir eksiye bu ülkeyi bir yıl içerisinde getiriniz.

Türkiye Varlık Fonunun -geçen de gördük burada- bir yıl içerisindeki varlık değerindeki yitirdiği 52 milyar dolar, bunun karşılığı 977 milyar lira yani bu ülkenin varlıklarından yitirdiğimiz değer 977 milyar lira ama bir yıllık işçinin, memurun, emeklinin en azından hak ettiğinin kendilerine verilmesi 475 milyar karşılığında. Garanti ödemeleri; 2017-2025 arasında toplamda 491,6 milyar lirayı sadece garanti ödemesi olarak 5’li çeteye, yandaş şirketlerinize vermeyi reva görüyorsunuz ama işçiye, memura, emekliye 475 milyar lirayı çok görüyorsunuz. Yine, aynı şekilde bu kıyaslamayı sürdürecektir olursak, bakın, örneğin son üç yıl içerisinde işçinin, memurun, emeklinin yani ücretlinin yani emeğin millî gelirden aldığı payı yüzde 31’den yüzde 25’e düşürdünüz son üç yıl içerisinde. 2022 yılı millî gelirine baktığımızda yaklaşık 10 küsur, 10,1 trilyon lira olarak, bunun yüzde 6’lık payını dikkate aldığımızda

yani sadece millî gelir üzerinden bu değere baktığımızda bunun da 611 milyar lira olduğunu görüyoruz yani emeğin son üç yılda millî gelirden aldığı payı 611 milyar lira düşürmüşsünüz ama 475 milyar lira bizim önergelerimizde ortaya koyduğumuz emekli aylığının en az asgari ücret düzeyinde olması, işçi, memur ve emeklilerin maaşlarında yüzde 81 düzeyinde zam yapılması önergemizin karşılığı olan 475 milyar lira yani emeğin hakkının verilmesi çok görülüyor. Vatandaşın bankalara borcu bir yıl içerisinde 550 milyar lira artmış, KOBİ’lerin banka borcu bir yıl içerisinde 820 milyar lira artmış -tabii, çiftçinin borcundan hiç girmeyeyim, o zaten tavan yapmış durumda- kamu dış borcumuz 3 trilyon 270 milyar lirayı bulmuş, hazine borcu 3,9 trilyon lira, dış borç için 2003-2022 yılları arasında toplamda yaklaşık 3,9 trilyon lira faiz ödemişsiniz, gibi gibi... Toplam dış borcumuz 443 milyar dolara yani 8 trilyon 319 milyar liraya ulaşmış özel sektör dâhil; 475 milyar lirayı çok görüyorsunuz. Aldığınız ekonomik kararlar, tercihler bu ülkeyi borç batağına ve içinden çıkılmaz bir duruma sevk ediyor ve bunun bedelini işçiden, memurdan, emekliden, ücretliden çıkarmaya çalışıyorsunuz değerli arkadaşlar. Maalesef, ne yazık ki durum bu.

Tabii, bu bir tercih. Bu siyasal iktidarın bir tercihi ve bugüne kadar işçi, memur, emekli, çalışan kesimden, bordro mahkûmlarından, ücretlilerden -orta direktan diyelim- dul ve yetimlerin kursağından, esnaftan, KOBİ’lerden, çiftçiden yana değil; ezcümle geniş ve yoksullaştırdığınız halk kesiminden yana değil, bir avuç zengini daha da zenginleştirmekten ve yandaşlarınızdan yana kullandınız. Bu tercih sizin tercihinizdir ve çalışanların, işçinin, memurun, emeklinin ve tabii ki işsiz, yoksullaştırdığınız geniş halk kesimlerinin tabii ki bu tercihinizin karşılığında da verecekleri bir karşılık, soracakları bir hesap elbet sandıkta olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Son cümlelerim...

“İlk 10 ekonomi arasına girmek istiyoruz.” dediniz, ilk 23’e düşürdünüz hemen hemen. “2 trilyon dolar millî geliri biz de hedefliyoruz.” dediniz 2023’te, geldiğiniz yer 840 milyar. Kişi başı 25 bin dolar bir millî gelir hedefiniz vardı, 9.800 dolara getirdiniz. “500 milyar dolar ihracat olacak.” dediniz, 250’yi bile ancak zor buldunuz. “İşsizliği yüzde 5’e indireceğiz.” dediniz, yüzde 10’un üzerinde işsizlikle tercihlerinizin sonuçları da ortada. Türk lirası ayaklar altında, yerlerde sürünüyor.

Peki, buradan sonuç olarak şunu söyleyeyim: Tabii “2002’den günümüze köprüler, otoyollar yaptık, bölünmüş yollar yaptık, yapıyoruz; şehir hastaneleri yaptık.” dediniz, övünüyorsunuz “Arabalar, savaş uçakları yapıyoruz.” diyorsunuz, övünüyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Övünmeyelim mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İyi yapıyorsunuz, güzel yapıyorsunuz da tercihlerinizi hep buna verdiniz; bu yatırımlara, bu hizmetlere verdiniz ama işçi, memur sürünüyor.

Sonuç olarak, net asgari ücret hep tartışma konusu; 184 lira idi 2002’de, en düşük memur emekli aylığı 377 liraydı, en düşük işçi emekli aylığı 257 liraydı, en düşük esnaf emekli aylığı 150 liraydı. Esnafı biraz altında gördüğümüz hâlde, memur emekli aylığının asgari ücretin en az 2 katı olduğunu görüyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, toparlar mısınız lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bugün geldiğimiz noktada aynı oranları tutturmak gerekirse bunların 17.377 lira olması gerekirken 5.500 lirayı en düşük emekli aylığını reva gördünüz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyoruz.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Son cümlem, yani, özetle, yirmi yıllık iktidarınızın sonucunda bugün işçimiz, memurumuz, emeklimiz, çiftçimiz, esnafımız, ezcümle vatandaşımız mutsuz, vatandaşımız yoksul, açlık ve sefalet çekiyor, umutsuz ve fakrüzaruret içerisinde ve bunun hesabını önümüzdeki seçimlerde sandıkta mutlaka soracaktır diyorum.

Saygıyla selamlıyorum sizi.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın İsmail Koncuk, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Saygılar sunuyorum.

İktidar âdeta böyle “İnayet olsun.” der gibi zam yapıyor yani Sayın Cumhurbaşkanı neyi, neye göre takdir ediyor, bunu bilmiyoruz ama bir gün önce “Yüzde 25.” diyor, ikinci gün “Hadi, yüzde 5 daha verdim.” diyor. Şimdi, böyle bir yönetim anlayışı olmaz yani Sayın Cumhurbaşkanının iki dudağı arasına bırakılan milyonlarca memur, milyonlarca emekli. Nasıl anlatacaksınız kamu çalışanlarına? Kendi alacaklarınıza, devletin alacaklarına yeniden değerlendirme oranıyla yüzde 122,93 zam yaparken yüzde 30 zammın izahı mümkün değil. Özel okul, ücretleri dahi yüzde 65 oranında bu ülkede artırılmış. Ha, iri sendikalar var, diri sendikalar yok; Türkiye’de tek şansınız bu. Keşke iri sendikalar olacağına, dipdiri sendikalar olsaydı da şu yaptığınızı burnunuzdan fitil fitil getirseydi. Böyle bir şey olabilir mi ya? Böyle bir devlet yönetimi olmaz. Kafanıza göre zam, keyfinize göre zam. Millet ne yaşıyor, memur ne yaşıyor, emekli ne yaşıyor haberdar değilsiniz.

Bakın, 3.500 TL olan en düşük emekli maaşını 2 bin TL artırıyorsunuz. 4.100 lira olan emekli maaşını da 5.500 yapacaksınız ama oradaki artış yaklaşık 1.300-1.250 olacak. E, şimdi, madem 3.500 TL alan emekliye 2 bin TL zam yapıyorsa 6 bin TL’nin altında kalan yani yüzde 30 yaptığınızda 6 bin TL alan emekliye 1.800 TL artış sağlamış olacak. Yani 3.500 TL alana yapılan 2 bin TL’lik zammın altında kalacak. Neye göre 2 bin TL’yi belirlediyseniz 2 bin TL’nin altında kalan tüm emekli zamlarını 2 bin TL’ye tamamlamak zorundasınız. Atıyorum, 4.080 TL alan bir emekli 1.226 lira artış alacakken aradaki yaklaşık 800 TL’yi de ona ilave etmek zorundasınız. Bizim İYİ Parti olarak teklifimiz en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinde olması. Bunu ısrarla Genel Başkanımız ifade ediyor ama onu yapmıyorsunuz, onu yapmayacağınız anlaşılıyor ama vallahi ne yaptığınızı da bilmiyorsunuz, ne yaptığınızı da bilmiyorsunuz. Keyfe göre, keyfinize hangisi uygun geliyorsa bir matematik hesabı yok, bilimsel bir çalışma yok... İşte, TÜRK-İŞ temsilcileri burada, açıklamaları belli, 25 bin TL’nin üzerinde bir yoksulluk sınırı var, 25 bin TL’nin. Ya, 5.500 TL’ye çıkarsanız bile yoksulluk sınırının beşte 1’i kadar bir gelire insanları mahkûm ediyorsunuz. Ortalama memur maaşı 8.800 TL civarında, yüzde 30 zam yaptığınızda ne olacak? Yoksulluk sınırının neredeyse yarısından daha az bir gelirle memuru geçinmek zorunda bırakacaksınız.

Kamuda hiyerarşik yapıyı bozdunuz. Öğretmenin, memurun, şube müdürünün, şefin 3600 ek göstergeyi de adaletsizce dağıttınız. “Düzelteceğiz.” dediniz, Sayın Çalışma Bakanımız Türkiye Büyük Millet Meclisinde “3600’le ilgili çalışmamız devam edecek. Şeflere vesaireyi vereceğiz, teknik elemanlara vereceğiz.” falan dedi ama şu ana kadar bir çalışma önümüze gelmedi, burada da yok; umarım gelir, bunun da yakın takipçisi olacağız. Ama İYİ Parti olarak bu yüzde 30 zammı gerçekten kınıyoruz.

Bakın, önümüzdeki günlerde tekrar zam yapmak zorunda kalacaksınız. Zaten basına düşen haberler var, yüzde 15... Herhâlde şunu düşünüyorsunuz: Bizim yüzde 30 verdiğimiz zam iki ayda unutulur, erir; Bir iki ay sonra yüzde 15 daha zam yaparak milletin gönlünü, memurların gönlünü nasıl kazanırız hesabı yapıyorsunuz, yine tribüne oynuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun tamamlayın.

Tamamladınız mı?

İSMAİL KONCUK (Adana) – Evet, teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Ünal Demirtaş, buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve değerli hazırun, sözlerime başlarken saygılarımı sunuyorum.

Görüştüğümüz teklifle emekli aylıklarına ve memur maaşlarına yüzde 30 artış öngörülmekte, en düşük emekli maaşının da 5.500 TL'ye çıkarılması teklif edilmektedir. Peki, bu artışlar hangi veriler göz önünde tutularak yapılmaktadır? TÜİK verileri. Peki, TÜİK verileri sağlıklı ve güvenilir veriler midir? Maalesef değildir. TÜİK son yılların en tartışmalı kurumlarından biridir. Çünkü maalesef son yıllarda devletin kurumlarındaki çürüme TÜİK'e de sirayet etmiştir. Çünkü TÜİK, saray yönetiminin en çok baskı altına almak istediği kurumlardan biridir. Çünkü TÜİK'in istatistik oyunlarıyla makyajlı veriler yayınlaması gerekir ki gerçeklerin üzeri örtülsün, iktidar algı yönetiminde başarılı olsun, emeklinin ve memurun hakkı yensin. Bakın, son iki yılda 4 TÜİK Başkanı değiştirdiniz. Daha bugün, üçüncü çeyrek büyüme oranının beklenti altında kalması üzerine ilgili birim olan Ulusal Hesaplar Daire Başkanı Cihat Erce İşbaşar bu görevden alındı. TÜİK'te dikiş tutmadı. TÜİK'in son Başkanı Erhan Çetinkaya'dan önceki Başkan Sait Erdal Dinçer “Bir yanlışa imza atarsam 84 milyonun hakkını yemiş olurum. Biliyorsunuz, milyonlarca çalışan bizim açıkladığımız enflasyona göre zam alıyor. Şimdi, o insanların âdeta geliriyle oynamak, hakkını yemek; bunu yapmam.” dedikten sonra Cumhurbaşkanı tarafından apar topar görevden alınmıştır. Gerçek enflasyon yani vatandaşın hissettiği enflasyon yüzde 186'lar seviyesindeyken TÜİK enflasyonu yüzde 85'lerdeydi. TÜİK ne kadar gizlerse gizlesin emekli, memur, dar gelirli pazarda, markette alışveriş yaparken, akaryakıt alırken, otobüse binerken, elektrik ve doğal gaz faturasını öderken gerçek enflasyonu yani hayatın içinde iliklerine kadar hissediyor ve görüyor.

Yüzde 30 artış emeklilerin ve memurların enflasyon karşısındaki kayıplarını karşılamamaktadır. Bu artış emekliler ve memurlar için tam bir hayal kırıklığı olmuştur. Emekliler ve memurlar maalesef bu iktidar tarafından enflasyona karşı acımasızca ezdirilmektedir. AK PARTİ'nin yanlış ekonomi politikalarının ağır faturasını emekliler ve memurlar ödemektedirler, emeklilerin ve memurların hakkı yenmektedir. Yine, AK PARTİ hükûmetlerinin yanlış politikaları sonucunda maalesef, eşit çalışma süresi ve prim gün sayısına rağmen emekli aylıklarında intibak sağlanamamış, aylık bağlama oranları düşürülmüş, emekli maaşları yıllar içerisinde enflasyon karşısında eriyip gitmiş; emekliler maalesef et, süt, yumurta hatta meyve, sebze gibi temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak kadar derin bir yoksulluğa sürüklenmişlerdir. Ülkemizde aldıkları emekli aylıklarıyla geçinemeyen yaklaşık 7 milyon emekli, emekli olduktan sonra dahi ileri yaşlarda maalesef çalışmaya devam etmektedir. 2002 yılında 5 bin prim günü sayısı için aylık bağlama oranı yüzde 41 iken bu oran AK PARTİ tarafından yüzde 27,78'e düşürülmüştür. Aylık bağlama oranlarının düşürülmesi aslında bugün emeklilerin derin

bir yoksulluğa sürüklenmelerinin en temel sebeplerinden biri olmuştur. Yine, mevcut uygulamaya baktığımızda emekli aylıkları arasında da büyük bir eşitsizlik hatta bir uçurum ortaya çıkmıştır. Bu şekilde, değişik kademedeki emeklilerin durumu gözetilmeden bütün emeklilere aynı oranda zam yapılması hem emeklileri giderek daha derin bir yoksulluğa sürüklemekte hem de emekli aylıkları arasındaki uçurumu derinleştirmektedir. Buna da bir çözüm üretilmelidir.

Değerli milletvekilleri, 2002’de en düşük memur aylığı asgari ücretin 2 katına yakındı, işçi emekli aylığı ise 1,5 katı idi. Bu oranlamaya bakarsak bugün en düşük memur emekli aylığının 16.417 TL, en düşük işçi emekli aylığının ise 11.823 TL olması gerekir. 2002’de en düşük memur aylığı ise asgari ücretin 2,13 katıyken bugün en düşük memur aylığının ise 18.118 TL olması gerekmektedir. Bugün itibarıyla en düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesi olan 8.500 TL’ye çıkarılmalıdır. Emekli aylıklarında ve memur maaşlarında ise en az yüzde 81 artış sağlanmalıdır. Emeklilerin son yıllardaki ekonomik kayıplarını giderecek ve insanca yaşamalarına yetecek kadar seyyanen zam yapılmalıdır. Yine, emekli bayram ikramiyeleri de 8.500 TL’ye çıkarılmalıdır. Dul ve yetim aylıklarında da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Demirtaş, süreniz tamamlandı; sözünüzü tamamlayın, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamamlayacağım, bir daha da söz istemeyeceğim yani tasarruf edersiniz diye düşünüyorum. Yarım dakika...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, zaten bir daha isterseniz ayrı mesele. Şu anda süreniz bitti, sözünüzü tamamlayın.

Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

Dul ve yetim aylıklarında da bir taban aylığı baz alınması gerekiyor; bunun da en az asgari ücret seviyesinde olması gerektiğini düşünüyorum. Zonguldak’ta, zammı yeterli bulmayan emekli derneği başkanı AK PARTİ’den istifa etmiş ve istifa ederken de bakın şunu söylemiş, diyor ki: “Pazarda yangın var, ortalık yanmış tutuşmuş; biz emekliler perişanız.” diyerek dilekçesini AK PARTİ İl Başkanlığına gönderdiğini söyledi, Mustafa Sarioğlu. Diyor ki: “Üyesi olduğu seçimlerde sandık başkanlığı yaptığı AK PARTİ’den istifa ettiğini açıkladı.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Demirtaş, ilave süreniz de bitti, lütfen sözünüzü tamamlayın.

Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Peki, teşekkürlerimi sunuyorum.

Yani bu o çerçevede, bakın, AK PARTİ’liler bile bu yapılan zamlardan memnun değil, hiçbir emekli memnun değil. Mümkünse önergelerimizin kabul edilerek bu durumların düzeltilmesini talep ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Fikret Şahin, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emekli maaşlarında ve memur maaşlarındaki zam oranıyla ilgili bir kanun teklifi üzerinde görüşmeler yapıyoruz. Tabii, bir “zam” diyebilmek için maaşlarda enflasyon oranının üzerinde bir artış yapılması gerekir. Keza, enflasyon oranının altındaki her maaş artışı zam değil fakirleşmeyi ifade etmektedir. TÜİK, hepimiz biliyoruz ki oldukça düşük oranda, reel enflasyonun oldukça düşük miktarında bir enflasyon oranı açıkladı; biraz önce Sayın Durmuş Yılmaz da bunu gayet güzel açıkladı, söyledi. TÜİK’in oranını dahi kabul edersek... Enflasyon oranı yüzde 64, asgari ücretteki zam oranı yüzde 54 yani siz geçen yıl asgari ücretlinin cebindeki 100 lirasının 64 lirasını almışsınız, “Bu yıl tekrar 54 lira cebine koyacağım.” diyorsunuz yani 10 lirasını çalmış oluyorsunuz yani 10 lira fakirleşmiş oldu asgari ücretli geçen yıla göre; yüzde 10.

Peki, emekli ve memur ücretlerine yapacağınız zammı göz önünde bulunduracak olursak; enflasyon oranı yine yüzde 64, zam oranı yani artış oranı yüzde 30. Siz memurun cebinden geçen yıl 64 lira almışsınız, 100 lirasının 64 lirasını almışsınız, bu yıl da 30 lira koyuyorsunuz cebine yani memur ve emekliler de yüzde 34 oranında bir fakirleşme söz konusu.

Sonuç itibarıyla, bugün görüşmüş olduğumuz emekli ve memurların maaşlarıyla ilgili artışları, memur maaşlarındaki artışları bir zam olarak söylemek mümkün değildir. Bir fakirleşme kanunudur bu, geriye gidiştir. Hiç olmazsa, en az enflasyon oranında yani TÜİK’in baskıladığı enflasyon oranının üzerinde dahi bir artış yapıldığı takdirde vatandaşın, emeklinin alım gücünü pozitif yönde ilerletmiş olursunuz. Bu gelen yasa teklifi tamamen vatandaşın alım gücünü geriye götüren; geçen yıla göre karşılaştırsak da asgari ücretlide en az yüzde 10, emekli ve memurların da en az yüzde 34 oranında fakirleşmesine neden olacak bir yasal düzenlemedir ve kabul edilebilir değildir. Biraz önce de ifade edildi, özel okulların ücretlerinde dahi yüzde 65 oranında bir artış; devletin kendi alacaklarında, harçlarda, vergilerde dahi yüzde 123 oranında bir artış varken emeklilere, memurlara yüzde 30 oranındaki bir artış kabul edilebilir ve gerçek değildir. Zaten geçim sıkıntısı yaşayan bu vatandaşlarımıza hiç olmazsa enflasyon oranının bir miktar üzerinde zam yapılarak onların yaşam koşulları pozitif yönde biraz desteklenmelidir diye düşünüyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şahin.

Sayın Orhan Yegin, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım çok teşekkür ederim.

Teklif sahibi Grup Başkan Vekilimize teşekkür ediyoruz ve bugün kanun teklifini beraber Komisyonumuzda savunmak üzere, bizlere anlatmak üzere gelen bütün Bakan Yardımcılarımıza, bürokratlarımıza, sivil toplum kuruluşlarımızın, meslek örgütlerinin temsilcilerine, herkese ben de teşekkür ediyor ve salonda bulunan herkese selam ve saygılarımı arz ediyorum.

Şimdi, bugün hatipler konuşmalarını yaparken birtakım sınıfsal yaklaşımlarla, AK PARTİ’nin özellikle sermaye sınıfının temsilcisi olduğu... Hatta, geçenlerde “elit sınıf aygıtı” diye AK PARTİ’yi tanımlayan hatipler, bugün yine sınıfsal yaklaşımlarla, işte halkı iktidarın tebaası gibi gördüğü bir “iktidarın tebaası” kavramı üzerinde de durdu, sürekli bir sınıfsal ayırmaya tabi tutarak AK PARTİ’yi, iktidarı, Cumhur İttifakı’nı bir sermaye sınıfının temsilcisi olmak gibi bir alana hapsedmeye özellikle gayret ettiler; bunu elbette kabul etmemiz mümkün değil. AK PARTİ kurulurken, kendisini kimsesizlerin kimsesi olma ve sessiz milyonların sesi olma iddiasını ortaya koymuş ve özellikle çevrenin haklarını çevreyle yeniden buluşturma, merkez tarafından haklarından yıllarca mahrum edilen çevreyi kendi iktidarıyla beraber merkeze taşıma, taşıdığı merkezdeki haklarla onları buluşturma ve aynı zamanda,

çevre ile merkez arasında hem şehirselleşen hem sınıfsal olarak devletin sunduğu hizmetlerden yararlanmadaki o çifte standardı ortadan kaldırarak çevrenin de merkezin de herkesin eşit bir vatandaş olarak devletin sunduğu her hizmetten faydalanmasını sağlayacak, ülkenin dört bir tarafını kalkındıracak, ülkenin dört bir tarafını mamur edecek ve gelir düzeyinde çok fazla ayrışımına tabi tutmaksızın dar gelirli olanları daha kayıyarak, kollayarak, toplumun bütün kesimlerini din, mezhep, etnik köken, ten, başka hiçbir ayrıma tabi tutmadan herkese devletin hizmetlerini götürmek ve çevreyi devletiyle barıştırmak, bu anlamda büyük bir misyon ortaya koymuştu ve bu misyonun gereğini yirmi yılı aşan iktidarları döneminde -Allah'a sonsuz şükürler olsun- çok güzel bir şekilde ortaya koydu.

Son dönemde yaşadığımız pandemiyle beraber bütün dünyada hissedilen, sizin o dalga geçtiğiniz, “nas” dediğiniz, işte “epistemolojik” dediğiniz, bilmem farklı kavramlarla böyle gırgıra aldığımız, belki tercihlerimizden dolayı enflasyonun, dünyadaki pandemiyle beraber bütün ülkelerde yaşananlardan bizde biraz daha fazla hissedilmiş olması, bizim bölgesel olarak konumlandığımız yerin, etrafımızın pür bir demokrasi olmaması, pür kalkınmış komşuluklarla var olduğumuz bir bölge olmaması, etrafımızda çatışmaların yaşanması, göçlerin yaşanması, terörün olması, çok farklı küresel problemlerin bizatihi merkezinde bir coğrafyada olmamızdan da kaynaklanan, bizim dünyanın geri kalanının yaşadığı o pandeminin getirdiği hasarların ötesinde başka hasarlara da muhatap olan bir coğrafi konumlanmamızdan dolayı belki bizde bazı şeyler biraz daha fazla yaşandı. Pandemiyle beraber, bu yaşananlarla beraber, evet, toplumumuzda o refahta belki biraz kayıp yaşandı ama biz hep ne dedik? “Bunların hepsini aşacak irademiz var, bunların hepsini aşacak kaynağı da üreteceğiz. Biz hiçbir zaman dar gelirlimizi, ücretlimizi bizim dışımızda yaşanan sebeplerden dolayı, bugün hep beraber yaşadığımız bu sorunun, bu problemin altında ezdirmeyeceğiz.” dedik ve onun gereğini her zaman ortaya koyduk.

Dolayısıyla, bu yirmi yıllık iktidarı sürecinde, sadece dar gelirli olanların ücretlerini oransal olarak bir pozitif ayrımcılığa tabi tutarak daha fazla artırmakla kalmamış, aynı zamanda geçmiş yönetimlerde zaruri olarak, mecburi olarak veya keyfi olarak -nasıl tanımlarsanız tanımlayın- vatandaşın omzuna bindirilmiş yükleri de vatandaşın omzundan almak suretiyle hem ücretleri oransal olarak daha fazla artırarak hem hizmetleri daha fazla şehirlere, bölgelere yayarak hem de onun sırtındaki yükleri hafifleterek daha fazla, daha büyük bir rahatlama yapma çabasına girmiştir. Mesela ne yapmıştır? Çocuklarını okula göndereceği zaman “Ben bu yıl başında bu çocuğun bu sınıf kitaplarını, ders kitaplarını nasıl alacağım?” diye tedirginlik duyan özellikle ücretli kesimin o tedirginliğini sırtından almak için ders kitaplarını masanın üzerine okullar açıldığı zaman koymayı başarmıştır bu iktidar. Dolayısıyla, sadece bunu yapmakla kalmamış; ilaçlara ödediğimiz o korkunç farkları, eczanelerde bizden alınan farkları ortadan kaldırmış, hastaneye gittiğimizde muayene olmak için, ameliyat olmak için ödediğimiz ücretli için o korkunç olan katılım paylarını ortadan kaldırmış, vakıflara yapılan bağışları ortadan kaldırmış, harçların birçoğunu kaldırmış, hem ücretleri artırmışız hem sırtındaki yükleri azaltmışız. Dolayısıyla, kimse bize “elit sınıfın aygıtı” kimse bize “sermaye kesimlerinin temsilcisi” kimse bize “Sosyal taraflarda ücretlinin, emeklinin, dar gelirlinin karşısında sermayeyi savunan iktidar.” diyemez. Diyebilir, dil onundur ama vicdan sahibi hiç kimse bunu söyleyemez.

“AK PARTİ sosyal yardımları artırdı diye övünüyorsunuz.” diyenler oldu. “Rakam artışı fakirliğin artışıdır, sizin bununla övünmemeniz lazım.” dediler. Biz “Sosyal yardımları artırdık, hey, daha fazla fakir var.” diye böyle bir sevinç içerisinde değiliz. Biz, işte, o sessiz milyonların sesi, kimsesizlerin kimsesi olma iddiasının bir gereği olarak kendisinden önce 4 kalemde ödenen sosyal yardım ödemelerini 50 kaleme çıkartarak, 46 yeni kalem ekleyerek sosyal yardım hassasiyetini artıran, işte, o yükü omzundan alma dedim ya, o hassasiyeti artırdığımız için övünüyoruz. Evet, bizden önce 4 kalemde ödenirken bugün 50 kaleme çıkmış, eğitimden gıdaya, yaşlılıktan asker ailesine, çoklu doğumdan elektrik, doğal gaz desteğine, kronik hastalığı olanlara yapılan aylık ödemelere, engelli,

engelli yakını ödemelerine ve benzeri birçok ödemeye; bu, elbette övünülecek bir şeydir, bu, utanılacak bir şey değildir. Devlet vatandaşına, vatandaşının zorluğuna, devlet vatandaşının yaşadığı hayatın kolaylaşmasına dair büyük bir hassasiyetle bir sorumluluk üstlenmiş demektir. “AK PARTİ elit sınıfın aygıtı” diyenler şunu bilsinler ki: Kendisinden önce “Nerede bu devlet?” diye aranan devleti, feryatlarla aranan devleti bugün “Allah devleti başımızdan eksik etmesin.” diye dua edilen, yürekten dua edilen bir devlet konumuna getirmiştir AK PARTİ.

Şimdi, “Kur korumalı mevduatlarda varlık sahiplerine, sermaye sahiplerine 1 trilyon verildi.” denildi burada. Bir yanlış düzeltmemiz lazım. 1 trilyon gibi ödenen bir rakam yok, bildiğim kadarıyla -yanlış hatırlamıyorsam, yanlışsam Sayın Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız düzeltsin- 2022 yılında kur korumalı mevduatta hazineye maliyeti bunun aşağı yukarı 130 milyar civarında bir şeydir diye düşünüyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Verildi denmedi, 2023 sonunda 1 trilyonu bulacak dendi. Merkez Bankası ne kadar?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ki bunda, ki bunda...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Merkez Bankası ne kadar?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Müsaade eder misiniz.

Ki bunda yapılan ödemeler, o kur koruma hesaplarının sahiplerine yapılan ödemeler ve konulan vergi istisnaları dâhil bu rakamdır.

Ayrıca, arkadaşlar, kur koruma sermaye sahiplerine aktarılan bir rakam değildir. Bakın, lütfen, kur korumalı mevduata bugün parasını yatıranlar açısından size basit bir hesap yapayım. Biz kur korumayı çıkardığımız gün dolar 13,50 TL olmuştu, 13,50 TL’ye inmişti. O gün kur koruma sistemine giren insanların bugün sisteme girdikleri doların kuru 18,80. Aradaki fark ne kadar? 5,30 lira. Artış ne kadar? Yüzde 40. Eğer o gün o insanlar o dövizlerini kur korumalı hesaba yani Cumhurbaşkanımızın “Hep beraber mücadele edelim.” çağrısına uymayıp hesaplara bu paraları yatırmasalardı, dışarıda ticaret yapsalardı, araç alıp satsalardı, başka malzemeler alıp satsalardı, 3-4 defa onları bu bir-bir buçuk yıl içerisinde döndürselerdi belki yüzde 100, yüzde 150, yüzde 200 para kazanacaklardı ama bugün sadece o gün yatırdıkları dolar neyse, bugün dolar kuru nereye gelmişse dolar olarak ellerindeki miktar aynı duruyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Allah Allah(!)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aslında bir nevi devlet o elinde döviz olan insanlara, gelin, bu mücadeleye siz de sahip çıkın, ülkede döviz kurundaki bu köpüğün daha fazla yükselmesine hep beraber mâni olalım diye bir çağrıda bulunmuştur. O insanlar da 10 doları olan 10 dolarla, bin doları olan bin dolarla, milyon doları olan milyon dolarla gelmiş girmiştir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kötü yapmışlar yani. Kur korumalı mevduata girmekle iyi yapmamışlar diyorsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bugün rakamlara baktığımız zaman TL olarak paraları yüzde 40 yükselmiştir ama döviz cinsinden paraları aynı miktardadır. Dolayısıyla, yapsalardı ticaret, mal alıp satsalardı, paralarını ekonomide döndürselerdi zarar etmişlerdi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Emeklinin ne suçu var? Onun cebine girecek parayı da verdiniz oralara, dağıttınız. Emeklinin, memurun ne kabahati var? Onlardan sakınıyorsunuz şimdi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla, arkadaşlar, burada “Sermayeye para aktardınız hazineden, siz sermaye sahiplerine hazineden parayı bu şekilde aktarmak için KKM’yi çıkardınız.” cümlesi bilimsel olarak da yanlıştır, mantık olarak da yanlıştır, vicdani olarak da yanlıştır; bunun özellikle altını çizmek istiyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Emekliden, memurdan sakındığınızı verdiniz kur korumalı mevduata.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, siz fikirlerinizi söylediniz, teşekkür ediyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Özü kabahatinden büyük.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, en düşük emekli aylığının 2008’de AK PARTİ iktidarları döneminde yapılan 5510 sayılı Kanun’daki aylık bağlama oranından dolayı bugün en düşük emekli maaşı düzenlemesinden yararlanacak bu 2 milyon 721 bin dosyanın 2008’de yapılan düzenlemeden kaynaklandığı gibi çok yanlış, nereden aldığını hiç bilemeyeceğimiz, muhtemelen uydurma -“yakıştırma” diyelim veya daha nazik konuşalım- bir bilgi diye bir şeyi söylediler burada. Bugün bizim 3.500’den 5.500’e çıkartacağımız en düşük emekli aylığı, 2008’deki kanunla beraber emekli olup o oranda bağlanan aylıklardan olmak üzere, 2008’den önceki yıllarda da 99’dan önce sigortaya girmiş olup 99’dan sonra sigortaya girmiş olup 2008’den sonra da emekli olacak kişilerin hepsinde de bütün mevzuata muhatap olan, emekli aylığı alan dosyalarda da vardır. Çok yanlış bir bilgidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bitti mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aştınız epeyce.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bir üç dakikam var galiba, öyle gözüküyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, o ilave.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Öyle mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On ikinci, on üçüncü dakikadasınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Peki Başkanım, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, geneli üzerinde son konuşma. Bir toparlayıcı konuşmayla, inşallah, tamamlarız.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eyvah, çok büyük bir görev yüklediniz Sayın Başkan.

Şimdi, kur korumalı mevduatla ilgili olarak gözden kaçırılan bir nokta var, Orhan Bey biraz önce bir şeyler anlatmaya çalıştı ama şimdi düzeltmediniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yanlışsa düzeltin Başkanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, hazine, kur artışından kaynaklanan gelir farkını ödüyor, hazinenin yükümlülüğü var. Siz, o yükümlülükle ilgili bir rakam verdiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Vergi istisnası da dâhil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Olabilir ama Merkez Bankasının, bu işte Merkez Bankası ödemelerinin bir yükü, maliyeti olmadığı gibi bir ifadede bulundunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yok, öyle bir ifade kullanmadım, onu bilmediğim için söylemedim, öyle bir ifade kullanmadım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şöyle, Merkez Bankasının ödediği kur farkları, Merkez Bankası bilançosunda nihai olarak Merkez Bankasının zararı hâline geliyor. Eski yılları hatırlarsanız, Hükümet, Merkez Bankası kârlarına el koyuyordu yani bütçeleştiriyordu ve hazineye devrediyordu. Hâlbuki, bu kur korumalı mevduattan sonra, bu kur farkları Merkez Bankasını zarara sokacağı için bir Merkez Bankası kârı muhtemelen çıkmayacak, Merkez Bankası belki tarihinde ilk defa zarar görecektir ve bu zarar da hazineden tahsil edilecek, o da nihai olarak yine hazinenin sırtına biniyor, onu da belirtmek isterim.

İkincisi: Ben her şeyin filozofik tarafına bakarım ve zevk alırım. Bir ara müziğe takıntım vardı, “müzik felsefesi” diye kitap aradım mesela. Şimdi, konuşmalarda da işin filozofik tarafına takıldığım için böyle izliyorum. Rıdvan Bey’in doğrudan üreticilerin konumu açısından bölüşüm problemine doktrinel bir bakışla yaklaşması üzerine siz de aşka geldiniz -Orhan Bey de- hemen “Çevreyi merkeze taşıdık.” falan filan diye birtakım açıklamalarda bulundunuz. Bu, merkez-çevre ilişkileri kime aittir? Yani Adalet ve Kalkınma Partisi programına onu yerleştiren benim. Yani “Çevreyi siyasetin merkezine taşıyacağız.” dedik ama kavram bana ait değil, Şerif Mardin’e ait bir kavramdır, çevre-merkez ilişkileri. Biraz daha toplanırdınız yine bir filozofik konuşma dinlemiş olacağımı zannediyordum ama o boyutunu biraz eksik gördüm.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani neyin alayını ediyorsunuz bilmiyorum ama benim öyle bir derdim yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi ama şunu görebilirdiniz...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ben sadece AK PARTİ iktidara geldiğinde hangi iddiayı...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir dakika, bir dakika, şunu görebilirdiniz Orhan Bey, şunu görebilirdiniz...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Neyin dalgasını yapıyorsunuz ya!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, “Çevreyi merkeze taşıyacağım.” derken bütün ülkeyi çevreye dönüştürdünüz ya, bütün ülkeyi çevreye dönüştürdünüz! Nerede merkez-çevre ilişkisi kuruyorsun ya!

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamamen öyle, merkezi çevreye taşıdınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başarılar zorunuza gidiyor işte!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ah, keşke başarılı olsaydınız, iftihar ederdik! Hiç merak etmeyin, başarıları da söyleriz!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Az kaldı, göreceğiz!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şey yapmayız, yok kabul etmeyiz!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Az kaldı, hepimize neyin ne olduğunu anlatacak!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya, hangi başarı ya! Neyin başarısı!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, şimdi, sisteme bütüncül açıdan bakmak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes sırası geldiğinde fikrini ifade ediyor. Rica ediyorum, Abdülatif Bey’i dinleyelim.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır kendisi de felsefe yaptı, anlamadım, bizimle alay ediyor. Ne anlatmaya çalıştığınızı anlamadım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben yapmadım ki. Bir şeyler söyledin de doğru değil demek istiyorum, anlaşılacak neyi var?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne anlatmaya çalıştınız?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Anlamaya çalış!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir şeyler anlattın ama doğru değil diyorum ya! Bunun anlaşılacak bir tarafı var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hadi buyurun, siz bir felsefe koyun. Ne anlatmak istiyorsunuz buyurun, görelim birikiminizi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, size bir felsefe koyayım.

Şimdi, arkadaşlar, ücret politikası önemli. Bakın, herkes ücretle ilgili birtakım değerlendirmeler yapıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Parazit yapıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, mikrofona bir bakarsanız?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dokundukça bozuluyor galiba.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bazen masaya vuruyorsunuz, o etkiliyor galiba.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ondan değil, sizin parazitleriniz buraya yansıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Parazit sizde var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Siz parazit yapıyorsunuz ya, o parazitler yansıyor buraya.

Değerli arkadaşlar, şimdi, enflasyonist bir politika uygulayan bir iktidar var, bir hükümet var. Asıl sorun bu enflasyonist politikadadır. Sizin bu enflasyonist politikalarınız devam ettiği sürece ücreti peşinden yetiştirmek için biraz artırmışsınız, fark etmiyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu mu entelektüel?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu zamların hepsini siz zaten üç ay içinde elinden alacaksınız emeklilerin de memurların da asgari ücretlilerin de. O hâlde, önce şu enflasyonu bir ortadan kaldırmak lazım. Enflasyon, dünyanın en yüksek enflasyonlarından biri ya! 2002, 2002 deyip duruyorsunuz, 2002'nin enflasyonunun kaç katı şu andaki enflasyon biliyor musunuz? Yüzde 29'du 2002'de devraldığımız enflasyon. Şimdi "64" diyorsunuz. Kaç katı yapıyor? 2 katından fazla. Dolayısıyla enflasyonu patlatmışsınız, enflasyonun peşinden ne kadar yetişebilirim diye uğraşıyorsunuz ama verdiğiniz bu zamların hiç biri enflasyonunun peşinden yetişmenizi de sağlamıyor çünkü verilen....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – ... bu ücret artışları fiyat artışlarını karşılamıyor. Arkadaşlar TÜİK'in ve gıda enflasyonun kaç olduğunu söyledi, yüzde 78. Bir kere, düşük gelir gruplarının harcama sepetini belirlemek lazım. Bu harcama sepetinin enflasyonu kaç? Kayıplarını karşılıyor mu, karşılamıyor mu ona göre değerlendirmek lazım. Gıda enflasyonu TÜİK'in rakamlarında bile yüzde 78 olduğuna göre düşük gelir gruplarının, sabit gelirli olanların enflasyon kaybını telafi etmeyen bir ücret artışı var, hem emekliler açısından hem memurlar hem de asgari ücretliler açısından. Üstelik de enflasyon devam ediyor, önümüzde daha altı ay var. Bu süre içerisinde eriyip gidecek ve tekrar, reel olarak gelirlerinin azalmış olduğunu görecekler. Üstelik, bakın, bu ENAG'ın, İTO'nun enflasyon oranlarını

vermiyorum, MetroPOLL bir anket yapıyor -ismini de veriyorum- “2022 enflasyonu kaç oldu?” diye vatandaşa soruyor. Nüfusun yüzde 24’ü diyor ki: “Enflasyon bu sene yüzde 84 oldu.” Nüfusun yüzde 47’si diyor ki: “Yüzde 170 oldu.” yüzde 18’i “170’in üzerinde oldu.” diyor, yüzde 9,5’u da “Fikrim yok.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şener, bu bilimsel mi şimdi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu tabii bilimseldir. Anketler bilimsel...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapmayın, lütfen ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, AK PARTİ seçmeni ne diyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, şimdi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, kesme sesimi ben sen konuşurken hiç konuşmuyorum özellikle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam. Hayır hayır yani bilimsel mi, o manada sordum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi bakın, AK PARTİ seçmeni ne demiş? AK PARTİ seçmenin yüzde 54,3’ü demiş ki: “Enflasyon yüzde 170 ve üzeridir.” Bakın, AK PARTİ seçmenin yüzde 54’ü diyor bunu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kaydırmış onlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – AK PARTİ seçmenin yüzde 33’ü de demiş ki: “Yüzde 84 civarındadır.” Daha aşağı diyen hiçbir AK PARTİ seçmeni yok. Sadece yüzde 12,7’si demiş ki: “Fikrim yok.” E, siz şimdi kendi seçmeninize savaş ilan etmişsiniz ya! Bir parti kendi seçmenine savaş ilan eder mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hiç öyle bir şey yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Önce bir tarayın, bir çalışın sizin seçmenin enflasyon algısı nedir diye.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, sesi bir düzeltelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sesi düzeltmek için her açıp kapattığımda yeniden süre veriyorum Sayın Şener’e. Bu gidişle, çok uzun konuşacak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok, uzun konuşmam merak etme.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şaka yapıyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Doldu.” dersiniz kapatırım.

Şimdi, dolayısıyla bu getirdikleriniz bir kere palyatif tedbirler ya yani peşinden yetişmeye çalışmayla olmaz bu iş. Bir kere, ciddi bir enflasyonla mücadele programınız olacak. Dar gelirli, sabit gelirli, ücretli en fazla ezen, yok eden, bitiren konu bu yüksek enflasyondur. Sizin enflasyonunuz patlamış; dünyada yok böyle bir enflasyon, hatta 1990’lı yıllardaki enflasyondan bile fazla çıktı bazı aylardaki enflasyonlar. Böyle bir şey olmaz arkadaşlar, böyle bir şaşkınlık olmaz, böyle bir dağınıklık olmaz, böyle bir politikasızlık olmaz. Geçen eylül ayından beri ne söylediyse tersi çıktı ya! Böyle rastgele bir ekonomi politikası olur mu? Önce bir kendinize gelin ve önce, yaptığınız işin diğer ekonomik olaylara, faktörlere etkisi ne? Bunun analizi bile yoktur. Şunu mu verelim, bunu mu verelim? Bunu artıralım... Bu çözüm mü? Bu çözüm değil. Niye çözüm değil? Çünkü bakın, nasıl bir şey vermişsiniz en az ücret alan -değil mi- emekliye? Kaç lira alıyordu? 3.500 lira. “Ben bunu, en az maaş alan ücretlinin maaşını 5.500’e çıkardım.” diyorsunuz. Peki, daha önce 5 bin lira alan ücretlinin maaşı kaç çıktı? Gene 5.500’e çıktı, öyle değil mi?

AHMET KILIÇ (Bursa) – 6.500.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 6.500, ne alakası var!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 6.500’e mi çıktı? Kademeli mi artırdınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yüzde 30 artıyor her hâlükârda.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yüzde 30 artırdığınız için çıktı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim, matematik anlatacak değiliz bu saatten sonra.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kardeşim, hesapla bakayım kaç lira artmış, kaç lira artmış? Bir kere şunu yapıyorsunuz: Sizin bu politikanız, hem asgari ücrette uyguladığınız politika hem de maaşları bu şekilde artırma politikanız ücretlilerin ve emeklilerin gittikçe daha büyük bir kısmını en az düzeyden maaş alır hâle getiriyor. Nitekim, Avrupa’da emekçilerin yüzde 5’i veya 10’udur asgari ücret alan; Türkiye’de yüzde 57’ye çıkmış sizin bu politikalarınız yüzünden.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 38.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bütün rakamlar hatalı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 38 değil, 50’nin üzerinde kardeşim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 38.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 50’nin üzerinde, sizin o hesaplarınızın hepsi yanlış.

Emeklilerde de aynı şeyi yapıyorsunuz, bütün ücretleri en düşük düzeye doğru yaklaşıtıyorsunuz. Bu, yanlış bir politika, yanlış bir politika.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, toparlayabilerseniz seviniriz, maddelerde de devam ederiz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Orta sınıfı eritmişsiniz. Bakın, bir çalışma var, şu çalışmanın özetini de vereyim. Bu politikalarınız nedeniyle daha önce yüksek gelir grubu nüfusun yüzde 15’i olarak kabul edilirken yüzde 20’ye... Biraz çıkmış, orada yandaş palazlananlar var. Orta gelir grubu daha önce yüzde 70’ken, nüfusun yüzde 70’iyken şimdi, 2022 sonu itibarıyla yüzde 20’ye düşmüş kardeşim, orta sınıf yüzde 50 erimiş. En düşük gelir grubu ise yüzde 15’den nüfusun yüzde 60’ına çıkmış. Siz sürekli en alt gelir grubuna taşıyorsunuz herkesi. Onun için bütün Türkiye’yi çevreleştiriyorsunuz diyorum. Bu politikalar yanlış; makro, sistematik, planlı ve yan etkilerini görmeden yaptığınız her iş yanlıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece geneli üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi görüş, öneri ve eleştirilere cevap vermek üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Mustafa Elitaş’a söz veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir şey sormam lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu etki analizinde yalnızca rakamlar var ama etkilenen kişi sayısı yok. Yani mesela, kaç kişi en düşük emekli maaşı alacak? Kaç kişi hangi baremlerde?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Açıkladığım kısımda vardı ama onu da söyleyeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalnızca o değil. Hani 5.500-7.500 arası kaç kişi olacak? Daha yüksek maaş alanlar kaç kişi olacak? Kamu emekçilerinde ve emeklilerde böyle bir kademelendirme var mı? Mesela ortalama emekli maaşını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız Sayın Paylan, o kadar süre verdim, bunları o zaman sorsaydınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Başkan izin vermediniz ki!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi müzakereler bitiyor. Yirmi dakikadan fazla konuştunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama ben sordum. “Gelecek.” denildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne denildi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Gelecek” denildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu hatırlamıyorum da “Etki analizine gelecek.” denildi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, burada toplam rakam var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Sayılarla ilgili soruları var Sayın Paylan’ın, onu bir değerlendirirseniz.

Buyurun lütfen

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayıları da zaten söylemiştim, Durmuş Bey de o sayıları ifade ettiler “2 milyon 721 bin kişi.” diye.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sonraki baremleri bilmiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, sonrakileri hesaplamak lazım ama bu kanunla alakalı değil. Hayır, biz, bu 5.500 liradan kimlerin etkileneceğini söylüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, en düşük asgari ücret... 2022 yılının başında en düşük emekli ücreti 2.500 liraydı, 2022 yılının başında asgari ücret 4.250 lira olarak açıklandı yani net asgari ücretin yaklaşık yüzde 58-59’luk kısmı en düşük emekli maaşı oldu 2022 yılının başında. Daha sonra, asgari ücret Haziran 2022 tarihinde ara bir iyileştirmeyle birlikte 5.500 lira yapıldı o süreçte de biz bunu 3.500 liraya çıkardık biliyorsunuz. 3.500 liraya çıkardığımızda net asgari ücretin yaklaşık yüzde 63 küsuru en düşük emekli maaşı oldu. Şu anda, net asgari ücret 8.500 lira, en düşük emekli maaşı da 5.500 lira; o da yaklaşık yüzde 64 küsur civarında yani yılbaşına göre, 2022 yılının başına göre -yüzde 58,5 diye küsuratını söylemiyorum- yüzde 58 olan net asgari ücretin oranı şeklindeki en düşük emekli maaşı, bugün itibarıyla, getirdiğimiz kanun teklifinde yüzde 64’e çıkarılmış oldu yani yüzde 10 civarında bir iyileşme söz konusu.

Şimdi, arkadaşlarımız haklı olarak şunu söylüyorlar “Yeter mi?” Yetmez ama bir kısım arkadaşlarımız da diyorlar ki... Bakın, bunun bütçe dengesiyle ilgili, gelirle ilgili, karşılıklarıyla ilgili meseleler de tartışılırken “Nasıl karşılanacak, ne olacak, bunun diğer etkileri ne şekilde?” diye ifade ederek de bu uyarı görevini de yerine getiriyorlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim yapacağımız bu düzenlemeyle birlikte, şu anda en düşük emekli maaşı 3.500 lira, kanun gereğince 3.500 lira, 15-16 diye şey yaparsak, kanunu değiştirmesek en düşük emekli maaşının 4.060 lira olması gerekirken biz bunu 5.500 liraya çıkarıyoruz. Şimdi, yüzde 30 arttığı takdirde, en düşük emekli maaşını 5.500 liraya çıkarmadığımız takdirde 4.550 lira olacak. Biz bu yasal düzenlemede ilave bir unsur ortaya koymadığımız takdirde 4.550 lira olacak. Şimdi, elimizdeki rakamları ifade edeyim. Eğer en düşük emekli maaşı 4.500 lira olsaydı -biz bu düzenlemeyi yapmadan- 1.192.186 kişi 4.500 lira maaş alacaktı; 5 bin lira yapmış olsaydık 1.917.254 kişi en az 5 bin lira maaş alacaktı. Şimdi, 5.500 lira yaptığımıza göre en az 5.500 lira maaş alacak kişi de 2.721.270 kişi. Size de verdiğim maliyetle ilgili kısımda 21,9 milyar liralık kısmın ifadesinin, açılışının bu şekilde olduğunu söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki. Yetim, dul kaç kişi, altında kalan?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, yetim, dulla ilgili kısım... Biliyorsunuz, yıllardır var olan bir düzenleme var. Kişinin aldığı net emekli maaşı 10 bin lira varsayalım, 10 bin liralık emekli maaşının... Ölüm aylığı alan kişi emekli, dul, yetim 610.985 kişi. Şimdi -yuvarlak olsun diye söylüyorum veya 5 bin liralık hesaplaması kolay olsun diye- 10 bin lira emekli maaşı alan bir kişi vefat ettiği takdirde, bunların da hak sahipleri var, hak sahipliklerine göre maaşın yüzde 100'ü dağıtılabiliyor veya minimum yüzde 75'i dağıtılabiliyor, maksimum yüzde 100'ü. Eğer sadece eş varsa eş 7.500 lira alabiliyor, çocuklar varsa çocuklar bunun yüzde 25'lik kısmını alabiliyor. O zaman, eş yüzde 50'sini alıyor, çocuklar yüzde 25'ini alıyor, yüzde 75'i gene gitmiş oluyor. Ana, baba varsa anaya yüzde 12,5, babaya da yüzde 12,5; babaya da yüzde 12,5 olmak üzere yüzde 100'e tamamlanmış oluyor yani bu, bugün var olan bir kural değil, yıllardır var olan bir kural. 10 bin lira emekli maaş alan kişi vefat ettiği takdirde nasıl dağıtılacağıyla ilgili süreç belli. Onunla ilgili "Yeni bir düzenleme yapalım." dersiniz eyvallah, ona bakılabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5.500 üzerinden mi hesaplanacak en düşük emekli maaşı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tabii, tabii en düşük alanlar da 5.500 üzerinden hesaplanacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani ölenlerin maaşı da 5.500 üzerinden mi yüzde 75 paylaşılacak?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, kişi en düşük emekli maaşını alırken vefat ettiği takdirde bunun yüzde 75'ini eşi alacak, çocukları varsa iki çocuğu da var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla oransal artış değişmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Oransal olarak değişmeyecek zaten bu iş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En düşük emekli maaşını 5.500'e taşıdık ya dul da...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama bakın, biz dosya üzerinden yapıyoruz bu işi, bir dosya üzerinden yapıyoruz; usul, yıllardır bu şekilde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanım, biraz hızlandırabilirsene seviniriz. Böyle araya giriyorlar görüyorum da...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Araya giriyorlar. Teknik meseleler de tartışıyoruz, aslında siyasi söylemden...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En düşük dul maaşı kaç lira öğrenmek istiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, şimdi, 5.500 liraya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, siz bu çalışmayı bitirmememiz için gayret ediyorsunuz galiba.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Estağfurullah, bilgi almaya çalışıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Müsaade edin, söyleyeyim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, bu vesileyle sosyal güvenliğin bütün detaylarını tartışma imkânımız yok.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tek eş varsa 4.125 lira en düşük emekli aylığını alacak. Diyelim ki ana baba var, ana babadan bu 5.500'den 4.125 lirayı çıkardığımız takdirde onlar da ikiye bölünecek yani 1.375 lirayı da ikiye bölecek anneye 700 küsur lira, babaya da 700 küsur lira verilerek 5.500 liraya tamamlanmış olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En düşük emekli maaşı yüzde 57 arttıysa onların da oransal olarak artışı yüzde 57 olacak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı şekilde, geçmişteki yüzde 57 arttığı için ölüm aylığı alanlardaki artış da yüzde 57 olmuş olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, UEFA'yla ilgili kısımdan biliyorsunuz Plan ve Bütçe Komisyonumuzda -Cavit Bey de ifade etmişti- 2019 yılında bir yasal düzenleme yapılmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – UEFA'yı biraz sonra tartışacağız Başkanım sadece genelini değerlendirirseniz şu anda... Zaten genelini oylayıp, o maddeye geçip sizden izahat isteyeceğim UEFA'yla ilgili, o zaman açıklarsınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli Başkanım, şimdi, değerli arkadaşlar bazı sorular sordular, dediler ki: Ya, bu 5.500 liralık rakama tamam, yüzde 57'lik artış sağladınız ama 4 bin lira ücret alan birisi yüzde 30 zam aldığı takdirde 5.200 lira alacak, o da 5.500 liraya çıkacak. Farz edelim, şu anda 5 bin lira emekli maaşı alan birisi kaç lira alacak? 6.500 lira alacak. Ona 1.000 lira ilave etmiş oldunuz, hâlbuki bunlara 2.000 lira yapmış oluyorsunuz. Dediler ki: "Herkese ilave artı 2 bin lira verelim." arkasından da dediler ki: Bizim tavsiyemiz, bizim önerimiz, görüşlerimiz en düşük emekli maaşı 8.500 lira olmalıdır. Mesela şimdi, şöyle değerlendirmek lazım: Şu anda 3.500 lira, 8.500 liraya çıktı. 5.000 lira fark verdik, 5.000 lira verdiğimiz farkı... Şu anda 8.500 lira emekli maaşı alana biz yüzde 30 yaptığımızda 2.500 lira ilave yapmış olacağız, öbürüne ne yapacağız? Birine 5.000 lira vermiş olacağız, öbürüne 2.500 lira vermiş olacağız. Yani bu korelasyonları iyi hesaplayabilmek lazım, o matematiği iyi görebilmek lazım.

Şimdi, bakın, daha önce asgari ücret açıklanırken bazı siyasi partilerin temsilcileri çeşitli söylemlerde bulundular kasım ayının başlarına doğru, kasım ayının ortalarında, kasım ayının sonlarına doğru dediler ki: "Asgari ücret 7.000 liradan aşağı olmamalı, 350 dolardan da aşağı düşmemeli." Bir kısmı da "380 dolar." dedi. Bizim yaptığımız değerlendirmeye birlikte, en son, o günkü tarih itibarıyla yaklaşık 455 dolara çıkmıştı. Cumhuriyet tarihinde ilk defa asgari ücretin, ben en yüksek olduğu zamanın 2011-2012 yıllarında 440 dolar olduğunu hatırlıyorum, şu anda en yüksek olan kısım 455 dolara geldi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dolar enflasyonu da var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bugün belki 450 dolar olabilir çünkü o zamanki fiyatta 18,65'ti dolar, bugün 18,70 veya 18,71 civarında. Orada bir düşüşle 450 dolar olabilir. Şu anda, o dönem içerisindeki beklentilerin üzerinde bir asgari ücret artışı hasıl olmuş.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanımızın yüzde 25'lik kısmı, ulufe dağıtmış gibi, yüzde 5'le ertesi gün grup toplantısında bu şekilde ifade etmesini doğru bulmayan arkadaşlarımız olabilir ama Sayın Cumhurbaşkanımız orada bir ifade de kullanıyor, diyor ki: "Ben o konuyu açıklamaya giderken arkadaşlarımıza bazı şeylerden fedakârlık yaparak 'Ne kadar artırabiliriz değerlendirmesini yapın diye söyledim.' Nitekim, o gün saat 15.00 civarında yapılan açıklamadan yaklaşık yirmi iki saat sonra, Sayın Cumhurbaşkanımız, arkadaşlarımız gerekli hesaplamaları, açıklamaları yapmışlardır ve bunu yüzde 30 olarak değerlendiriyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmuştur. Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi değerli arkadaşlarımız, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımız bu konuda takdir yetkilerini kullanacak, ona göre değerlendireceğiz.

Sayın Durmuş Yılmaz'ın söylediği önemli bir mesele var, doğru. Mesela, yeniden değerlendirme oranıyla ilgili kısım eskiden aralık ayının 26'sında açıklanırdı, şu anda 31 Ekim tarihi itibarıyla üretici fiyat endeksleri neyse o yeniden değerlendirme oranı olarak açıklanıyor. Kasım enflasyonu belli değildi

diye söyledim, biliyorsunuz, bugünkü bütçeyi görüşürken, 2022 yılı bütçesini görüşürken siz 25 Kasım tarihinde bütçeyi bağladınız Komisyon olarak, biz de 6 Aralık tarihinde Genel Kurulda görüşmeye başladık. 6 Aralık tarihinde bütçe kanunu çerçevesinde Anayasa gereğince bütçede gelir azaltıcı, gider artırıcı herhangi bir önerge verilmesi mümkün olmadığından dolayı “Kasım enflasyonu da belli değildir.” ifadesini onun için ben size işaret etmek zorunda kaldım. Şimdi, bununla ilgili değerlendirmelerle takvim değiştirilebilir. Biliyorsunuz, daha önce bütçe yılı mart ayıydı, arkasından takvim yılı ile bütçe yılı eş olsun diye aralık ayı hem mali yılbaşı hem miladi yılbaşı hâline getirildi -ki Bülent Bey de bu konuyu çok iyi bilen arkadaşlarımızdan, Sayın Bakan da bilir- 1980’den sonra gerçekleştirilen bir durumdu. O anlamda, bununla ilgili ki bizim sizinle Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak ben Grup Başkan Vekili olarak da arkadaşlarımızla tartıştığımız bütçenin daha anlaşılır, rakamlarla daha iyi örtüşebileceğiyle ilgili konuları müzakere ettik, birlikte de müzakere edebiliriz. Bu konuyu çok iyi bilen değerli arkadaşlarımız var muhalefetten de onlarla ilgili daha iyi bir noktaya gelebilecek bir sonuca ulaştırabilmek için çeşitli görüş alışverişlerinde de bulunabiliriz diye düşünüyorum.

Genel manada bu eleştirileri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Zaten maddelere geçeceğiz. Madde bazında hem izahat hem cevap hakkınız olacak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katkı sağlayan değerli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Daha önce bütün parti gruplarıyla da bir uzlaşmamız vardı, bu teklifi yarına yetiştirme gayreti içindeyiz bir taraftan da, halkımızın da beklentileri var. Birbiriyle ilişkili olan bazı maddeler var, uygun görürseniz bunları bir arada değerlendirsek vakit açısından da bir tasarruf sağlamış oluruz.

1’inci ve 6’ncı madde UEFA etkinliğiyle ilgili istisnalara ilişkin. Bu 2 maddeyi, uygun görürseniz birlikte değerlendirelim ama ayrı ayrı oylayıp işleme alacağız, onu da belirteyim.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarına” ibaresi “2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakasına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6 - 13/06/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 11 inci maddesinde yer alan “2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarının” ibaresi “2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakasının” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Elitaş, 1’inci ve 6’ncı maddelerle ilgili bir izahatta bulunabilir misiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz önce arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, 2019 yılında benim de ifade etmeye çalıştığım, UEFA Süper Kupa finali ile 2020 yılı UEFA Şampiyonlar Ligi final müsabakasının Türkiye’de oynanmasına ilişkin onların Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar dolayısıyla “Avrupa Futbol Federasyonları Birliği katılımcı futbol kulüpleri ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden kanuni iş yeri ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır.” şeklinde bir düzenleme yapılmış. Aynısı, geçici 11’inci maddede de... 2021 yılında, UEFA, Şampiyonlar Ligi pandemi dolayısıyla gerçekleşemediğinden dolayı bu sene de UEFA, 2021 yılında yapamadığı spor müsabakalarının 2023 yılında Türkiye’de yapılması konusunda görüşünü beyan etmiş. Biz bu sürece girerken ülkeler arasında müracaatlar oluyor, bu müracaatta da UEFA değerlendirmesini yapıyor, bu değerlendirme çerçevesinde, şu ülkede yapılıns süreci başlamış oluyor. 2019 yılındaki bu sürece girdiğimizde biz İspanya’yla birlikte yarıştık, UEFA’nın “Bütün ülkelerde hem kurumlar vergisi hem katma değer vergisi muafiyeti sağlandığı takdirde değerlendirmeler dikkate alınacaktır.” diye bir prensip kararı olduğundan dolayı biz de bu çerçevede bunu yapmış oluyoruz. Hem UEFA’nın hem Şampiyonlar Ligi’nin Türkiye’de yapılması dünyada milyonlarca insanın, belki milyara yakın insanın Türk televizyonlarından Türkiye’deki bir stadymdan bunları izlemesi bizim için önemli bir unsurdur diye düşünüyorum, değerli milletvekillerimizin takdirlerine arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, 1’inci ve 6’ncı maddelerle ilgili, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, size net bir soru soracağım: Sonuç olarak UEFA Avrupa’nın futbol organizasyonu ve pek çok şehirde bu UEFA organizasyonları yapıldı, daha çok da AB ülkelerinde, demokratik ülkelerde yapıldı. Böyle bir yasa Avrupa’da herhangi bir parlamentodan geçti mi, geçer mi? Yani gelin, UEFA’yı bizde yapın, biz size vergi muafiyeti veriyoruz, vergi almayacağız, şunları almayacağız diye bir şey geçti mi? Geçtiyse ne şekilde geçti? Yani bu kadar geniş vergi istisnaları anlamında mı geçti yoksa daha dar bir vergi istisnası olarak mı geçti?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları not edelim, topluca cevap verin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, Katar’ın Dünya Kupası organizasyonu yapmak için ne tip rüşvetler verdiği ortaya çıktı arkadaşlar. Rüşvetler ya, Avrupa’da rüşvetler dağıttığına, FIFA içinde rüşvetler dağıttığına dair iddialar ortaya çıktı. Bu anlamda biz de Meclis olarak bir tavizde bulunuyoruz. Yani Avrupa ülkelerinde bu tavizler verilmezken neden biz bu tavizleri veriyoruz? Bu konuda hangi ülkede hangi örnekler var -daha önce de bu yasayı çıkardık- bunları açıklarsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Mustafa Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Şifahen de ilettim ben, tabii, son dakikada öyle bir düzenleme yapılabilir mi? Belki Genel Kurul aşamasında falan yapılabilir. Organ nakli konusunda gerçekten dünyada sayılı isimlerden olan Sayın Mehmet Haberal hocanın Türkiye’de bu organizasyonun yapılmasıyla ilgili çabası sonucu 2024 yılında organ nakli toplantısı Türkiye’de yapılacak ve yurt dışından bu alanda 5 bin civarında bilim insanı

katılacakmış. Sadece Türkiye için değil ilk defa bir Müslüman ülkede bu organizasyon yapılıyor. Onların da 1'inci maddedeki KDV muafiyeti benzeri bir düzenleme talepleri var, ben dikkate alınmasının uygun olacağını düşünüyorum açıkçası.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burası laik bir ülke değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, devam etmemiz lazım, rica ediyorum...

Bülent Bey, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Laik bir ülke.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Müslüman bir ülke” dediniz. Müslüman çoğunluklu bir ülke diyebilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, müsaade ederseniz... Bülent Bey'e söz verdim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anladığım kadarıyla, bu daha önce çıktığı için bir daha çıkacak gibi görünüyor ama benzeri şekilde, Sayın Kalaycı'nın önerdiği konuyla ilgili bizim de önergemiz var. Bir bilimsel kongre bu, biz de destekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel Kurul aşamasına kadar mı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel Kurul aşamasında eğer bu maddeye önergeyle eklenebilirse bakacağız; arkadaşlar, Bakanlık yetkilileri inceliyorlar, konuşmalarımız sırasında değerlendiririz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman, yürütme, yürürlükten önce en son bir değerlendirme yapalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Diğer partiler de uygun görür mü bilmiyorum, arkadaşlarımız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bize gelmedi, bilmiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anlattığı şey o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani yazılı bir şey olursa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yazılı bir şey yok elimizde, onlar benzeri bir düzenleme...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Verdik önergeyi, gelecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gelince bakalım yoksa prensip olarak bir itirazımız yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önerge olarak verdik zaten, siz de verdiniz mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge olarak bize gelmiş değil Bülent Bey, bize henüz gelen bir şey yok önerge olarak ama bence önce bir müzakere edin, sonra...

Tamamladınız mı Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Herkes imzalayabilir bence.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence imzalayacaksa herkes imzalasın, öyle gelsin. Yeni madde ihdası olarak değil mi önergeniz, o şekilde?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı maddede değerlendirilmiyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı maddede olabilir mi; ona teknik olarak bir baksın arkadaşlar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, siz söz istemiştiniz galiba?

Bitirdiniz mi Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bitirdim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir soru soracaktım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Kamil Bey.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, ben “Harcamalar nedir?” diye soracaktım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – UEFA’yla ilgili mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – UEFA’yla ilgili soruyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Açıklamamda vardı. 110 milyon lira KDV, 120 milyon lira kurumlar vergisi tahminim; böyle bir tahmin var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani “KDV” derken, onun açılımını soruyorum ben. Yani tamam KDV de hangi KDV, neyin üzerinden KDV?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hizmet üzerinden.

Buyurun, Sayın Bakan Yardımcımız açıklasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Milletvekilim, UEFA’nın yapmış olduğu organizasyonda futbol kulüpleri veya UEFA reklam veya forma satışları gibi, bu tip malların satışlarından KDV istisnasını ülkelerin bu organizasyonları almak istedikleri dönemde bir alternatif olarak sunuyor. Dolayısıyla ülkeler bu organizasyonu alabilmek için KDV veya kurumlar vergisi istisnasını da UEFA’ya bir yarışma unsuru olarak teklif ediyorlar. UEFA’nın yapmış olduğu bu organizasyonun ülkeler arasındaki dağılımdaki görüşmelerde bizimle birlikte Portekiz de aynı teklifi veriyor yani kurumlar vergisi ve KDV’den istisna teklifini veriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böylece Garo Bey’in de sorusunu da cevaplamış oluyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 2022 yılında Uluslararası Kadınlar Futbol Şampiyonası’nın İngiltere’de düzenlendiği durumda da İngiltere aynı istisnaları sunmuş durumda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kadınlar çok daha...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ne kadar güzel bir şey, Türkiye’nin reklamı artık bu. Buna da itiraz etme be Garo!

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu bir yarışma unsuru kabul eden ülkeler için organizasyon oraya gidiyor veya gitmiyor. Puanlama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Cengiz Bey.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir itirazımız yok tabii ki ama şunu söyleyeyim: Tabii, bu teklif verilmeden önce yani devlet adına bir teklif sunulmadan önce, Komisyonda görüşülüp bu konuda eli rahat olsaydı daha rahat olurdu. Şimdi, buradan ret çıkarsa o teklif havada kalacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum.

2, 3 ve 7'nci maddeler ücret artışlarına ilişkin. Memur ücret artışları ve emekli ücret artışları.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, emekliyi ayrı ayrı görüşelim çünkü KESK var, emekliler var; ayrı ayrı görüşelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayrı ayrı oylayacağız zaten ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ayrı ayrı görüşülsün ya. Emekli ve memur konusu ayrı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Önce şu temsilci arkadaşlar bir konuşsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 3'ünde de maddeler aynı, ikisini de içeriyor yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, emekliyle ilgili 2 madde var, onu beraber görüşelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, peki, 2 ile 3'ü birlikte görüşelim o zaman, 7'yi ayrı görüşelim; olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, emeklileri ayrı görüşelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, o konuda temsilci arkadaşlara söz verin, önce onlar konuşsun.

MADDE 2 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “3.500” ibaresi “5.500” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3-5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE 92- Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2023 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere %30 oranında artırılır.

Birinci fıkrada belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2023 yılı Ocak ayında bu maddede belirtilen artış dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 ile 3'üncü madde hem emeklilere yapılan asgari ödeme miktarı hem de emeklilere ödenen aylıkların artırılması.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, önce temsilcilere bir söz verseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce bir izahat isteyelim.

Sayın Elitaş, 2'nci ve 3'üncü maddeyle ilgili izahat rica ediyoruz; bu, emeklilere asgari ödeme ve emeklilere ücret artışıyla ilgili.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Başkanım, biraz önce, geneli üzerindeki yaptığımız değerlendirmelerde bu da vardı, biliyorsunuz. 2022 yılının başında net asgari ücretin yüzde 58'i olan en düşük emekli maaşı şu anda net asgari ücretin yüzde 64'üne çıkarılarak 5.500 Türk lirasına geliyor. Böyle bir yasal düzenleme yapmamış olsaydık en düşük emekli maaşı 4.550 lirada kalacaktı. Bu çerçevede, yaptığımız kanun teklifinde 4.550 lira yerine 5.500 Türk lirasının en düşük emekli maaşı olması konusu gündeme gelmiş oldu.

Yine, emeklilere ödenen aylıkların artırılmasıyla ilgili... Biliyorsunuz, 2 tür emekli var; biri memur emeklisi, diğeri işçi ve BAĞ-KUR emeklisi, SSK ve BAĞ-KUR emeklileri olmak üzere, tarım BAĞ-KUR'luları, emeklileri de dâhil olmak üzere var. Memur emeklilerinin kanun gereğince maaşlarının artması gereken rakam yüzde 16,48; SSK, BAĞ-KUR ve diğer emeklilerin maaşlarının

artması gereken rakam yüzde 15,40 iken biz bunu seyyanen, ikisini birlikte yüzde 30'a tamamlayarak en düşük SSK, BAĞ-KUR, memur emeklisinin alacağı emekli maaşının 5.500 lira olması amacıyla yapılmış bir düzenlemedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, söz vermeden önce -uygun görürseniz- burada emekli derneklerimiz var, onların da görüşlerini alalım daha sonra vekillerimiz onun üzerine değerlendirmelerini yapsınlar.

Buyurun.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN - Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, saygıdeğer hazırun; saygılar sunuyorum.

Sabahtan beri takip ediyoruz, emeği geçen herkese emekliler olarak teşekkür ediyoruz. Şimdi, efendim, müsaadeniz olursa, tabii, biz devlet ciddiyetiyle çalışan çok önemli bir kuruluşuz. Türkiye Emekliler Derneği elli üç yıllık mazisi olan, eski adı, İşçi Emeklileri Dul ve Yetimleri Cemiyeti olarak kurulmuş, ilerleyen yıllarda Bakanlar Kurulu kararıyla “Türkiye” kelimesi verilmiş ki “Türkiye” kelimesini taşımak büyük bir onurdur. Kırmızı çizgileri olan bir kuruluşuz. Bizim için vatan, devlet, millet, bayrak, ezan, Kur'an; her şeyin üstündedir. Bugün Mehmetçik, güvenlik güçleri cephe de savaşıyor ve -emeklileri bilsinler ki- emekli yaşı 70 işi bitmiş mezar taşı değildir. Bugün cephede silahlı eline alıp bu vatan için canını verecek kadar bu vatana sevdalı insanlarız ve özellikle bugüne kadar emeklilerin aldığı haklarda bilimsel çalışan bir kuruluş olarak her türlü projeyi üniversitelerimizle ve kurmay heyetimizle masaya yatırır, hiçbir gün ülkemizde milletin hissiyatıyla oynayacak bir hadiseye meydan vermeyen aynı zamanda devlet katında da temsil edilen bir kuruluşuz. Bendeniz 28 Haziran 2004 günü SSK yönetimine seçildim. 2006'da SGK kurulunca 2006, 2009, 2012, 2015, 2018 ve 2021, SGK Genel Kurullarında bugün yaklaşık 14 milyon emekliyi temsilen görev yapmaktayım. Bu görevi yaparken de hiçbir gün emeklinin yanlış bir yöne yönlendirilmesine şahsım ve teşkilatım olarak asla izin vermemişizdir. Her türlü problemi siyasi partilerimizle, Hükümetimizle, bakanlarımızla görüşerek hangi konuda ne talebimiz varsa söylemişizdir ve beyanda bulunmuşuzdur.

Bugün de Sayın Başkanım, izninizle emeklinin talepleri çok ama özellikle söylemek istediğim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok çok özetleyebilirsiniz seviniriz.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN – Kısaca efendim.

2000 yılından bu yana Türkiye İstatistik Kurumunun ilan ettiği rakamlar emekliler arasında bir adaletsizliğe meydan vermiştir. Bu sistem geliri yüksek olanı koruyan aşağıdakini ise daha da fakirleştiren ve özellikle makasın açılmasına neden olan bir sistemdir. Sizlerden, istirahatımız, bu sistemin daha adil bir noktaya taşınmasını talep ediyoruz.

Ayrıca efendim, özellikle kısaca aldığımız notlarda da malumunuz -bugün ismini zikretmekten onur duyuyorum- 2012 yılında o günkü Çalışma Bakanımız Faruk Çelik Bey'le özellikle Müsteşarımız, Kurum Başkanımız, Genel Müdürler ve Türkiye Emekliler Derneğinin yetkilileri aylarca sendikaların toplu sözleşme yapması gibi çalıştık 2000 evveli emekli olmuş sigortalıların intibak yasasını çıkardık; o mücadele, yirmi iki yıllık bir mücadeleydi, daha sonra da, efendim, 2000 sonrası emeklilerin intibak yasasının çıkması için çok gayret sarf ettik hatta konu bir emekli tarafından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşındı. Daha sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi “Bizim konumuz değildir, Türkiye'nin iç meselesidir.” dedi, doğru söyledi. Konuyu Anayasa Mahkemesine taşıdık, Anayasa Mahkemesi de “Konu benim görevim değil, Meclisin görevidir.” dedi. Evet, nasıl ki 2012'de üzerinde çalışılıp 2013'te o farklar ödendiyse 2000 sonrası emeklilerin intibak yasasının çıkarılmasında sizlerden yardım bekliyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN – Efendim, o zaman çok kısa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa olursa sevinirim.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN – Promosyonun çıkarılmasına teşekkür ediyoruz ama kamu bankaları hâlâ emekliyi son derece üzüyorlar, özel bankalar yaklaşık 8 bin liraya kadar çıkardılar.

Emeklinin en çok şikâyet ettiği noktalardan biri, efendim, kendinize ne kadar bakarsanız bakın, emeklinin -üniversite araştırması- bir ayağı hastanede, bir ayağı eczanede. Efendim, katkı paylarının ve muayene paralarının kaldırılmasını talep ediyorlar.

Ben bu kısa sürede bana böyle bir imkânı verdiğiniz için şahsım, teşkilatım adına emeği geçen herkese huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz teşekkür ediyoruz.

Bütün emeklilerimize saygılarımızı sunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi müzakereleri açıyorum.

Başka STK yok anladığım kadarıyla emeklilerle ilgili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çağrılmadıysa yoktur Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En büyük yapı burası olduğu için burayı çağırdık.

Söz talebi var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, en düşük emekli maaşını 5.500 TL olarak tespit ettiniz; bunu neye göre tespit ettiğinizi soruyorum. Mesela, Asgari Ücret Tespit Komisyonu bir araya geliyor, öyle değil mi? Ve TÜİK'ten geçim maliyetlerini alıyor, buna göre bir tartışma yürütüyor. En düşük emekli maaşını belirlerken burada emekli temsilcisi var, değerli dostumuz, arkadaşımız, ağabeyimiz bugün konuştu; onlarla müzakere ettiniz mi? Mesela, bir emeklinin durumunu, emeklinin geçimini ve en düşük emekli maaşının kaç para olması gerektiğini müzakere ettiniz mi? Size bir önerim var bu konuda, genel anlamda, aslında bütün siyaset kurumuna: Nasıl ki asgari ücreti belirliyorsak en düşük emekli maaşını belirlerken de mutlaka bir müzakere yürütmeliyiz. Yani “en düşük emekli maaşını belirleme” diye bir müzakere mutlaka yürütülmeli ve bu müzakereyi emeklilerle birlikte yürütmelisiniz, TÜİK'ten geçim paralarını almalısınız.

Yani düşünün ki kiralara bugün büyük şehirlerde 5 bin, 7 bin, 8 bin, 10 bin liraya çıkmış, mutfak masrafı 8.500 liraya çıkmış, bir ailenin mutfak masrafı en az 8.500 liraya çıkmış. Ulaşım masraflarını, faturaları kattığınızda bir eve -yani asgari olarak söylüyorum- 20 bin lira girmiyorsa o ev yoksul, 8.500 lira girmiyorsa da o ev aç. Ya, açlıktan bahsediyoruz arkadaş, o ev aç yani o eve 8.500 lira girmiyorsa o ev aç.

Şimdi, şöyle durumlar da var; bakın, bazı Batılı ülkelerde şu tartışmalar da yapılıyor: Ya, “Bir evde bir emekli mi var, bir maaş mı giriyor, iki maaş mı giriyor, üç maaş mı giriyor?” Artık bunlara bakılıyor, bakmamız gerekir yani sosyal devlet anlayışı bunu gerektirir. Bir emekli yalnızca buradan mı

geçiniyor, başka geliri mi var? Bunlara da bakabiliriz; ya, bu tartışmaları yürütmemiz gerekiyor. Yani “eşitlik” dediğimizde “En zengine de 5.500 lira emekli maaş verelim, en yoksula da verelim.” şeklinde olmaz. Bu tespitleri bir devlet yapabilmeli, “Eve bir maaş mı giriyor, iki maaş mı giriyor?” yapabilmeli.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sosyal yardımlar var ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu da nasıl yapabiliriz? Diyelim ki o emekli kiracıysa, bazı evlere, kira desteği yapabiliriz; öyle değil mi? Yani mal sahibiyse başka bir duruş da sergileyebiliriz, kiracıysa kira desteği yapabiliriz. Bununla ilgili de Sayın Başkan, derin bir tartışma yürütmemiz gerektiğini düşünüyorum. Yani bunu yasal güvencelere alarak “Bir emekli kiracı mı, mal sahibi mi, efendim, geliri var mı, geliri yok mu?” şeklinde belki taban emekli maaşını belirleyip bunun yanında yan destekler verebiliriz. Yani mesela, bir emekli kiracıysa kira desteği verebiliriz, başka sıkıntılara başka türlü destek verebiliriz. Bu şekilde en azından açlık sınırının üzerine taşıyabiliriz emeklileri. Yani herkese 8.500 lira, 10 bin lira, 12 bin lira yapma şansımız belki olmayabilir mevcut bütçe imkânları çerçevesinde ama sosyal devlet garibin yanındadır. Ve ben size soruyorum: Kaç emeklimiz kiracı, biliyor musunuz siz? Kaç emeklimizin evine tek maaş giriyor, kaç emeklimizin evine iki maaş giriyor, kaç emeklimiz diğer aile bireylerinin yanında oturuyor, kaç emeklimiz ayrı oturuyor, kaç emeklimiz doğal gaz faturalarını ödeyebilmiş? Mesela, gelin, şunu tartışalım: Doğal gaz faturalarını yani tek emekli maaşı olanların doğal gaz faturalarını ve elektrik faturalarını kamu bütçesinden ödemeyi tartışalım. Mesela, kira desteği vermeyi tartışalım yani sosyal devlet anlayışı bunu gerektirir. Yani bu anlamda size soruyorum Sayın Elitaş: Bu konuda bir müzakere yürüttünüz mü yürütmediniz mi emeklilerle ilgili ve en düşük emekli maaşını belirlerken neye göre belirlediniz?

Çok iyi biliyorum, çok iyi hatırlıyorum, haziran ayında buradaydık, torba yasayı çıkarırken siz 3 bin lirada iddettiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 3.500 dedik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, önce 3 bin lirada iddettiniz. A, yok, yapmayın! Biz saatlerce burada muhalefet ettik, mangalda kül bırakmadık; en sonunda MHP’yle birlikte “Hadi 3.500 lira yapıyoruz.” dediniz. Neye göre dediniz, kimle tartışma yürüttünüz? Efendim, şimdi de “5.500 lira yapalım.” diyorsunuz. Neye göre diyorsunuz? Neye göre diyorsunuz ya? Mutfak masrafı 8.500 lira. Size soruyorum; neye göre bu hesabı yaptınız yani? 2 milyon 721 bin emekliyi niye 5.500 liraya mahkûm ediyorsunuz? Niye ortalama emekli maaşıyla... Kaç para çıkıyor ortalama emekli maaşı? 7 bin lira civarında çıkıyor değil mi ortalama emekli maaşı? 6.500 7 bin civarı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 7.901 lira

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 7.901 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortalama tüm... Ama memur emeklilerini katarak söylüyorsunuz bunu sanıyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En düşük memur emekli aylığı 7.901 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, memur emeklisini demiyorum, SGK emeklisi ortalama maaşını soruyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En düşük SGK emekli aylığı 6.093 lira, en düşük tarım BAĞ-KUR’lusu aylığı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ortalamasını soruyorum Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ortalaması... Arkadaşlar, ortalama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ortalamayı size söyleyeyim, 6 bin küsur liradır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, evet.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Açlık sınırının altındadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 6 bin küsur liradır ortalaması. Yani emeklilerin alacağı paranın 7 bin lirayı bulacağını zannetmiyorum; rakam vermediği için bilmiyoruz şu an, arkadaşlar verir herhâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, tamamlarsanız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum.

Sayın Elitaş, yani şu anda emeklilerin ezici çoğunluğu açlık sınırının altında bir maaşa mahkûm. Bu açlık sınırının altındaki emeklilerimizle ilgili ne düşünüyorsunuz, niye böyle bir düzenleme yapıyorsunuz?

İkincisi “Emeklilere yüzde 30 zam yapacağım.” diyorsunuz. Gelin, şöyle bir çalışma yapalım: 10 bin liranın üzerinde emekli maaşı alanlara daha düşük zam verelim, 10 bin liranın altında emekli maaşı alanlara daha yüksek zam verelim yani insanlarımızı en azından açlık sınırının üzerine taşıyalım, ortalama emekli maaşını 8.500 liranın üzerine taşımaya çalışalım. Var mısınız buna? Burada bir tartışma yürütmüyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Az önce eleştirdin ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eleştiriyorum tabii ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi aynı şeyi sen teklif ediyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, bir tamamlasın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, diyorum ya, bunu tartışalım diyorum, bunu tartışalım diyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biraz önce farklı söyledin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani emeklilere, düşük emekli maaş alanlara yüzde 100...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir öneri yapıyor Garo Bey, katılırsınız katılmazsınız...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sabah başka, öğleden sonra başka...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söyledim, hayır, öyle demedim. Çok yüksek maaş zammı alanlara...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öyle dedin!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu dedim, öyle değil arkadaşlar... Bitireyim!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi farklı konuşuyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu kademeli bir zamma sokalım yani çok düşük maaş alanlara yüzde 100 verelim, kademeli yapalım yani adaleti sağlayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şeyi söylüyorlar Garo Bey “Prim ile maaş arasında ilişki olmalı.” demiştiniz; onu hatırlatıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, katılıyorum ama şu anda sıkıntı şu...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Herkese eşit seyyanen zam yapalım diyebilirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama sabah farklı konuşuyorsun, şimdi farklı konuşuyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, tabii ki aynı fikrimde ısrar ediyorum, çok prim ödeyen tabii ki çok daha fazla maaş almalı; buna katılıyorum, gelin, bunun adaletini sağlayalım diyorum. Yani çok maaş alanlara daha az zam verelim, çok maaş alanlar yüzde 30’da kalsın, daha az maaş alanlara yüzde 40, yüzde 50, yüzde 100 zam verelim yani biraz açlık sınırının üzerine taşıyalım insanları.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, kademeli bir artış yapalım. Yani kiraya yüzde 200 zam varken, gıdaya yüzde 200 zam varken arkadaşlar emekliye yüzde 30 zam yapmışsın; bu müjde değil, bu felakettir, sefaletle mahkûm etmektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Buyurun.

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU SOSYAL GÜVENLİK UZMANI BARIŞ İYİAYDIN – Teşekkür ediyorum.

3’üncü maddede, 5510’un 4’üncü maddesinin (a) ve (b) fıkralarına bağlı olarak ödenen gelir ve aylıklardan bahsediliyor. Bu gelirlerden bir tanesi de sürekli iş göremezlik geliri Sayın Başkanım. Sürekli iş göremezlik geliri, işçilerin iş kazası ya da meslek hastalığına uğraması sonucu meslekte kazanma güçlerini en az yüzde 10 kaybetmeleri hâlinde işçilere bağlanan bir gelirdir, asgari ücretin yüzde 70’i üzerinden hesaplanır. Eğer ki meslekte yüzde 10’luk bir kazanma gücünüz varsa 2022 yılında 453 liralık bir sürekli iş göremezlik geliri bağlanıyor, yüzde 20’lik bir kaybınız varsa 900 küsur liralık bir gelir bağlanıyor. Bu gelirin alt sınırının yükseltilmesi konusunda Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu olarak bir talebimiz var.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Aslında, geneli üzerindeki konuşmamızda da ifade etmiştim, mevcut mevzuata göre emeklilerimize, SSK, BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 15,4 zam yapılacak iken bu teklifle bu oran yüzde 30’a çıkarılıyor; tabii ki destekliyoruz. Tabii ki gönül daha fazla verilmesini ister, emeklimize daha çok maaş artışı verilmesini gönlümüz ister ama işte, bütçe imkânları çerçevesinde bir artış getiriliyor. Mevcut artışın üzerine 15 puana yakın bir artış getirdiği için Sayın Cumhurbaşkanımıza da burada teşekkür ediyorum.

Değerli Emekliler Derneği Başkanımız Kazım Bey’in ifade ettiği bir konuyla ilgili görüşlerimizi ifade edeceğim. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz öteden beri emekli maaşları arasındaki intibak konusunun yapılması gerektiğini gerek beyannamelerimizde gerekse açıklamalarımızda ifade ediyoruz. Tabii, bu teklife işlenebilecek bir konu değil bu. Bu konuda Sosyal Güvenlik Kurumunun, Çalışma Bakanlığımızın kapsamlı bir çalışma yapması gerekiyor; gerçekten bir ihtiyaç bu. Yani, bütün milletvekili arkadaşlarım da sahada karşılaşıyordur, farklı primlere göre... Hatta şunu söyleyeyim: Aynı primi ödemiş, aynı yıl çalışmış ama emekli aylıkları farklı. Niye? Farklı tarihlerde çıkan kanunlarla emekli aylığı bağlama usulü değiştirildiği için farklı farklı emekli aylıkları çıkıyor. Bu konuda bir düzenleme, intibak düzenlemesi yapılması gerekiyor. Tabii, uzun bir çalışma bu, kolay değil ama yapılması lazım.

Bir diğerkonu da bildiğiniz gibi SSK, Emekli Sandığı, BAĞ-KUR birleştirildi. Bazı norm ve standartlarda da birlik sağlandı ama hâlen norm ve standart birliği sağlanamayan hususlar var. Özellikle, baktığımız zaman BAĞ-KUR’lularda prim gün sayısı dokuz bin gün, SSK’lılarda yedi bin iki yüz gün; bu gerçekten sahada da bize iletilen en önemli konulardan biri. Hatta prim gün sayısı BAĞ-KUR’lularda dokuz bin gün arandığı için EYT konusunda da farklı bir durumun ortaya çıkmasına neden oldu yani bu. Bu konuda da prim gün sayısı ve emekli aylığı bağlamada da norm ve standart birliğinin sağlanması gerektiğini düşünüyoruz; Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşümüz budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1’inci maddede, UEFA’yla ilgili düzenlemede siyasi iktidar 200 milyon civarında bir gelirden kolayca vazgeçti. Aynı şekilde, yurt dışından getirilen ithal tarım ürünlerinde de vergilerde... Örneğin, bugdayda vergi yüzde 43 iken sıfırlayarak orada da vazgeçmelerini gerçekleştiriyor. İktidar oralarda çok kolay, hesap kitap yapmadan, ciddi anlamda gelirlerden vazgeçerken iş emekliye, işçiye, memura geldiği zaman bu kere hesap kitap süreci başlıyor. O anlamda da verdiklerinde gıdım gıdım veriyor, sonra da kendisinin kontrolündeki ücret zamlarında onun 5-6 katı yüksek alımları geriye sağlıyor. Bu bağlamda, bugün getirilen, emekliye reva görülen ücret çok düşük kalıyor çünkü elektrikte, doğal gazda, ulaşımda, akaryakıtta meydana gelen artışların yanında; kirada, gıdada, giyimde oluşan fiyat artışları dikkate alındığında çok cüzi miktarda bir artış öngörülüyor. Biraz evvel Emekliler Derneği Başkanımızın süresi yetmedi, sanırım onlar da böyle bir ücret artışına karşıdırlar çünkü burada emeklinin her kesiminin de memurun da işçinin de BAĞ-KUR’lunun da verilen artıştan fayda sağlaması düşünülemez; daha çok sorunu yaşayacakları görülüyor, yoksulluğa tabi kılıyoruz. O anlamda, Cumhuriyet Halk Partisinin bu konudaki önergesi doğrultusunda düzenleme yapılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 2’nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Şimdi, önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan ama cevap vermedi Elitaş önerilerimize, niye vermedi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, bir soru sordunuz mu? Bir teklifiniz oldu benim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sordum tabii ki, “5.500’ü neye göre belirlediniz Sayın Elitaş?” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey, sürekli bana soru soruyor zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben bir öneri diye algıladım ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, “5.500’ü neye göre belirlediniz, emeklilerle müzakere ettiniz mi?” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu emekli maaşlarıyla ilgili, emekli olurken belirli bir sistematik var, o çerçevede oluyor. 2000 öncesi yani 1999 tarihinden önceki olanların emeklilik şartları başka, 1999’dan sonra olanların emeklilik şartları başka. Prim ödeme gün sayılarıyla birlikte... 2000 yılından sonrakilerin emeklilik şartları ödeyeceği prim ödeme gün sayılarıyla ilgili. 99 öncesi, erkeklerde 5000 iş günü ve yirmi beş yıldır biliyorsunuz, kadınlarda 5000 iş günü, 5000 pardon -“iş günü” diye yanlış söylüyorum- ve yirmi yıldır. Daha önceki dönemlerde, 80 öncesi dönemlerde bu yaş da yoktu, yani 18 yaş, sigorta başlangıç yaşı da yoktu, sigortaya girdiğiniz tarihte de olabilmek imkânı vardı; hep farklılaştırılarak, aktüeryal dengeler dikkate alınarak yapılan işlemlerdi.

2019 yılına kadar, en düşük emekli maaşıyla ilgili bir düzenleme bugüne kadar yapılmadı. Parlamento tarihinde veya yasal olarak düzenleme ilk defa 2019 yılında gerçekleştirilmiş. Mesela bir örnek vereyim size: 2019 yılında asgari ücret net 2.020 lira iken en düşük emekli aylığı 1.000 liraymış yani asgari ücretin yüzde 49,5’u. 2020 yılında 2.324 lirayken en düşük emekli aylığı 1.500 liraymış. Hâlbuki bu emekli aylıklarının artışları da biliyorsunuz, biraz önce ifade ettiğim gibi eğer bugünkü yasal düzenlemeyi değiştirmesek 15,40 SSK, BAĞ-KUR’dan, 16,48 memur emekli aylıklarında değişiklik yapacaktı. Bu, 2020 yılında yüzde 23,24’üne denk gelmiş. 2021 yılında net asgari ücret 2.825 lirayken en düşük emekli aylığı 1.500 lira, o da net asgari ücretin yüzde 53’ü. Biraz önce ifade ettiğim gibi 2022 yılında 4.253 lira olan net asgari ücrete karşılık 2.500 lira en düşük emekli aylığı varmış, o da asgari ücretin 58,82’si. 2022 yılında asgari ücret 5.500 liraya çıkınca emekli aylığının en düşüğü 3.500 lira olmuş, o da yüzde 63,63.

2023 yılı için uygulanacak net asgari ücret 8.506 lira, 5.500 lira en düşük emekli aylığı, bu da yüzde 64,66. Yani en düşük emekli aylığının nasıl tespit edildiği, niye 5 bin lira değil de 5.500 lira diye ifade ettiği kanunda var. O kanun çerçevesinde eğer biz bunu yüzde 30 artırsa idik şu andaki en düşük emekli aylığı 4.550 lira olacaktı ama sosyal sınıflar arasındaki dengeyi yakınlaştırabilmek için bunu yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Neye göre yaptınız, mutfak masrafına göre mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Paylan, mutfak masrafına değil 2022’deki orana yakın bir oran olsun diye bu işi yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açlık sınırını biliyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, sorularınızı sordunuz, rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan, keşke imkân olsa da 30 bin lira yapsak, 50 bin lira yapsak. Yani bunu o taraftayken söylemek çok kolay ama buraya gelince ister istemez bir sorumluluk sahibi oluyorsunuz, sadece bir konuyu değil bütün konuyu düşünmeye başlıyorsunuz. Yani 14 milyon emeklimiz var, eyvallah ama biz bu konuları değerlendirirken 85 milyona nasıl bir etkisi olacak onu değerlendirmeye çalışıyoruz. Muhalefet kısmında bu çok rahat söylenebilir, yani asgari ücret 15 bin lira olsun da denilebilir. Asgari ücret, kamunun belki de en çok faydasına olan bir şeydir, eğer gelir vergisini kaldırmasaydık. Asgari ücret 15 bin lira olmuş olsaydı gelir vergisinden aldığımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz. Bence yeterince izah edici oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama neye göre belirlendiğini söylemedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söyledi Sayın Paylan, “Geçen yılki orana yakın bir oran belirledik.” dedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şöyle söyleyeyim, 5.500’ün oranı neyse...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir de açlık meselesi var, geçim meselesi var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte onlara göre yapılmamış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, 5.500’ün oranı neyse onu yapıyoruz. Biliyorsunuz sosyal yardımlarla ilgili kişi başına asgari ücretin üçte 1’inden az hane geliri olduğu takdirde sosyal yardımlar... “Neye göre belirlediniz?” ifadesi; geçen sene 3.500 ile 5.500 arasındaki ilişki neyse bu sene de 5.500 ile 8.500 arasındaki ilişki... Aynı ilişkiyi koruyabilmek için yaptık.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

O zaman önergeleri okutmuyorum, ilave sorular var anladığım kadarıyla.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir soru sormak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelerle ilgili mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, bu açıklamasına yönelik bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, daha önce 3.500 lira üst seviye olarak belirlenmişti. 3.500 ile 5.500 arasında olan emekli maaşları 5.500’e, hepsi birden 5.500’e getirilmiş oldu, değil mi? Öyle anlaşıyor. En düşüğü, hepsi için 5.500’e. Aradaki barem farkı yani 3.500 ile 5.500 arasında oransal bir fark gözetilmediği için, hepsi birden 5.500’e getirildiği için aslında 5.500’ün üzerinde de olması gerekenleri 5.500’de...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır şöyle: Biraz önce ifade ettim ya, 3.500 lira en düşük emekli aylığıyken asgari ücret 5.500 lira; onun yüzde 63,63’ü, net asgari ücretin yüzde 63,5’i en düşük emekli maaşymış. Şu anda asgari ücret 8.500 lira, 5.500 lira da en düşük emekli aylığı yani onun da yüzde 64’ü en düşük emekli maaşı olmuş net asgari ücretin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani şunu sormak istiyorum: Şimdi, 3.500 lira değil de daha önce 3.750 lira alan bir kişi; 3.500’ü 5.500 yaptınız ama 3.750’yi de 5.500 yapmış oluyorsunuz bu durumda, öyle mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Kamil Bey, biz bütün ücretlerin...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sorumu anladınız mı?

3.750 lira maaş alan, emekli maaşı alan birisi de şu anda 5.500 olmuş oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır efendim.

Bakın, şimdi, az önce bir hesap yaptım, dedim ki: Biz en düşük 3.500 lira emekli maaşı koyduğumuzda şu anda 4.200 lira alan zaten 5.500 liranın altında bir rakam aldığı için o da ona iblağ edilmiş oldu diyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “O da 5.500 alacak.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, şöyle, kanunda diyoruz ki: “Herkes yüzde 30 zam yapıyoruz, emekliye ve memura.” Getirdiğimiz bu. Yani kanun teklifinin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce bu yüzde 30 uygulanıyor yani öyle anladım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Uygulanıyor.

“Eğer yüzde 30’u uyguladığımızda 5.500’ün altında kalanlar varsa onlar da 5.500 olsun.” diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 5.500’e tamamlanıyor.

Evet, herhâlde yeterince...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’in bir ilave katkısı olacak.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, 5510’daki Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi emeklilerimizin haklarının iyileştirilmesini konuşuyoruz. Görüyorsunuz, epeydir tartışıyoruz. Şimdi, bundan sonra da EYT gelecek, EYT’yle ilgili -sosyal güvenlikle ilgili zaten yapılması gereken toplantıyı da yapmıyoruz altı ayda bir- Sosyal Güvenlik Kurumundan bir uzman bize bu konuda bir brifing verirse maddeler sırasında uzatmamış oluruz, EYT’yle ilgili olarak epey türlü maddeler var. Geldiği gün de olabilir, öncesinde de bir iki saatlik bir bilgilendirme olursa memnun oluruz. Öyle bir şey yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir, memnuniyetle; onu ayarlayalım.

Değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir şey soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun, kısa olursa seviniriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hemen söyleyeceğim.

Sayın Elitaş, yani, şimdi, bu “5.500 liraya çıkarmanın maliyeti 21 milyar TL.” demişsiniz. Ya, ayda 2 milyar TL bile bir maliyeti yok, son derece düşük bir maliyetten bahsediyoruz. Şimdi, 3.500 liradan 5.500 liraya çıkarmanın maliyetini yalnızca 21 milyar lira yıllık bulmuşsunuz bakın, bir yıl boyunca yani aya vurduğunuzda 2 milyar bile yapmıyor, son derece düşük bir maliyet. Aynı şeyi size yine önermiştim, 3 bin lirayı yaparken “Bu 3 bin lira kabul edilemez.” demiştim, kıyameti koparmıştık, 3.500 lira yaptınız saatler sonra. Şimdi, size öneriyorum: Bakın, “8.500 lira yapamam.” diyorsunuz, en azından -madem bu kadar düşük bir maliyet var- yani bunu 6 bin liraya, 6.500 liraya, 7 bin lira çıkarmanın maliyetinin ne olduğunun bir hesabını lütfen yaptırın, bürokratlar yanınızda. Mesela, 6 bin liraya çıkarsak ekstra maliyeti ne olabilir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, ona arkadaşlar bir baksınlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 6.500 liraya çıkarsak kaç para olabilir, 7 bin liraya çıkarsak kaç para olabilir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, bir cümleyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunun maliyetini bir yaptırın. Madem bu kadar düşük bir maliyet var, en azından çok düşük maaş alan emeklileri biraz açlık sınırına yaklaştırma şansımız olsun. Ya, biz üzerine çıkaralım diyoruz da... Çok düşük bir maliyet çünkü, 21 milyar lira nedir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, teşekkür ediyorum. Haklısınız, çok doğru söylüyorsunuz ama bakın, biraz önce bir şey söyledim size Garo Bey: “Şu anda en düşük memur emekli aylığı 7.901 lira.” Hayır, şimdi bunu 8.500 liraya çıkardığımızda onlar da en düşük emekli maaşına gelmiş olacak. Toplumsal huzursuzluğu beraberinde getirirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsinde biraz iyileştirme...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hepsinde iyileştirme yaptığınız takdirde onun maliyetini hesaplamamız lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama emeklide çok düşük maliyet diyorum yani 5.500 yerine 6 bin yapsanız, 6.500 yapsanız maliyeti nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Lütfen bir değerlendirin, hesap edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, dediğini yapmanız bu sefer “Niye 7.900 lira değil, böyle fark mı olur, memura yazık değil mi?” diye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu söylüyorum: 6 bin liraya maliyeti nedir? 6.500 liraya maliyeti nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, önerinizi yaptınız, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama çok düşük bir maliyet Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerinizi yaptınız, şimdi önergeleri okutmam gerekiyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ben bir şey daha söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey’in bir sorusu var.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, Sayın Elitaş, ben yine aynı yerdeyim, daha önce 3.500 lira alan bir emekliyi düşünüyorum ve 4.200 lira alan bir emekliyi düşünüyorum; 3.500 lira alan emekli, en düşük emekli maaşını alıyordu, diğeri, en düşük emekli statüsünde değil onun 750 lira üzerinde bir maaş alan bir emekliydi. Şimdi, siz hepsini en düşük emekli maaşına getirmiş oluyorsunuz, ne verirsiniz verin, 5.500 de verseniz yani yarın bir gün yapacağınız bir değerlendirmede o, aradaki kademeyi ortadan kaldırdığınız için bugün o arada fark alan emeklinin yarın en düşük emekli maaşı üzerinden bir artış söz konusu olacak. Yani aslında aradaki birçok emekliyi en düşük statüye indirmiş oldunuz, bir.

İkincisi, ben Garo Bey’in sorusuna yönelik şöyle kabaca bir... 3.500’den 5.500’e çıkarılırsa yani artı 2 bin lira bir yükseltme söz konusu olursa 21,9 milyar liralık bir yük getireceği ifade edilmişti. 5.500 yerine 8.500 olursa- o 2 bin hesabından kabaca yaptım yani bunun artışı, eksisi mutlaka olur-yaklaşık 54,7 milyar liralık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, lineer gitmeyebilir, lineer gitmez o; lineer gitmez, geometrik gidebilir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Lineer gitmese bile kabaca bir değer olarak Garo’nun söylediği, aylık 2 değil, 4 olacaktır yani 8.500’e çıktığında.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, önergelerde mi konuşacaksınız yoksa...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Fark etmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman isterseniz okutalım.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz. 9/1/2023

Madde – 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “3.500 Türk lirasından” ibaresi ”net asgari ücretten” şeklinde değiştirilmiştir.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Süleyman Girgin
Muğla
Kamil Okyay Sındır
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, gerekçe için buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Elitaş biraz önce konuşmanızda şöyle dediniz: En düşük emekli maaşının ilk defa 2019 yılında düzenlemesi yapılmıştı, o zaman da asgari ücretin altındaydı, işte, 2020’de de altındaydı; bu örnekleri verdiniz. Uzun süredir zaten en düşük emekli aylığının asgari ücretin altında ve çok düşük olduğunu biz, her ortamda, her torba kanun görüşmesinde, her bütçe görüşmesinde ifade ettik ve bunlarla ilgili önergeler verdik, bu maaşların yükseltilmesini istedik, zaman zaman da bazı düzeltmeler yapıldı; yani öncelikle bunun bir kayıtlara geçmesini istiyorum.

“Ne yapalım?” dediniz. “En düşük memur maaşının üstüne mi çıksın en düşük emekli maaşı?” dediniz. Zaten, en düşük memur maaşının bile -şu an işte 7 bin küsur- asgari ücretin altında olmuş olması şu anda zaten vahim bir durum, bu maaş da zaten yükselecek. Yani burada ben gerçekten anlayamıyorum. Hadi 5.500 lirayı kabul ettik, verdik, altı ay gelmeden, bir iki ay içerisinde -zaten enflasyonist bir ortamdayız-enflasyonun artmasıyla bu maaş, emeklinin alım gücü daha da fazla düşecek. Yani neresinden tutsam tutulmuyor Sayın Elitaş, bu 5.500 elimizde kalıyor yani ne yapsak elimizde kalıyor. Hadi bütün oranları, yılları hepsini bir kenara bırakalım, şu gerçekle karşı karşıyayız şu anda, gerçek şu: Bugün insanların, vatandaşlarımızın yaşam kalitesini, refah düzeyini tamamen yerle bir etmiş durumdayız, yerle bir etmiş durumdasınız. Şimdi, 5.500 TL zaten gıda enflasyonunun, piyasa enflasyonunun, halkın yaşadığı enflasyonun altında kalmış bir oran; açlık sınırının altında kalmış bir oran, asgari ücretin altında kalmış bir oran; her şeyin, bütün oranların, bütün verilerin altında kalmış, ezilmiş. Bugün en düşük emekli maaşı alacak olan emeklilerimize “Siz yaşamayın, siz kirada oturmayın, siz yemeyin, içmeyin.” demektir bu. Aslında evet uzun süredir bu sorun var sizin söylediğiniz gibi ve biz hep düzeltilmesini istemiştik ama bugün, bu sorun daha da fazla derinleşmiştir. Neden? Çünkü alım gücü ciddi anlamda düşmüştür ve fiyatlar durmuyor, sürekli yükseliyor. Her ne kadar Ticaret Bakanı bugün marketleri fiyatları durdurma noktasında baskılamış olsa da fiyatlar bir süre sabitlenmiş olsa da bunun da yan etkileri, farklı etkileri olacak yani yarın öbür gün bunları konuşacağız zaten. Yani ne olursa olsun bu ücret yeterli değildir. Yine bir takım ücret pazarlıkları yapılıyor, yok 6 bin olsun...

Biz önergemizin arkasındayız, -en düşük emekli maaşının bugün- insanca yaşayabilmesi için emeklilerimizin asgari ücret seviyesine çıkarılması gerekmektedir. Bunu da sağlayacak olan irade Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Önergemize onayınızı ve “evet” oyunuzu bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “3.500 Türk lirasından” ibaresi “ cari yıl için belirlenen net asgari ücretten” şeklinde değiştirilmiştir.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım, izah mı edersiniz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Emekli vatandaşlarımızın sorunları ekonomik hayatın sorunlarının önemli bir parçasıdır. Yaşamlarının büyük bir bölümünü çalışarak geçiren ve sonrasında emekli olma hakkını elde eden emekli vatandaşlarımızın yaşlılıklarında mutlu, huzurlu ve ekonomik açıdan refah bir standardı yakalamalarını sağlamak sosyal devletin en temel gereği olmalıdır. Açlık sınırının 8.130 TL düzeyinde seyrettiği bir ülke ekonomisi koşullarında emeklilerimizin kendilerine reva görülen 5.500 TL maaşla hayatlarını asgari seviyede devam ettirmeleri mümkün görünmemektedir. Bu amaçla önergemizle, en düşük emekli maaşının en düşük ücret olarak kabul edilen asgari ücrete eşit olması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü ve son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “3.500” ibaresi “8.500” şeklinde değiştirilmiştir.”

Rıdvan Turan

Garo Paylan

Mersin

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun izahat için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ben Sayın Elitaş'tan cevabını alamadım. Bu 5.500 lirayı 6 bine, 6.500'e, 7.500'e veya 8.500'e çıkardığımızda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cevap aldınız da “İstediğim cevabı alamadım.” deyin yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, rakam vermedi efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, oransal bir şeyden bahsetti, “O aynı oranı aşağı yukarı tutturuyoruz.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söyleyeceğim: Eğer ki bu rakamı bilirsek... Geçen sefer AKP'li ve MHP'li milletvekilleri insafa gelmişti, 3 bini 3.500 yapmıştık. Yani en azından bakın, biz 8.500 TL öneriyoruz ama şu anda da belki bunu 6 bine, 6.500'e, 7 bine çıkarma şansımız söz konusu olabilir. Bu kadar düşük bir rakamsa bu, en azından bu 5.500 rakamını yüksek bir noktaya getirirsek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, değerli arkadaşlar, olayı eğer teferruatıyla değerlendiresek daha net bir konuya ulaşmış oluruz. Az önce sizle paylaştığım rakamlar içerisinde, şu anda aile yardımı dâhil en düşük memur maaşı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – SSK'ye gelin...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır, şöyle söyleyeyim size, az önce arkadaşlarımız farklı bir şey söylediler, onu da düzeltmek adına: En düşük memur maaşı aile yardımı dâhil 11.848 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10.400 değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 11.848 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O aile yardımı ayrı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aile yardımı dâhil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, en düşük SSK emekli aylığı 6.093 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5.500 lira...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 5.500'e girmiyor onlar.

En düşük SSK emekli maaşı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunlar da SSK'li, bunlar da SSK'li.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, bakın, onların içinde SSK'lı olanları da var, onu da izah edeceğim.

En düşük SSK emekli aylığı 6.093 lira, en düşük tarım BAĞ-KUR emekli aylığı 5.500 liraya çıkmış. Eğer biz bu kanunu yapmasaydık, 3.500 lirayı, 2.500 liralara, 3 bin liralara değerlendirmemiş olsaydık en düşük BAĞ-KUR emekli aylığı 1.500 lira civarında olacaktı veya tarım BAĞ-KUR'lusunun aylığı bu şekilde olacaktı. Bu kanunu biz çıkarmadık, bu kanun Eylül 1999'da çıkan kanun, bugüne kadar geliyor kardeşim. Onları düzelden biziz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MHP çıkarmış, MHP.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, o değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortağınız çıkarmış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, değerli arkadaşlar, bir kanun boyacı küpü değil, bir günde hazırlanmaz. Bunu, bu kanunu bürokratlar hazırlarlar. İşte, bu bürokratlarla biz çalışıyoruz. Az önce ifade ettiniz, dediniz ki: "Kanunu nasıl hazırladınız?" Hazine ve Maliyenin Bakan Yardımcısıyla, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının Bakan Yardımcısıyla, ilgili arkadaşlarla beraber getiriyoruz; bilgileri biz bilmeyiz, onlar getirirler. 1996'dan 1999 yılına kadar SSK Genel Müdürlüğü yapmış kişi o kanunun altındaki imzayı atan en önemli kişilerden birisidir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış bilgi veriyorsunuz Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, kardeşim, bakın, bir şey söylüyorum size, bir şey söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalnız, ortağınza laf atıyorsunuz, ortağınza.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben ortağıma falan laf atmıyorum, biz bunu değerlendiriyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış bilgi veriyorsunuz, emekli maaşlarının düşmesi 2008'de çıkardığınız kanunla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, teklifte bulunabilirsiniz ama çok ısrarcı bir yol doğru olmaz yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, kusura bakmayın, bir şeyi söylerken aşırı bir alınganlık gösteriyorsunuz gerçekleri paylaşıırken. Niye gerçekleri paylaşıırken aşırı alınganlık gösteriyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir dakika Sayın Başkanım, izin vererseniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 2008’de çıkardığınız kanunu anlatın, aylıkların oranını siz değiştirdiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, değerli arkadaşlar, en düşük tarım BAĞ-KUR’u emekli aylığını 5.500 liraya çıkarıyoruz, esnaf BAĞ-KUR emekli aylığını 5.500 liraya çıkarıyoruz, memur emekli aylığı zaten en düşük 7.901 lira, 65 yaş aylığı 2 bin liraya geliyor. Bizim, buradaki koruduklarımız, bizim buradaki, ücretlerini, emekli maaşlarını yükselttiklerimiz... Tarım BAĞ-KUR’lusu, tarım SSK’lisi ve BAĞ-KUR’lu olan vatandaşlarımızın maaşlarını biz düzeltiyoruz. Bu kanundan önce, en düşük maaştan önceki şeyleri arkadaşlarımız getirsin. Şimdi hesaplatıyorum, “8.500 lira olursa en düşük ne olur?”u hesaplıyorlar. 6 bin lira olursa en düşük maaş, yıllık 3 milyon 762 bin kişi faydalanacak yani 1 milyon kişi ilave olmuş olacak; 36,6 milyar lira yıllık maliyeti olacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, ne var, ne var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, peki, fikrinizi söylediniz artık...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama bakın, Sayın Paylan, şimdi, siz en düşük emekli maaşını 10 bin lira yaptığınız takdirde -Allah rızası için, akıllı bir adamsınız ya, muhalefet yaparken yani zihninizi başka tarafa vermeyin- çalışanın maaşını kaç lira yapacaksınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 8.500 lira yapacağım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapmayın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Kıfayetimizüzakere, yani yeterince...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cümlemi bitiremedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, kaçınıcı defa oldu ama yani, rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Oraya verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sonraki maddede artık söyleyin fikirlerinizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, yalnızca önergenin ne olduğunu söyleyemedim daha, oraya verdiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, duruyorsunuz duruyorsunuz, soru soruyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben vermedim, siz soru sordunuz, sorunuza cevap verdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kayda geçsin diye önergemi söyleyeyim yalnızca.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, buyurun, buyurun söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz, emeklilerin 5.500 liralık sefalet aylığına mahkûm edilmesini kabul etmiyoruz, en düşük emekli maaşının 8.500 TL olmasını öneriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, onu anladık, peki.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hesapladınız mı, hesapladınız mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bürokratlara söyleyin rakamı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Önergelerimiz bitti ama söz talepleri var, maddeyi oylamadan onları da karşılayacağım.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ederim.

Benim, maddelerle ilgili çok konuşma niyetim yoktu, geneli üzerinde konuşurken pek çok detayı zaten ifade ettik ama biraz önce Sayın Elitaş çok tarihi bir itirafta bulundu “Kanunları biz yapmıyoruz, bürokratlar yapıyor.” Dediler yani sistem çürüdü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, “Onlardan bilgi alıyoruz.” dedi Sayın Cinisli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bir dakika lütfen.

Sistem çürüdü, artı, yarın öbür gün bir hesap verme pozisyonundayken bu imza atan bürokratların ne hâle geleceğinin de bir itiraftıydı. Bütün bürokrasiyi uyarıyorum, AK PARTİ’nin zorlamasıyla gayrikanuni, gayriahlaki önerilere imza atmayın; görüyorsunuz, yanarsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Cinisli, hayret ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Cinisli, bürokratlara yönelik bu ifadelerinizi ben hiçbir şekilde kabul edilebilir bulmuyorum. Tehdit formatında yapılan böyle ifadeler hiçbir demokratik kültüre de yakışmaz, uymaz, onu ifade etmek istiyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tehdit ediyor Başkanım, tehdit ediyor, “Yanarsınız.” dedi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tehdit etmiyor, uyarıyor, uyarıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, kanun hazırlanırken bürokrasiden yardım alınır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bilgi alınır, destek alınır, evet, gayet doğal bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Burada da sizin sorularınıza biz bilebildiğimiz kadarıyla cevap veriyoruz, bürokrasiden de teknik destek alıyoruz. Olması gereken budur. Aksi hâlde, eğer biz sizin gibi yaparsak 15 bin lira yazar, bitiririz. 8.500 lira diyorsunuz bana “5.500 lirayı nasıl yaptınız?” diye sorguluyorsunuz ama 8.500’le ilgili herhangi bir etki analiziniz yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Süleyman Bey, buyurun, size de bir söz vereyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açlık sınırı, açlık sınırı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Açlık sınırının maliyeti ne olacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bilmiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kafadan atma o zaman.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Süleyman Girgin Bey’e söz verdim.

Garo Bey, rica ediyorum, kifayetimizakere artık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnsanların aç olması en büyük maliyet analizi ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vatandaşın mutluluğundan rahatsız olmuşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bilemiyorum ama uzadı artık, yeter.

Buyurun Süleyman Bey.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, ben bir konuya dikkat çekmek istiyorum: Şimdi, emekli aylığı gerçeği; 2002-2023. Şu tabloya bakarsak arkadaşlar, 2002 yılında en düşük emekli aylığı 257 TL, asgari ücret 184 TL; asgari ücretin yüzde 40 üzerinde, 2002 yılında en düşük emekli aylığı asgari ücretin yüzde 40 üzerinde. 2023’e geldiğimizde en düşük emekli aylığı 5.500 TL, asgari ücret 8.506 TL; asgari ücretin yüzde 35 altında. Bunun yanı sıra geçen gün otuz yıl infaz koruma memuru olarak görev yapmış emekli bir vatandaşımız bana şu bordrosunu gönderdi, diyor ki: “Sayın Vekilim, aralık ayı maaşım 6.215 lira; asgari ücretin 700 TL üzerinde ben şu anda maaş alıyordum. Şimdi asgari ücret 8.500 lira ama benim yüzde 30 zamlı beraber alacak olduğum maaş 8 bin lira yani asgari ücretin 500 lira altında kaldı.” Dolayısıyla arkadaşlar, asgari ücret aslında artmadı, azaldı.

Dolayısıyla en düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyine çekilmelidir diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3 - 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

GEÇİCİ MADDE 92 - Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2023 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere % 100 oranında artırılır.

Birinci fıkra da belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2023 yılı Ocak ayında bu maddede belirtilen artış dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

Rıdvan Turan

Mersin

Garı Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARı PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, en düşük emekli maaşının 5.500 TL ve ortalama emekli maaşının da -siz söylemediğiniz için bilmiyorum ama- 6.500 TL olması kabul edilemez. Bu bir sefalet ücretidir, maaşıdır ve en azından en düşük emekli maaşının 8.500 liraya ve emeklilerin de aylık sınırının üzerinde bir aylığa kavuşması için emeklilere yüzde 100 zam yapılmasını öneriyoruz. Biliyoruz, siz buna “Hayır.” diyeceksiniz ve “Kaynak yok.” diyeceksiniz oysa kaynak var. Eğer ki bütçe tercihlerini değiştirsek yani bütçeden kur garantili mevduat üzerinden aktarılan yüzlerce milyar TL’yi ödemekten vazgeçersek, yandaşlara akıtılan yüzlerce milyarı akıtmaktan vazgeçersek en düşük emekli maaşını 8.500 TL’ye çıkarırız ve emeklilere de yüzde 100 zam yapabiliriz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, bunu kabul etme şansımız yok ya; yandaşlar mandaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyondan birikimli kayıpları var emeklilerin, yalnızca bu dönem değil, enflasyon düşük gösterildiği için düşük zam yapılıyor. Enflasyonun birikimli kayıplarını gidermek için gelin, emeklilere yüzde 100 zam yapalım arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 - 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 43 - 4688 sayılı Kanuna göre düzenlenen Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri uyarınca 1/1/2023-30/6/2023 dönemine ilişkin katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları, ücret tavanları ve ortalama ücret toplamı üst sınırına uygulanacak artış oranı %30 olarak uygulanır. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu madde kapsamında katsayıları, sözleşme ücreti artış oranlarını, ücret tavanlarını ve ortalama ücret toplamı üst sınırını söz konusu artış oranına uygun olarak belirler ve duyurur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 7'nci madde konusunda sayın teklif sahibinden izahat rica ediyorum.

Görüşmeye açıyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, geneli üzerindeki yaptığımız açıklama gibi bu, kamu görevlileri emeklileriyle ilgili olan kısımdı, öbürü de 5510'la ilgili, emeklilerle ilgili olan kısımdı, birbirinin paraleli doğrultusunda bir düzenlemedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu konuda görüş ifade etmek isteyen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, hangi madde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 7'nci madde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl bu kadar hızlı geçtik 7'nci maddeye?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Atladık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – KESK temsilcisi var Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce onları dinleyelim, sonra görüş isteyelim.

Buyurun.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TÜRKEŞ GÜNEY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi mensubu ve temsilcisi olduğum TÜRKİYE KAMU-SEN adına saygıyla selamlıyorum.

TÜRKİYE KAMU-SEN kurulduğu günden beri ülkemizi, milletimizi ilgilendiren hususlarda devletimizin yanında yer almış, ancak “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” felsefesini de kendisine ülkü edinmiş bir sivil toplum kuruluşudur. Bugün, temsilcisi olduğumuz devlet memurlarına 2023 yılının ikinci yarısında yapılacak zamlarla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkinci değil de birinci yarısı için.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TÜRKEŞ GÜNEY – Birinci yarısı için görüşlerimizi ifade edeceğiz.

2023 yılının birinci yarısı için, birinci altı aylık dönemi için yüzde 30 bir zam ifade ediliyor, bir zamdan söz ediliyor. Ancak yüzde 30'u incelediğimizde yüzde 30'un yüzde 8'inin toplu sözleşmede alınan zam olduğu, bugün müzakere edilen yüzde 13,52 tutarındaki zammı ise refah payı olarak Hükümetimizin memurlara vereceği; 8,4'ün de enflasyon farkından meydana geldiği görülmektedir. TÜRKİYE KAMU-SEN'e göre gerçek zam oranı yüzde 30 değil, yüzde 21,52'dir çünkü 8,4 enflasyon farkı memur ve emeklilerin temmuz-aralık ayında aldıkları zamdan meydana gelen enflasyon farkının geç kalmış bir telafisidir, zam değildir. Tekraren ifade ediyorum: Enflasyon farkı bir zam değildir, yaşanan fiyat artışları karşısında sıkıntı yaşayan memur ve emeklinin eriyen maaşlarına altı ay önce yapılması gereken zammın gecikmiş bir telafisidir; enflasyon farkı sıfır zam demektir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gördünüz mü Sayın Başkan?

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI TÜRKEŞ GÜNEY – Yeniden değerlendirme oranının yüzde 122,9; asgari ücretin yüzde 55; özel okulların ücretinin yüzde 65 oranında artırdığı bir zaman diliminde devlet memurlarına altı aylık verilen zam, TÜRKİYE KAMU-SEN'e göre 21,52 oranı yeterli değildir.

Bu zam oranını konuşmadan önce devlet memurlarımızın yaşadığı sorunlarla ilgili bir iki anekdot aktarmak istiyoruz. Sahil bandındaki illerimiz ile İstanbul gibi metropol illerimizde 1+1 dairelerin kiralari için 8 bin TL'den bahsedilmektedir. İstanbul'da görev yapan kamu görevlilerinin yarısı Anadolu illerine gitmek için tayin dilekçesi vermiştir. Bodrum'a atanan zabıt kâtibi ve mübaşirlerin hiçbirisi göreve başlayamamış, istifa etmek zorunda kalmıştır. Sebebi 7.500 lira maaş, 8 bin lira 1+1 konutun kirası. Eğer kamu görevlilerinin özlük haklarını düzeltemezsek özellikle metropol illerimizde, sahil bandında yer alan illerimizde kamu görevlisi istihdamında ve kamu hizmeti verilmesinde sıkıntılar yaşanacağını sorumlu sendikacılık adına ifade etmek isteriz.

Sayın Başkanım, kamu görevlisi ve devlet memurlarına 2023 yılının birinci altı ayı için bize göre 21,52 oranında yapılan zam yeterli bir zam değildir, zam oranının yeniden gözden geçirilerek revize edilmesi, ancak yapılacak zam oranının da seyyanen yapılması... Çünkü TÜRKİYE KAMU-SEN'in toplu sözleşme masasından uzak kaldığı özellikle son on iki yıldır imzalanan yüzdelik zamlarla kamu görevlileri arasındaki maaş makasının açıldığı görülmektedir. En son temmuz ayında 3600 ek gösterge artışının da yer aldığı torba yasada bazı kamu görevlilerimizin özlük haklarıyla ilgili özel düzenleme yapılmıştır. Biz diyoruz ki: Sıkıntı aşağıdadır. Alt taraftaki memurlarımızda ciddi sıkıntılar vardır, bu yüzden zam oranının yeniden gözden geçirilmesi, revize edilmesi, en az yeniden değerlendirme oranının ilk altı aya tekabül eden oranında bir revize zam yapılması, yapılacak revize zammında seyyanen yapılması -özellikle alt kesim memurlara yansımalarının pozitif oranda olması için- konusunda görüş ve önerilerimizi yüce Meclise arz ederiz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, başka sendikalar da var ama -vereceğim, söz vereceğim- şunu ifade edeyim.

Tabii ki saygı duyuyoruz ifade ettiğiniz sorunlara, eleştirilere ama takdir edersiniz ki biz bir maddenin görüşmesini yapıyoruz, bütün sorunları tartışma imkânımız, derinlemesine inceleme imkânımız yok. Özellikle, yapılan bu düzenlemeye ilişkin görüşlerinize ağırlıklı yer verebilirseniz memnun oluruz.

Şimdi, müsaade ederseniz diğer arkadaşlarımız mikrofona gelsinler.

Buyurun.

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli konuklar; hepinizi Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz bir antidemokratik uygulamaya işaret ederek başlamak istiyoruz çünkü biliyorsunuz, 2012’den bu yana kamu emekçilerinin ve emeklilerinin ücret artışlarının belirlendiği toplu iş sözleşmesi masaları kurulur. Tabii, biz, KESK açısından demokratik bulmadığımız, grev hakkının tanımlanmadığı, üye sayısı en fazla 3 konfederasyonun işaret edildiği bu masanın kendisi milyonlarca kamu emekçisinin ve emeklisinin iradesini yansıtmamaktadır. Buna rağmen biz de bu masanın bir bileşeni olarak, her dönem bu masada, kamu emekçilerinin ve emeklilerin ücret artışlarının insanca yaşayacak bir ücret temelinde gerçekleşmesi talebini dile getirdik. Bu son yüzde 30 zam artışı... Ki ben de bu düzeltmeyle başlamak istiyorum, ortada bir yüzde 30’luk zam artışı yok, 6’ncı Dönem Toplu Sözleşme’ye göre yüzde 8 olan artışın üzerine enflasyon farkı ve bir iyileştirme zammı yapıldığını düzeltmekle başlayalım. Bizim açımızdan da enflasyon farkı olarak tanımlanan, TİS’deki antidemokratik uygulama sıfır zamdır, bunun altını çizmek gerekir. Ne yazık ki Cumhurbaşkanı bu açıklamayı yaparak TİS masasını ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Sözleşme Kanunu’nu çiğnemiş bulunmaktadır. Bunun altını özellikle çizmek istiyoruz. İşaret edildiği gibi taraflar bir araya getirilip bununla ilgili görüşmeler yapılmamıştır, bu tamamen devre dışı bırakılarak... Zaten bu zam oranının açıklandığı yere de baktığımız zaman, maalesef bugüne kadar iktidarın bu emek düşmanı politikalarına alkış tutan, ki orada da alkışlarıyla yer alan MEMUR-SEN’in etkinliğinde yapılmış olması...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, böyle bir konuşma olur mu ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, hakaret ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye tepki göstermiyorsunuz? Tepkinizi göstersenize.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kime hakaret etti?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hadi tepki göster!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emek düşmanısınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, sen söyle, o söyleyebilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, bir saniye, ben bir şeyler söyleyeceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz buradan bir laf söylediğimizde yerinde oturamıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sivil toplum kuruluşu, sendika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bakın, sendikadan gelen arkadaşımıza söylüyorum: Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, halkın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz laf söylediğimizde sen ne diyordun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de sana “emek düşmanı” diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, bir saniye...

...demokratik olarak seçtiği Meclisimiz, halkımızın oylarıyla demokratik olarak seçilmiş Meclis, Cumhurbaşkanımız da halkımızın demokratik oylarıyla seçilmiş Cumhurbaşkanımız ve halk bu insanlara yetki vermiş demokratik olarak. Siz farklı şekillerde fikirlerinizi, farklı platformlarda çok çok farklı şeyler ifade edebilirsiniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar emekçinin temsilcisi, işçinin temsilcisi; seçimle geldiler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...ama Meclise gelip “antidemokratik” diyerek Meclise, Türkiye’nin demokrasisinin kalbi olan bir kurumda böyle ifadelerde bulunamazsınız, bunlar hiç doğru ifadeler değil. Bu maddeye ilişkin, katılırsınız katılmazsınız, görüşünüzü ifade edin ama bunu çok aşar bir şekilde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, onlar da seçilmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç de öyle değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seçimle gelmişler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle şey olur mu? Korporatist bir anlayışa sahipsiniz siz o zaman, kusura bakmayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Böyle yargılayamaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memurlar seçiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O kurumsal seçimler ayrı, ben demokratik halkın seçiminden, millî iradeden bahsediyorum. Millî iradenin temsilcisi onlar mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar işçi temsilcisi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz misiniz, onlar mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşçi temsilcisi onlar da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, işçi temsilcisi. İşçi temsilcisi olarak da demokratik kurumlara hakaret etmeye hakkı yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama onlar da seçimle gelmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hakkı yok, kusura bakmayın, öyle şey yok, öyle şey olur mu?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Engizisyon mahkemesi misiniz siz? Engizisyon mahkemesi mi burası ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne engizisyonu ya, ne engizisyonu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kimi temsil ediyor onlar, sizi mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memurları temsil ediyorlar onlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu kurumun itibarını korumak zorundayız, siz de korumak zorundasınız. Burası demokratik bir kurum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hoşunuza gidiyor değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buraya gelip hakaret etmesi için çağırmadık, kusura bakmayın, eleştirebilir ama hakaret etmeye hakkı yok. Böyle şey olur mu?

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Sayın Başkan, ben hakaret etmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Eğer, hakaret etmek istiyorsanız söz veremem, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye hakaret olsun?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Hakaret değil Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyle ilgili fikirlerinizi söyleyecekseniz buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, bir hakaret yok ortada.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bizim AK PARTİ Grubu olarak “Hakaret etmesin.” diyecek hâlimiz yok...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – “Emek düşmanı” dedi, hakaret mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Politika da yapamaz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hakaret ediyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu maddeyle ilgili fikrini söylesin. Ama buraya siz Cumhurbaşkanını, Meclisi analiz etmeye, değerlendirmeye gelmediniz. Bu maddeyle ilgili fikrinizi varsa söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hakaret değil ki.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hakaret, hakaret.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne hakareti?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne demek ya! Herkes haddini bilecek!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Evet, yüzde 30'luk zamlarla ilgili şunun da altını çizmek istiyorum: Sabahtan bu yana çok sayıda rakam paylaşıldı; bu ülkede yaşayan milyonlarca kamu emekçisi ve emeklisinin yoksulluğunu ve sefaletini rakamlarla yeterince gözler önüne serdiğimizi, ifade edildiğini düşünüyoruz. Sadece birkaç gerçeklikten söz etmek istiyorum: Geçen sene 91 simit satılan okul kantininde bu sene artık 59 simit satılıyor çünkü çocuklar simit alabilecek parayı dahi bulamıyor. Kamu emekçilerinin daha az ekmek, daha az süt, daha az yumurta, daha az çocuk bezi aldığı bir gerçek.

Diğer bir gerçek de bu sanal olan rakamlar karşısında karşı karşıya olduğumuz bir durum. Asıl olarak şunu ifade etmek gerekiyor: Mevcutta olan vergi düzenlemesiyle zaten velev ki yüzde 30 olarak kabul ettiğimizde dahi bu zammı birinci vergi dilimine kamu emekçileri çok hızlı bir şekilde girmekte, cüzdanına girmeyen bu artış hızlı bir şekilde vergi dilimindeki dilim dilim soygunla ortadan kalkmaktadır. Dolayısıyla bizler açısından, emekçiler açısından enflasyon karşısında alım gücünün düşmesi kadar vergideki adaletsizliğin düzenlenmesini de önemsiyoruz. Gelir vergisi tarifesıyla kamu emekçilerinin karşı karşıya kaldığı yoksullaşma artmaktadır. Her yıl daha erken vergi dilimine girilmektedir. Dolayısıyla, bizim de önerimiz bu anlamda hem bu yüzde 30'luk zam artışının da karşılığını bulması hem de vergideki adaletsizliğin ortadan kalkması olarak birinci vergi diliminin 15'ten 10'a düşürülerek bunda sabitlenmesi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Süremi kullanmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi yeniden başlattığım için böyle, süremiz doldu. Son bir cümleiniz varsa buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan “soygun” diyor ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlasın değerli arkadaşlar.

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Peki, son bir cümle: Yeniden değerlendirme oranlarının yüzde 123 olarak arttırıldığı, asgari ücretin yüzde 54 arttırıldığı bir ortamda kamu emekçilerine yapılan yüzde 30'luk artışın gerçek yoksulluğu biraz daha beslediğinin bilinmesi gerekmektedir.

Hepinize teşekkürler.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkan “vergi dilimdeki soygun” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Vergi dilimindeki soygun” gibi bir ifade kullandıysanız -ben duymadım- lütfen geri alın o ifadeyi. Vergi dilimlerini eleştirebilirsiniz, devletin vergi dilimleri, devlet kimi... Öyle bir şey olabilir mi yani!

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – İfadem şöyledir Başkan...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Vergi dilimlerine söylüyor, size mi söylüyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size mi söylüyor? Size söylüyor o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, bir düzeltme yapar mısınız lütfen.

Uğur Bey, söz verdim, bir saniye, bir dinleyelim.

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Vergi diliminde karşı karşıya kalınan, cebimize girmeden alınan durumdan dolayı kamu emekçileri dilim dilim soyulmaktadır demektedirim.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir sendikamız daha mı var? Siz hangi sendikadansınız?

KESK EŞ GENEL BAŞKANI ŞÜKRAN KABLAN YEŞİL – Aynı sendikadan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı sendikadan 2 konuşmacıya söz veremiyorum.

Sağ olun.

Başka sendika var mı? Yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

AK PARTİ iktidarları olarak bugüne kadar iktidara geldiğimiz günden itibaren vergi politikamızla -bizden önceki hiçbir hükûmetin, bakın bizim zamanımıza kadar hangi hükûmeti ele alırsanız alın- vergideki adaleti sağlayan ve gerek çalışanı, ücretliyi gerekse vergi mükelleflerimizi vergiye ezdirmeyen tek iktidarız diyebilirim. Örnek mi vereyim? Basit usuldeki vergiyi kim kaldırdı arkadaşlar? Konuşmamda söylemiştim, asgari ücretteki vergiyi, asgari ücretteki vergi geliri kadar bütün ücretlerdeki vergiyi... Az önce konuşan hatip vergi dilimlerindeki soyulmalar bahsetti ya, asgari ücret kadar ücret üzerindeki vergiyi hangi hükûmet kaldırdı? Kim kaldırdı? Aklınızda, hayalinizde bile yoktu bunlar. Kurumlar vergisindeki oranları kim azalttı? Vergi dilimini yüzde 22'yle gelir vergisinde...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Vergiyi kaldırdınız ama asgari ücreti açıklık düzeyinin altına düşürdünüz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, arkadaşlar, bir dinleyin ki size gelince bildiğinizi söylersiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) Bilmiyorsanız öğrenin, 2002 yılında vergi diliminin ilk dilimi olan yüzde 22 oranını yüzde 15'e kim düşürdü Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Asgari ücret açlık sınırının altında!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ücret geliri dâhil, bütün vergi mükelleflerinin ilk dilimi olan yüzde 22 oranını yüzde 15'e kim düşürdü, hangi hükümet düşürdü? Biz düşürdük, AK PARTİ Hükümeti düşürdü. Dolayısıyla, vatandaşını, ücretlisini, vergi mükellefini kollayan tek iktidar hangi iktidarmış? AK PARTİ iktidarıymış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O yüzden mi millet yoksullaşıyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Burada teşekkür etmiyorlarsa bile hakaret etmeye kimsenin hakkı yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Dolaylı ve dolaysız vergi oranlarından bahset.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Burada, Plan ve Komisyonu üyeleri olarak hep birlikte hakarete karşı çıkmamız lazım arkadaşlar. Evet, Plan ve Bütçe Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını korumak zorundayız, hep birlikte korumak zorundayız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gelirden, kazançtan alınan vergiden bahsedin, vergi dağılımından bahsedin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kimse burada gelip istediği gibi konuşamaz. Arkadaşlar...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – “Emek dostu değilsiniz.” dedi, niye alınganlık gösteriyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Emek dostu biziz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O yüzden millet perişan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Emek dostu değilsek... Ücret gelirlerindeki vergiyi kim kaldırdı?

Girgin, kim kaldırdı Girgin? Sayın Girgin, kim kaldırdı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, başkalarının ifade hürriyetine saygınız bu kadar mı?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 954 milyar lira vazgeçilen vergi, 850 milyar lira da sermayeden almaktan vazgeçtiğiniz vergi var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Girgin, soruyorum, kim kaldırdı?

Anlamadım, kim? Kim kaldırmış? Ücret gelirindeki vergiyi kim kaldırmış. Yüzde 22'lik dilimi yüzde 15'e kim indirmiş?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Emekliye verdiğiniz yüzde 30'u reva mı görüyorsunuz?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) –Çiftçiye kaşığın ucuyla veriyorsunuz, yapmayın ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakınız, bir şey daha söyleyeyim, tarım desteklerindeki stopajı hangi hükümet kaldırdı?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 565 milyar lira faiz ödüyoruz; siz, çiftçiye 54 milyar lira para veriyorsunuz, yapmayın ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kim? Duyamadık kim kaldırdı? Kim kaldırmış? AK PARTİ kaldırmış. Evet, siz bunlara teşekkür etmeyin ama milletimiz teşekkür ediyor, onun için yirmi yıldır iktidardayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Teklif sahibi bize bir açıklama getirecek bu konuda, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, arkadaşlarımız bir konuyu tartışırken -bilmiyorum- herhâlde vergi kanunlarının farkında değiller. Şimdi, asıl, vergide dilim; gelir vergisi dilimi var, ücretlilerle ilgili de ayrı bir dilim söz konusu. Biliyorsunuz, 32 bin liraya kadar olan ücret gelirleri yüzde 15 idi, en son Bakanlığın aldığı kararla 70 bine çıktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Düşük gelirliileri kayıran bir sistem aslında.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynen.

70 bin lira yüzde 15 vergi dilimine tabi ama geçen sene biz çıkardığımız kanunda “Asgari ücret kadar olan kısım vergiden istisna.” dedik. Şu anda asgari ücretin brütü 10.008 lira, ondan yüzde 14’lük sigorta primini düşersek vergi matrahını buluruz, vergi matrahı da 8.606 lira, bunu 12 ayla çarparsak yaklaşık 103 bin lira civarında, 103 bin küsur lira civarında bir rakam çıkar. Yani yıllık 103.272 liralık gelir vergiden muaf demektir. Diğer gelirlerin, ticari gelirlerin, farklı gelirlerin, ücret dışındaki gelirlerin 70 bin liraya kadar olan kısmı yüzde 15 vergiye tabidir. Ücretlerin yıllık 103.272 liralık kısmı vergiden müstesnadır, ondan sonraki kısımlar dilimlere tabidir. Bu çerçevede kamuoyunu yanıltmamak gerekir diye ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Yani bu dilimlerin olması gelir dağılımı açısından olumlu bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tabii.

Efendim, 140 bin lirası...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatta muhalefet “Kurumlar vergisi için de yapın.” diye tekliflerde bulunuyordu. Şimdi farklı şeyler söyleniyor, neyse...

Teşekkür ediyorum bu izahat için.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, rakamlara bakalım tekrar. Eğer Sayın Elitaş’ın dediği gibi kamu emekçisine yani memura yüzde 30 zam yaparsak en düşük memur maaşı 10.400 lira olacak, 10.400 TL arkadaşlar. Şimdi, 10.400 TL’nin alım gücüne bakalım: Geçtiğimiz yıl en düşük memur maaşı 7 bin lira civarındaydı, geçen yılın 7 bin lirasının mı daha çok alım gücü var, yoksa bugünün 10.400 TL’sinin mi daha çok alım gücü var, buyurun tartışalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – En düşük memur maaşı 10.800 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dedim ya, geçtiğimiz yıl peynir 30 liraydı, bir memur rahatlıkla peynirini, nevaiesini, evinin ihtiyacını karşılayabiliyordu, bu yıl 150 lira, yüzde 500 artmış. Temel gıda ürünlerine yüzde 200, 300, 400 zam var. Bu çerçevede baktığımızda arkadaşlar, geçen yılın 7 bin lirası mı daha çok gıda ürünü alır, yoksa bu yılın 10.400 lirası mı? Bir şeyi daha karşılaştıralım: Bakın, söyledi kamu emekçileri; geçtiğimiz yıl kiralara 2 bin lira, 3 bin liraydı değil mi? Hadi, buyurun, çıkalım, şu Ankara’da 8-10 bin liranın altında oturulabilir ev bulalım. Hadi buyurun, İstanbul’da 8-10 bin liranın altında... Oturulabilir diyorum, bakın, yani 3 insanın rahat rahat oturabileceği, kümeslerin dışında... Kümes gibi, baraka gibi yerler 6-7 bin lira.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hakaret ediyorsun, ayıp ediyorsun ama!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, oturulabilir yerler 8-10 bin liradan başlıyor, bodrum katlar 8-10 bin liradan başlıyor. Şimdi, bu çerçevede baktığımızda kamu emekçisi 7-8 bin lira, 9 bin lira kiraya verirse; 2-3 bin lira da doğal gaz, elektrik, su, internet faturasına verirse geriye para kalmıyor. Taş mı yiyecek bu kamu emekçisi arkadaşlar, ne yiyecek? Kirasını ödedi, faturalarını ödedi; mutfığa, masrafa para yok. Sayın Elitaş, ben size bunu soruyorum. Hani “Yüzde 30 zam .” diyorsunuz da ben size... “Kamu emekçilerine sıfır zam yapıyoruz.” dediler ya, hayır, sıfır zam da değil, eksi zam yapıyorsunuz alım gücüne göre, eksi zam. Geçen yıl çocuğuna 2 tane ayakkabı alabilen kamu emekçisi bu yıl 1 tane bile ayakkabı alamayacak; hadi buyurun. Eksi zam var. 1 ayakkabısını çalmış oldunuz. Geçen yıl rahatlıkla mutfak nevalesini alan kamu emekçisi bu yıl mutfaktaki masrafını karşılayamıyor, ihtiyacını karşılayamıyor, kirasını ödeyemiyor; icrayla, hacizle karşı karşıya. Bak, söylediler, Bodrum’a ataması çıkıyor, Bodrum’dan istifasını veriyor; İstanbul’a ataması çıkıyor, İstanbul’dan istifasını veriyor kamu emekçisi. Bu bizim derdimiz değil mi arkadaşlar? Bu bizim derdimiz değil mi? Bununla ilgili ne yapmamız lazım? Farklı reformlar düşünmemiz lazım değil mi? En azından büyük şehirlerde yaşayan kamu emekçilerine kira desteklerini artırmamız gerekir, değil mi? Yani kiralalarını karşılayamayan kamu emekçilerinin kira desteklerini artırmamız gerekir, değil mi?

Sayın Elitaş, yüzde 64 TÜİK rakamını size tekrar soruyorum bakın, net bir soru, soru işareti koymazsam cevap vermiyorsunuz: Sizin enflasyonunuz kaç? Yani “Kayseri’de alışveriş yaptım.” diyorsunuz ya, yüzde 64’e siz inanıyor musunuz, inanmıyor musunuz? Net bir soru, başka bir sorum da yok. Enflasyon yüzde 64 mü, değil mi? Size bir milletvekili olarak soruyorum “Alışverişimi yaptım.” diyorsunuz ya; pastırma fiyatı yüzde kaç arttı, kaşar peyniri fiyatı yüzde kaç arttı; beyaz peynir, yağ, süt, ekmek fiyatı yüzde kaç arttı? Bunu size soruyorum. Ayakkabı fiyatı yüzde kaç arttı? Kayseri’de çarşıya çıkıp çocuğunuza, torunuza ayakkabı alıyorsanız... Geçtiğimiz yıl ortalama giyilebilir bir ayakkabı 100-150 liraydı, şimdi giyilebilir bir ayakkabı 300, 400, 500 liradan aşağı yok. Sayın Elitaş, böyle baktığımızda sizin yüzde 30’luk verdiğiniz artış eksi zammı işaret ediyor.

Son olarak da şunu söyleyeceğim: Bu vergi dilimleriyle ilgili söylediniz, hani Sayın Uğur Bey dedi ki “Biz vergi dilimlerinde geri adımlar attık...”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Geri adım atmadık, indirdik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın size söyleyeyim: Geçtiğimiz yıllarda kamu emekçileri sekizinci ayda, dokuzuncu ayda, onuncu ayda, on birinci ayda üst dilimlere girerdi. Arkadaşlar, şimdi hesaba bakalım; brüt maaşa göre dördüncü ayda bir üst basamağa çıkıyorlar, sekizinci ayda yüzde 30’lara, yüzde 35’lere çıkıyorlar. Ya, böyle bir şey görülmemiş ki memlekette.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neye göre hesapladın?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok hızlı bir şekilde dilim artışı oluyor ve maaşlarında çok ciddi bir gerileme oluyor arkadaşlar. Bu açıdan kamu emekçilerinin vergi yükü azalmamıştır, artmıştır çünkü yeniden değerlendirme oranında bu basamakları artırılmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl üst dilime giriyor dördüncü ayda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum, bitti süreniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son cümlelerimi edeyim o zaman.

Bu yüzden de çok daha hızlı bir şekilde üst dilimlere geçmektedir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 122 artırıldı Sayın Paylan, hesaplayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu yıl... Ama birikimli olarak çok ciddi bir kayıpları var kamu emekçilerinin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz yanlış hesaplıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu kayıplarını da gidermemiz lazım.

Yapılan yüzde 30'luk zam, eksi zamdır arkadaşlar; iddiayla söylüyorum, eksi bir zamdır. Bizim bir önergemiz var, yüzde 100 zam yapılmasını öneriyoruz birikimli enflasyon kayıplarını da gidermek için kamu emekçilerinin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelerde tekrar söylersiniz.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz muhalefet şerhi de yazılacak, o yüzden makul bir sürede tamamlamamız gerekiyor.

Sayın Ömer Fethi Gürer'e söz veriyorum.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kamu emekçileriyle ilgili bu maddede yapılan ücret artışı onların sorunlarını çözmediği gibi, onların mağduriyetini de sürdürecektir. Ülkemizde “kamu emekçisi” tanımı içinde çoklandırılan bir süreci de beraberinde yaşıyoruz. Biraz evvel kanun teklifini sunan Sayın Grup Başkan Vekilimiz iyi şeyler yaptıklarını anlatıyorlar. Bunun yolu da şu: Kamu emekçilerinin grevli toplu sözleşme hakkını tanıyalım -verdiklerinizden insanlar ne kadar mutlu-sendikaların önündeki engelleri kaldıralım, tüm çalışanlar sendikalı olsun, eğer mutlularsa kendi sendikalarında toplu sözleşmesini yapar noktaya gelsin, bu sorunları da dolayı ikide bir Meclisin önüne gelme yerine onlar kendi toplu sözleşmelerini yapacak boyutta haklarının mücadelesini versinler.

Bir de ayrıca bu kamu emekçilerinin içinde taşeronda kalanlar var, bunların mağduriyeti de ayrı. Kamu emekçilerinin kısmen yine bir ücret artışları sağlansa da taşeron firmalarda çalıştırılanların mağduriyetleri devam ediyor. Bunların tümünün kadroya alınması lazım. Sağlıkta var, ulaşırmada var, tarımda var, KİT'de var, belediye iktisadi teşekküllerinde çalışanlar var. Bu arkadaşlarımızın içinde bulunduğu koşullar daha vahim durumda. Enflasyon karşısında verilen ücret artışları çalışanların yaşamını iyileştirir boyutta olmadığı gibi birkaç ay sonraki gelecek zamlarla da daha da sorunlu yaşamalarına yol açacak. Onun için bu kamu emekçileri için yapılan düzenlemeyi yeterli görmek olası değil, artırılmasının şart olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, sizin hep yaptığınız gibi 2002'yle bir karşılaştırma yaptığımız zaman en düşük memur emekli aylığı 2002 yılında 376,5; 377 TL iken asgari ücret 184 liraymış yani asgari ücretin epey üstünde.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2 katından fazla.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 2 katından fazla, üzerinde, yüzde 104. 2023'e geldiğimiz zaman en düşük memur emekli aylığı 8.609 TL olacak, asgari ücret 8.506 yani sadece yüzde 1 üzerinde oluyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir tablo da gerçekten yüzde 30 oranının sizin iflas ettiğinizin bir kanıtı olduğunu söylememiz gerekiyor.

Bir de şunu söylemek istiyorum. Kamu çalışanı olmanın, devlet memuru olmanın...

SALİH CORA (Trabzon) – En düşük emekli maaşı ne kadardı 2002 yılında?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bakın, şu an kamu emekçilerinin maaşlarını konuşuyoruz, karıştırmayalım hiç konuyu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Memur mu diyorsunuz, memur mu?

SALİH CORA (Trabzon) – En düşük emekli maaşı ne kadardı 2002’de?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Emekli maaşı...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, arkadaş, bir kilo kemik 34 bin lira eski paraya göre, eskiden o paraya araba alınıyordu, yapmayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bakın, değerli arkadaşlar...

SALİH CORA (Trabzon) – En düşük emekli maaşını soruyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sen söyle.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Markette 34 bin lira olmuş 1 kilo kemiğin kilosu ya.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şu anda kamu emekçileri... Asgari ücretin altında ya da üstünde olmasıyla ilgili konuyu ilgili maddede konuştuk Sayın Cora, şu anda kamu emekçilerinin maaşını konuşuyoruz. Bu ülkede bugüne kadar...

SALİH CORA (Trabzon) – Asgari ücretin üçte 1’i kadardı. Şimdi, asgari ücret ne kadar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz bu konuyu sorabiliriz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben devlet memuru çocuğuyum değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar da dediğiniz gibi bir hani rakamsal bir şey olduğu için sorabiliriz onu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben söyleyeyim size, ben söyleyeyim.

SALİH CORA (Trabzon) – O zaman asgari ücret kaç dolar yapıyordu?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben söyleyeyim size.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, söyleyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye, bir saniye...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşımız tekrar geriye gitti, biz tekrar onu tartışalım o zaman. Tamam, tekrar onu tartışalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, burada teknik arkadaşlarımız var, 2002 yılında en düşük emekli maaşı neydi, asgari ücret neydi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – BAĞ-KUR emeklisi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – BAĞ-KUR falan değil, en düşük yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – SSK veya BAĞ-KUR?

SALİH CORA (Trabzon) – Allah Allah, o zaman biz BAĞ-KUR emeklisi, SSK diye ayırım yapıyor muyuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona bir bakalım, şimdilik noktalayalım, çıkınca paylaşırız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bende var, bende var rakam

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bizde var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben söyleyeyim Salih Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, buyurun siz söyleyin, verin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2002’de net asgari ücret 184 lirayken en düşük memur emekli aylığı 377...

SALİH CORA (Trabzon) – En düşük emekli maaşı ne kadar?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Geliyorum, bir sabredersen. En düşük memur emekli aylığı 377 lira, en düşük işçi emekli aylığı 257 lira, en düşük esnaf emekli aylığı 150 liraydı.

SALİH CORA (Trabzon) – En düşük emekli maaşı?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Esnaf emekli aylığı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bakın, esnaf emekli aylığı 150 liraydı diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, yalnız Kamil Bey yani mukayese açısından diyorum, bugünkü en düşük emekli aylığının o günkü karşılığı neyse onu söylememiz lazım.

SALİH CORA (Trabzon) – Neyse o, onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hani elma ile armudu mukayese etmemek anlamında.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O zaman için memur, işçi ve esnaf aylıkları farklıydı, onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Demek ki o zamanla mukayese etme imkânımız yok anladığım kadarıyla.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Alım gücüne göre mukayese edemezsiniz ki arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi Emine Hanım, devam edin siz.

Buyurun...

SALİH CORA (Trabzon) – O zaman emekli maaşı kaç dolar yapıyordu, şu an kaç dolar yapıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, netleşti herhâlde.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Alım gücüne göre mukayese edemezsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, devam edin.

SALİH CORA (Trabzon) – O zaman en düşük emekli maaşı kaç dolar yapıyordu, bu sene kaç dolar yapıyor?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Cora...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Soruna yanıt aldın, şimdi çevir dolar kaç para diye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müsaade edelim Emine Hanım’a söz verdim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, Sayın Cora’ya söz verin, konuşsun. Sayın Cora’ya söz verin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, söz sizde, lütfen buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, bende şu anda, benden sonra lütfen söz alın konuşun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Talep ederse veririm tabii.

Buyurun, devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Lütfen söz alın, konuşun.

SALİH CORA (Trabzon) – Şimdi döndü peynir hesabı yapıyorlar, yumurta hesabı yaptı arkadaşımız, siz yaptınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, Sayın Cora.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı çayla simit hesabı yapıyorlar, iktidar oldu ya, Allah Allah!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, söz Emine Hanım’da, o bitirsin, lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz çayla şeker hesabı yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, 2002’yle kıyaslamayı sizden öğrendik. Siz sürekli verileri 2002 yılıyla kıyaslıyorsunuz biz de 2002 yılıyla kıyaslıyoruz verileri ve bu da gayet normal.

Sayın Elitaş biraz önce emekli aylıklarıyla ilgili, en düşük emekli aylığıyla ilgili konuşmasında 2019’dan itibaren başladı, biz de 2002’yle karşılaştırıyoruz. Şimdi bugün alım gücü üzerinden düşünmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar, alım gücü.

Bakın, ben bir devlet memuru çocuğuyum.

SALİH CORA (Trabzon) – Ben de devlet memuru çocuğuyum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sen de devlet memuru çocuğusun, ben de devlet memuru çocuğuyum. Bizim geçmişteki yaşam kalitemizi bir göz önüne alalım, bir de bugünkü devlet memurlarının, en düşük kamu çalışanının yaşam kalitesini, yaşam standardını ele alalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nerede o günler?

SALİH CORA (Trabzon) – Karşılaştıralım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben de memur ve işçi emeklisi çocuğuyum.

SALİH CORA (Trabzon) – Her kalemde karşılaştırma yapalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Mutluyduk, mutlu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Siz onu karşılaştırdığınız zaman karşınıza çok çok acı bir tablo çıkıyor değerli arkadaşlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne acısı? Hiç acı bir tablo yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben aynı zamanda İstanbul milletvekiliyim. Biraz önce Sayın Paylan bahsetti İstanbul’daki kiralardan. Şu anda “en düşük emekli aylığı” dediğimiz 5.500 lirayla oda bile tutamazsınız, şu en düşük emekli aylığıyla da kesinlikle ancak işte, bodrum katlarında, kıyıda köşede daire bulursunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Pandemiden dolayı oldu, pandemi öncesine gelir misiniz? Hangi kapıcının evi ve arabası yok ya!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Elitaş, bakın, artık büyükşehirlerde çalışacak kamu çalışanı bulamaz hâle geleceksiniz. İnsanlar tayin istiyorlar, başka şehirlere, Anadolu şehirlerine, daha uygun fiyatlı, yaşam standardının biraz daha uygun olduğu yerlere göç etmek istiyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız sevinirim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu anlamda, ciddi bir önlem alınması gerekiyor bu konuda. Bu ücretler, halkın yaşadığı enflasyonun çok altında kalmış bir oran ve kesinlikle yükseltilmelidir. Bizim bu konuda önergemiz de var. Önerge üzerinde de arkadaşlarımız ya da biz konuşuruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelere geçeceğiz zaten.

Teşekkür ederim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Pastırmanın kilosu kaç lira?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ünal Demirtaş, buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, emekliler arasında gelir adaletsizliği de son derece önemli. Birçok emekli birbirinden farklı ücretler alıyor. Avrupa Birliği ülkeleri arasında emekliler arası gelir eşitsizliğinde Türkiye yüzde 7,5 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Almanya’da emekliler arasındaki gelir eşitsizliği yüzde 4,3 iken Fransa’da yüzde 4,1. Emekliler arası gelir eşitsizliğinde Avrupa Birliği ortalaması yüzde 4,2 iken maalesef bizde yüzde 7,5’luk bir oran vardır. Bu sebeple bu gelir eşitsizliği yani emekliler arasında gelir eşitsizliğinin de bir şekilde düzeltilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Düğmeyi baştan yanlış ilikleyen sizsiniz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yine, enflasyon karşısında eriyen maaşlar nedeniyle emekliler kiralarnı, kredi borçlarını, faturalarını ödeyemez hâle gelmişler ve çarşı pazara çıkamaz hâle gelmişler. Birçok emeklinin maaşında bugün haciz vardır. Buradan, Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilisi var ise...

SALİH CORA (Trabzon) – Emekli maaşına haciz yasağı vardı, yanlış biliyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Konuluyor, haciz konuluyor yani bir şekilde mallarına mülklerine konuluyor; maaşına konulmasa bile mallarına, mülklerine konuluyor, bunlar kredilerini ödeyemiyorlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Emekli maaşına haciz yasağı AK PARTİ döneminde geldi. Emekli olan bir esnaf olduğu zaman...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre emekli aylığı alıp aynı zamanda çalışan kişi sayısı 2015 yılında 55 bin iken 2019 yılında bu rakam 92.923’e çıkmıştır ama bugün rakamlar çok daha yüksektir. Özellikle ikinci bir işte çalıştıklarında emekliler, işverenler tarafından aldıkları maaşın yüzde 15’i oranında dayanışma primi ödemek zorunda kaldıkları için birçok emekli kayıt dışı çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu rakamın tahmini 3 milyon olduğu ifade edilmektedir yani aslında özellikle 65 yaş üzerinde çalışanların ise 851 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. Dolayısıyla rakamlara baktığımız zaman, emeklilerin gerçekten çok zor koşullar altında çalışmak zorunda kaldığını görüyoruz.

Yine, burada Hükümet yetkilisi var, Bakan Yardımcısı var. Soru soruyoruz, diyoruz ki: “En düşük emekli maaşı alan kişi sayısı kaçtır?” Bugüne kadar bu sorunun cevabını vermedi Sayın Bakan, yani Bakan Yardımcısı verebilir mi bilemiyorum. Yani en düşük emekli maaşı alan sayısı kaç kişidir?

Yine, dul ve yetimlerle ilgili de veri yok elimizde. Bugün ülkemizde dul ve yetim maaşı alan kaç kişi vardır? Bunların açıklanmaya muhtaç olduğunu düşünüyorum çünkü netice itibarıyla toplumun en düşük gelir grubuna sahip olan bu dezavantajlı kesiminin gelirini artırmamız gerektiğini düşünüyorum. İnsanca yaşayabilecek koşulların sağlanması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkürler.

Süleyman Girgin Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, memur maaş ve emekli aylık artışların yüzde 30 olarak yapılması, bu memur maaş artış oranı asgari ücretin altında kalması demek. Arkadaşlar, asgari ücrete sırasıyla Ocak 2022’de yüzde 50, Temmuz 2022’de yüzde 30 ve Ocak 2023’te yüzde 55 zam yapıldı; emekli aylıklarına ise sırasıyla yüzde 30,5; yüzde 42 ve yüzde 30 zam yapıldı. Böylelikle emekli aylık artışları oranları asgari ücretin ciddi biçimde altında kaldı, memur ve emeklileri için yapılacak artış en az asgari ücret oranında olmalıdır. Bunun dışında, öncelikle bu düzenlemeyle toplu iş sözleşmesi rejimine kanunla müdahale ediliyor -Sayın Başkan, 7’nci maddeyi konuşuyoruz- bu müdahale Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 98 sayılı Sözleşmesi’ne aykırılık teşkil etmekte. Burada toplu iş sözleşmesine yapılmış açık bir müdahale var. Kuşkusuz bu müdahale çalışanların yararına bir sonuç sağlayacağı için olumlu karşılanabilir fakat ileride ekonomik kriz gerekçe yapılarak toplu iş sözleşmesiyle sağlanmış hak ve menfaatlerin geriye götürülmeyeceğinin garantisi verilemez. İlkel olarak bu müdahalenin bu şekliyle yapılması doğru değildir, toplu sözleşme bağitleme özerkliği zedelenmektedir. Toplu iş sözleşmesinin taraflarının aralarında yapacağı ek protokolle değişiklik yapmaları daha doğru olurdu.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 7 - 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 43- 4688 sayılı Kanuna göre düzenlenen Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri uyarınca 1/1/2023-30/6/2023 dönemine ilişkin katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları, ücret tavanları ve ortalama ücret toplamı üst sınırına uygulanacak artış oranı %100 olarak uygulanır. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu madde kapsamında katsayıları, sözleşme ücreti artış oranlarını, ücret tavanlarını ve ortalama ücret toplamı üst sınırını söz konusu artış oranına uygun olarak belirler ve duyurur.”

Rıdvan Turan

Garo Paylan

Mersin

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım, izahat mı yaparsınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, tekrar Komisyona bir çağrı yapmak istiyorum: Memurların yani kamu emekçilerinin açık sınırının altında değil ama yoksulluk sınırının altında büyük çoğunluğunun maaş alması kabul edilemez. Yoksulluk sınırı 26.500 lira; Sayın Elitaş, bilmiyorsanız hatırlatayım 26.500 lira. Kamu emekçilerinin yüzde kaç 26.500 liranın üzerinde maaş alıyor diye baktığımızda herhâlde yüzde 1’idir, daha fazla aşamaz; o da üst düzey kamu emekçileri ancak bu maaşı alabilir. Yani kamu emekçilerinin tamamına yakını, büyük çoğunluğu, ezici çoğunluğu

yoksulluk sınırının altında maaş almaktadır. Bu da yarattığınız epistemolojik, heterodoks, nöroekonomi politikalarının bir sonucudur, bu enflasyon politikalarının bir sonucudur. Enflasyondan doğan birikimli kayıplarını karşılamak için kamu emekçilerine yüzde 100 zam yapmamız gerekir. Yani en düşük kamu emekçisi maaşını -bizim hesabımıza göre- yüzde 100 yaparsak 16 bin TL'ye çıkarmış oluyoruz, o da yoksulluk sınırının altında ama bir nebze rahatlatılabilir ve ortalama kamu emekçisi maaşını da 20 bin TL civarlarına çıkarmış oluyoruz. Yine yoksulluk sınırının altındadır ama bir nebze kamu emekçisine nefes aldırır, bu açıdan önergemize destek verilmesini bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'inci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 7- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 43 - 4688 sayılı Kanuna göre düzenlenen Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri uyarınca 1/1/2023-30/6/2023 dönemine ilişkin katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları, ücret tavanları ve ortalama ücret toplamı üst sınırına uygulanacak artış oranı %81.08 olarak uygulanır. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu madde kapsamında katsayıları, sözleşme ücreti artış oranlarını, ücret tavanlarını ve ortalama ücret toplamı üst sınırını söz konusu artış oranına uygun olarak belirler ve duyurur.”

Mehmet Bekaroğlu

Abdüllatif Şener

Bülent Kuşoğlu

İstanbul

Konya

Ankara

Süleyman Girgin

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Antalya

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

Gerekçe:

Teklifin 7'nci maddesiyle, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye geçici madde eklenmek suretiyle toplu iş sözleşmesinde kanunla değişiklik yapılmakta, kamuda çalışan memur ve sözleşmeli personele 6. Dönem Toplu İş Sözleşmesi gereğince 2023 Ocak-Haziran dönemi için yapılması gereken yüzde 16,48 olarak uygulanacak toplam zam oranının yüzde 30 olarak uygulanmasına yönelik bir düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme 4688 sayılı Kanun'un 28'inci maddesi gereğince memur emeklileri için de geçerli olacağından memur emeklilerine de yüzde 30 oranında zam yapılmış olmaktadır.

Söz konusu düzenlemenin gerekçesinde “Kamu görevlilerinin geneline ve hizmet kollarına yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin 2022 ve 2023 yıllarını kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme hükümleri gereğince kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde 1/1/2023-30/6/2023 tarihleri arasındaki dönem için enflasyon farkı dâhil uygulanması öngörülen yüzde 16,48 artış oranının yüzde 13,52 puan eklenmek suretiyle yüzde 30 olarak uygulanması ve yüzde 13,52 puanlık söz konusu ilave oranın aynı döneme ilişkin enflasyon farkı hesaplamasında dikkate alınmaması amaçlanmaktadır. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına katsayıları, sözleşme ücreti artış oranlarını, ücret tavanlarını ve ortalama ücret toplamı üst sınırını yüzde 30 artış oranına uygun olarak belirleme ve duyurma yetkisi verilmektedir.” açıklaması yer almaktadır.

TÜİK tarafından yüzde 64,27 olarak ilan edilmesine karşın değişik kurumlarca açıklanan 2022 yılı enflasyon oranları konusunda farklılık bulunmaktadır. ENAG 2022 enflasyon oranını yüzde 137,55; İTO yüzde 92,97 olarak açıklamıştır. Yine TÜİK verilerine göre TÜFE (Gıda) Endeksi 77,87 olarak açıklamıştır; ÜFE Endeksi 128,47; ÜFE (Gıda) 121,12. TÜRK-İŞ verilerine göre Aralık 2022 ayı itibarıyla açlık sınırı 8.130 TL, yoksulluk sınırı ise 26.485 TL olarak açıklanmıştır.

Yapılan düzenlemeyle, madde metninde yer alan söz konusu oran (yüzde 30) 2021 yılı için ilan edilmiş olan yeniden değerlendirme oranı da dikkate alınarak (yüzde 122,93) yüzde 81,08 olarak tespit edilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi asgari ücret desteğinin devam etmesi ve miktarının artırılmasına ilişkin 4’üncü maddeye dönüyoruz.

MADDE 4-5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 93-4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2022 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 250 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2023 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2023 yılı Ocak ilâ Haziran ayları/dönemi için günlük 13,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 500 Türk lirası olarak esas alınır.

Bu madde kapsamında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2022 yılı Ocak ilâ Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2023 yılı Ocak ilâ Haziran ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2023 yılı Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine ait aylık brüt asgarî ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya devam eder.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2023 yılı Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrole görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2022 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2022 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgarî ücretin iki katından az olamayacağı hükmüne bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 667 Türk lirası olarak ve 2022 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin

tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş Kurumuna iade edilir.

2023 Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat için teklif sahibine söz veriyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Hafızam beni yanıltmıyorsa ilk defa 2016 yılında böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olmuştu; o zaman 150 liralık bir destek söz konusuydu, bir global krizin yansımasıyla ortaya çıkan bir süreçte, hem dış ticaret hem ülkeler arasında, ülke içindeki problemi ortadan kaldıracak... Yine, sanıyorum, asgari ücrete yüzde 30 civarında bir artış yapılmıştı; beklenmeyen, kamuoyunun beklemediği önemli bir iyileştirme gerçekleştirilmişti. Sonra, bu, 75 liraya düştü. Geçen dönemde milletvekili arkadaşlarımızla birlikte “Altı aylık süreyle 100 liralık bir sosyal güvenlik destek primi verelim.” diye ifade edildi ve bu, toplu sözleşmeden, Resmî Gazete’de yayınlanan toplu sözleşme tutanaklarından Hükümetin Asgari Ücret Tespit Komisyonunun tavsiyesi niteliğinde bir Resmî Gazete’de çıktı. Orada “Asgari Ücret Tespit Komisyonu -yüzde 54 küsur- net asgari ücreti 8.506 liraya çıkarmıştır. SSK destek priminin de 250 lira olması tavsiye edilmiştir.” diye Resmi Gazete’de yayınlanmıştı. Bununla ilgili, Sayın Cumhurbaşkanımızla, ilgili arkadaşlarımızla, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığıyla yaptığımız istişare çerçevesinde, bunun 400 lira olması, istihdamın desteklenmesi ve istihdam üzerindeki maliyetlerin azaltılarak ihracatta daha büyük katkılar sağlayabilmesi, en azından asgari ücret artışından ortaya çıkabilecek maliyet enflasyonunun bir manada kamu kendi bünyesine çekerek buradan vatandaşa yansımasının engellenmesi yönünde yüzde 5’lik bir katkı sağlayarak bunun yansımasını engellemek amacıyla yapılan bir tekliftir. Değerli milletvekillerimizin takdirlerine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Maddeyle ilgili söz taleplerini karşılayacağım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Önce temsilcileri dinlesek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İşveren temsilcilerini bir dinlesek, onların maddeyle ilgili yorumlarını alsak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerek olursa sizin konuşmalarınızdan sonra ben söz vereyim onlara.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, son üç yılda işsizlere 23 milyar lira işsizlik ödeneği verilirken işverenlere 58 milyar lira teşvik sağlandı. Yani, kayıtlı işsizlerin sadece yüzde 13’ü işsizlik ödeneği alabilirken işverenlere 58 milyar lira teşvik verilmesi işçinin parasının sermayeye transferi değil midir? Bu maddeyle işverenlere 100 TL asgari ücret teşviki 400 TL’ye, sendikalı iş yerleri için 500 TL’ye çıkarılıyor; artış

yüzde 300, yüzde 400 oranında. Yani emekli aylıkları, memur maaşları yüzde 30 artırılırken bu artış oranı dikkat çekicidir, artışın İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanması kabul edilemez, bu durum İŞKUR üzerinde büyük yük oluşturur. İşveren asgari ücret desteğinin sadece 1 ve 9 işçi çalıştıran küçük işletmeler ile sendikalı işletmelere verilmesi konuşulabilir, tartışılabilir. Bu teşvikler İŞKUR kaynaklarından değil, hazineye karşılanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ben de şunu belirtiyim: Burada işverene teşvik verilmesiyle ilgili noktada hani bir itirazımız olmasa da ilkel olarak karşı olduğumuz bir şey -Sayın Girgin'in bahsetmiş olduğu gibi- İşsizlik Sigortası Fonu'ndan bu teşviklerin veriliyor olması. Şimdi sonuç olarak baktığımızda, -ben İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2018'den itibaren şöyle bir verilerine baktım, daha doğrusu yıllık denetim raporlarını inceledim ve o raporlara baktığımız zaman- karşımıza şöyle bir tablo çıkıyor: Bir kere, evet, bugün, İşsizlik Sigortası Fonu'nun giderleri gelirlerinden düşük görünüyor yani gelirleri giderlerinden fazla görünüyor ancak Fon'da biriken paranın nasıl değerlendirildiğine baktığımızda, son yıllarda özellikle faiz gelirlerinin ne kadar düşük kaldığını ve düşmeye devam ettiğini görüyoruz yani Sosyal Güvenlik Kurumundan aktarılan işçi ve işveren primlerinin altında kalmaya başlamış.

Hemen, çok hızlı bir şekilde, şöyle birkaç yıl üzerinden gittiğimizde; mesela, 2018'de üzerindeymiş bu rakam -evet, güzel bir gelir elde edilmiş- işte 13 milyar küsur lira prim girerken faiz geliri 16 milyar küsur lira. 2019'a geldiğimiz zaman da iyi gibi görünüyor fakat 2020'den itibaren faiz gelirleri altta kalmaya başlamış. 2021 aynı şekilde, hatta 2021'de neredeyse arada 10 milyar TL fark var; 2022 aynı şekilde çok düşük kalmış. Yani İşsizlik Sigortası Fonu'na para kaybettirilmiş. Aslında bir anlamda İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynaklarının başka şekilde değerlendirilmesi sonucunda bu kaynağa para kaybettirildiğini görüyoruz. Bunun yanında -yine yıllar itibarıyla- Sayın Girgin rakamları çok net söyledi, "İşsizlik ödeneği 23 milyar lira ödenirken işverene aktarılan miktar 58 milyar lira." dedi. Yine, 2018 yılından itibaren incelediğimiz zaman, mesela işveren payına baktığımızda, işveren payı 9 milyar TL iken -vakti daha tasarruflu kullanmak için küsurlara girmiyorum, 9 milyar küsur- teşvik kesintileri 10 milyar TL'yi geçmiş. Gelelim 2019'a; işveren 10,9 milyar TL Fon'a katkı sunarken teşvik kesintileri 15 milyar TL olmuş yani verdiğinden daha fazlasını almış; işbaşı eğitim programlarını buna dâhil etmiyorum, bir de onlar üstüne gelirse daha da yüksek.

Gelelim 2020'ye; işveren payı yine 10,7 milyarken teşvik kesintileri 17,7 milyar olmuş Sayın Elitaş. Yine, İş Kurumundan 2021'de teşvik kesintileri 20 milyarken işveren bir tek burada 16 milyar lira -burada da bir fark var arada- ödemiş, 20 milyar lira almış; bu, bu şekilde gidiyor. Son yıllarda, 2022'de kafa kafaya gelmiş.

Şimdi, İşsizlik Sigortası Fonu, adı üstünde İşsizlik Sigortası Fonu. Prensip olarak işverenlere verilen desteğin bütçeden karşılanması gerektiğini düşünüyoruz. İşsizlik Sigortası Fonu'nun da gerçekten işsiz kalan çalışanların fonlanmasıyla ilgili değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu anlamda ilkel olarak bu itirazımızı da yerine getirmek istiyorum.

Sayın Başkan, bir de işveren teşvikinin artırıldığını görüyoruz. Bu kadar artırılmasının size maliyeti, tabii aşağı yukarı...

(Uğultular)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, salonda fazla uğultu var, biraz düşürebilirsek bu uğultuyu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Etki analizinde 17,1 milyar TL bir teşvik vereceksiniz, neredeyse en düşük emekli aylığının 3.500 TL’den 5.500 TL’ye çıkarılmasına yakın. Oradaki etki analizine göre bütçeye maliyeti 21,9 milyar TL. Şimdi, buradan baktığımız zaman niye işverene bu kadar çok teşvik vermek zorunda kaldığınızı da masaya yatırmamız gerekiyor.

Sonuç olarak, işverenin de bu bozuk, çökmüş ekonomik düzende, bu yeni ekonomi modelinde zorlandığını görüyoruz. Elbette ki biz de işverenlerin işçi çıkarmasını istemeyiz, bunu yapmalarını istemeyiz ama bu kadar bozuk bir ekonomi düzeninde de işvereni de zor duruma düşürerek neredeyse en düşük emekli aylığında ödenen fark kadar bir farkın da işverene ödeniyor olmasını esefle karşılıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlemenizi alabilirsem...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Çünkü neden işveren sıkıntıda? Siz ihracat rekorları kırdığınızdan bahsettiniz ama dış ticaret açığı 110 milyar TL’yi geçti. Döviz baskıladığımız için şu anda ihracatçı kârının azaldığından şikâyet ediyor, KOBİ’ler tekerleğini döndürmeye çalışıyor, krediye ihtiyaç duyuyorlar, krediye ulaşamıyorlar, sıkıntıları var, piyasada kendilerini daha yüksek faizlerle fonlamaya çalışıyorlar. Tabii ki bu kadar sıkıntının içerisinde işverene de bu teşvikleri vermek zorunda kalıyorsunuz, bunu da bir dipnot olarak belirtelim ve ben sözün bittiği yer diyorum artık buna yani gerçekten sözün bittiği yer diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Görüşleri aldık mı, bilmiyorum, ben ayrılıştım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Alınmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz bir dinleyelim, sonra üzerinde daha sağlıklı yorum yapabiliriz.

Buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TİSK Genel Sekreteri Akansel Koç, aynı zamanda Asgari Ücret Tespit Komisyonu İşveren Heyet Başkanlığı görevini yürütüyorum.

Bir kere, şunu kabul etmiyoruz Sayın Başkanım; cevap anlamında da olmasın ne olur, haddimi bilerek konuşacağım: İşçinin parası sermayeye transfer edilmiyor. Bir kere, İŞKUR, işçi ve işverenin ortak kuruluşudur ve yönetiminde hem TÜRK-İŞ temsilcisi var hem de TİSK temsilcisi var; onun altını özellikle çizmek istiyorum. Bu parayı alıp biz hiçbir yere götürmüyoruz Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz. Asgari ücret desteğinin verilme şartları o kadar ağır ki istihdamı azaltan, iş yerini kapatan, aynı mevcut istihdamı korumayan hiç kimseye verilmiyor bir kere yani bu, kanun gerekçesi de çok açık; bunu da destekliyoruz. Çok net söylüyorum, bizler istihdamı koruyan kayıtlı işletmelerin temsilcileri olarak buradayız, ondan dolayı da gurur duyuyoruz, her yerde de söylüyoruz. Asgari ücretle ilgili ise geçtiğimiz yıl enflasyon yüzde 36,4 iken enflasyonun üzerinde yüzde 50’lik bir artış yaptık, temmuz ayında yine Konfederasyon Başkanımız Sayın Özgür Burak Akkol’un çağrısıyla Asgari Ücret Tespit Komisyonu tekrar toplandı ve yüzde 30’luk bir zam daha yaptık ve bu dönemde yüzde 55’e yakın ki 2022’de bu yüzde 100’lük bir zam oldu, bundan dolayı da elimizi değil vücudumuzu aslında taşın altına koyduk işveren temsilcileri olarak. Çok içtenlikle söylüyorum, yine çalışma hayatında bu

bizlerin bir hayalimdi, gerçekten de geçtiğimiz yıl tarihi bir imza attık, asgari ücret vergiden muaf oldu. Avrupa’da 2’nci ülkeyiz biz yani bunu da gururla söylüyorum, bunun altına imza atan bir heyet üyesi olarak da ayrıca keyif alıyorum. Bütün zorluklara rağmen -dünya, ülkemiz zor bir süreçten geçiyor- biz bu konuda da her daim destek vermeye çalışıyoruz. Bir kere, bu süreçten dolayı başta Çalışma Bakanımız, Sayın Elitaş -burada- Sayın Başkanım; sizlere tekrar tekrar teşekkür ediyoruz. Asgari ücret desteğiyle ilgili de bizim talebimiz şuydu: 2016’da olduğu gibi asgari ücretin yüzde 6’sı oranında bir destek talep etmiştik, o da bugünkü rakamla yaklaşık 600 lira. Az önce Sayın Başkanım da söyledi ama nihayetinde bir mutabakata vardık, 250 liralık bir desteği Komisyon kararına yazdık tavsiye olarak, daha sonra bir sürpriz oldu -ondan dolayı da tekrar teşekkür ediyorum- 400 lira olarak belirlendi ama burada şunu tekrar ben isticram edeceğim: Bu altı aylık bir destek, mümkünse 2023 yılı sonuna kadar bu desteğin verilmesiyle ilgili de bir görüşümüz var.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Sendikaların ve diğer iş dünyası örgütlerinin bir düşüncesi varsa alalım.

Buyurun lütfen.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HAMDİ ABDULLAH KOÇOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Avukat Hamdi Abdullah Koçoğlu, HAK-İŞ Konfederasyonu Hukuk Müşaviriyim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tekrar saygıyla selamlıyorum.

İşverenlere yönelik asgari ücret desteği tabii ki önemli bir konu. Ancak aynı şekilde bu tür desteklerin işçiler için de olmasını biz istiyoruz. Örneğin, primini düzenli ödeyen işverene yüzde 5’lik bir işveren prim desteği varken SGK işçi payında da yine işçilere yönelik de bir indirim yapılması aslında bizim bir talebimiz.

Yine, bağlantılı olarak işverenler bazı giderlerini kendi vergilerinden, matrahlarından düşürebiliyorlar fakat işçilerin böyle bir imkânı bulunmuyor. Biz, işçilerin de bazı zorunlu giderlerinin gelir vergisi matrahından düşülmesini talep ediyoruz.

Yine, burada İşsizlik Sigortası Fonu’nun yönetimiyle alakalı bir önerimiz var. Burada işçi temsiliyetinin daha da güçlendirilmesini biz talep ediyoruz çünkü burada işçilerden kesilen önemli miktarda bir kesinti oluyor. Dolayısıyla bu Fon’un yönetiminde işçilerin daha fazla söz hakkına sahip olması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye ilişkin görüşünüzde bir olumsuzluk yok anladığım kadarıyla.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV. HAMDİ ABDULLAH KOÇOĞLU – Yok, bu konuda sadece ekstra ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Buyurun Enis Bey.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ ENİS BAĞDADIÖĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugünkü görüşülen konuyla ilgili görüşümü belirtiyim. Bir defa, asgari ücret desteğinin sendikal örgütlülük olan yerlerde farklılaştırılmasını çok olumlu buluyoruz. Asgari ücret desteği ne zaman gündeme geldi? Asgari ücret 1.000 liradan 1.200 lira nete yükseldiği zaman meydana gelen maliyet artışının bir bölümünü devletimiz üstlendi, Hükümetimiz üstlendi ve bu devam etti. Bu şekilde bir düzenlemenin devam etmesini biz sendikal örgütlenme olan yerler açısından çok önemsiyoruz.

Diğer konular... Burada TİSK temsilcisi de gündeme getirdi, asgari ücretin vergi dışı bırakılması olayı Sayın Meclisimiz tarafından alınan çok olumlu bir düzenlemeydi ama şu olay var, onu da belirtmek durumundayım: Bizim yine TÜRK-İŞ olarak Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına ve siyasi parti grup başkanlıklarımıza yazdığımız bir talep yazısı var vergiyle ilgili, özellikle vergi dilimlerinin asgari ücretteki bu gelişme de dikkate alınarak düzenlenmesi olayı vardı. Şundan dolayı: 2002 yılında asgari ücretin yaklaşık 22 katıydı ilk dilim, şimdi 6,99'a geldi. Bu durumu dikkate alarak vergide adaleti sağlamak açısından bir düzenleme yapılmasının isabetli olacağını düşünüyoruz.

Bana söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Burkey Bey.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKEY ARAZ – Efendim, biz de maddeyi olumlu bulduğumuzu Komisyonun takdirlerine arz ederiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

STK'lerden başka söz talebi yok gördüğüm kadarıyla.

Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu maddeyle ilgili olarak tabii ki biz de destekliyoruz. Özellikle, işçi ve işveren temsilcilerinin de maddenin lehinde olduğunu görüyoruz. Ancak Akansel Bey'in söylediği bir konuyu düzeltmek isterim. Biz bu maddenin uygulamasıyla ilgili, Fon'dan değil de bütçeden karşılanması gerektiğini düşünüyoruz çünkü dediği gibi bu, işçi ve işveren payıyla oluşan bir fon. Bu Fon'un tasarruf unsurunu devam ettirebilmesi için büyüyebilmesi lazım, son beş seneden beri bu Fon büyüyemiyor, sıkıntılı. Bu Fon'dan karşılanması, İşsizlik Fonu'ndan karşılanması doğru değil, bütçe imkânlarından karşılanması doğrudur düşüncesindeyiz. Ayrıca, işçi temsilcisi arkadaşlarımızın söylediği gibi o yönde de bir teşvik yapılması gerekir.

Diğer yandan, Sayın Elitaş söyledi "Gelir vergisi asgari ücret düzeyinde muaf kılındı." diye. Bunun zamanı geldiği için mecburen böyle yapıldı. Biraz önce Enis Bey söyledi, geçmişte gerçekten asgari ücretin kat kat, 21 katına kadar bir şey varken, mesela vergi dilimleriyle ilgili esneklik varken bu 6,9'a kadar düşmüş vaziyette, onun verdiği rakama göre söyledim. Mecburen asgari ücretin gelir vergisinden muaf kılınması gerekiyordu, o noktaya gelindi yani özellikle ücretlilere yüklenildiği için, Türkiye'de yüzde 50'nin asgari ücret alması durumu söz konusu olduğu için bu mecburen yapılmıştır, böyle bir noktaya gelindiği için yapılmıştır. Yoksa Türkiye de Avrupa ülkelerinde olduğu gibi yüzde 5 asgari ücretle geçiniyor olsa ya da asgari ücret, işte, öğrencilerin, saatlik çalışanların, haftalık çalışanların, part-time çalışanların ücreti olsa oradaki gibi bir anlamı olurdu ama mecburen ağırlıklı olarak ücretlinin, ücretli kesimin aldığı en önemli pay asgari ücret üzerinden olduğu için mecburen gelir vergisinden muaf kılınmıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkürler.

Sayın Garo Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teşekkür ederim bütün temsilcilere, dinledik. Yalnız şunu hatırlatmak isterim; işveren temsilcileri de burada, işçi temsilcileri de burada, kamu yöneticisi temsilcileri de burada, bu tablo elinizde var mı bilmiyorum. Ya, bu tabloya dair ben işverenlerden bir şey duymak isterdim yani ciddi bir paylaşım krizi yaşıyoruz arkadaşlar. Hep beraber üretiyoruz, emekçiler daha çok çalışıyorlar, hep beraber çalışıyoruz öyle değil mi, daha çok emekçiler ağır şartlarda çalışıyorlar. Avrupa’da en uzun süre çalışan ve en az gelire sahip emekçiler bizde, büyük bir sömürü düzeni var ve son bir yılda emekçinin gayrisafi hasıladan aldığı pay yüzde 39’dan yüzde 24’e düştü arkadaşlar. Patronların yani yüzde 1’in aldığı pay... Bakın, yüzde 99’un aldığı pay yüzde 39’dan yüzde 24’e düşmüş, yüzde 1’in yani patronların aldığı pay yüzde 42’den yüzde 55’e çıkmış arkadaşlar. Şimdi, böyle bir durum var, hani “Kurt böyle bir paylaşım yapmaz kuzulara şah olsa.” diye meşhur bir laf var ya, böyle bir durum var. Patron servetine servet katmış, işçi perişan olmuş. Vicdanlı vekiller ne yaparlar böyle bir durumda? “Ya, bu paylaşımında bir kriz var arkadaş, ne yapmamız lazım? İşçiden yana, emekçiden yana daha çok tedbirler almamız lazım ki bu paylaşım krizini değiştirelim.” dememiz lazım, değil mi? “24 olmaz, bu payı en az tekrar yüzde 40’a, 40’ın üzerine çıkarmamız lazım, patronların payını da yüzde 40’ın altına düşürmemiz lazım.” demesi lazım, değil mi? Bunu neyle yaparız? Vergi politikalarıyla yaparız, değil mi? Yani “Patronlardan daha fazla vergi almamız lazım, işçiden daha az vergi almalıyız.” dememiz lazım, değil mi? Sizin bu getirdiğiniz düzenlemeyle şimdi ne oluyor arkadaşlar? Siz diyorsunuz ki “Patronlara 400 lira teşvik vereceğim işçi başı.” Kimin parasıyla? İşçinin parasıyla, İşsizlik Sigortası Fonu’nun parasıyla. Elbette işverenlere katkı sunuyorlar ama adı “İşsizlik Sigortası Fonu” arkadaşlar. Yani bir işçi işsiz kaldığında geçimini sağlayabilsin diye bu Fon var.

Değerli arkadaşlar, sizi tekrar vicdana ve adalete çağırıyorum. Bir şey daha söyleyeceğim: İŞKUR temsilcisi burada mı bilmiyorum. Sayın İŞKUR temsilcisi, İşsizlik Sigortası Fonu’nun karşılığı 30 milyar doların üzerine çıkmıştı, 30 milyar dolar. Bugün kaç para? 5-6 milyar dolara düştü. Karşılık olarak TL olarak pek bir anlamı olmadığı için dolar olarak söylüyorum. Yani yağmalandı İşsizlik Sigortası Fonu. Ne şekilde? Bir, patronlara destek verilerek yağmalandı. İki, İşsizlik Sigortası Fonu parayı nereye yatırıyor? Hazine faizlerine yatırıyor değil mi, hazine bonosuna yatırıyor. Yüzde kaçla yatırıyor? Yüzde 8’le, meşhur Sayın Nebati’nin epistemolojik politikalarına para yatırıyor. Enflasyon kaç? Yüzde 80-yüzde 180 yani işçinin parası orada da yağmalanıyor. Düşük faizde tutuluyor ve bu şekilde değeri yok edilmiş oluyor, 30 milyar dolarlık fon 5, 6, 7 milyar dolara düşürüldü; hadi buyurun. Bunda bir zarar görmüyor musunuz siz? Bu açıdan yapmamız gereken, arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu’nun -işveren temsilcisi söyledi, katılıyorum- daha kolay faydalanılabilir hâle getirilmesi lazım, bununla ilgili mutlaka yasal düzenleme yapmamız lazım, işsizlerin faydalanabilmesinin şartlarını kolaylaştırmamız lazım ve işsiz fonu olarak kullanmamız lazım.

Sayın Elitaş, eğer siz ağılık yapmak istiyorsanız, imza attıysanız buna, bunun da yükünü Hükümetinizin taşıması lazım yani hazineden bunu karşılamamız lazım, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan değil.

Bizim de önerimiz şu arkadaşlar: Bakın, kurumlar vergisi olarak biz 180-200 milyar TL geçtiğimiz yıl hedef belirledik değil mi; kaç para topluyorsunuz? Sayın Hazine Bakan Yardımcımız burada, 500 milyar para toplayacaksınız değil mi yüzde 20’den yani patronlar 2,5 trilyon lira para kazanmış demektir bu, öyle değil mi? Patronlar 700-800 milyar kazanacağına 2,5 trilyon lira para kazanmışlar demek.

Değerli arkadaşlar, böyle bir durumdayken mutlaka ve mutlaka artık patronun yanı sıra değil emekçiden yana düzenlemeler yapmamız lazım ve bunu işçinin parasından yapmamamız gerekiyor. Bu anlamda hepinizi vicdana ve adalete davet ediyorum arkadaşlar. Gelin, bu düzenlemeden vazgeçin ve önerimiz de şu: Küçük esnaf ve KOBİ'ler yani "KOBİ" tanımını beraber yapabiliriz. Böyle bir destek verilecekse verilsin ama işçinin vergisinden düşmek üzere verilsin, patronun değil; işçinin vergisinden düşmek üzere verilsin. Büyük işletmelere, büyük sermayeye de böyle bir destek vermeyelim ya; büyük sermaye, biliyor musunuz, gidin, arabalar... Görmüyor musunuz o lüks arabalara biniyorlar, lüks yatlar alıyorlar, efendim, lüks evler, konutlar alıyorlar, servetlerine servet katmış durumdadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Son bir cümlelerinizi alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitti mi sürem?

Böyle bir durumda adaleti sağlamak vicdanlı milletin vekilleri içindir. Sayın Elitaş ve bütün arkadaşları vicdana davet ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Naci Cinişli, 4'üncü madde üzerinde...

Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, bir çelişkiye dikkat çekmek isterim. İktidar veya Hükûmet özel sektöre altı aylığına asgari ücrette yüzde 55 zam yaptırırken -ki doğrudur- kendi memuruna ve kendi emeklisine yüzde 30'u ancak yapıyor; bu, büyük bir çelişki. Buradaki eşitliği neden sağlayamıyoruz? Bunu...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O yıllık değil mi Başkan?

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Altı aylık...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O yıllık, diğeri altı aylık; altı aylık ve yıllık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Asgari ücret yıllık.

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Hayır, yıllık olsa yüzde 100 oluyor neredeyse.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Prim desteği altı aylık.

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Altı aylık... Benim aldığım bilgi farklı burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Asgari ücret yıllık, prim desteği altı aylık.

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Peki, bu arada bu İşsizlik Sigortası... Bunu biz destekliyoruz, bu kararımızı, bu maddeyi yani asgari ücret desteğinin 400 lira olmasını destekliyoruz; giriş konuşmamda da belirtmiştim zaten, bizim de teklifimiz buydu fakat bunun hazine tarafından karşılanmasını biz de bekliyoruz çünkü KKM'ye yüz milyarlarca lira fonlarken hazine burada 17,1 milyar lirayı fonlamamasını biz garip buluyoruz. İşsizlik Sigortası Fonu AK PARTİ'den önce kurulmuş bir fon ve orda işçinin yararlanması gereken bu paranın -patronlar diyeyim, işverenler ki düşman olarak görmüyorum, aksine son derece önemli bir kurum, çok daha gelişmesi gereken bir kurum- ama İşsizlik Fonu'ndan alınmasını doğru bulmuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Orhan Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, İşsizlik Fonu, yüzde 1’i çalışandan, yüzde 1’i devletten, yüzde 2’si de işverenden olmak üzere yüzde 4 olarak toplanan bir fondur. İsmi İşsizlik Fonu’dur, İşsizlik Fonu, Türkiye’de konjonktürel olarak veya farklı nedenlerle muhtemel oluşabilecek işsizlik riskini ortadan kaldırmaya dönük politika geliştirmek ve bu politikaya dönük olarak önlemler almak üzere bu Fon’un farklı araçlar eliyle kullanılmasını amaçlamaktadır. Dolayısıyla yok “Yağmaladınız Fon’u.” vesaire bunlar yanlış ve çirkin laflar. İşsizlik Fonu’nun en çok eridiği dönemi hepimiz biliyoruz, bu çirkin lafları söyleyenler de biliyorlar ki pandemi döneminde, özellikle kısa çalışma ödeneğinin çok fazla kullanıldığı dönemde İşsizlik Fonu özellikle erimiştir yani en büyük erime o dönemde olmuştur çünkü o dönemde akut bir durum ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla herkesin gelir kaybına uğramaması için bir çözüm üretmek gerekmektedir, o çözümün de adresi İşsizlik Fonu olmuştur. İşsizlik Fonu’ndan hiçbir şey harcamayalım büyüsün, büyüsün, büyüsün. E, büyüsün yani büyüsün de bu kullanılacak; bir ihtiyaç olduğunda, bir imkân olduğunda, bir darlık olduğunda kullanılacak ve zamanı geldiğinde de kullanılmıştır ve kullanılmaya da devam ediliyordu ve büyük bir hassasiyetle kullanılmaya devam edilmektedir.

İkincisi, yani burada, işte, “Hazineden verilmeli, niye fondan veriliyor?” Yani sanki İşsizlik Fonu bizim de hazine başka bir ülkenin hazinesiymiş gibi davranmaya gerek yok. Ortada bir yük var; asgari ücretteki bu artışa işverenler...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Mali disiplin için öyle değil o. Bunu bilin. İkisi de Türkiye’nin ama mali disiplin için öyle değil o.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bir müsaade edin.

Şöyle: Mali...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Öyle, öyle.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hepimizin menfaati için böyle. Bu memlekette yaşayan her bir vatandaş, bu memleketin hazinesinden etkilenecek, bu memleketin bütçesinden etkilenecek her bir vatandaş için bu iş aynen böyledir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Mali disiplin için şart.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik olarak söylersek “Toplam kamu.” diyor Orhan Bey, toplam kamunun içinde hepsi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Toplam kamu ya, bu kadar ya. Hazine, bunu hazine...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Öyle ama onun mali sonuçları öyle değil, harcamanın sonuçları öyle değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bunu hazine ödediği zaman, her şeyi hazineye yüklediğimiz zaman, başka kaynakları hareketlendirmeyip her şeyi hazineye “Sen bunu yükleneceksin, sen yükleneceksin.” dediğimiz zaman ne yapacak hazine?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman iyi yöneteceksin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya vergilere bindirecek ya borçlanacak faizle. Dolayısıyla elimizde bir imkân var ve bu imkân Türkiye’de işsizliğin daha artmasını engellemeye dönük olarak kullanılmaktadır. Hazine de bizindir, Fon da bizindir. Bu, Türkiye’nin, bu ülkenin toplam büyüklüğüdür, toplam gücüdür; yeri gelir bu gücü oradaki güçle tahkim edersiniz, yeri gelir başka bir yerdeki güçle tahkim edersiniz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Garanti ödemelerini hazinenin fonlamasına hiç itiraz etmiyorsunuz ama.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla benim burada söyleyeceğim şey budur Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Garanti ödemelerini hazine fonluyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Zaten burada altı aylık bir destek sağlıyor. Şeydeki fark da...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Asıl hazinenin bu ödemeleri yapması lazım. Olur mu öyle şey?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hani, biz asgari ücrette yüzde 55, memura yüzde 30 derken orada biz düşük ücretleri daha yükseğe çekme gibi bir hedefi hepimiz burada konuşuyoruz, paylaşıyoruz, tartışıyoruz. Dolayısıyla asgari ücret, evet, kanuna göre yılda bir defa artırılmaktadır ama geçen yıl yaptığımız gibi... Ne yaptık? Yılın ortasında bir artışa daha gittik. Şimdi, biz bu defa asgari ücrette yüzde 50'nin üzerinde artırıma giderken ne dedik? İhtiyaç olması hâlinde, koşullar... Bir bakarsınız, yarın bambaşka işler çıkar, dışarıdan başka etkiler olur, dünyada konjonktür başka bir yere gider; Allah muhafaza, inşallah olmaz. Her şeyin daha da normalleşmeye başladığı bir sürece bütün dünyayla beraber biz de giriyoruz, öyle görünüyor, beklentiler o yönde ama olağanüstü bir durum olur, yarın iyiye giderken birden işler terse de gidebilir. Kapalı bir toplum değiliz, kapalı bir ekonomi değiliz; dünyaya açık bir toplumuz, dünyaya açık bir ekonomiyiz, dolayısıyla her şeyden etkileniyoruz. Allah vermesin, yarın böyle bir durum oluştuğunda da Hükûmet yeniden oturup altı ay sonra asgari ücreti de yeniden belirleme, yeniden tartışma ve bir artışa gitme kudretini, gücünü elinde tutmaktadır, mesele budur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kamil Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, Orhan Bey'in açıklamasına hemen bir... Belki açılımını da ben yapmak istiyorum. Söylediğiniz gibi İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynakları belli, yüzdeleri; yüzde 1 işçi primi, yüzde 2 işveren primi, yüzde 1 devlet katkısı ve faizden gelen gelir ve kazançlar var bu Fon'daki.

Şimdi, bu Fon'da kurulduğu günden bu yana -1999 yılından 2022 Haziranına kadar benim elimde, daha önce bununla ilgili Bakanlık bütçesiyle ilgili konuşmamda da bahsetmiştim- toplam 376 milyar lira toplanmış, bunun 157,5 milyar lirası işçi ve işveren priminden geliyor, 52,8 milyar lirası devlet katkısı ve 155,8 milyar lirası da faiz geliri. Peki, ne kadar harcama yapılmış bu Fon'dan, buna bir açıklık getirmek lazım. Yani toplam 270 milyar lira harcama yapılmış, bu harcama gerçekten işçinin işsizlik sorununu çözmeye yönelik mi kullanılmış? Kısmi çalışma ödeneğini, nakit ücret desteğini de dâhil edersek, işverene verilen pandemi dönemindeki destekleri de bunun için dâhil edersek yapılan bu 270 milyar lira harcamanın sadece 94,8 milyar lirası işsizlik adına, işçinin talebini, sorununu çözmek üzere kullanılmış, geri kalanı hazinede istihdamı teşvik, destek ve diğer iş gücü programları için kullanılmış; bir yandan işvereni desteklerken diğer yandan hazinenin finansman ihtiyacının karşılanması için kullanılmış yani bu Fon, bütçe dışı bir kaynak olarak değerlendirilen bir fon. Sayın Kuşoğlu'nun ve diğer bazı Komisyon üyelerimizin de belirttiği gibi, hazine dışı bu kaynak yerine hazineden yapılması en doğrusudur diye ben de özellikle belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave bir şey mi vardı Sayın Kuşoğlu?

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, Orhan Bey’e çok teşekkür ederim böyle bir tartışmayı açtığı için, yararlı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, İşsizlik Fonu gerçekten de işsiz kalan... Bir kere, bizde eksik olan bir sigorta dalydı işsizlik, işsizlikle ilgili olarak kuruldu, bunu da tamamlamış olduk; aile sigortalarını da halledince ILO’nun tüm şartlarını yerine getirmiş olacağız, siz biliyorsunuz konuyu.

Yalnız, İşsizlik Fonu şu şekilde kullanılıyor, şartları çok ağır: Şu anda Türkiye’de 4 milyona yakın, resmî rakamlara göre 3,5-4 milyon arasında işsiz var. Buna rağmen, işsiz kalanlar için koşulları çok ağır, ortalama kullanım süresi on ay geçmiyor, altı ay ile on ay arasında kullanılıyor, çok ağır şartları var kullanabilmek için; en az altı yüz gün prim ödeme şartı vesaire hatırladığım kadarıyla. Şimdi, burada tam olarak kullanılmıyor. Bu kadar işsiz olduğu bir ülkede bu kullanılmıyor, tutuluyor, bu şekilde kullanılıyor. Kullanılsın, biz de “Bu kullanılsın.” demiyoruz ancak bu Fon bu kadar sıkıntılı bir dönemde, bu kadar işsiz olduğu bir dönemde koşullar yumuşatılsın, işsizler için kullanılsın, işsizliğin ortadan kaldırılması için, eğitim için vesaire kullanılsın ki... Bu tür kullanımları da var, bunlara bir şey demiyoruz ancak işverenlere bu kısa çalışma ödeneğiyle ilgili olan desteğin de bütçeden karşılanması gerekir. Dünyada da pandemi döneminde de ondan sonraki dönemde de hazineden, bütçeden karşılanmıştır bu kısa çalışma ödeneği benzeri ödenekler. Neden buradan karşılsın? Durmuş Başkanın söylediği gibi, bunun bu şekilde kullanılması bütçe disiplini açısından yanlıştır. Ayrıca, Fon’da biriken meblağ da Türkiye’nin tasarrufudur, tasarruf olarak da kullanılması gerekir. Ekonomik olarak baktığımız zaman da bu şekilde kullanımı yanlıştır. Bunu söylüyoruz sadece.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size son olarak söz vereyim, belki başkaları da size referans yapar.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pek kısa bir sorum olacak Sayın Elitaş’a: Bu altı aylık bir düzenleme, altıncı aydan sonra ne olacak Sayın Elitaş yani 100 lira olarak mı uygulanmaya devam edecek?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kalkacak artık, sıfırlanacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sıfırlanacak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sıfırlanacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Altıncı aydan sonra sıfırlanacak bu destek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkürler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir sorum daha var: Bu İşsizlik Sigortası Fonu’nda ne kadar kaynak kaldı? Bu kaynaklar nereye aktarılıyor, nerede değerlendiriliyor ve bu Fon’un erimesine yani sonuç olarak erimesi konusunda...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, bitirelim, topluca cevap verin.

Sayın Orhan Yegin, sizin de ilaveniz var.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, şimdi, bu İşsizlik Sigortası Fonu’ndan yararlanma koşulları birilerinin keyfi aldığı kararlar değil, bunların hepsi taraflarla derin tartışmalar sonucunda yapılmış, dünya örnekleri incelenerek yapılmış bir şey. Ne diyordu burada? Diyordu ki: Son üç yılda 600 gün prim ödemiş olma şartı yani iki yıl çalışmış olma şartı, artı, son 120 gün kesintisiz çalışmış olma yani birileri sürekli bu Fon’dan “Ola ki bir suistimale dönebilir.” diye... Orada Fon’un emanet edildiği kişilerin koyduğu belli sınırlar var, güzel sınırlar var. Ha, bunlarda esnemeler olabilir, son üç yılda “600 gün” değil “500” denilebilir, “son 120 gün” değil “90 gün” denilebilir. Nitekim, bunları pandemide yaptık, burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda hep beraber bunları görüşerek bu Fon’dan yararlanmanın koşullarını esnettik, olabildiğine esnettik. Neden esnettik? Çünkü arızı bir durum ortaya çıktı, büyük bir işsizlikle karşı karşıya kalacaktık, işverenler üretim olmadığı için, fabrikalar kapandığı için insanların iş akitlerini feshedecekti, ciddi bir işsizlik ve gelir kaybı oluşacaktı; dolayısıyla, o günün koşullarına göre oturduk, burada hep beraber kafa kafaya verdik, tartıştık; Cumhurbaşkanımıza bu koşulları ilettik, istişareler oldu, burada muhalefetle de istişareler ettik ve neticede ittifakla bunları esnettik. Bunlar döneme göre, koşullara göre değişebilir; oturulur, tekrar tartışılır. Burada Hükûmetin “İlla böyle olacak.” diye bir ısrarı yoktur, bir.

İkincisi: Başkanım, ne yapılır? Vergiler artırılır böyle bir dönemde. Bizim, yine burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda kurumlar vergisini artırdığımız bir madde olmadı mı Başkanım?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 23, finans sektörüne yüzde 25 yaptık.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yüzde 23 yaptık, yüzde 20 olan kurumlar vergisini aşamalı olarak yüzde 23’e çıkardık, belli sektörlerde yüzde 25’e çıkardık, normalleşmeye doğru bu vergi oranlarının kademeli olarak yeniden yüzde 20’ye oturacağı düzenlemeleri de yaptık. Onu da yapmamış değiliz yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önce çıkardık, sonra indirdik kurumlar vergisini.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, son olarak bir de şunu söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsak Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tamam, bitiyor.

Böyle, işverene yapılan destek veyahut da istihdam oluşturan yapılan destek, orada işte, ithal ikame bir ürünü yapacak olan yatırımcıya destek; bunların hepsini zengininin yanında olma, zengini büyütmeye, parası olana sahip çıkma olarak değerlendirmemek lazım. Biz BES çıkardık, ne dedik? BES’te baktık ki başvuruyu artırmamız lazım, burada bir yavaş ilerleme var, BES’e bir hız kazandırmamız, tabana yaymamız, topluma daha çok yaymamız lazım dedik ve yüzde 25 devlet katkısı çıkardık maksimum asgari ücret tutarınca, BES sistemine girene...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonra da 30’a kadar çıkardık.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sonra da burada bunu kanunla 30 yaptık. Yani sonuçta devlet bir yandan tasarruf oluşturmaya da gayret ediyor, tasarrufu da teşvik ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Orhan Bey, niye patronların payı artıyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla, bunların hepsinin... İşte, o İşsizlik Fonu bizim bağımsızlık senedimiz gibi bir şey Başkanım, sıkıştığımız zaman, işsizlikle ilgili arızalar ortaya çıktığı zaman işte elimizde Fonu’muz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – BES de böyle, bankada biriken mevduat da böyle, hepsi böyle. Başkanım, bunların hepsi bu memleketin, bu milletin, bu ülkenin gücü ya. Bir yerde bir arıza olduğu zaman hepsi kendi payından oraya bir şeyler katacak, arızayı aşacağız. “Birileri koştursun, şurası yapsın.” Böyle bir şey olur mu Başkanım, Allah’ını sevenler!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Patronların payı burada artıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Bey, yorumlara cevabınız olacaktır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bana da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, Bülent Bey tekrar ilave bir süre istedi.

Kısa olursa sevinirim, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kısa olacak Sayın Başkanım.

Dediğim gibi Orhan Bey güzel bir konuya değindiği için devam ettirmek istedim.

Herkes zengin olsun, zenginliğe karşı değiliz, herkesin zengin olmasını arzu ederiz ama bizim eleştirdiğimiz konu şöyle: İstihdamı artırmak, siz de onu söylediniz. İstihdamı, üretimi artırmaya yönelik teşviklerin artması gerekir. İşverenlere verdiğimiz teşvikler o anlamda ama...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aynı zamanda düşmesine mani oldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – KKM hesabı yani şu anda 300, 400 milyar para verdik. Bunu şeyden ağırlıklı olarak biliyorsunuz, yarısı Merkez Bankasından, yarısı Maliye Bakanlığından; bütçeden çıkıyor. Geçen yıl 300, 400 milyar para verdik -tam bilmiyoruz rakamı- ancak sadece sermayeye verdik bu teşviki yani üretime vermedik, istihdama vermedik. Bunu eleştiriyoruz, bu tür teşvikleri eleştiriyoruz, bu tür harcamaları bütçeden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, böyle bir harcama varken, bu işverenlere verilmesi gereken parayı “Bütçeden olmasın.” dememiz doğru olmuyor, biz de bunu söylemek istiyoruz; farklılığımız burada yani üretimi ve istihdamı teşvik edelim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, KKM’yle ilgili ben bir açıklama yaptım, onu ben birazdan size özel yapayım. KKM’ye girenler aslında mevcut kârlılıklar, şunlar bunlar açısından baktığımız zaman, başka durumda da ben size onu izah edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklif sahibimize söz veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O konuda da Merkez Bankası...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Değerli arkadaşlarımız bu konuda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Toplam dolar karşılığı değişmiyor ama yük olarak, yük orada var... Kamunun üzerinde yük olarak o yük var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Elitaş’a söz verdim.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, değerli arkadaşlarımız biraz önce ifade ettiler. Şimdi 2000 yılındaki rakamları ifade edeyim. İşsizlik Sigortası Fonu’nda yıllar itibarıyla sürekli olarak bir gelir elde edilmiş, biraz önce Sayın Emecan da kısmen bunları söyledi. 2020, 2019 da dâhil olmak üzere toplam gelirden toplam gideri düştüğümüzde Fon sürekli bir artıdaymış. 2020 yılında Fon’un toplam geliri 38,270 milyar lira olmuş, toplam gideri 66,599 milyar lira olmuş. 2021 yılında 46 milyar lira gelir, 58,5 buçuk milyar lira gider olmuş. 2022 yılında tahmini rakam 89 milyar lira gelir, 55 milyar lira gider olmuş. Bu, 2020 ve 2021 yılında, aslında, Fon tam gerekli, kendine düşen görevi yapmış diye düşünüyorum çünkü pandemi sürecinde kısa çalışma ödeneği gibi konuları hayata geçirerek bu işleri yapmış.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kamu bankalarının sermayelerini de ödemiş buradan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şu anda Fon’un elindeki kaynak 2022 yılı Aralık sonu itibarıyla 124 milyar 306 milyon 754 bin 867, gelirlerin harcama oranı da yüzde 71. Şimdi, değerli arkadaşlarımız bu konuyla ilgili güzel fikirlerde bulundular, beyan ettiler. İşsizlik Sigortası Fonu, sadece işsiz kalması olası kişilerin maaşlarını karşılayabilmek amacıyla değil ki sanıyorum Bülent Bey veya Durmuş Bey de söyledi aynı şeyi, işsizliği nasıl önleyebiliriz, eğitim gibi konularda da harcanması gerektiği kanaatini ifade ettiler. Bu Fon’un en büyük özelliklerinden birisi, işsizliği azaltma yöntemleri, önlemleri nelerse onlar adına da değerlendirmek gerekir. Bugün altı aylık süreyle 8.506 liralık asgari ücret -bildiğiniz gibi değerli arkadaşlar, asgari ücret yılda 1 kere yapılır, eskiden iki yılda 1 yapıldı, bazı zamanlar altı ayda 1 yapıldı; şu andaki düzenlemeye göre yılda 1 kere asgari ücret yapılabilir, asgari ücret artışı sağlanabiliyor yani 8.506 liralık kısım- 2023 yılının sonuna kadar geçerli olacak asgari ücrettir. Memur maaşlarındaki artış da 1 Ocak 2023’te yüzde 30 memur maaşlarına yapılan artış, artı 1 Temmuz 2023 tarihindeki, yine, kanun gereğince ortaya çıkacak ilaveler neyse, yüzde 10 olur, yüzde 12 olur, yüzde 15 olur; enflasyon, kanun çerçevesinde, toplu sözleşmede yapılan çerçevede ne olursa ona göre yapılacak bir artıştır. Şimdi, değerli arkadaşlarımız bir yıl içerisindeki asgari ücret ile altıncı aya kadar olan memur ve emekli artışlarını birbiriyle kıyasladıkları takdirde yanlış bir noktaya gidiyoruz diye düşünüyorum.

Bir de vergi dilimleriyle ilgili kısım var, aslında biz değerli milletvekili arkadaşlarımızın getirdiği önergeyle Aralık 2021 tarihinden sadece asgari ücretin değil bütün ücret gelirlerinin asgari ücret kadar olan kısmının vergi dışı kalmasını yaptık. Biliyorsunuz, daha önce biz bunu her yıl asgari ücret birinci dilimi aştığı takdirde yani yüzde 15’lik kısmı aştığı takdirde bir kanun hazırlama ihtiyacımız vardı, bu da genellikle sekizinci ve dokuzuncu ayda –Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olduğunuz için iyi bilirsiniz, Komisyon üyesi arkadaşlar da bilir- getirdik, “Şu kısımda vergiden muaf.” diye düzenleme yaptık. 2022 yılı çerçevesinde baktığımızda 103.272 lira vergiden muaf yani ücret gelirlerindeki hani verginin ilk dilimi 70 bin liralık kısmı yüzde 15 ya, -biraz önce işçi temsilcisi arkadaşımız söyledi- 70 bin liralık kısmın ücret dışındaki gelirler için yüzde 15; 140 bin liraya kadar olan kısım için yüzde 15, ikinci 70 bin lira yüzde 20’ye tabi. Yani 140 bin lira 15 artı 20’yle hesaplanıyor, ilave kısmı da yüzde 27’yle hesaplanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçiyorum, tamam.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir hesap yaptırıp maliyeci arkadaşlara, eğer biz asgari ücret kadar vergiyi –bunu tüm kamuoyunun bilmesini arzu ettiğim için söylüyorum Sayın Başkan, Sayın Paylan önemli bir iş- bakın, asgari ücret kadar olan kısmı vergiden muaf tuttuğumuzda vergi dilimlerinde olağanüstü bir farklılık ortaya çıkmış oluyor. Arkadaşlar bunu değerlendirirlerse çok önemli bir unsur ortaya çıkmış olacak. Şimdi, aylık 25 bin lira, bunlar brüt rakamlar, yıllık 300 bin lira ücret alan bir

kişiyi hesaplıyoruz. Şu anki vergi dilimlerine göre 70 bin liraya yüzde 15, 140 bin liraya yüzde 20, 140 bin lira üstü yüzde 27 olacak şekilde hesaplıyoruz. 2023 yılı gelir vergisi tarifesine göre asgari ücret istisnası olmasa, asgari ücret vergiye tabi olsa 54.850 lira gelir vergisi, 2.270 lira damga vergisi ödeyecekti 300 bin lira brüt yıllık geliri olan kişi. Altını çizerek söylüyorum, değerli arkadaşlar, Sayın Emecan, beni çok uyarıyordunuz arkadan bilgi alırken, sizin sorduğunuz bir soruya cevap verirken lütfen dinler misiniz, özür diliyorum, arkadaşlarınızla sohbetinizi böldüm ama.

Şimdi, tekrar söylüyorum, 300 bin lira yıllık brüt ücreti olan birisi asgari ücret kadar gelirleri vergi dışı bırakmasaydık 54.850 lira gelir vergisi, 2.277 lira damga vergisi ödeyecekti yani 245 bin lira civarında net yıllık ücret geliri olmuş olacaktı. Bu ödemeyle istisna uyguladığımız takdirde şu anda yani asgari ücret kadar gelirin vergi dışı olmasıyla birlikte 17.933 lira gelir vergisi; 300 bin lira yıllık brüt ücreti, aylık 25 bin lira ücreti olan kişi 37.933 lira gelir vergisi, 1.365 lira da damga vergisi ödeyecek. Bu süreç içerisinde baktığımızda 300 bin lira brüt yıllık geliri olan kişinin yıllık avantajı 17.828 lira yani aylık yaklaşık 1.500 lira civarında bir avantajla gelirine katkı sağlamış olacak. Şimdi şu andaki oranları vereyim,

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bunu ben söylemedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şu andaki oranları vereyim, arkadaşlarımız vermişler, 70 bin liraya kadar yüzde 15, 150 bin liraya kadar yüzde 20, 550 bin liraya kadar yüzde 27, 1 milyon 900 bin liraya yüzde 35, 1 milyon 900 bin ve üzeri yüzde 40. Bu oranlar neye göre belirleniyor? Yeniden değerlendirme oranına göre belirleniyor. Hani “Keyfinize göre yüzde 61 uyguluyorsunuz, keyfinize göre şunu yapıyorsunuz.” diye değil yeniden değerlendirme oranına göre yapılıyor. Yeniden değerlendirme oranı nedir? 31 ekim tarihinde yapılan Üretici Fiyatları Endeksi yeniden değerlendirme oranıdır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Onu ben söylemedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki, başka arkadaşımız söyledi.

Yani o anlamda, değerli arkadaşlar, şu anda brüt asgari ücret 1.800 lira, işveren payı bu İşsizlik Sigorta Fonu’yla ilgili... Şu süreçte hakikaten iyi bir zam yapıldığını tahmin ediyorum, 8.506 lira. İşveren temsilcilerine teşekkür ediyorum, işçi temsilcilerine teşekkür ediyorum. Bu çerçevede hep söylenen şuydu: “Beklenin üzerinde bir zam yapıldığı takdirde işsizlik artar mı acaba?” diye ifade edildi. Bu 400 liralık kısmı da işsizlik artmasın, işverene bir destek sağlayarak onların maliyetlerine biraz katkı sağlayarak düşürme amaçlı yapılan bir iştir. İşsizlik Sigorta Fonu’nun amacı da zaten işsizliği önlemektir yoksa işveren, işçiyi işinden edecek, biz işinden edilmiş işçiye maaş verelim amacıyla değil; varsa böyle bir durum, iş bulamayan kişiler varsa onlara katkı sağlayabilmek artı işsizliği önleyebilmek için yapılmış bir fondur diye düşünüyorum.

Fon’un şeyleri yüzde 8 diye söyledi Garo Bey, şimdi arkadaşlarımdan aldım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nereye yatırılıyorsunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Arkadaşlar, şu anda Fon’un faiz gelirleri 2022 yılı itibarıyla yüzde 15,5 olmuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Batırmışsınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçen sene zaten faiz gelirleri en yüksek yüzde 14, 15 ve 17’ydi; yüzde 30’lara, 35’lere 1-2 kere çıktı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon yüzde 100.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şu anda, bakın, kredi faiz oranlarının yüzde 28 olduğu bir dönemde, yapmayın Sayın Garo Paylan! Bakın, Sayın Garo Paylan, kredi faizlerini söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kredi faizlerinin yüzde 28 olduğu bir dönemde bugün İşsizlik Sigorta Fonu yüzde 22,5’le de faiz alıyor, yüzde 14-15’le de faiz alıyor; ortalaması yüzde 15,5.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani kredi faiz oranının yüzde 28 olduğu bir dönemde hakikaten iyi bir faiz aldığını takdir ederseniz diye düşünüyorum, ben sizin hesabı iyi bildiğinizi zannediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Enflasyonu unutsak güzel bir oran.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kuşoğlu, kredi faiz oranlarını söylüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada bir mantık yok ki zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fon’u batırmışsınız!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Şimdi, Emine Hanım’ın kısa bir ilavesi olacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyoruz Sayın Elitaş’a.

Ben bir ekleme yapmak istiyorum. Şimdi, İşsizlik Fonu’nun işveren ve çalışan, işsiz kalan işçi için kullanılması için zaten kurulduğunu söylediniz, Akansel Bey de aynı şeyi söyledi ancak ben biraz önce yıllık bu denetim raporlarından verdiğim rakamlarla şunu ortaya çıkardım: Her yıl işverenin vermiş olduğundan daha fazla işverene teşvik verilmiş. Yani işveren bir destek vermiş ama ona Fon’dan daha fazla destek verilmiş.

Sayın Kuşoğlu’nun biraz önce söylediği şey de çok önemli gerçekten. Koşulları ağır yani işsizlerin yararlanma koşulları ağır. İşte, 600 gün sigortalılık... Yani 500 küsur günlük sigortalı... Biraz esnetilmesi, bir esneklik, bir çalışma yapılması gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Müsaade edin Sayın Başkanım, izin verin, zihinlerdeki karmaşa gitsin.

Sayın Emecan, bakın, işverenin bu 400 liralık primden faydalanabilmesi için 2022 yılındaki istihdam ettiği kişileri eksiltemeyecek. 2022 yılında, farz edelim, 100 işçi çalıştırıyor, bunu düşürdüğü takdirde 40 bin lira destek alamıyor eğer 100 işçi çalıştırırken 99’a düşürürse. Bunu da ay olarak ödüyoruz yani işverene de böyle “Hadi gel, sana güzel bir şey yaptım, ben sana 400 lira veriyorum.” değil. Nasıl ki İşsizlik Sigorta Fonu’ndan işsizlik maaşı alınabilmesi için belirli şartlar varsa... Orhan Bey, biliyorsunuz, daha önce Bakan Yardımcılığı yaptı bu kurumda, bu konuları iyi bilen bir arkadaşımız. O anlamda, daha önce, söylemek de istemiyorum burada, duyduklarımızı söylüyorum, doğru mu yanlış mı bilmiyorum, işçi ile işveren anlaşarak “Gel, ben sana çıkış vereyim. Sen İşsizlik Sigortası Fonu’ndan şu kadar maaş al, üç ay süreyle maaş al. Ben sana sigorta primi ödemezsem kâr ediyorum. Sana da 5 bin liralık asgari ücreti 4 bin lira ödüyorum.” diye anlaşmalar var. İstismar edildiğinden dolayı bunlara ihtiyaç oldu, siz de bunu çok iyi biliyorsunuz. Şu anda işverenin bunu alabilmesi için şartları da yerine getirebilmesi lazım. İyi niyetli, samimi işverenler zaten bu işi alıyorlar.

Değerli arkadaşlar, çok önemli katkılar sağladık. Bunu Genel Kurulda da söylerim inşallah çünkü güzel şeyler ortaya çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

İşverene de bir söz verelim, işverene dönük sözler söylendi.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sadece bir cümle etmek istiyorum. Biz aldığımız bu teşviklerle biz makine almadık, ofis almadık, bina almadık. Bu teşviklerin de şartları var, sizler çok daha iyi biliyorsunuz. İş başı eğitim programı, mevcut istihdamı korumak ve yeni istihdam sağlamak amacıyla bu teşvikleri alabiliyoruz. Son değişiklikten sonra Sayın Bakanımız da bu iş başı eğitim programlarıyla ilgili ciddi bir değişiklik yaptı ki biz de çok destekliyoruz. Yüzde 100 istihdam garantisi olacak şekilde teşvikler kullanılacak, biz de bunu destekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Garı Bey, çok kısa olursa artık bitirmemiz gerekiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu söylemem... Şimdi, işçi çıkarma olasılığının biz kamuoyunda konuştuğumuz kadarıyla küçük esnaf ve KOBİ’lerde olma olasılığının daha yüksek olduğunu görüyoruz yani büyük sermayenin işleri gayet şu anda iyi ve işçi çıkarma olasılıkları daha düşük. Bu anlamda küçük esnafın ve KOBİ’lerin işçi çıkarma durumunda -diyelim ki 10 işçisi varsa 1 kişi çıkardı- bundan yararlanmama riskiyle karşı karşıya. En azından bununla ilgili bir tedbir düşünmemiz gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bakın şunu söyleyeyim: Çıkarsın demiyoruz ama bununla ilgili bir tedbir yapmamız lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Amacının dışına çıkıyorsun...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ne söylerseniz söyleyin bir muhalefet yapar size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İkinci olarak şunu söyleyeceğim: Bu paylaşım kriziyle ilgili hiçbir şey söylemediniz Sayın Elitaş. Kurt böyle paylaşım yapmaz dedim ama kaç keredir böyle paylaşım...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa olursa, bitirmemiz gerekiyor, daha muhalefet şerhi var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Muhalefet şerhini arkadaşlar zaten hazırladılar, şimdi söylediler. Çünkü muhalefet şerhi klasik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, yine matbaada sabaha kadar -emekçi diyoruz- emekçiler bekleyecek.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Muhalefet şerhinin klasik olduğunu tahmin ediyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, az önce bir arkadaşımız söyledi, dedi ki: “2002 yılında en düşük emekli maaşı 357 liraymış, memur emekli maaşı.” “BAĞ-KUR 157 lira, SSK 200 küsur lira.” diye ifade ettiler. Şimdi, değerli arkadaşlar, oradan şu çıkabilir: Ya 2002 yılı ve öncesinde asgari ücret çok düşüktü ki memur emeklisi, memur maaşıyla arasında olağanüstü bir fark vardı. Şimdi, biz bunu... Zaten biraz önce sunum konuşmasındaki yaptığımda da dikkatle izlerseniz 2002 Aralık-2023 Ocak döneminde kümülatif enflasyon yüzde 1.183 olmuş yani 100 liralık paramız, 100 liramız, 1.283 lira olduysa enflasyona göre hiçbir kaybımız olmamış demektir, bu görüntü o.

Şimdi biz memura ne yapmışız? Aile yardımı dâhil ortalama memur maaşında reel artış yüzde 94 olmuş, şu 1.118’den ilave baktığımızda reel artış. En düşük memur maaşı yani ortalama memur maaşı yüzde 94 olmuş, en düşük memur maaşındaki reel artış yüzde 136. Az gelir alanı desteklemişiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kira yardımıyla birlikte.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır, bakın... Bir daha Sayın Başkan...

Yüksek alana az yapmışız, örnek veriyorum, onun ortalamasını yaparsınız. En yüksek alana yüzde 50 yapmışız, en düşük alana yüzde 200 yapmışız, bu onu gösteriyor, rakam tam olarak çıkabilir. Şimdi, net yüzde 94 reel artış ortalama memurda olmuş, en düşük memurda da yüzde 136 reel artış olmuş.

Asgari ücret... Bakın, asgari ücrette net yüzde 260 artış olmuş. Demek ki 2002 yılı ve öncesinde asgari ücret 118 dolardı, zaten “Net asgari ücret 120 dolar.” dediler arkadaşlar. 120 dolardı net asgari ücret 2002 yılı ve öncesi dönemlerde. Hatta 2002 yılının Aralık ayında 98 dolardı asgari ücret, 2003 yılında asgari ücret 120 dolara çıktı.

Değerli arkadaşlar, en düşük SSK emeklisinde reel artış yüzde 85 olmuş. Demek ki SSK emekli çalışanlardan yüksek maaş alıyormuş, emekli maaşı alırken aktif çalışanlardan yüksek maaş alıyormuş ki burada bir dengeleme çıkmış herhâlde ortaya, ona bakmak lazım.

En düşük tarım BAĞ-KUR. Tarım BAĞ-KUR’lu olanlara -siz onu söylemediniz- reel yüzde 550’lik artış sağlamışız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsak Sayın Elitaş...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani 5.500 lira olanı eğer biz artırmamış olsaydık tarım BAĞ-KUR’lusunu herhâlde şimdi 1.000 lira civarında para alacaktı. Onları, işte Sayın Garo Paylan’ın “Ayrılıyor.” dediği var ya, biz alt gelir grubunda olan insanların paylaşımlarını, gelir dağılımını eşitlemeye çalışmışız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada, burada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, Türkiye genelindeki demiyorum; alt çalışanlarla ilgili farklı bir karşılaştırma yapıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gini katsayısında göreceğiz onu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En düşük esnaf BAĞ-KUR’lusuna yüzde 188 reel artış sağlamışız. En düşük memur emekli aylığı yüzde 64. 65 yaş aylığında, arkadaşlar, yüzde 536 artış sağlamışız. Muhtar aylığı... 50 bin muhtarımız var, 50 bin muhtarımıza da yüzde 550 artış sağlamışız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ne yapsanız işe yaramamış ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesiyle düzenlenen ve 5510 sayılı Kanun’a eklenecek olan geçici madde 93’ün birinci fıkrasının (b) bendinin birinci alt bendinde yer alan “İşsizlik Sigortası Fonundan” ibaresinin “Hazineden” şeklinde; üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “İşsizlik Sigortası Fonu” ibaresinin “Hazine” ibaresi ile ve “İşsizlik Sigortası Fonunca” ibaresinin “Hazinece” şeklinde; altıncı fıkrasında yer alan “İşsizlik Sigortası Fonunca” ibaresinin “Hazinece” şeklinde; dokuzuncu fıkrasında yer alan “İşsizlik Sigortası Fonu” ibaresinin “Hazine” ibaresi ile ve “Türkiye İş Kurumuna” ibaresinin “Hazineye” şeklinde ve on birinci fıkrasında yer alan “Türkiye İş Kurumunun” ibaresinin “Hazine ve Maliye Bakanlığının” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah için söz veriyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Elitaş dedi ki: “İşsizlik Sigortası Fonu istihdam yaratmak üzere kurulmuş bir fondur.” İşsizlik Sigortası Fonu istihdam yaratmaz ve istihdam yaratmak üzere de kurulmamıştır. Eğer böyle kurulduysa da, bu amaçla kuruldaysa da bunun kurgusu yanlış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanununda var Sayın Yılmaz, istihdamı artırmak amacı da var.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kurgu yanlış o zaman.

İstihdam doğru sanayileşme politikasıyla, doğru para politikasıyla, doğru maliye politikasıyla, doğru faiz, kur vesaire politikalarıyla, doğru ekonomik politika bileşenleriyle yapılır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu diyoruz işte.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İşsizlik Fonu’nun amacı ekonomi beklenmedik bir şartta gerek içeriden gerek dışarıdan bir şok yerse, beklenmedik bir durum ortaya çıkarsa -ki pandemi böyle bir şoktur- o zaman var olan istihdamı muhafaza etmek için -adı üstünde- bir sigortadır ve dolayısıyla da pandemi döneminde yapılan işler ve gerek doğrudan doğruya işçilere verilen yardım, destek gerekse onları istihdam eden sanayicimize verilen yardımlar doğrudur; burada bir sıkıntı yok.

Ama işin yanlış tarafı da şu: Siz kamu bankalarını, topladığı mevduatın maliyetinden daha az bir kredi vermeye zorlarsanız ve onlara bir görev zararı ortaya çıkarırsanız ve bunu da karşılamak için İşsizlik Fonu’ndan onları yeniden yapılandırır, sermayelendirirseniz bu, yanlış. Bu mali disiplinsizliktir, bu yanlış maliye politikasıdır; işin bu tarafı yanlış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bütün bunların tamamı, evet, doğru; ulusal bir varlık, hepimizin varlığı bu. Fakat doğru işi doğru yerden yapmak lazım. Aynı harcamayı kamu maliyesinden, kamu hazinesinden yapmayla İşsizlik Fonu’ndan yapmanın acaba verimlilik üzerinde ne tür bir etkisi var; düşünüldü mü bu? Bu politikada bankalardaki sermaye indirilirken bunlar düşünüldü mü? Dolayısıyla İşsizlik Fonu istihdam yaratan değil; içten, dıştan bir şok ortaya çıktığında var olan istihdamı korumak üzere -adı üstünde- sigorta. Onun üstüne düşersen ve bunu yaparsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla şu şeyden vazgeçin: Bu mali disiplinsizliktir. İlgili harcamayı ilgili yerden yapın. Ekonominin verilerinin ne olduğunu açık ve net olarak görelim, doğru reçete doğru veriye bağlıdır. Şu anda veriler o kadar darmadağın ve ne olduğunu bilmediğimiz için, onun için ekonomi politikasının uygulayıcılarına yazdığı reçete de yanlıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Mali disiplinin ne olduğunu Türkiye, AK PARTİ döneminde öğrendi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Mali disiplinsizlik sizi iktidara getirdi, şu anda da mali disiplinsizlik sizi bu hâle getirdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz... Bir redaksiyon ihtiyacı var arkadaşlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, mali disiplinin ne olduğunu Türkiye, AK PARTİ'yle öğrendi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, anlaşılması gereken bir şey okuyacağım, rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifinin 4'üncü maddesine işlenecek hükmünün 9'uncu maddesinde yer alan "birinci fıkra" ibaresinin anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla "bu maddenin birinci fıkrası" şeklinde değiştirilmesi yönünde redaksiyon yapılması gerekmektedir.

Redaksiyon yetkisiyle birlikte 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 5'inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 5- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 94- 4447 sayılı Kanunun Geçici Madde 29 ve Geçici madde 32 hükümlerinden yararlanan işverenler tarafından Kuruma sigortalılar adına eksik bildirilen günlere ilişkin ek nitelikteki muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin/aylık prim hizmet belgelerinin işverenin Kuruma başvuru tarihini takip eden aybaşından itibaren üç ay içinde verilmesi ve muhteviyatı primlerin de aynı sürede ödenmesi halinde, söz konusu yükümlülükler süresi içerisinde yerine getirilmiş sayılır. Bu maddenin yürürlük tarihine kadar bu kapsamda tahsil edilmiş primler ve idari para cezaları iade veya mahsup edilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 5'inci madde kısa çalışma ödeneklerindeki hatalı işlemlerin bildirilmesine ilişkindir. Bakan Yardımcımız mı açıklasın?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teknik bir konu, Sayın Bakan Yardımcımızın açıklaması daha iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii. Bakan Yardımcımız Adnan Bey'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Sayın Başkanım, çok saygıdeğer milletvekillerimiz; şimdi 4447 sayılı Kanun'un geçici 29 ve geçici 32'nci maddeleriyle, biri Kasım 2021'de çıkmıştı biri de geçtiğimiz yıl kasımda yine çıkmıştı birer yıl arayla. Orada bir düzenleme yapmıştık ve kısa çalışma ödenekleri ve nakdî ücret desteklerinde hatalı işlemler dolayısıyla varsa fazla ve yersiz ödemeler bunların terkin edilmesine yönelik yani devletin yani İŞKUR'un bu anlamdaki alacağından vazgeçmesi, terkin edilmesiyle ilgili bir düzenleme yapılmıştı. Ki o düzenleme haklıydı, şundan dolayı: Kamu, bilhassa kısa çalışma ödeneğinin uygulanmasına yönelik hiçbir işverenimizde gerçekten gerekli bir tecrübe yok, çok az kullanılan bir alandı ama pandemiyle birlikte birden bire yüklenme oldu. Daha önceden iş müfettişi göndererek "Evet bu iş yeri kısa çalışmadan istifade edebilir, nakdî ücret desteğinden istifade edebilir." raporu olmaksızın herhangi bir destek yapılmazken pandemi sebebiyle hiç iş müfettişi gönderilmeden, teftiş yapılmaksızın bütün talepler karşılandı ve ister istemez de birçok hata, bir tecrübesizlik olması hasebiyle, mali müşavirlerin de o konuda bilgilerinin olmaması hasebiyle çok hata yapıldı, o hatalar sebebiyle de kısa çalışma ödeneklerinde ve nakdî ücret desteklerinde var olan yersiz ve fazla ödemeleri biz görmüştük ve onu kanunlaştırdık. Şimdi, bunun ikinci ayağını yapıyoruz, o da şu: Sayın milletvekilimizin ifade ettiği çerçevede daha çok çalışanları ilgilendiren bir yönü var bunun, o da şu, şimdi "Kısa çalışmadan istifade

etti, yanlış ve haksız, yanlış ve yersiz ödeme.” dediğiniz şey aslında diyelim ki on günlük istifa etti, yirmi günü devlet ödeyecek ama o kişiyi yirmi beş gün çalıştırdı, otuz gün çalıştırdı veya on gün olabilir, on beş gün çalıştırdı; biz bunu SGK’den çekebiliyoruz, ne kadar fazla çalışıldığını, prim, bir iş yeri için kısa çalışmadan istifa etti, ne kadar göstermesi gerekiyor o belli ama baktık ki SGK verilerinde bunun üzerinde çalıştırılma gün sayıları var, bu anlaşılıyor ki bir hata yapılmış. O zaman ne oluyor? Bu kişilerin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sehven mi olduğunu düşünüyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Sehven, evet.

Yani doğrusunu söylemek gerekirse bu konuda -biraz önce de söyledim- mali müşavirlerin de tecrübesi yok. Bir de şöyle bir rahatlığı var: Bakanlığımız iş müfettişi göndererek orada kısa çalışmayı hak edip etmediğine bakıyor, onun için mali müşavirler çok kafa yormuyor bu işe ama pandemiyle birlikte bilhassa haziran, temmuz ve ağustos aylarında 2 milyon, 1-2 milyon civarında müracaat oldu, bunların karşılanması müfettiş gönderseydik mümkün değildi, onun için hatalı olduğunu düşünüyoruz. Zaten Meclisimiz de bunun hatalı olduğunu düşünerek kısa çalışma yönündeki bu fazla ve yersiz ödemelerin terkin edilmesini uygun gördü. Şimdi, çalışanlarla alakalı, bu eksik ödenen primlerle çalıştırıldı, biz bunları görüyoruz verilerden ve bu çalışanların primlerinin de eksik yatırılan primlerinin de yatırılması gerekiyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hak kaybı ortadan kaldırılıyor yani?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Kaldırılıyor, evet ama şimdi eğer biz şöyle yaparsak yani Meclisimiz bu kararı almazsa Sosyal Güvenlik Kurumu olarak bizim yapmamız gereken şey şu: Siz primlerinizi zamanında yatırmadınız, o nedenle cezai bir müeyyideye tabi tutulacaksınız, bu bir. İkincisi de teşvikti yani genel bir teşvik var yüzde 5’lik, ondan da istifa edemeyeceksiniz bir yıl süresince. Bunları, hata ve hatadan kaynaklı olduğu için bir kere bu cezaları almayalım düşüncesinde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 5 teşvik değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Teşvikten de istifa etmeye devam etsin yani sanki zamanında müracaat yapılmış gibi değerlendirilsin ve artı varsa da burada o çalışanların eksik prim günlerini ödeyecek, işverenler ödeyecek şu anda yani...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Güncel tutardan mı ödeyecek, eski tutardan mı ödeyecek?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Güncel tutardan ödeyecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cezalı mı ödeyecek?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Hayır, işte onu söylemeye çalışıyorum, ilk gün yani zamanında yatırmış muamelesine tabi tutulacak, cezaya tabi olmayacak, teşviklerden istifa etmeye devam edecek. Ama bizim asıl amacımız sigorta primlerini tamamlamak burada çalışanların çünkü şimdi emeklilikte yaşa takılanlar meselesi de gündeme gelirse burada şikâyetler de var çalışanlardan “Otuz gün çalıştırdı ama on gün istifa ettirdi.” gibisinden, o şikâyetleri de...

Şunu da söyleyelim: SGK verilerinden biz bunu görüyoruz ama aynı zamanda mesela diyelim ki bir çalışan geçmişte fazla çalıştırıldı ama kısa çalışmadan az istifa ettirildi, hem de kısa çalışmadan kurumu istifa etti diye bir düşünceye sahip olursa, şikâyet ederse oraya da müfettiş göndererek

tespit yaptırıyoruz; eğer o şikâyeti haklıysa onlar için de yine aynı şekilde primlerinin tamamlanmasına -ama işveren tarafından ödenmesi şartıyla primlerinin tamamlanmasına- yönelik bir düzenleme bu. Kısa çalışmanın kısım ayındaki...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yani, iki taraflı koruyucu bir uygulama.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, bir şey sorabilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz vereceğim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hem işveren cezaya girmesin hem işçiler mağdur olmasın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Evet, hem de işveren mağdur olmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Uğur Bey, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, şimdi “güncel rakamlarla” dediniz. Mesela 2020’nin Haziran ayının aylık bildirgesini yaparken, eksik gönderenin güncel rakamlarını bu asgari ücretle mi hesaplayacaksınız? O ayı, işte “ağustos ayı” yazdınız veya “temmuz ayı” yazdınız; rakamlarda bir dengesizlik olmayacak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz soruları not edelim, topluca cevaplayalım bir çalışma gerektiriyorsa.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Özür dilerim, tamam.

Güncel değil, o günkü asgari ücretten, o günkü ödenen prim neyse o kişi için; asgari ücret de değil, ödediği prim neyse o.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, o zaman düzeldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, ben şahsen şöyle düşünüyorum bu tarz durumlara ilişkin. Biz şimdi bir hatayı yekûn oluşturduğu bütün her şeyden muaf tutarak bir düzenleme yaptığımız zaman, yarın öbür gün farklı durumlar oluştuğunda yine işverenin aynı, benzer rahatlığa girmesine vesile olmuş olabiliriz kaygısı taşıyarak şöyle bir şey düşünüyorum: Yani bu eğer o günkü eksik yatan primle ilgili bir ödeme ise o günkü rakam kuş oldu bugün; bugünkü güncel ücretine tekabül eden prim borcu neyse, o prim borcu üzerinden almamızın daha doğru olacağı kanaatindeyim.

Hatta buna ek olarak yani bir tartışma olsun diye söylüyorum: 5 puan indiriminden işverenin -evet- yararlanmasına mâni olacak bir şeyi düzeltelim ama o yanlış yaptığı işlemin de bizim mevzuatımızda cezası neyse o cezayı da ödesin. Ödesin ki yarın öbür gün benzer durumlarla karşılaştığı zaman işini doğru yapma telaşı yaşasın. Şimdi, böyle bir şeyi yaptığımız zaman hiçbir telaş yaşamadan onu her şeyden kurtarmış oluyoruz; bu da basiretli işveren tanımına çok uymayan bir duruma dönüşüyor. Böyle bir önerim var, arz edeyim Komisyonunda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İsterseniz topluca cevaplayın, diğer arkadaşlarımızın da sorularını alalım.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, arkadaşlar, bu Covid günlerini hatırlayalım: Covid dönemi başladı ve hemen ardından aslında çok küçük bir kapanma yaptık ve ardından doğrudan bütün emekçileri çalıştırdık. Aslında ölümleri pahasına çalıştırdık ama orada belli kurallar getirildi yani seyreltme kuralları getirildi. Bir iş yerinde 200 işçi varsa bu 200 işçinin çeşitli vardiyalarla çalıştırılma zorunluluğu getirildi yani bir tezgâhta 10 kişi çalışıyorsa 5'e düşürüldü. Bu çerçevede de işçiler resmi olarak ancak on gün, on beş gün bildirilebildi ama fiiliyatta -çok iyi biliyoruz- fabrikalar tam kapasite çalıştı. Yani işçinin tamamını çalıştırdı büyük oranda fabrikalar ve resmiyette gösteremediler, göstermek isteseler dahi gösteremediler bu durumu çünkü Covid tedbirlerine aykırıydı bu durum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Niye canım, yararlanmazdı kısa çalıştırmadan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, hayır, gösteremezlerdi çünkü seyreltme uygulamak zorundaydı, hani 200 işçisi varsa 100'ünü vardiyalı çalıştırdığını göstermek zorundaydı Covid tedbirleri gereğince. Şimdi, bu da denetlenmediği için, Çalışma Bakanlığının müfettişleri -söyleydi Sayın Bakan Yardımcımız- yetersiz olduğu için fiiliyatta böyle çalıştı. Hatta “Dünyada bir tek biz çalışıyoruz.” diye övündük işçilerin ölümü pahasına.

Şimdi, bunu düzeltme üzerine bir şey getirilmiş çünkü yani fiiliyatta işçi çalıştı gerçekten, bunu düzeltmek ama nasıl düzeltmemiz gerekiyor? Yani Covid tedbirlerine uymamış “Tamam, bunu geçelim.” diyorsunuz ama en azından bunun o günkü maaş ve prim üzerinden yapılması -bunu öyle açıkladığınız için söylüyorum- ciddi bir handikap yaratır. Buna “enflasyon” mu deriz “TÜFE” mi deriz “TEFE” mi deriz “ÜFE” mi deriz “yeniden değerlendirme oranı” mı deriz; mutlaka taşıyarak bugüne getirmek gerekir ve orada gerçekten işçi çalışmışsa arkadaşlar, bunun düzeltilmesi gerekir. Yani oradaki Covid seyreltme kuralları çerçevesinde yapılmış ama işçi primleri ödenmemişse bu primler ödenmeli ve onun dışında, ceza mı koyarsınız, mutlaka en azından enflasyon, TÜFE, yeniden değerlendirme oranları çerçevesinde olmalı diye öneriyorum, öyle açıkladığınız için söylüyorum. Bu kamu vicdanını yaralar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Açıklamak durumundayım ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Yok, arkadaşların dediğine değil, ben ilk açıkladığım yerdeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, nedir ilk açıklamanız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – İlk açıklamam yani şu anki asgari ücretten primlerinin tahsis edilmesi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o da sıkıntılı. Şöyle bir sıkıntı var: Yani asgari ücret rakamına...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Onu da verir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama şu var: Ama asgari ücretin üstünde maaş alanlar da var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O günkü prim neyse ondan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, orantılamak gerekir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyledir zaten.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O günkü prim neyse ondan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, orantılamak gerekir. İşçi o zamanki asgari ücretin yüzde kaç fazlasını alıyorsa ona göre prim ödemek lazım. Yoksa “Herkesi 20 bin lira alanı da asgari ücretle gösteririm.” dersen...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani asgari ücreti kanuna göre güncelleyeceğiz yoksa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu soru olarak yönlendirin, cevabınızı alın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Adaletli olmaz yani “Asgari ücretten bildirin.” dediğiniz zaman o günkü asgari ücretin 2 katı, 3 katı maaş alan işçiler var, ücret alan işçiler var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle olan çok fazla yok zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Hepsini asgari ücretten bildirin.” dediğiniz zaman da burada hak edilmiş bir primi almamış olursunuz. O günkü asgari ücrete göre daha fazla maaş alan işçilerin “Hepsini asgari ücretten gösterin.” demeniz de doğru olmaz. Siz neyle düzenleyeceğinizi bir izah edersiniz onun üzerine eleştirilerimizi yapabilelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Kamil Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum. Ayrıca bu tost ve ayran ikramlarınız için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vallahi, biraz mütevazı oldu ama ne yapalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, ben şu peynirli...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peynirle zam geldi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kaşarlı, peynirli tost okul kantinlerinde 18-20 lira, hadi diyelim 15 lira. Şu ayran, hadi diyelim 5 lira -en düşüğünden söylüyorum- bir de şu su 4 liradan satılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yasama maliyetlerini baya düşürdük.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 5 lira da buna söyledik, 25 beş liraya getirdik. Ben 2 sandviçten bahsetmiyorum, 1 tanesinden bahsediyorum 25 beş lira. Şimdi, ben 4 kişilik bir aile olsam 25 liradan bir öğünde 100 lira harcarım, 3 öğünde 300 yüz lira yapar, on günde 3 bin lira yapar, Otuz günde 9 bin lira yapar sadece şu üçlüyü tüketmekle. Biz, şimdi asgari ücreti konuşuyoruz yüzde 30 zam diyoruz, öyle diyoruz, şöyle diyoruz hepsi bu, hesap. Hani, şu simit-çay hesabı, bu da burada; bu yediğimiz sandviç-ayran-su hesabı, 9 bin lira.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu enflasyonla o hesabı her zaman yapmak durumundayız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bundan öte bir şey demiyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar....

Önerge var mı bunda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sorumuz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge yok, sorular var.

Buyurun Adnan Bey, sorulara cevap verelim lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şimdi şöyle efendim. Kanun metni, bunu arkadaşlarla birlikte hazırlarken düşüncemiz şuydu: Öncesini okumuyorum, aynen diyoruz ki: “Verilmesi ve muhteviyatı primlerin de aynı sürede ödenmesi hâlinde -yani işverenler

tarafından primler ödenecek- söz konusu yükümlülükler süreç içerisinde yerine getirilmiş sayılır.” Bu ifadeden ve devamında da “Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar kurumca belirlenir.” diye bir genel yetki istiyoruz Meclisten.

Şimdi, bizim burada düşündüğümüz şey şuydu: İşverenler bir cezaya tabi olmasın, beyannamelerini süresi içerisinde vermiş ve teşvikten de istifade etmeye sayılınsınlar. Bu bağlamda baktığımız takdirde onun periferisi olan, onun eş değeri olan veya sonucu olarak da kanaatimce benim yani bizim düşüncemiz şöyle: Bugünün verileriyle tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü sizin dediğiniz gibi “Primlerde eksik sayılmasın.” diye. Amma velakin burada daha açıklık yapılması gerekiyorsa yani Komisyonumuz bunun açılmasını istiyorsa o konuda çok fazla bir şey söyleyemeyeceğim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bununla ilgili bir süre var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Efendim, süre şöyle: Şimdi başlangıçta süre konulmasına ilişkin bir düşünce vardı, altı ay gibi bir yıl gibi süre konulması gibi düşünüldü ancak bu fazla ve yersiz ödemeler zaten işverenin bilgisi dâhilinde olmayan bir durum olduğu için ola ki bir sene sonra yine bir işveren eksik prim yatırdığıyla alakalı şikâyet olur da ve bu şikâyetle haklı bulunursa onlar da bu kanundan istifade etsin diye müracaatı hâlinde şöyle ifade ettik: “Kuruma başvuru tarihini takip eden ay başından itibaren üç ay içinde...” Yani gelecek sene de yapılabilir bu, iki sene sonra da yapılabilir bu. Yeter ki şikâyetle... Biz burada temel esas...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama orada şöyle bir şey olur: İşten çıkma durumunda sıkıntı yaratır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Nasıl?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İşten çıkma durumunda sıkıntı yaratır. Birisi emekliliği gelmiş, emekli olacak, primi yatmamış; primi yatmadığı için orada bir sıkıntı oluşur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – İşte onu söylemeye çalışıyoruz yani.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şöyle bir şey olabilir: Olağanüstü durum şartları dikkate alınarak bu süre için bir sınır konur, daha sonra sınırlar da bundan yararlanır diye maddede bir düzeltme yapılabilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Yok, şöyle: Biz zaten –belki avukat arkadaşlar vardır aramızda, kusura bakmasınlar ama- bu anlamda tahmin ediyoruz ki avukatlar da işçilerin bu mahiyetteki mağduriyetlerini esas alarak, kendileri de teşvik ederek dava açmalarını isteyeceklerdir onlardan ve bu bir sene sonra da, belki bir buçuk-iki sene sonra da böyle gündeme gelir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Maddede bir düzenleme yapılarak davayı açmadan da halledilebilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Gelmesi hâlinde de bunların -kim olursa olsun- aynı bu kanunun sağladığı şu “Cezasızlık ve indirim, muafiyetten istifade etsin.” gibi bir...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama işte, yol olabilir; yol olmasının önüne...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayalım Adnan Bey.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şöyle ama, Orhan Bakanımın ifade ettiği şeye de cevaben şöyle söyleyeyim: Biz bunu münhasıran -yani ne geçmişe ne de geleceğe- geçici 29 ve geçici 32’nci maddelerden istifade edenler için söylüyoruz yani bunlara başka herhangi bir kimse girmeyecek.

Sayın Durmuş Milletvekilimin ifade ettiği “Kaç kişi var?” noktasında...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani SGK’nin kaybı ne?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Bizim SGK verilerine göre 27 milyon prim gün kaybı gözüktüyor şu anda.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani onun parasal karşılığı nedir?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Parasal karşılığı da 3 milyar civarında yani bu kadar prim tahsilatı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, ilave bir şeyiniz mi vardı? Kısa olursa sevinirim, saat sekize geliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Adnan Bey, şöyle bir şey: Sayın Başkan, maddeyi okuduysanız maddede şey açık değil; o günlük ücret üzerinden mi, bugünkü ücret üzerinden mi, açık değil. Yani bunu bir önergeyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bunu kendi içimizde konuşalım, eğer açık değilse Genel Kurula kadar bir önerge hazırlayalım, daha netleştirelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu önergeyle açık hâle getirmemiz gerekir.

Ve ben şunu söyleyeyim: Bakın, bugünkü rakamla yapılması doğru olmayabilir çünkü asgari ücrete, taban ücrete yapamazsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olmaz zaten, yapamazsınız öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte onu söylüyorum, yapamazsınız.

Yapılması gereken şudur bence: O günlük ücret esas alınması lazım; enflasyona göre, TÜFE’ye göre, yeniden değerlendirme oranı gibi bir rakam... Aksi takdirde çok büyük bir avantaj vermiş olursunuz yani ödeyen keriz durumuna düşmüş olur, ödemeyen avantajlı duruma düşmüş olur; olmaz, kabul edilemez.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onu da ödeyip ödemeyeceği belli değil ya bu düzenlemeye göre.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani yapılması gereken en azından o günlük rakamın bugüne taşınmasıdır yani yurt içi ÜFE, TÜFE, neyse, ne yaparsınız, hangisini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, siz buna bir şey söyleyeceksiniz galiba teklif sahibi olarak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok Kıymetli Bakanımız söze başlarken şu ifadeleri kullandı: “Yanlışlıkla yapılan, sehven, bilmeyerek, mali müşavirlerimizin bilgisizliğinden, şudur budur, işverenin bilgisizliğinden...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilgisizlik değil ya, fiilî çalıştırdılar; fiilî çalıştırdılar Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, ama ben sözüne bakıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sırf mali müşavir değil...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaten bir yıl önce de yine buna benzer bir düzenleme yaptık, üç ay önce bir düzenleme yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fiilî çalıştırdılar. Sehven değil, çalıştırdılar ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, dinler misin bir dakika yani; bir dakika ya, dinler misiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama sehven değil yani sonuçta çalıştırdılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlasın, bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, zaten aylık bildirgeyi düzenlerken diyelim asgari ücretli çalışan kişi sayısı 3 kişi, asgari ücret kaç para, o rakamları yazmak zorundayız, o rakamları kafadan ben bu güncel rakamla yazıyorum diyemezsiniz kanunen de zaten, öyle bir şey olamaz çünkü haziran ayı, temmuz ayı veya 2021, 2022’de her şey, rakamlar net bir şekilde ortada. Aylık bildirgeyi ben yaparken mali müşavir olarak kafama göre bugünkü rakamı taşıyamam ki oraya; zaten giremem, o rakamları giremem oraya ve doğru sonuç vermez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Orhan Beyin de bir ilavesi var, onu da alalım.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım buradaki hassasiyetimiz şu: İşini zamanında, mevzuatı iyi okuyarak, çıkan kanunu iyi okuyarak, doğru yapan ile “Aman, yap geç, boş ver, öyle böyle.” diyenin arasında bir makas olması lazım ya. Yani işini gününde, doğru yapmış, işveren ödemiş geçmiş; işini yanlış yapmış bugün biz üç sene önceki, dört sene önceki prim tutarıyla borçlandırmamız doğru olmaz; benim itirazım bu yani eğer yanlış anlamadıysam itirazım buna. Biz bunu çok...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adnan Bey, bu çerçevede bir bakalım, inceleyelim nedir konu çünkü siz de teknik arkadaşlarla anladığım kadarıyla tam anlaşılmadınız burada.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bitirmedim, bir müsaadenizle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sonuçta burada kanun yapıyoruz. Kanuna deriz ki: “Şu oranda artırılarak ödenir.” “Şu kadar katıyla ödenir.” Yani kanunu yazarken metni ona göre yaparız, muhasebeci de evrakını Uğur Ağabey, ona göre düzenler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, zaten cezai bir şey olursa kanuna gerek yok, o gün cezayı uygularsın geçersin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır, cezasını da ödemeli bakın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu düzenleme ceza vermek için değil ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bu 5 puan prim teşvikinden yararlanmasına mani olacak hâli ortadan kaldıralım, sehven yapılmış kabul edelim ama bir hata yapmışsa, onun da kanunda bir idari para cezası varsa o da çok büyük bir şey değil; onu da muhakkak ödesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Orhan Bey, sehven değil; çalıştırdılar, çalıştırdılar ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yeterince açıklık kazandı endişeler, soru işaretleri. Bunu bir çalışalım, böyle hemen ayaküstü bir karar vermeyelim. Arkadaşlarla birlikte bir tekrar bakın, Genel Kurula kadar netleştirilmesi gereken bir şey varsa, ilave edilmesi gereken bir husus varsa yapalım ama şu anda alelacele bir şey yapamayız.

Evet, teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar.

Şimdi bir redaksiyon ihtiyacı var bu maddede de onu okumak istiyorum.

Değerli vekiller, 5'inci madde redaksiyon: “Görüşülmekte olan kanun teklifinin 5'inci maddesinin ‘işlenecek’ hükmünde yer alan ‘prim hizmet belgelerinin’ ibaresinin kanun yapım tekniğine uyum sağlanması amacıyla ‘prim ve hizmet belgelerinin’ şeklinde değiştirilmesi yönünde redaksiyon yapılması gerekmektedir.”

Redaksiyon yetkisiyle birlikte 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok özür dileyerek... Adnan Bey'le, Sayın Bakanımızla bir şey konuştuk, bir şey eksik kalmış, Bakanım ifade etmek istiyor. Bana “Siz söyleyin.” dedi ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Adnan Bey.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şöyle: Bizim bütün derdimiz SGK olarak buradan ceza alalım, almayalım değil. Tekrar söylüyorum: Meclis daha önce yapılan hatayı uygun gördü. Şimdi bugün kalkıp da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka alanlarda yapılanlar yapıldı, bura eksik kaldı diyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM – Şimdi, birisi iyi yaptı, birisi kötü yaptı... Bence burada bu kanun teklifine ilişkin olarak konuşmamak lazım. O nedenle de biz gene, tamam, burada, o günkü çalıştığı ücret üzerinden primlerini tahsil edelim; biz ceza almak taraftarı değiliz, illaki para alalım taraftarı da değiliz SGK olarak. Yeter ki bu kişilerin primleri yatırılsın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Emekli olsunlar istiyoruz Sayın Başkanım, emekli olsunlar istiyor arkadaşlar.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yeterince tartıştık, aynı şeye tekrar tekrar dönüyoruz; rica ediyorum. Oyladık, geçti madde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben bunu kabul etmiyorum yani ödüllendirmiş oluyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, tekrar Genel Kurula kadar bir incelensin bu konu.

Sayın Elitaş bu konuya Genel Kurula kadar tekrar bir bakabilirse seviniriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üzerinde büyük bir enflasyon var; o zaman asgari ücret 2 bin liraydı, şimdi 8.500 lira. Nasıl olacak yani böyle bir adalet...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ödül yok ya, ödül yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu böyle bir şey ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yürürlük ve yürütme maddesine geçmeden önce 5 adet yeni madde ihdasına ilişkin önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4810 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu	Abdüllatif Şener	Cavit Arı
Ankara	Konya	Antalya
Mehmet Bekaroğlu	Süleyman Girgin	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	Muğla	İzmir
Emine Gülizar Emecan		
İstanbul		

“MADDE – 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 213’üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.”

“Dönemsel yakacak yardımı”

“Madde 213-Devlet memurlarına yılın Ekim ve Şubat ayları arasında aylık 2.000 TL tutarında yakacak yardımı verilir. Söz konusu tutardan herhangi bir nam altında olursa olsun vergi kesilmez. Söz konusu tutar her yıl yeniden değerlendirme oranı tutarında artırılır. Devlet memurlarının ne şekilde yakacak yardımı ödeneğinden faydalanacakları ve bu yardımın uygulanmasıyla ilgili esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan bir yönetmelik ile tespit olunur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım Bülent Bey?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet, gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Son dönemde doğal gaz ve akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle kış dönemi boyunca devlet memurlarının ısınma giderlerine bir ölçüde katkıda bulunmak amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda eski dönemde de var olan yakacak yardımı ödemesine yeniden işlerlik kazandırılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4810 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu	Abdüllatif Şener	Cavit Arı
Ankara	Konya	Antalya
Mehmet Bekaroğlu	Süleyman Girgin	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	Muğla	İzmir
Emine Gülizar Emecan		
İstanbul		

“MADDE – 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Ek 18. Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.”

“Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, yılın Ekim ve Şubat ayları arasında da 2.000 TL aylık yakacak yardımı ödenir. Söz konusu tutarlar her yıl yeniden değerlendirme oranı uygulanarak artırılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Son dönemde doğal gaz ve akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle kış dönemi boyunca emekli vatandaşların ısınma giderlerine bir ölçüde katkıda bulunmak amacıyla 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Ek 18’inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE — 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “1.100’er TL” ibaresi “net asgari ücret” şeklinde değiştirilmiştir.

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

Mehmet Bekaroğlu

Ankara

Konya

İstanbul

Süleyman Girgin

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Antalya

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Sosyal Güvenlik Kurumundan aylık almakta olanlara dini bayramlar öncesinde yapılan ikramiye ödemelerinin net asgari ücret düzeyine çıkarılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne 1’inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1.100” ibaresi “3.500” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu tutar, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan bir önceki yılın Aralık ayına göre tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamaya göre artırılarak her yıl yeniden hesaplanır.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisi

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2018 yılında 1.000 TL olarak ödenen bayram ikramiyesi 2021 yılında yalnızca 100 TL artırılarak 1.100 TL olarak ödenmeye devam etmiştir. İktidar, 2018 yılından sonra ülkemizde yaşanan enflasyonu görmezden gelerek bayram ikramiyesi ödemelerinde bir kez ve göstermelik oranda artış yapmıştır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası enflasyon hesaplayıcısıyla yapılan hesaplama göre 2018 yılının Mayıs ayında 1.000 TL olan parasal değer 2022 yılının Aralık ayında 3.563 TL'ye denk gelmektedir. İktidar, kendi hesap araçlarında bile 1.000 TL'nin alım gücünün 3.563 TL'ye çıktığını hesaplarken ikramiyenin son dört yılda yalnızca 100 TL artırmayı makul görmemelidir. Çalışma hayatları boyunca ülkemizin gelişimine büyük katkıları olan ve yaşlılıklarında muhtaç hissetmemeleri, refah kaybı yaşamamaları gereken emeklilerimizin emeklilik haklarını en iyi şekilde kullanabilmeleri sosyal devletin sorumluluğudur. Önergemizle, bayram ikramiyesinin 3.500 TL olarak yeniden belirlenmesi ve devamında her yıl TÜFE oranında artışın gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Son önergemiz...

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini, maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 92- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, salgın hastalık sebebiyle kısa çalışma ödeneği aldıkları veya ücretsiz izne çıkarıldıkları süre boyunca yatırılmamış olan sosyal sigorta primleri, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından ödenir.”

Süleyman Girgin

Kamil Okyay Sındır

Abdüllatif Şener

Muğla

İzmir

Konya

Emine Gülizar Emecan

Bülent Kuşoğlu

İstanbul

Ankara

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat verecekseniz buyurun Sayın Süleyman Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle şu amaçlanıyor: Yani işsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları var, bu koşulları yerine getirenler işsizlik ödeneğinden yararlanıyor. Tabii, çalışılmayan sürede işveren ücret ödemiyor, sigorta primi bildirmiyor, bu bakımdan kısa çalışma ödeneği dönemlerinde işçinin sigortası da yatmıyor, bu süreler boş geçiyor. Kanunda açık hüküm olmadığı için de bu sürede

borçlanmak da mümkün olmuyor. Hani, İşsizlik Fonu’nu kullanacaksak asıl bunun için kullanmak lazım ve ödenen günler için işçinin kısa dönem primleri yatıyor ama ölüm ve emeklilik için kısa çalışma ödeneği hesaba katılmıyor. Bunun için bu dönemin İşsizlik Fonu tarafından karşılanması talebimizdir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Önergeler bitti.

MADDE 8- Bu Kanunun;

a) 2 ve 3 üncü maddeleri 2023 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 7 inci maddesi 1/1/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8’inci madde yürürlük maddesidir.

Yürürlük maddesiyle ilgili söz talebi yok.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4810) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “7 inci maddesi” ibaresinin “4 üncü ve 7 nci maddeleri” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

Yaşar Kırkpınar

Denizli

Manisa

İzmir

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edecek misiniz? Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, biliyorsunuz, bordrolar her ayın 25’inde veriliyor fakat teknik arkadaşlar uyardılar, “Bu, herhangi bir yanlış anlamaya meydan vermesin diye 1 Ocak 2023’ten itibaren başlasın.” dediler. Biz bunu yazarken zaten bordro süreci de olmamıştı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Prim desteğinin başlayacağı tarihî netleştirmiş oluyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, netleştirmiş oluyoruz, bir istifham ortadan kalsın diye yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Organ Nakli Derneğiyle ilgili bir önergemiz vardı, onu dikkate almıyor muyuz, bir çalışma yapılacaktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O, Genel Kurula kadar bakılacak anladığım kadarıyla.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel Kurula kadar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çünkü dernek statüsü olunca başka yansımaları olur mu, olmaz mı bir çalışılması gerektiğini söyledi teknik arkadaşlarımız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer sorum da cuma günü bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkmıştı 27’sinde tediye yapıldı diye 27 Ocakta. Bu, bu konuyla ilgili midir?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tediye işçilerin alacağı ikramiye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir açıklama, buyurun.

KAMU MALİ YÖNETİMİ VE DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜRÜ YAKUP TEKİN – Sayın Vekilim, oradaki ilave tediye mevcut kanun kapsamında her yıl ödenen mutad ilave tediyeledir. Ayrıca, madenlerde çalışan işçilerimiz için de...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mutad ve diğer tediyeledir hangileri?

KAMU MALİ YÖNETİMİ VE DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜRÜ YAKUP TEKİN – Kanunda efendim, şu anda kanun gereği işçilerimize ilave tediye ödenmektedir. Ayrıca, maden işçilerimizde iş yerlerinde çalışanlara bir ilave tediye daha ödenmektedir. Cumhurbaşkanlığı kararı onların ödenme tarihini belirlemektedir sadece.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir bölüm madenlerde, diğer hepsi maden işçileriyle ilgili değil ama.

KAMU MALİ YÖNETİMİ VE DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜRÜ YAKUP TEKİN – İlave tediye bütün işçilerimiz için. Madenlerde, iş yerlerinde çalışanlara ilave bir tediye daha var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, kamuda çalışan işçilere tediye ödemesi yapılır. Kamuya ait madenlerde çalışan işçilere de ilave yılda bir tediye daha olur. Ek maaş, ikramiye gibi düşünün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey’in de bir ilavesi var galiba.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bir konuda bir öneride bulunmak istiyorum, daha önce kanun teklifi vermiştik, Maden Mühendisleri Odasından da beni aradılar, sendikalar da arıyorlar. Bu, yer altında fiili hizmet süreleriyle ilgili uygulama var ama açık ocaklarda çalışan, atölyelerde akülü ortamlarda çalışan işçilerde de yer üstü ocakları için en azından doksan günlük fiili hizmet süresinden yararlanmak istiyorlar. Bunu da takdirlerinize sunuyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanlığı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9’uncu madde yürütme maddesidir. Maddeye ilişkin söz talebi göremiyorum.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergeyle yapılan değişikliklerin kanun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlamaya açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 9 Ocak 2023 saat 22.00’ye kadar verilmesini, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, Orhan Yegin,

İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Nilgün Ök, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, Tamer Osmanağaoğlu ve Mustafa Kalaycı'nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.09

